ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

វិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ

កម្មវិធីសិក្សាលម្អិត

សម្រាប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់
ផ្នែកគ្រប់គ្រងអប់រំ

វិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ ឆ្នាំ២០១៩

បុព្វកថា

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា មានមហិច្ឆតាក្នុងការផ្លាស់ប្តូរពីប្រទេសដែលមានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប ទៅជាប្រទេសដែលមានចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់ក្នុងឆ្នាំ២០៣០ ហើយបន្តក្លាយជាប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍នៅឆ្នាំ២០៥០។ ដើម្បីសម្រេចបានមហិច្ឆតានេះ សមត្ថភាពរបស់ពលរដ្ឋដែលមានគុណភាព មានចំណេះដឹង និងបំណិនវិទ្យាសាស្ត្របច្ចេកទេសស្របតាមទីផ្សារការងារ និងចេះត្រិះរិះពិចារណា វិភាគ ដោះស្រាយបញ្ហា ធ្វើបទបង្ហាញ ច្នៃប្រឌិតបង្កើតថ្មី និងមានបំណិនជីវិតក្នុងកិច្ចការសង្គម សេដ្ឋកិច្ច និងនយោបាយ គឺជាកត្តាចាំបាច់ដែលមិនអាចខ្វះបាន។

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា បន្តផ្តល់អាទិភាពខ្ពស់ដល់ការផ្តល់សេវាអប់រំប្រកបដោយសមធម៌ និងមានគុណភាពនៅគ្រប់កម្រិតសិក្សា ទាំងក្នុងប្រព័ន្ធនិងក្រៅប្រព័ន្ធ និងដល់ការអប់រំបច្ចេកទេស ក្នុងនោះក៏រួមមានកំណែទម្រង់ឧត្តមសិក្សាផងដែរ ដើម្បីឆ្លើយទៅនឹងការវិវត្តនៃបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ និងទីផ្សារការងារក្នុងតំបន់ និងពិភពលោក។ លើសពីនេះ ក្រសួងក៏មានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយដៃគូជាតិ និងអន្តរជាតិនានាក្នុងការជួយគាំទ្រដល់ការបណ្តុះបណ្តាលកម្រិតឧត្តមសិក្សា ទាំងផ្នែកបច្ចេកទេស និងហិរញ្ញវត្ថុ។

វគ្គបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងអប់រំនេះ ផ្តល់អាទិភាពដល់ការអភិវឌ្ឍគុណវុឌ្ឍិរបស់មន្ត្រីគ្រប់គ្រងអប់រំគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ដោយផ្តោតលើបំណិនស្រាវជ្រាវអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព និងឱកាសសិក្សាពេញមួយជីវិត ដើម្បីឆ្លើយតបនិងអនុវត្តផែនការសកម្មភាពគោលនយោបាយគ្រូបង្រៀនស្របតាមផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យអប់រំ ២០១៩-២០២៣។

ក្នុងនាមក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណជាអនេកកប្បការចំពោះគ្រូឧទ្ទេស និងអង្គភាពពាក់ព័ន្ធទាំងអស់របស់វិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ ដែលបានយកចិត្តទុកដាក់អស់ពីកម្លាំងកាយចិត្ត និងបញ្ញាស្មារតី ក្នុងការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលដ៏មានសារៈសំខាន់នេះ។

ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំកុរ ឯកស័ក ព.ស.២៥៦៣

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ខែ ឆ្នាំ២០១៩

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

មាតិកា

មុខកថា ii
មាតិកា iii
១. ប្រវត្តិកម្មវិធីបណ្ដុះបណ្ដាល 1
២. ការពិពណ៌នាកម្មវិធីបណ្ដុះបណ្ដាល 2
៣. ចក្ខុវិស័យនៃការបណ្ដុះបណ្ដាល 2
៤. បេសកកម្មនៃការបណ្ដុះបណ្ដាល 2
៥. រចនាសម្ព័ន្ធកម្មវិធីសិក្សា 2
៦. ការពិពណ៌នាអំពីមុខវិជ្ជាសិក្សា 5
កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជា៖ ចិត្តវិទ្យាអប់រំ 14
កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជា៖ សង្គមវិទ្យាអប់រំ 25
កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជា៖ សីលធម៌វិជ្ជាជីវៈអ្នកដឹកនាំការងារអប់រំ 49
កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជា៖ វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវអប់រំ 63
កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជា៖ មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃស្ថិតិអប់រំ 81
កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជា៖ ការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃការងារអប់រំ 86
កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជា៖ ការគ្រប់គ្រងការបង្រៀន និងបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានអប់រំ 98
កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជា៖ ការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា 106
កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជា៖ ការអប់រំ និងគោលនយោបាយអប់រំ 112
កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជា៖ ការអប់រំនៅកម្ពុជា៖ ប្រវត្តិ រចនាសម្ព័ន្ធ និង ការគ្រប់គ្រង 120
កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជា៖ រដ្ឋបាលអប់រំ៖ ការកសាងផែនការ និង អនុវត្តផែនការ 129
កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជា៖ ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ 142
កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជា៖ ការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្ស 150
កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជា៖ ការគ្រប់គ្រងសាលារៀន ការគ្រប់គ្រងការបំពេញការងារក្នុងសាលា 161
កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជា៖ ការបង្កើត និងអភិវឌ្ឍន៍សាលាគរុកោសល្យនៅប្រទេសជប៉ុន 168

១. ប្រវត្តិកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល

ក្នុងទសវត្សទី៥០ និង៦០ ប្រទេសកម្ពុជាជាប្រទេសមួយប្រកបដោយសក្តានុពលខ្ពស់ទាំងផ្នែកអប់រំសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ចដែលធ្វើឱ្យប្រទេសនេះមានការរីកចម្រើន និងការអភិវឌ្ឍគួរឱ្យកត់សម្គាល់ទាំងក្នុងតំបន់ និងលើឆាកអន្តរជាតិ ហើយជាងនេះទៅទៀតប្រព័ន្ធអប់រំនាសម័យនោះត្រូវបានទទួលស្គាល់យ៉ាងទូលំទូលាយនៅក្នុងតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ និងនៅលើពិភពលោកផងដែរ។ ជាអកុសលប្រទេសកម្ពុជាត្រូវបានគំរាមគំហែងដោយវិបត្តិផ្ទៃក្នុង និងពីខាងក្រៅ ដែលជាហេតុនាំឱ្យប្រទេសនេះធ្លាក់ចូលទៅក្នុងសង្គ្រាមស៊ីវិលអស់រយៈពេលជិត៣ទសវត្ស ដោយសារតែការរំខាន និងភាពរឹករវរទើបធ្វើឱ្យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធជាតិទាំងមូលត្រូវបានបំផ្លិចបំផ្លាញស្ទើរតែទាំងស្រុង។

ហេតុដូច្នេះហើយទើបប្រទេសនេះបានជួបប្រទះនូវបញ្ហារាប់មិនអស់ ដែលបង្កឡើងដោយសង្គ្រាមស៊ីវិលដ៏រ៉ាំរ៉ៃ ហើយប្រព័ន្ធអប់រំក៏ត្រូវបានបំផ្លាញស្ទើរទាំងស្រុង ជាពិសេសអ្នកមានចំណេះដឹងភាគច្រើនក្នុងរបបប្រល័យពូជសាសន៍ប៉ុលពត គឺជាគោលដៅនៃការកម្ទេចចោលដែលនាំឱ្យពួកគាត់ត្រូវបានគេកាប់សម្លាប់ ឬបង្ខំឱ្យភៀសខ្លួនចេញពីប្រទេស។ និយាយរួមអ្នកដែលទទួលបាននូវការអប់រំស្ទើរទាំងអស់ត្រូវបានបាត់បង់។

ការស្តារ និងការអភិវឌ្ឍវិស័យអប់រំ ដែលផ្តោតលើការលើកកម្ពស់សមត្ថភាពធនធានមនុស្សឱ្យឆ្លើយតបទៅនឹងសកលភាវូបនីយកម្មនៃចំណេះដឹងរបស់ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា បានធ្វើឱ្យវិស័យនេះមានការរីកចម្រើនគួរឱ្យកត់សម្គាល់។ ក្រសួងក៏បានបង្កើតនូវផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យអប់រំ (ESP) ឆ្នាំ២០០៩-២០១៣ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិបច្ចុប្បន្នកម្មឆ្នាំ២០០៩-២០១៣ ហើយក៏ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការសម្រេចឱ្យបាននូវគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ជាតិសម្រាប់ការអប់រំទាំងអស់គ្នា និងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរបស់ប្រទេសកម្ពុជា។

គោលនយោបាយ និងយុទ្ធសាស្ត្រដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យអប់រំត្រូវបានគេយកទៅអនុវត្តក្រោមកិច្ចសហការយ៉ាងជិតស្និតជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ នៅក្នុងល្បឿនមួយគួរឱ្យកត់សម្គាល់ហើយទទួលបាននូវការគាំទ្រទាំងថ្នាក់ជាតិ និងអន្តរជាតិ។

ក្រៅពីនេះ ក្រសួងជំរុញនិងលើកទឹកចិត្តឱ្យវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំបើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងអប់រំដោយមានការឧបត្ថម្ភទាំងផ្នែកបច្ចេកទេសនិងថវិកាពីមូលនិធិគាំទ្រវិស័យអប់រំនៅកម្ពុជា។ ក្រសួងយល់ឃើញថា ការបើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះនឹងជួយឱ្យមន្ត្រីថ្នាក់ជាតិ និងក្រោមជាតិទាំងអស់ដែលកំពុងធ្វើការក្នុងវិស័យអប់រំ ហើយត្រូវការការលើកកម្ពស់សមត្ថភាពក៏ដូចជាអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈបន្ថែមអាចបន្តការសិក្សានៅកម្រិតខ្ពស់បាន។

២. ការពិពណ៌នាកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល

ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងអប់រំនេះ ត្រូវបានបង្កើតឡើងសម្រាប់អ្នកដែលមានចំណាប់អារម្មណ៍លើការងាររដ្ឋបាលអប់រំ ផែនការកម្មអប់រំ ការគ្រប់គ្រងអប់រំ និងភាពជាអ្នកដឹកនាំប្រកបដោយក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ ។ ក្រៅពីនេះ ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងអប់រំ ក៏ត្រូវបានបង្កើតឡើងសម្រាប់បំពាក់បំប៉នអ្នកសិក្សាដែលចូលសិក្សានៅក្នុងវគ្គនេះនូវជំនាញវិជ្ជាជីវៈ និងជំនាញចាំបាច់មួយចំនួនដើម្បីឱ្យក្លាយខ្លួនជាអ្នករដ្ឋបាល អ្នកធ្វើផែនការ អ្នកគ្រប់គ្រង និងអ្នកដែលមានតួនាទីផ្នែករដ្ឋបាលផ្សេងៗទៀត។

៣. ចក្ខុវិស័យនៃការបណ្តុះបណ្តាល

កម្មវិធីសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងអប់រំ មានចក្ខុវិស័យឱ្យក្លាយជាកម្មវិធីសិក្សាដ៏ល្អឥតខ្ចោះមួយ ដែលមានការទទួលស្គាល់ជាលក្ខណៈជាតិ និងអន្តរជាតិដើម្បីបង្កើនចំណេះដឹង អភិវឌ្ឍជំនាញ និងកសាងអនាគតអ្នកសិក្សាឱ្យមានសមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈ និងគុណភាពសម្រាប់ចូលរួមចំណែកក្នុងការអភិវឌ្ឍសង្គមប្រកបដោយចីរភាព។

៤. បេសកកម្មនៃការបណ្តុះបណ្តាល

អនុលោមតាមបេសកកម្មរបស់វិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ កម្មវិធីសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងអប់រំ មានបេសកកម្មធ្វើការអប់រំអ្នកជំនាញប្រកបដោយសមត្ថភាព និងវិជ្ជាជីវៈដែលមានមហិច្ឆតាបម្រើក្នុងតួនាទីជាមន្ត្រីរដ្ឋបាល អ្នកធ្វើផែនការកម្ម និងអ្នកគ្រប់គ្រងគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ក្នុងវិស័យអប់រំ។ បេសកកម្មនៃកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលនេះនឹងផ្តល់ឱ្យនូវជំនាញជាច្រើនតាមរយៈសាស្ត្រាចារ្យជំនាញប្រកបដោយចំណេះដឹង និងសមត្ថភាពជំនាញក្នុងការបង្កើនឱកាសសិក្សាឱ្យបានជាអតិបរមា។ កម្មវិធីនេះបណ្តុះបណ្តាលអ្នកសិក្សាឱ្យទទួលបានចំណេះដឹងថ្មីសម្រាប់ធ្វើការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស និងសង្គម។

៥. រចនាសម្ព័ន្ធកម្មវិធីសិក្សា

៥.១. លក្ខណៈសម្បត្តិ ដើម្បីទទួលសញ្ញាបត្រ

កម្មវិធីសិក្សានេះមាន ៤៨ ក្រេឌីត (សិក្សារយៈពេល ២ ឆ្នាំ) ដែលក្នុងនោះមាន៖

(1) - ថ្នាក់ឆ្នាំសិក្សាមូលដ្ឋានដែលរៀបចំឡើង ដើម្បីកសាងមូលដ្ឋានគ្រឹះដ៏រឹងមាំ ទាក់ទិននឹងវិស័យអប់រំ និងដើម្បីអភិវឌ្ឍជំនាញក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវមាន ១៥ ក្រេឌីត (ចំនួន៥ មុខវិជ្ជា)។

(2) - មុខវិជ្ជាជំនាញវិជ្ជាជីវៈមានគោលបំណងធានាជំនាញឯកទេសនីមួយៗ ដែលមាន ២១ ក្រេឌីត (ចំនួន ៧មុខវិជ្ជា)។

(3) - មុខវិជ្ជាជ្រើសរើសមានគោលបំណងដើម្បីធ្វើឱ្យមានចំណេះដឹងទូលំទូលាយ និងជំនាញផ្សេងទៀតដែល

មាន៦ក្រេឌីត (ចំនួន ២ មុខវិជ្ជា)។

(4) - ពេលបញ្ចប់ការសិក្សា អ្នកសិក្សាត្រូវសរសេរនិក្ខេបបទថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ ដែលមាន ៦ ក្រេឌីត ក្នុងគោលបំណងពង្រឹងជំនាញរបស់អ្នកសិក្សាឱ្យមានសមត្ថភាពក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើប្រធានបទជាក់លាក់ណាមួយ។

៥.២. មុខវិជ្ជាសិក្សា

កម្មវិធីសិក្សា	លេខកូដ	អាទិភាព	ចំនួនក្រេឌីត
I. ថ្នាក់ឆ្នាំសិក្សាមូលដ្ឋាន			
១. ក្រមសីលធម៌ក្នុងភាពជាអ្នកដឹកនាំ	MEA 510	ចាំបាច់	៣
២. ចិត្តវិទ្យា និងសង្គមវិទ្យាអប់រំ	MEA 511	ចាំបាច់	៣
៣. ប្រវត្តិអប់រំ និងការអភិវឌ្ឍសង្គមនៅប្រទេសកម្ពុជា	MEA 512	ចាំបាច់	៣
៤. មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃស្ថិតិក្នុងវិស័យអប់រំ	MEA 513	ចាំបាច់	៣
៥. វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវអប់រំ	MEA 514	ចាំបាច់	៣
		សរុប	**១៥**
II. មុខវិជ្ជាឯកទេសជំនាញ			
១.ការវិភាគប្រៀបធៀបលើស្ថានភាព និងនិន្នាការ គោលនយោបាយ ច្បាប់ និងទិសដៅអប់រំបច្ចុប្បន្ន	MEA 520	ចាំបាច់	៣
២. រដ្ឋបាល ផែនការកម្ម និងមគ្គុទ្ទេសក៍អប់រំ	MEA 521	ចាំបាច់	៣
៣. ការគ្រប់គ្រង និងភាពជាអ្នកដឹកនាំក្នុងការបង្រៀន និងបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានក្នុងវិស័យអប់រំ	MEA 522	ចាំបាច់	៣
៤. ការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា	MEA 523	ចាំបាច់	៣
៥. ការគ្រប់គ្រងធនធានថវិកា និងសម្ភាររូបវន្តនៃការអប់រំ	MEA 524	ចាំបាច់	៣
៦. ការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្ស	MEA 525	ចាំបាច់	៣
៧. ការតាមដាន និងការវាយតម្លៃអប់រំ	MEA 526	ចាំបាច់	៣
		សរុប	**២១**
III. មុខវិជ្ជាជ្រើសរើស (ជ្រើសរើស ២ មុខវិជ្ជា ក្នុងចំណោម ៥ មុខវិជ្ជា)			
១. ការអប់រំនៅកម្ពុជា៖ រចនាសម្ព័ន្ធ និងការគ្រប់គ្រង	MEA 530	ជម្រើស	៣
២. ការអនុវត្តការងារគ្រប់គ្រងនៅគ្រឹះស្ថានសិក្សា	MEA 531	ជម្រើស	៣
៣. សិក្សាកម្រិតខ្ពស់សរសេរជំនាញវិជ្ជាជីវៈភាសាអង់គ្លេស	MEA 532	ជម្រើស	៣
៤. ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលអប់រំនៅគ្រឹះស្ថានសិក្សាឯកជន	MEA 533	ជម្រើស	៣
៥. ការធ្វើផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ និងការវាយតម្លៃ	MEA 534	ជម្រើស	៣

		សរុប	**៦**
IV. ការបញ្ចប់ការសិក្សា (និក្ខេបបទថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់)			
១. និក្ខេបបទថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់	MEA 599	ចាំបាច់	៦
		សរុបរួម	**៤៨**

៥.៣. ការកំណត់ និងការវាយតម្លៃ ដើម្បីផ្ទេរក្រេឌីតសិក្សា

- អ្នកសិក្សាអាចផ្ទេរចំនួនក្រេឌីត ឬសិក្សាបន្ថែមដើម្បីអាចទទួលសញ្ញាបត្របាន។
- អ្នកសិក្សា ដែលមានបទពិសោធន៍ច្រើន ឬធ្លាប់សិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់អាចដាក់ពាក្យសុំផ្ទេរក្រេឌីតបាន។
- ការផ្ទេរក្រេឌីតអាចផ្តល់ឱ្យអ្នកសិក្សាណា ដែលបានដាក់ពាក្យសុំតែប៉ុណ្ណោះ ហើយគេអាចផ្ទេរបានយ៉ាងច្រើនបំផុតត្រឹមតែ ៩ ក្រេឌីត(ចំនួន ៣ មុខវិជ្ជា)ប៉ុណ្ណោះក្នុងចំណោម ៤៨ ក្រេឌីត។
- សម្រាប់មុខវិជ្ជាសិក្សាណា ដែលគេស្វែងរកការសុំជំនួស ឬផ្ទេរក្រេឌីត អ្នកសិក្សាត្រូវតែដាក់ច្បាប់ចម្លងនៃកម្មវិធីសង្ខេបដោយភ្ជាប់ជាមួយនឹងព្រឹត្តិបត្រពិន្ទុ។
- ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធលម្អិត សូមទាក់ទងដេប៉ាតឺម៉ង់គ្រប់គ្រង និងផែនការនៃវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ

៥.៤. ចំណាត់ថ្នាក់ពិន្ទុ(GPA)

ពិន្ទុតាមកម្រិត	សមាសភាគភាគរយ	សញ្ញាពិន្ទុជាអក្សរ	ការបរិយាយ
៤.00	៩៦-១០០	A+	ល្អឥតខ្ចោះ
៣.៦៧	៩០-៩៥	A	ល្អប្រសើរណាស់
៣.៣៣	៨៦-៨៩	A-	ល្អប្រសើរ
៣.00	៨៣-៨៥	B+	ល្អណាស់
២.៦៧	**៨០-៨២**	**B**	**ល្អ**
២.៣៣	៧៦-៧៩	B-	ល្អបង្គួរ
២.00	៧១-៧៥	C+	លើមធ្យមភាគ
១.៦៧	៦៦-៧០	C	មធ្យម/បង្គួរ
១.00	៦០-៦៥	C-	ត្រូវការខំប្រឹងបន្ថែមទៀត

៦. ការពិពណ៌នាអំពីមុខវិជ្ជាសិក្សា

MEA 510 ក្រមសីលធម៌ក្នុងភាពជាអ្នកដឹកនាំ

មុខវិជ្ជានេះ គឺទាក់ទងនឹងវិជ្ជាជីវៈក្នុងវិស័យអប់រំ ដែលត្រូវគេលើកយកមកសិក្សាស្រាវជ្រាវ។ អ្នកសិក្សានឹងត្រូវលើកទឹកចិត្តឱ្យធ្វើការពិចារណាថ្លឹងថ្លែងលើ ទិដ្ឋភាពវិជ្ជាជីវៈ និងបង្កើនការវាយតម្លៃផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេអំពីវិជ្ជាជីវៈអប់រំ។ លើសពីនេះទៀតទស្សនៈស្តីពីការអភិវឌ្ឍជំនាញអប់រំបន្តនឹងត្រូវគេយកមកសិក្សាស្រាវជ្រាវ។ គោលដៅនៃមុខវិជ្ជានេះនឹងប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគន្លងអភិវឌ្ឍការអប់រំពេញមួយជីវិត។

MEA 511 ចិត្តវិទ្យា និងសង្គមវិទ្យាអប់រំ

មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃចិត្តវិទ្យា និងសង្គមវិទ្យាអប់រំត្រូវបានលើកយកមកសិក្សាស្រាវជ្រាវនៅក្នុងមុខវិជ្ជានេះដើម្បីអនុវត្តជាក់ស្តែងក្នុងវិស័យអប់រំ។ របៀបរៀន និងកត្តាផ្សេងៗដែលរំខានដល់ដំណើរការរៀនសូត្រនឹងត្រូវលើកយកមកពិភាក្សា។ គោលវិធីបង្រៀនទស្សនវិជ្ជាអប់រំ និងបញ្ហាមួយចំនួនទៀតនឹងត្រូវបានលើកយកមកពិភាក្សា និងធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ។ អ្នកសិក្សាទាំងអស់នឹងត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យពិភាក្សា និងបង្កើតទ្រឹស្តីអប់រំដោយខ្លួនគេផ្ទាល់។ មុខវិជ្ជានេះនឹងគ្របដណ្តប់ទៅលើការបង្កើត និងការអនុវត្តលើបញ្ញត្តិនៃទស្សនៈវិស័យសង្គមវិទ្យា ដែលទាក់ទងទៅនឹងសង្គមមូបនីយកម្ម វប្បធម៌ រចនាសម្ព័ន្ធសង្គម និងការផ្លាស់ប្តូរនានា។

MEA 512 ប្រវត្តិអប់រំ និងការអភិវឌ្ឍសង្គមនៅប្រទេសកម្ពុជា

មុខវិជ្ជានេះនឹងផ្តោតទៅលើការវិភាគប្រពន្ធ័អប់រំនៅកម្ពុជា រួមជាមួយការអភិវឌ្ឍសង្គមពីអតីតកាល។ វានឹងបង្ហាញពីមនោគមវិជ្ជា ទស្សនវិជ្ជា និងប្រវត្តិនៃការអប់រំក្រោមរបបអាណានិគមនិយមបារាំង សង្គមរាស្ត្រនិយម សាធារណៈរដ្ឋខ្មែរ កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ (ខ្មែរក្រហម) និងការអភិវឌ្ឍសង្គមក្រោយថ្ងៃរំដោះ ៧ មករា ១៩៧៩។

MEA 513 មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃស្ថិតិក្នុងវិស័យអប់រំ

មុខវិជ្ជានេះ នឹងរំឭកឡើងវិញនូវបញ្ញត្តិសំខាន់ៗនៃគណិតវិទ្យា ចំពោះស្ថិតិ ការជ្រើសរើសសំណាកគំរូ និងការប្រើប្រាស់កុំព្យូទ័រ។ ស្ថិតិពិពណ៌នា ការគណនាពិន្ទុ សំណាកគំរូប្រូបាប តម្រែតម្រង់លីនេអ៊ែ ណែនាំពីស្ថិតិសន្និដ្ឋាន និងតេស្តនៃសារៈសំខាន់ជាមូលដ្ឋាននឹងត្រូវពិភាក្សាក្នុងការសិក្សានេះ។

MEA 514 **វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវអប់រំ**

មុខវិជ្ជានេះ នឹងផ្តោតលើមូលដ្ឋានគ្រឹះវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវអប់រំ ដែលរួមមានការស្រាវជ្រាវ តាមបែបគុណភាព និងបរិមាណ ការជ្រើសរើសសំណាកគំរូ ក្រមសីលធម៌ ឧបករណ៍ស្រាវជ្រាវ និងលទ្ធផលអាចយកជាការបាន។ គោលបំណងនេះ ដើម្បីបង្កើនសមត្ថភាពក្នុងការវិភាគត្រិះរិះពិចារណា និងដើម្បីពង្រឹងយុទ្ធសាស្ត្រឱ្យទទួលបានលទ្ធផលល្អប្រសើរក្នុងការអប់រំ។ ការកំណត់ និងការវាយតម្លៃទៅលើបញ្ហាស្រាវជ្រាវ ការប្រើប្រាស់ធនធានបណ្ណាល័យ ការប្រមូលទិន្នន័យ និងការសរសេរ របាយការណ៍ស្រាវជ្រាវ ជាចំណុចសំខាន់ក្នុងមុខវិជ្ជានេះ។ អ្នកសិក្សាអាចៈ

- កំណត់វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបបបរិមាណ និងគុណភាព ភាពស្រដៀង និងខុសគ្នា និងការលើកភស្តុតាងមួយចំនួនមកប្រើប្រាស់នៅក្នុងទម្រង់នៃការស្រាវជ្រាវនីមួយៗ។
- វិភាគបញ្ហាស្រាវជ្រាវ និងទាញចេញនូវសំណួរស្រាវជ្រាវពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការអប់រំសម្រាប់ធ្វើការសង្កេត។
- ប្រើប្រាស់គោលការណ៍ស្រាវជ្រាវដើម្បីបង្កើតការចង្អុលបង្ហាញអំពីសំណួរស្រាវជ្រាវ។
- កំណត់ និងជ្រើសរើសទ្រឹស្ត្រី និងបញ្ញត្តិជាមូលដ្ឋានសម្រាប់បញ្ហាស្រាវជ្រាវ។
- រៀបចំគម្រោងសិក្សាស្រាវជ្រាវ។

MEA 520 **ការវិភាគប្រៀបធៀបលើស្ថានភាព និងនិន្នាការ គោលនយោបាយ ច្បាប់ និងទិសដៅអប់រំបច្ចុប្បន្ន**

មុខវិជ្ជានេះអ្នកសិក្សានឹងត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យពិនិត្យ និងពិភាក្សាលើបញ្ហាទាំងឡាយ ដែលទាក់ទងក្នុងវិស័យអប់រំបច្ចុប្បន្ន។ មុខវិជ្ជានេះ សិក្សាពីច្បាប់ស្តីពីការអប់រំ ច្បាប់រដ្ឋបាល ដែលនាក់ទិនទៅនឹងកិច្ចការអប់រំ ។ ជាងនេះទៅទៀត ស្ថានភាព និងនិន្នាការអប់រំបច្ចុប្បន្នដូចជាមុខវិជ្ជា គោលនយោបាយ ផ្នែកទ្រឹស្តីសង្គម និងការអនុវត្តជាក់ស្តែង នឹងត្រូវបានលើកយកមកសិក្សា។

MEA 521 **រដ្ឋបាល ផែនការកម្ម និងមគ្គុទ្ទេសក៍អប់រំ**

មុខវិជ្ជានេះ មានប្រធានបទដូចខាងក្រោម ត្រូវបានលើកយកមកពិភាក្សាៈ

- សាលារៀនជាប្រព័ន្ធនៃសង្គមមួយ
- ហ្វឹកហ្វឺនគរុកោសល្យក្នុងការរៀននិងបង្រៀន
- រចនាសម្ព័ន្ធគ្រឹះស្ថានសិក្សា
- កាតព្វកិច្ចរបស់បុគ្គលម្នាក់ៗនៅក្នុងសាលារៀន

- វប្បធម៌ និងបរិយាកាសសាលារៀន
- ការគ្រប់គ្រង និងគោលនយោបាយសាលារៀន
- បរិស្ថានខាងក្រៅសាលារៀន
- ប្រសិទ្ធភាព និងគុណភាពសាលារៀន
- ការសំរេចចិត្តនៅក្នុងសាលារៀន
- ការទំនាក់ទំនងនៅក្នុងសាលារៀន និង
- ភាពជាអ្នកដឹកនាំនៅក្នុងសាលារៀន

MEA 522 ការគ្រប់គ្រង និងភាពជាអ្នកដឹកនាំក្នុងការបង្រៀន និងបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានក្នុងវិស័យអប់រំ

ការបង្កើតបរិយាកាសសិក្សា និងការបង្រៀនជោគជ័យសម្រាប់សិស្ស និងបុគ្គលិកគឺជាប្រធានបទយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងមុខវិជ្ជានេះ។ មុខវិជ្ជានេះត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីត្រួតពិនិត្យលើការគ្រប់គ្រង ការបង្រៀន បច្ចេកទេសគ្រប់គ្រង និងជំនាញផ្សេងៗទៀតដែលចាំបាច់ក្នុងការចាត់ចែង និងវាយតម្លៃកម្មវិធីបណ្ដុះបណ្ដាល។ វាផ្ដោតផងដែរលើវិធីសាស្ត្រសំខាន់ៗនៃការគ្រប់គ្រងបុគ្គលិក ការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា ការលើកកម្ពស់ការបង្រៀនតាមរយៈការប្រមូលទិន្នន័យ ការវាយតម្លៃជាដំណាក់ ការវាយតម្លៃបញ្ចប់លើស្តង់ដារនៃការបង្រៀន និងការអភិវឌ្ឍបុគ្គលិក។ គេរំពឹងថាសិក្ខាកាមនឹងមានទំនាក់ទំនងល្អជាមួយបុគ្គលិក និងសហគមន៍ព្រោះពួកគេជាអ្នកបង្កើតស្តង់ដារសិស្ស វាយតម្លៃសិស្សនិងជួយបុគ្គលិកក្នុងការវាយតម្លៃការសិក្សា ដឹកនាំការបង្រៀនឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពនិងលើកកម្ពស់បរិយាកាសសាលារៀនមួយសម្រាប់ការសិក្សា។

វគ្គនេះលើកឡើងអំពីសារៈសំខាន់នៃការប្រតិបត្តិការកុំព្យូទ័រ ការបញ្ចូលបច្ចេកវិទ្យាកុំព្យូទ័រក្នុងបរិយាកាសសិក្សា ទ្រឹស្តីនៃការរៀន ឬគម្រោងធ្វើបទបង្ហាញដោយប្រើបច្ចេកវិទ្យា និងការប្រើប្រាស់បទបង្ហាញ និងកម្មវិធីកុំព្យូទ័រពាក់ព័ន្ធ។ ក្រោយបញ្ចប់មុខវិជ្ជានេះដោយជោគជ័យ អ្នកសិក្សានឹងអាចៈ

- បង្កើនចំណេះដឹងផ្នែកប្រតិបត្តិការកុំព្យូទ័រ តបណ្តាញ អ៊ីនធឺណែតនិងគេហទំព័រ
- ប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាពាក់ព័ន្ធក្នុងការបង្កើតសម្ភារឧបទ្ទេសសិក្សាផ្សេងៗ
- ពណ៌នាអំពីវិធីសាស្ត្របង្រៀនថ្មីៗ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការវាយតម្លៃការអនុវត្តដែលមានទំនាក់ទំនងទៅនឹងការប្រើប្រាស់កុំព្យូទ័រ និងធនធានបច្ចេកវិទ្យាក្នុងកម្មវិធីសិក្សា
- ពិភាក្សា និងវិភាគបញ្ហានានា ដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការប្រើប្រាស់កុំព្យូទ័រក្នុងវិស័យអប់រំ រួមមានបញ្ហាសុវត្ថិភាព សមភាព កម្មសិទ្ធិបញ្ញា និងក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈនៃការប្រើប្រាស់អ៊ីនធឺណែតក្នុងថ្នាក់រៀន។ ការបង្កើតកម្មវិធីប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យានេះមាន

ឡើងអាស្រ័យទៅលើស្ថានភាពបណ្តុះបណ្តាលជាក់ស្តែង

- រៀបចំតាក់តែង ឬអភិវឌ្ឍកម្មវិធីដោយប្រើបច្ចេកវិទ្យាសម្រាប់ធ្វើបទបង្ហាញ។

MEA 523 ការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា

ការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សានៅកម្រិតបឋមសិក្សា មធ្យមសិក្សា និងឧត្តមសិក្សាត្រូវបានលើកយកមកពិភាក្សានៅក្នុងមុខវិជ្ជានេះ។ វាផ្តោតសំខាន់លើការធ្វើផែនការការរៀបចំកម្មវិធីសិក្សា ក៏ដូចជាការអភិវឌ្ឍមុខវិជ្ជានីមួយៗ និងទំនាក់ទំនងរបស់វាទៅនឹងបេសកកម្ម កម្មវត្ថុ និងលទ្ធផល។ មុខវិជ្ជានេះនឹង៖

(i) វិភាគបញ្ហាពីនិន្នាការនានាសម្រាប់រៀបចំ និងធ្វើផែនការកម្មវិធី

(ii) វាយតម្លៃផលប៉ះពាល់នៃភ្នាក់ងារត្រួតពិនិត្យ និងផ្តល់គុណភាពលើការរៀបចំកម្មវិធីសិក្សា

(iii) ពិពណ៌នាពីសារៈសំខាន់នៃទ្រឹស្តីក្នុងការធ្វើផែនការ និងការរៀបចំកម្មវិធីសិក្សា

(iv) វិភាគទៅលើជំនឿ និងគុណតម្លៃនៃការអប់រំជាមូលដ្ឋានព្រមទាំងផលប៉ះពាល់

(v) ពិពណ៌នាទ្រឹស្តីនៃការសិក្សាផ្សេងៗ និងការជះឥទ្ធិពលរបស់វាលើការធ្វើផែនការ និងការរៀបចំកម្មវិធីសិក្សា ។

MEA 524 ការគ្រប់គ្រងធនធានថវិកា និងសម្ភារៈរូបវន្តនៃការអប់រំ

លំនាំនៃការរៀបចំ ការវិភាគ និងការត្រួតពិនិត្យថវិកា គឺមានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់ធ្វើចរាចរហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ថាប័ន អង្គភាព ឬសេវាកម្មណាមួយ ។ បញ្ញត្តិនៃការធ្វើរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុក៏ដូចជាគោលការណ៍សេដ្ឋកិច្ចជាមូលដ្ឋានត្រូវបានគេយកមកអនុវត្ត។ មុខវិជ្ជានេះនឹងផ្តោតសំខាន់លើ៖

(i) ការរៀបចំ និងត្រួតពិនិត្យថវិកា ដូចជាការវិភាគលើការប្រែប្រួលថវិកា និងយុទ្ធសាស្ត្រនានាសម្រាប់ដោះស្រាយនូវការប្រែប្រួលទាំងនោះ។ បង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យថវិកា និងការបង្កើតថវិកាជាសមាសភាគមួយនៃការធ្វើផែនការអាជីវកម្ម។

(ii) ការវិភាគ ការអនុវត្តហិរញ្ញវត្ថុ មានដូចជា វាយតម្លៃការអនុវត្តហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ថាប័ន ឬការធ្វើអាជីវកម្មណាមួយដោយប្រើប្រាស់ តារាងតុល្យភាព របាយការណ៍ចំណូលចំណាយរបាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់ និងសមាមាត្រហិរញ្ញវិត្ថុ ។

MEA 525 ការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្ស

មុខវិជ្ជានេះពិនិត្យពីតួនាទីរបស់អ្នកជំនាញការធនធានមនុស្ស ដែលជាដៃគូរយុទ្ធ

សាស្ត្រក្នុងការគ្រប់គ្រងស្ថាប័ន ឬអង្គភាពនានាក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន។ មុខងារសំខាន់ៗដូចជាៈ ការតែងតាំង ការជ្រើសរើស ការអភិវឌ្ឍ ការវាយតម្លៃ សំណងឬការប៉ះប៉ូវ និងទំនាក់ទំនងពលកម្មត្រូវបានត្រួតពិនិត្យ។ ផលប៉ះពាល់នានានៃច្បាប់ និងបរិយាកាសសកលត្រូវ បានវាយតម្លៃ ហើយបញ្ហាថ្មីៗដូចជាៈ ការបណ្ដុះបណ្ដាលផ្សេងៗ ការបំពារបំពានផ្លូវភេទ និង ការកើនឡើងនៃប្រាក់ចំណូលត្រូវបានវិភាគ។ ជម្រើសរបស់នយោជកក្នុងការអនុវត្តដ៏ល្អបំផុតត្រូវបានលើកមកពិភាក្សា។ លើសពីនេះទៅទៀត មុខវិជ្ជានេះក្ដោបលើនីតិកម្ម ការវិភាគការងារ និងការរៀបចំផែនការធនធានមនុស្ស ដោយផ្ដោតលើការផ្ដល់បុគ្គលិកឱ្យស្ថាប័ន ឬអង្គភាពមួយឱ្យត្រូវនឹងប្រភេទ និងចំនួននៃនយោជិកដែលខ្លួនត្រូវការនៅពេលណាមួយ។ ប្រធានបទនានាអាចរួមបញ្ចូលការណែនាំបុគ្គលិកថ្មី ការបណ្ដុះបណ្ដាលអក្ខរកម្មដំបូង ការអប់រំសម្រាប់អ្នកប្រតិបត្តិកម្រិតខ្ពស់ កម្មវិធីការអភិវឌ្ឍអាជីពដើម្បីបង្កើនការងារជាក្រុម ការអភិវឌ្ឍស្ថាប័ន ឬអង្គភាពក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងការផ្លាស់ប្ដូរសំណង និង ដំណើរការលើកិច្ចព្រមព្រៀងតម្លៃ។

MEA 526 ការតាមដាន និងការវាយតម្លៃការអប់រំ

មុខវិជ្ជានេះមានគោលបំណងត្រួតពិនិត្យទៅលើការបង្រៀន បច្ចេកទេសចាត់ចែង និងជំនាញផ្សេងៗទៀតដែលចាំបាច់ក្នុងការគ្រប់គ្រង និងវាយតម្លៃកម្មវិធីសិក្សា។ វាក៏ផ្ដោតផងដែរទៅលើការតាមដាន និងវាយតម្លៃពីរបៀបគ្រប់គ្រងបុគ្គលិក ការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា ការកែលម្អការបង្រៀនតាមរយៈលទ្ធផលនៃការសិក្សា ការវាយតម្លៃជាដំណាក់ៗ ការវាយតម្លៃចុងក្រោយតាមស្ដង់ដារ និងការអភិវឌ្ឍបុគ្គលិក។

អ្នកសិក្សាត្រូវបានរំពឹងទុកថាអាចបង្កើតទំនាក់ទំនងល្អជាមួយបុគ្គលិក និងសហគមដូចជាការអភិវឌ្ឍយន្តការវាយតម្លៃសិស្ស ជួយបុគ្គលិកក្នុងការវាយតម្លៃការសិក្សា បង្កើនគុណភាពបង្រៀនឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព និងជំរុញឱ្យមានបរិយាកាសសិក្សាល្អក្នុងសាលារៀន។

MEA 530 **ការអប់រំនៅកម្ពុជាៈ រចនាសម្ព័ន្ធ និងការគ្រប់គ្រង**

មុខវិជ្ជានេះ ផ្ដោតសំខាន់លើការពិភាក្សាអំពីរចនាសម្ព័ន្ធ និងការគ្រប់គ្រងវិស័យអប់រំនៅចំណោះទូទៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជានាពេលបច្ចុប្បន្ន។ អ្នកសិក្សាត្រូវលើកទឹកចិត្តដើម្បីរុករកឯកសារដែលមានស្រាប់ និងសៀវភៅសិក្សាលើមាតិកា ដែលទាក់ទងនឹងកម្មវិធីសិក្សាបច្ចុប្បន្ន រួមមានៈ

- គោលនយោបាយ
- វិធីសាស្ត្របង្រៀន
- ការត្រួតពិនិត្យ

- ការចាត់ចែង ការវាយតម្លៃ និងអភិបាលកិច្ចជាប្រចាំ។

វិសាលភាពនៃខ្លឹមសារមេរៀននេះត្រូវតែកំណត់ឱ្យបានច្បាស់លាស់ស្ដីពីអភិបាលកិច្ចល្អនៅគ្រប់ភូមិសិក្សា និងគ្រឹះស្ថានឧត្ដមសិក្សាគ្រប់កម្រិតរួមមានៈ មត្តេយ្យសិក្សា បឋមសិក្សា មធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ មធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ និងថ្នាក់បណ្ឌិត។

មុខវិជ្ជានេះ ជាមគ្គុទ្ទេសក៏ដ៏សំខាន់សម្រាប់កំណត់លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យពីដំណើរការទទួលស្គាល់គុណភាពអប់រំ ដោយគណៈកម្មាធិការទទួលស្គាល់គុណភាពអប់រំនៃកម្ពុជា។

MEA 531 ការអនុវត្តការងារគ្រប់គ្រងនៅគ្រឹះស្ថានសិក្សា

មុខវិជ្ជានេះផ្តោតសំខាន់ទៅលើអ្នកគ្រប់គ្រងសាលារៀន និងអ្នកដែលទទួលបន្ទុកការគ្រប់គ្រងផ្សេងៗទៀត។ គោលបំណងសំខាន់គឺពង្រឹងការយល់ដឹងឱ្យស៊ីជម្រៅអំពីទស្សនវិស័យនៃការគ្រប់គ្រងតាមរយៈការបំពាក់នូវជំនាញច្បាស់លាស់ និងជំរុញពួកគេឱ្យបង្កើតផែនការគ្រប់គ្រងដោយខ្លួនឯងសម្រាប់ឆ្នាំសិក្សានីមួយៗ។ អ្នកសិក្សាទាំងអស់នឹងបញ្ចេញនូវជំនាញនៃការគ្រប់គ្រងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពរួមមាន ទម្លាប់ក្នុងការអនុវត្ត ការបង្កើតយន្តការក្នុងការវាយតម្លៃ បង្កើតផែនការវាយតម្លៃប្រចាំឆ្នាំដោយប្រើកម្រងព័ត៌មានសម្រាប់ប្រមូលចងក្រងភស្តុតាងសកម្មភាពអនុវត្ត ផ្តល់វគ្គបំប៉ន និងបង្កើតផែនការអនុវត្តនៅពេលអនាគត។

MEA 532 សិក្សាកម្រិតខ្ពស់សរសេរជំនាញវិជ្ជាជីវៈភាសាអង់គ្លេស

មុខវិជ្ជានេះមានគោលបំណងលើកកម្ពស់សមត្ថភាពក្នុងការសរសេរជាភាសាអង់គ្លេសចំពោះអ្នកសិក្សាទាំងឡាយ ដែលមានឧបនិស្ស័យក្នុងការសរសេរអត្ថបទស្រាវជ្រាវផ្សេងៗ។ វាចាប់ផ្តើមពីការរំលឹកមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃវេយ្យាករណ៍ និងជំនាញក្នុងការសរសេរ។ វាក៏គ្រប ដណ្តប់ទៅលើគន្លឹះជាច្រើនផងដែរ ក្នុងការរៀបចំកម្រងសំណួរ ការប្រមូល និងវិភាគទិន្នន័យ និងរបៀបនៃការសរសេរនិក្ខេបបទ។

MEA 533 ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលអប់រំនៅគ្រឹះស្ថានសិក្សាឯកជន

មុខវិជ្ជានេះផ្តោតទៅលើការបរិយាយពីការបង្កើតការគ្រប់គ្រងជាប្រព័ន្ធ និងអភិបាលកិច្ចក៏ដូចជាយន្តការនៃការគ្រប់គ្រងសាលា និងគ្រឹះស្ថានសិក្សាឯកជន។ អ្នកសិក្សាត្រូវបានជំរុញឱ្យពិភាក្សាលើប្រធានបទដែលទាក់ទងទៅនឹងសាលាឯកជនរួមមានរចនាសម្ព័ន្ធ មនុស្ស សិទ្ធិអំណាច គោលនយោបាយ ប្រសិទ្ធភាព គុណភាព សេចក្តីសម្រេច ទំនាក់ទំនង ភាពជាអ្នកដឹកនាំ និងបរិយាកាសវប្បធម៌ក្នុង និងក្រៅសាលា។

MEA 534 ការធ្វើផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ និងការវាយតម្លៃ

មុខវិជ្ជានេះ គ្របដណ្តប់ទៅលើជំហ៊ានសំខាន់ៗក្នុងលំនាំនៃការធ្វើផែនការ និងការអនុវត្ត ជំហ៊ានសំខាន់ៗទាំងនោះ ព្រមទាំងពិភាក្សាអំពីដែនកំណត់នៃការធ្វើផែនការផងដែរ។

ក្រោយការបញ្ចប់ដោយជោគជ័យនៃមុខវិជ្ជានេះ អ្នកសិក្សានឹងអាចៈ

- ចេះគ្រប់គ្រង ត្រួតពិនិត្យ ចាត់ចែង និងធ្វើផែនការកម្ម តាមពេលវេលា។
- ប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ និងបច្ចេកទេសក្នុងការគ្រប់គ្រង។
- អនុវត្តការគ្រប់គ្រងទៅតាមតួនាទីផ្សេងៗបាន។
- ប្រមើលមើលឡើងវិញ និងវាយតម្លៃលើលក្ខខណ្ឌនៃការគ្រប់គ្រងទៅតាមផ្នែកនីមួយៗ។
- មានចរិកលក្ខណៈ និងឥរិយាបថជាអ្នកដឹកនាំប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។
- ក្លាយជាគ្រូបង្រៀនគម្រូ ឬនាយក/ នាយិកា ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។
- យល់ និងចេះវិភាគចរិកលក្ខណៈរបស់មន្ត្រីនៅក្រោមឱវាទ។

គ្រប់គ្រងធនធានមនុស្សនិងធនធានសម្ភារៈរបស់អង្គភាពឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព។

MEA 599 និក្ខេបបទថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់

អ្នកសិក្សានឹងត្រូវធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើប្រធានបទដែលទទួលបានការឯកភាពក្នុងមុខវិជ្ជាពាក់ព័ន្ធ ព្រមទាំងសរសេរនិក្ខេបបទ ឬរបាយការណ៍សិក្សាស្រាវជ្រាវ។ ការត្រួតពិនិត្យជាប្រចាំត្រូវបានរៀបចំធ្វើឡើង។ ដូចបានលើកឡើងរួចហើយ អ្នកសិក្សាគួរតែយល់ដឹងអំពីព័ត៌មានដូចខាងក្រោមមុនពេលសរសេរនិក្ខេបបទៈ

- និក្ខេបបទ ឬរបាយការណ៍ស្រាវជ្រាវ អ្នកសិក្សាត្រូវគេរំពឹងថាបានរៀនចប់មុខវិជ្ជាចំនួន ៤២ ក្រេឌីតជាមួយនឹងមធ្យមភាគពិន្ទុ(GPA)យ៉ាងតិច ២.៦៧
- ចំពោះប្រធានបទនៃនិក្ខេបបទ និងគោលគំនិតសំខាន់ៗសម្រាប់គម្រោងសិក្សាស្រាវជ្រាវដែលទទួលបានការឯកភាពពីសាស្ត្រាចារ្យត្រួតពិនិត្យគឺជាការចាំបាច់ជាមុន (ព័ត៌មានលម្អិត សូមអានសៀវភៅព័ត៌មានអំពីថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់)
- ការប្រមូលព័ត៌មានសម្រាប់សរសេរនិក្ខេបបទ អ្នកសិក្សាម្នាក់ៗត្រូវធានាថា របាយការណ៍សិក្សាស្រាវជ្រាវ ឬនិក្ខេបបទរបស់ខ្លួនត្រូវសរសេរឡើងជាបន្តបន្ទាប់ជាមួយការណែនាំ និងរិះគន់ពីសាស្ត្រាចារ្យត្រួតពិនិត្យ
- សេចក្តីព្រាងនៃនិក្ខេបបទត្រូវតែដាក់ជូនគណៈកម្មការកម្មវិធីសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ដើម្បីធ្វើការវាយតម្លៃ រិះគន់ និងលើកជាសំណូមពរសម្រាប់កែលម្អក្រោយទទួលបានការឯកភាពពីគណៈកម្មការវាយតម្លៃនិក្ខេបបទថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់

និងការការពារ ឬការធ្វើបទបង្ហាញនិក្ខេបបទនោះនឹងត្រូវបានរៀបចំឡើងសម្រាប់អ្នកសិក្សាម្នាក់ៗ។

មុខវិជ្ជា

សម្រាប់បណ្ដុះបណ្ដាលនិស្សិតថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងអប់រំ

មុខវិជ្ជា		ចំនួនម៉ោងបណ្តុះបណ្តាលតាមត្រីមាស		ម៉ោង	ក្រឌីត
		ត្រីមាសទី១ (វិច្ឆិកា-មីនា)	ត្រីមាសទី២ (ឧសភា-សីហា)		
១	ចិត្តវិទ្យាអប់រំ	៣ម៉ x ១៥ស		៤៥	៣
២	សង្គមវិទ្យាអប់រំ	៣ម៉ x ១៥ស		៤៥	៣
៣	ក្រមសីលធម៌អ្នកដឹកនាំអប់រំ	៣ម៉ x ១៥ស		៤៥	៣
៤	វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវអប់រំ	៣ម៉ x ១៥ស		៤៥	៣
៥	ស្ថិតិអប់រំ	៣ម៉ x ១៥ស		៤៥	៣
៦	ពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃអប់រំ		៣ម៉ x ១៥ស	៤៥	៣
៧	ការគ្រប់គ្រងការបង្រៀន និងបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានអប់រំ		៣ម៉ x ១៥ស	៤៥	៣
៨	ការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា		៣ម៉ x ១៥ស	៤៥	៣
៩	ការអប់រំ និងគោលនយោបាយអប់រំ		៣ម៉ x ១៥ស	៤៥	៣
១០	ការអប់រំនៅកម្ពុជា៖ ប្រវត្តិ រចនាសម្ព័ន្ធ និងការគ្រប់គ្រង		៣ម៉ x ១៥ស	៤៥	៣
១១	រដ្ឋបាលអប់រំ៖ ការកសាងផែនការ និងអនុវត្តផែនការ	៣ម៉ x ១៥ស		៤៥	៣
១២	ការគ្រប់គ្រងថវិកា	៣ម៉ x ១៥ស		៤៥	៣
១៣	ការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្ស	៣ម៉ x ១៥ស		៤៥	៣
១៤	ការគ្រប់គ្រងការបំពេញការងារក្នុងសាលា	៣ម៉ x ១៥ស		៤៥	៣
១៥	ការបង្កើត និងអភិវឌ្ឍន៍សាលាគរុកោសល្យនៅប្រទេសជប៉ុន	៣ម៉ x ១៥ស		៤៥	៣

កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជា៖ ចិត្តវិទ្យាអប់រំ
សម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងអប់រំ

១. សេចក្តីផ្តើម

វគ្គសិក្សានេះផ្តោតលើចិត្តវិទ្យាអប់រំ ជាផ្នែកមួយនៃការរៀបចំវិជ្ជាជីវៈសម្រាប់ការបង្រៀន ឬអ្នកប្រើប្រាស់ចិត្តសាស្ត្រក្នុងដំណើរការបង្រៀន។ ខ្លឹមសារនៃឯកសារនេះ មានសារៈសំខាន់សម្រាប់អ្នកចាប់អារម្មណ៍និងមានការព្រួយបារម្ភអំពីការសិក្សានិងការអប់រំ។ ខ្លឹមសារនៃវគ្គសិក្សានេះ សង្កត់ធ្ងន់ដំបូងនឹងផ្តោតលើអ្វីដែលជាចិត្តវិទ្យាអប់រំបកស្រាយពន្យល់ពីទំនាក់ទំនងនៃការអភិវឌ្ឍរូបរាងកាយ និងចិត្តចលភាពរបស់កុមារតាមដំណាក់កាល និងវិធីសាស្ត្រអប់រំអាកប្បកិរិយានិងការអភិវឌ្ឍការយល់ដឹងនិងភាសាត្រូវបានរួមបញ្ចូលផងដែរ។ នៅក្នុងវគ្គសិក្សានេះយើងនឹងបង្ហាញពីផលប៉ះពាល់និងការអនុវត្តនៃការស្រាវជ្រាវលើវិធីសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍អាកប្បកិរិយា និងវិធីសាស្ត្រក្នុងការលើកកម្ពស់អាកប្បកិរិយាជួយកុមារអភិវឌ្ឍជំនាញសង្គមដោះស្រាយនឹងអាកប្បកិរិយាដែលមិនចង់បាន និងទ្រឹស្តីនៃទ្រឹស្តី Piaget និង Vygotsky សម្រាប់គ្រូតាមរយៈគម្រោងគ្រប់គ្រងគម្រោងនៅសាលារៀន។ ខ្លឹមសារនៃវគ្គសិក្សានឹងឆ្លុះបញ្ចាំងពីការអនុវត្តផ្លូវចិត្តដ៏ចិត្តវិទ្យាអប់រំសំខាន់នៅក្នុងវិស័យអប់រំ។

២. គោលបំណង

វគ្គសិក្សានេះ ត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីផ្តល់ចំណេះដឹងនៃការយល់ដឹងពីបាតុភូតមនុស្សដែលរួមបញ្ចូលទាំងការអភិវឌ្ឍរាងកាយ និងផ្លូវចិត្ត។ ចំណុចដ៏សំខាន់មួយនៃចិត្តវិទ្យាអប់រំ គឺអ្នកអប់រំត្រូវយល់ដឹងពីរបៀបនៃការរួមបញ្ចូលគ្នារវាងតម្រូវការរបស់សិស្សក្នុងការបង្រៀននិងរៀន ដើម្បីបង្កើតបរិយាកាសសិក្សាប្រកបដោយភាពសប្បាយរីករាយ និងប្រសិទ្ធភាព។ នៅពេលបញ្ចប់វគ្គសិក្សានេះ អ្នកសិក្សានឹង៖

- ពង្រឹងការយល់ដឹងទូលំទូលាយអំពីទ្រឹស្តីអភិវឌ្ឍន៍ពុទ្ធិ អាកប្បកិរិយា លំនាំនៃការកត់ត្រាពិតមាននៅក្នុងខួរក្បាល ការសម្របសម្រួលរបៀបរៀននិងវិធីសាស្ត្របង្រៀន ការលើកទឹកចិត្តសិស្សនៅក្នុងវិស័យអប់រំ
- អភិវឌ្ឍជំនាញច្នៃប្រឌិត បង្កើតបរិស្ថានសិក្សាសមស្រប វាយតម្លៃលទ្ធផលសិក្សាក្នុងការបង្រៀន និងអប់រំ យ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព
- យកទ្រឹស្តីទាំងនេះ ទៅអនុវត្ត ដោះស្រាយបញ្ហាប្រចាំថ្ងៃដែលកើតឡើងក្នុងលំនាំនៃការរៀន និងការបង្រៀន ដើម្បី លើកកម្ពស់គុណភាពនៃការអប់រំ។

វិជ្ជាសម្បទា	– ពង្រឹងការយល់ដឹងទូលំទូលាយអំពីទ្រឹស្ដីអភិវឌ្ឍន៍ពុទ្ធិ អាកប្បកិរិយា លំនាំនៃការកត់ត្រាពតមាននៅក្នុងខួរក្បាល ការសម្របសម្រួលរបៀបរៀន និងវិធីសាស្ត្របង្រៀន ការលើកទឹកចិត្តសិស្សនៅក្នុងវិស័យអប់រំ។
បំណិនសម្បទា	– អភិវឌ្ឍជំនាញច្នៃប្រឌិត បង្កើតបរិស្ថានសិក្សាសមស្រប វាយតម្លៃលទ្ធផលសិក្សាក្នុងការបង្រៀន និងអប់រំ យ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព។
ចរិយាសម្បទា	– យកទ្រឹស្ដីទាំងនេះទៅអនុវត្ត ដោះស្រាយបញ្ហាប្រចាំថ្ងៃដែលកើតឡើងក្នុងលំនាំនៃការរៀននិងការបង្រៀន ដើម្បី លើកកម្ពស់គុណភាពនៃការអប់រំ។

៣. គោលគំនិតសំខាន់ៗ

អ្នកសិក្សា នឹងទទួលបានការយល់ដឹងទូលំទូលាយហើយត្រូវតែមានវត្តមាននៅម៉ោងសិក្សានិងចូលរួមក្នុងសកម្មភាពពិភាក្សាក្នុងថ្នាក់។ ដូចគ្នានេះផងដែរពួកគាត់តម្រូវឱ្យបំពេញកិច្ចការស្រាវជ្រាវ ការរៀបចំបទបង្ហាញ និងត្រូវគល់កិច្ចការឱ្យបានឆាប់ឬទាន់ពេលវេលាហើយពួកគេមិនត្រូវខកខានការប្រលងត្រួតពិនិត្យនិងការប្រឡងបញ្ចប់។

វគ្គសិក្សានេះប្រព្រឹត្តជាទម្រង់នៃការធ្វើបទបង្ហាញដោយនិស្សិត និងគ្រូ។ នៅពេលដែលវគ្គនេះកំពុងដំណើរការនិស្សិតនឹងមានឱកាសដើម្បីពិភាក្សាអំពីបញ្ហាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តរបស់សិស្សនិងការស្វែងរកដំណោះស្រាយដើម្បីលើកទឹកចិត្តសិស្សតាមរបៀបសមរម្យ។ សិក្ខាកាមនឹងឆ្លុះបញ្ចាំងវាយតម្លៃវិធីសាស្ត្រ របស់ពួកគាត់ក្នុងការបង្រៀននិងអប់រំ។ មុខវិជ្ជា**ចិត្តវិទ្យាអប់រំ** នឹងមានបង្ហាញពីគោលគំនិតចម្បងៗ គឺ៖

- ការអប់រំ និងសារៈសំខាន់នៃមុខវិជ្ជាចិត្តវិទ្យាអប់រំ
- ការយល់ពីអត្ថន័យនៃពាក្យដែលទាក់ទងនឹងមុខវិជ្ជាមុខវិជ្ជាចិត្តវិទ្យា និងសង្គមវិទ្យាអប់រំ
- តើអ្វីទៅជាគ្រូល្អ?
- តើតួនាទីរបស់ការស្រាវជ្រាវក្នុងវិស័យចិត្តវិទ្យាគឺជាអ្វី?
- តើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវអ្វីខ្លះដែលត្រូវបានប្រើនៅក្នុងចិត្តវិទ្យាអប់រំ?
- តើខ្ញុំអាចក្លាយជាគ្រូបង្រៀនអាជីពដោយរបៀបណា?
- តើអ្វីខ្លះជាទស្សនៈនៃការអភិវឌ្ឍមនុស្ស?
- តើ Piaget មានទស្សនៈយ៉ាងណាចំពោះការអភិវឌ្ឍន៍ពុទ្ធិ?
- តើការងាររបស់ Piaget សព្វថ្ងៃនេះត្រូវបានគេមើលឃើញយ៉ាងដូចម្ដេច?
- តើ Vygotsky មានទស្សនៈយ៉ាងណាចំពោះការអភិវឌ្ឍន៍ពុទ្ធិ?

- តើ Erikson មានទស្សនៈយ៉ាងណាចំពោះការអភិវឌ្ឍន៍បុគ្គលនិងសង្គម?
- តើទ្រឹស្តីនៃការអភិវឌ្ឍសីលធម៌មានអ្វីខ្លះ?
- ការអភិវឌ្ឍក្នុងវ័យកុមារភាពនិងវ័យជំទង់
  - តើកុមារអភិវឌ្ឍយ៉ាងដូចម្តេចនៅក្នុងថ្នាក់មត្តេយ្យ?
  - តើមានកម្មវិធីអប់រំកុមារតូចប្រភេទណាខ្លះ?
  - តើកុមារអភិវឌ្ឍយ៉ាងដូចម្តេចក្នុងថ្នាក់បឋម?
  - តើកុមារអភិវឌ្ឍរបៀបណានៅសាលាមធ្យមសិក្សានិងវិទ្យាល័យ?
- ទ្រឹស្តីអាកប្បកិរិយានៃការរៀន
  - តើអ្វីជាការរៀន?
  - តើទ្រឹស្តីសិក្សាអំពីអាកប្បកិរិយាមានពាក់ព័ន្ធអ្វីខ្លះ?
  - តើមានគោលការណ៍ ទ្រឹស្តីអាកប្បកិរិយា នៃការរៀនអ្វីខ្លះ?
  - តើទ្រឹស្តីសិក្សាសង្គមបានរួមចំណែកដល់ការយល់ដឹងពីការរៀនសូត្ររបស់មនុស្សដោយរបៀបណា?
- ដំណើរការព័ត៌មាននិងទ្រឹស្តីពុទ្ធិនៃការរៀន
- ការរៀបចំការបង្រៀនដើម្បីបំពេញតាមតម្រូវការរបស់សិស្ស
- គោលវិធីសិស្សមជ្ឈមណ្ឌល និងគោលវិធីស្ថាបនាចំណេះដឹង
- ការលើកទឹកចិត្តសិស្ស
- បរិស្ថានសិក្សាដែលមានប្រសិទ្ធិភាព
- ការវាយតម្លៃការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស
- ការធ្វើតេស្តស្តង់ដា

៤. របាយម៉ោងសិក្សា

របាយម៉ោងសិក្សា នៃមុខវិជ្ជា**ចិត្តវិទ្យាអប់រំ** ត្រូវបានបែងចែកដូចក្នុងតារាងខាងក្រោម៖

មុខវិជ្ជា	រយៈពេលសិក្សា
សង្គមវិទ្យាអប់រំ	១ សប្តាហ៍: សិក្សា ៣ ម៉ោង ៣ ម៉ោង x ១៥ សប្តាហ៍ = ៤៥ ម៉ោង/១ឆ្នាំសិក្សា ស្មើ ០៣ ក្រេឌីត

៥. ការណែនាំអនុវត្ត

ដើម្បីអនុវត្តការបង្រៀនលើមុខវិជ្ជានេះឱ្យបានជោគជ័យ គ្រូបង្រៀនគប្បីត្រូវ៖

- ឱ្យអ្នកសិក្សាក្ដាប់បានពីចំណុចគន្លឹះសំខាន់ៗ នៃមេរៀនតាមរយៈការប្រើគោលវិធីសិស្សមជ្ឈមណ្ឌល ក្នុងការរៀន និងបង្រៀន ជំរុញការសិក្សាតាមបែបសកម្ម តាមរយៈការងារជាបុគ្គល ជាដៃគូ ជាក្រុម និងការស្រាវជ្រាវឯកសារជំនួយផ្សេងៗ។
- សម្របសម្រួលអ្នកសិក្សា ក្នុងការក្ដាប់បាននូវខ្លឹមសារមេរៀន ដោយធ្វើការវិភាគស្ថានភាព និងការពិភាក្សារកដំណោះស្រាយដើម្បីទទួលបានទាំងចំណេះ ជំនាញ និងឥរិយាបទដែលសង្គមត្រូវការ។

៦. ការវាយតម្លៃ

ការវាយតម្លៃ គឺជាចំណុចសំខាន់ ក្នុងការវាស់ស្ទង់ពីអ្វីដែលអ្នកសិក្សាទទួលបាន ធៀបទៅនឹងវត្ថុបំណងនៃមេរៀន ឬចំណុចអប្បរមានៃចំណេះអ្នកសិក្សាដែលគួរទទួលបានបន្ទាប់ពីបានបញ្ចប់ចំណុចនៃការសិក្សានីមួយៗនិងបញ្ចប់មុខវិជ្ជា។ ការវាយតម្លៃមាន៖

- សំណួរផ្ទាល់មាត់
- កិច្ចការផ្ទះ
- កិច្ចការក្រុម
- ការឡើងធ្វើបទបង្ហាញម្នាក់ៗ ឬតាមក្រុម
- ការសួរសំណួរ ការពិភាក្សា ការប្រឡង និងការធ្វើគម្រោងស្រាវជ្រាវជាដើម។

៧. តារាងកម្មវិធីសិក្សាលម្អិត

ខ្លឹមសារ	លទ្ធផលរំពឹងទុក	ម៉ោង
ផ្នែកទី១៖ ចិត្តវិទ្យាអប់រំ៖ មូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ការបង្រៀន		
– តើអ្វីទៅជាគ្រូល្អ? – តើតួនាទីរបស់ការស្រាវជ្រាវក្នុងវិស័យចិត្តវិទ្យាគឺជាអ្វី? – តើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវអ្វីខ្លះដែលត្រូវបានប្រើនៅក្នុងចិត្តវិទ្យាអប់រំ?	**វិជ្ជាសម្បទា** – ពង្រឹងការយល់ដឹងទូលំទូលាយអំពីទ្រឹស្ដីអភិវឌ្ឍន៍ពុទ្ធិ អាកប្បកិរិយា លំនាំនៃការកត់ត្រាព័ត៌មាននៅក្នុងខួរក្បាល ការសម្របសម្រួលរបៀបរៀន និងវិធីសាស្ត្របង្រៀន ការលើកទឹកចិត្តសិស្សនៅក្នុងវិស័យអប់រំ	៣

– តើខ្ញុំអាចក្លាយជាគ្រូបង្រៀនអាជីពដោយរបៀបណា?	**បំណិនសម្បទា** – អភិវឌ្ឍជំនាញច្នៃប្រឌិត បង្កើតបរិស្ថានសិក្សាសមស្រប វាយតម្លៃលទ្ធផលសិក្សាក្នុងការបង្រៀននិងអប់រំ យ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព **ចរិយាសម្បទា** – យកទ្រឹស្តីទាំងនេះទៅអនុវត្ត ដោះស្រាយបញ្ហាប្រចាំថ្ងៃដែលកើតឡើងក្នុងលំនាំនៃការរៀននិងការបង្រៀន ដើម្បី លើកកម្ពស់គុណភាពនៃការអប់រំ។	
ផ្នែកទី២៖ ទ្រឹស្តីអភិវឌ្ឍន៍		
– តើអ្វីខ្លះជាទស្សនៈនៃការអភិវឌ្ឍមនុស្ស? – តើ Piaget មានទស្សនៈយ៉ាងណាចំពោះការអភិវឌ្ឍន៍ពុទ្ធិ? – តើការងាររបស់ Piaget សព្វថ្ងៃនេះត្រូវបានគេមើលឃើញយ៉ាងដូចម្តេច? – តើ Vygotsky មានទស្សនៈយ៉ាងណាចំពោះការអភិវឌ្ឍន៍ពុទ្ធិ? – តើ Erikson មានទស្សនៈយ៉ាងណាចំពោះការអភិវឌ្ឍន៍បុគ្គលនិងសង្គម? – តើទ្រឹស្តីនៃការអភិវឌ្ឍសីលធម៌មានអ្វីខ្លះ?	**វិជ្ជាសម្បទា** – ពង្រឹងការយល់ដឹងទូលំទូលាយអំពីទ្រឹស្តីអភិវឌ្ឍន៍ពុទ្ធិ អាកប្បកិរិយា លំនាំនៃការកត់ត្រាពតមាននៅក្នុងខួរក្បាល ការសម្របសម្រួលរបៀបរៀន និងវិធីសាស្ត្របង្រៀន ការលើកទឹកចិត្តសិស្សនៅក្នុងវិស័យអប់រំ **បំណិនសម្បទា** – អភិវឌ្ឍជំនាញច្នៃប្រឌិត បង្កើតបរិស្ថានសិក្សាសមស្រប វាយតម្លៃលទ្ធផលសិក្សាក្នុងការបង្រៀននិងអប់រំ យ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព **ចរិយាសម្បទា** – យកទ្រឹស្តីទាំងនេះទៅអនុវត្ត ដោះស្រាយបញ្ហាប្រចាំថ្ងៃដែលកើតឡើងក្នុងលំនាំនៃការរៀននិងការបង្រៀន ដើម្បី លើកកម្ពស់គុណភាពនៃការអប់រំ។	៣
ការអភិវឌ្ឍក្នុងវ័យកុមារភាពនិងវ័យជំទង់		
– តើកុមារអភិវឌ្ឍយ៉ាងដូចម្តេចនៅក្នុងថ្នាក់មត្តេយ្យ?	**វិជ្ជាសម្បទា** – ពង្រឹងការយល់ដឹងទូលំទូលាយអំពីទ្រឹស្តីអភិវឌ្ឍន៍ពុទ្ធិ អាកប្បកិរិយា លំនាំនៃការកត់ត្រាពតមាននៅក្នុង	៣

– តើមានកម្មវិធីអប់រំកុមារតូចប្រភេទណាខ្លះ? – តើកុមារអភិវឌ្ឍយ៉ាងដូចម្ដេចក្នុងថ្នាក់បឋម? – តើកុមារអភិវឌ្ឍរបៀបណានៅសាលាមធ្យមសិក្សានិងវិទ្យាល័យ?	ខួរក្បាល ការសម្របសម្រួលរបៀបរៀន និងវិធីសាស្ត្របង្រៀន ការលើកទឹកចិត្តសិស្សនៅក្នុងវិស័យអប់រំ **បំណិនសម្បទា** – អភិវឌ្ឍជំនាញច្នៃប្រឌិត បង្កើតបរិស្ថានសិក្សាសមស្រប វាយតម្លៃលទ្ធផលសិក្សាក្នុងការបង្រៀននិងអប់រំ យ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព **ចរិយាសម្បទា** – យកទ្រឹស្ដីទាំងនេះទៅអនុវត្ត ដោះស្រាយបញ្ហាប្រចាំថ្ងៃដែលកើតឡើងក្នុងលំនាំនៃការរៀននិងការបង្រៀន ដើម្បី លើកកម្ពស់គុណភាពនៃការអប់រំ។	
ភាពផ្សេងៗគ្នារបស់សិស្ស(ភាពចម្រុះ)		
– តើអ្វីជាផលប៉ះពាល់នៃវប្បធម៌នៅលើការបង្រៀននិងការរៀន? – តើស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចសង្គមមានឥទ្ធិពលលើសមិទ្ធផលរបស់សិស្សយ៉ាងដូចម្ដេច? – តើភាពខុសគ្នានៃភាសានិងកម្មវិធីសិក្សាពីរភាសាប៉ះពាល់ដល់សមិទ្ធផលរបស់សិស្សយ៉ាងដូចម្ដេច? – តើការអប់រំពហុវប្បធម៌គឺជាអ្វី? – តើភាពលំអៀងនៃយេនឌ័រនិងយេនឌ័រជះឥទ្ធិពល ដល់បទពិសោធនៅសាលារៀនរបស់សិស្សដោយរបៀបណា?	**វិជ្ជាសម្បទា** – ពង្រឹងការយល់ដឹងទូលំទូលាយអំពីទ្រឹស្ដីអភិវឌ្ឍន៍ពុទ្ធិ អាកប្បកិរិយា លំនាំនៃការកត់ត្រាពតមាននៅក្នុងខួរក្បាល ការសម្របសម្រួលរបៀបរៀន និងវិធីសាស្ត្របង្រៀន ការលើកទឹកចិត្តសិស្សនៅក្នុងវិស័យអប់រំ **បំណិនសម្បទា** – អភិវឌ្ឍជំនាញច្នៃប្រឌិត បង្កើតបរិស្ថានសិក្សាសមស្រប វាយតម្លៃលទ្ធផលសិក្សាក្នុងការបង្រៀននិងអប់រំ យ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព **ចរិយាសម្បទា** – យកទ្រឹស្ដីទាំងនេះទៅអនុវត្ត ដោះស្រាយបញ្ហាប្រចាំថ្ងៃដែលកើតឡើងក្នុងលំនាំនៃការរៀននិងការបង្រៀន ដើម្បី លើកកម្ពស់គុណភាពនៃការអប់រំ។	៣
ផ្នែកទី៣៖ ទ្រឹស្ដីអាកប្បកិរិយានៃការរៀន		
– តើអ្វីជាការរៀន?	**វិជ្ជាសម្បទា**	៣

– តើទ្រឹស្ដីសិក្សាអំពីអាកប្បកិរិយាមានពាក់ព័ន្ធអ្វីខ្លះ? – តើមានគោលការណ៍ ទ្រឹស្ដី អាកប្បកិរិយា នៃការរៀនអ្វីខ្លះ? – តើទ្រឹស្ដីសិក្សាសង្គមបានរួមចំណែកដល់ការយល់ដឹងពីការរៀនសូត្ររបស់មនុស្សដោយរបៀបណា?	– ពង្រឹងការយល់ដឹងទូលំទូលាយអំពីទ្រឹស្ដីអភិវឌ្ឍន៍ពុទ្ធិ អាកប្បកិរិយា លំនាំនៃការកត់ត្រាពតមាននៅក្នុងខួរក្បាល ការសម្របសម្រួលរបៀបរៀន និងវិធីសាស្ត្របង្រៀន ការលើកទឹកចិត្តសិស្សនៅក្នុងវិស័យអប់រំ **បំណិនសម្បទា** – អភិវឌ្ឍជំនាញច្នៃប្រឌិត បង្កើតបរិស្ថានសិក្សាសមស្រប វាយតម្លៃលទ្ធផលសិក្សាក្នុងការបង្រៀននិងអប់រំ យ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព **ចរិយាសម្បទា** – យកទ្រឹស្ដីទាំងនេះទៅអនុវត្ត ដោះស្រាយបញ្ហាប្រចាំថ្ងៃដែលកើតឡើងក្នុងលំនាំនៃការរៀននិងការបង្រៀន ដើម្បី លើកកម្ពស់គុណភាពនៃការអប់រំ។	
ដំណើរការព័ត៌មាននិងទ្រឹស្ដីពុទ្ធិនៃការរៀន		
– តើអ្វីជាគំរូនៃដំណើរការកត់ត្រាព័ត៌មាន? – ស្រាវជ្រាវលើខួរក្បាល – តើអ្វីជាមូលហេតុ ដែលធ្វើឲ្យមនុស្សចងចាំឬភ្លេច? – តើយុទ្ធសាស្ត្រនៃការចងចាំអាចបង្រៀនយ៉ាងដូចម្ដេច? – តើអ្វីអ្វីខ្លះធ្វើឲ្យព័ត៌មានន័យសំខាន់? – តើយុទ្ធសាស្ត្រសិក្សាអ្វីខ្លះដែលជួយសិស្សរៀន? – តើយុទ្ធសាស្ត្រនៃទ្រឹស្ដីពុទ្ធិអាចជួយសិស្សរៀនយ៉ាងដូចម្ដេច?	**វិជ្ជាសម្បទា** – ពង្រឹងការយល់ដឹងទូលំទូលាយអំពីទ្រឹស្ដីអភិវឌ្ឍន៍ពុទ្ធិ អាកប្បកិរិយា លំនាំនៃការកត់ត្រាពតមាននៅក្នុងខួរក្បាល ការសម្របសម្រួលរបៀបរៀន និងវិធីសាស្ត្របង្រៀន ការលើកទឹកចិត្តសិស្សនៅក្នុងវិស័យអប់រំ **បំណិនសម្បទា** – អភិវឌ្ឍជំនាញច្នៃប្រឌិត បង្កើតបរិស្ថានសិក្សាសមស្រប វាយតម្លៃលទ្ធផលសិក្សាក្នុងការបង្រៀននិងអប់រំ យ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព **ចរិយាសម្បទា** – យកទ្រឹស្ដីទាំងនេះទៅអនុវត្ត ដោះស្រាយបញ្ហាប្រចាំថ្ងៃដែលកើតឡើងក្នុងលំនាំនៃការរៀននិងការបង្រៀន ដើម្បី លើកកម្ពស់គុណភាពនៃការអប់រំ។	៣
ផ្នែកទី៤៖ មេរៀនដែលមានប្រសិទ្ធភាព		
– តើអ្វីជាវិធីបង្រៀនផ្ទាល់?	**វិជ្ជាសម្បទា**	៣

– តើវិធីបង្រៀនផ្ទាល់អនុវត្តយ៉ាងដូចម្តេច? – តើការស្រាវជ្រាវបានផ្តល់ការណែនាំលើការប្រើប្រាស់វិធីបង្រៀនផ្ទាល់យ៉ាងដូចម្តេច? – តើសិស្សរៀននិងផ្ទេរគំនិតដោយរបៀបណា? – តើការពិភាក្សាត្រូវបានប្រើក្នុងបង្រៀនយ៉ាងដូចម្តេច?	– ពង្រឹងការយល់ដឹងទូលំទូលាយអំពីទ្រឹស្តីអភិវឌ្ឍន៍ពុទ្ធិ អាកប្បកិរិយា លំនាំនៃការកត់ត្រាពតមាននៅក្នុងខួរក្បាល ការសម្របសម្រួលរបៀបរៀន និងវិធីសាស្ត្របង្រៀន ការលើកទឹកចិត្តសិស្សនៅក្នុងវិស័យអប់រំ **បំណិនសម្បទា** – អភិវឌ្ឍជំនាញច្នៃប្រឌិត បង្កើតបរិស្ថានសិក្សាសមស្រប វាយតម្លៃលទ្ធផលសិក្សាក្នុងការបង្រៀននិងអប់រំ យ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព **ចរិយាសម្បទា** – យកទ្រឹស្តីទាំងនេះទៅអនុវត្ត ដោះស្រាយបញ្ហាប្រចាំថ្ងៃដែលកើតឡើងក្នុងលំនាំនៃការរៀននិងការបង្រៀន ដើម្បី លើកកម្ពស់គុណភាពនៃការអប់រំ។	
គោលវិធីសិស្សមជ្ឈមណ្ឌល និងគោលវិធីស្ថាបនាចំណេះដឹង		
– តើអ្វីជាទស្សន ស្ថាបនាចំណេះដឹងចំពោះការរៀន? – តើការរៀនបែបសហការត្រូវបានប្រើក្នុងការបង្រៀនយ៉ាងដូចម្តេច? – តើត្រូវបង្រៀនវិធីដោះស្រាយបញ្ហានិងជំនាញគិត យ៉ាងដូចម្តេច?	**វិជ្ជាសម្បទា** – ពង្រឹងការយល់ដឹងទូលំទូលាយអំពីទ្រឹស្តីអភិវឌ្ឍន៍ពុទ្ធិ អាកប្បកិរិយា លំនាំនៃការកត់ត្រាពតមាននៅក្នុងខួរក្បាល ការសម្របសម្រួលរបៀបរៀន និងវិធីសាស្ត្របង្រៀន ការលើកទឹកចិត្តសិស្សនៅក្នុងវិស័យអប់រំ **បំណិនសម្បទា** – អភិវឌ្ឍជំនាញច្នៃប្រឌិត បង្កើតបរិស្ថានសិក្សាសមស្រប វាយតម្លៃលទ្ធផលសិក្សាក្នុងការបង្រៀននិងអប់រំ យ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព **ចរិយាសម្បទា** – យកទ្រឹស្តីទាំងនេះទៅអនុវត្ត ដោះស្រាយបញ្ហាប្រចាំថ្ងៃដែលកើតឡើងក្នុងលំនាំនៃការរៀននិងការបង្រៀន ដើម្បី លើកកម្ពស់គុណភាពនៃការអប់រំ។	៣
ការរៀបចំការបង្រៀនដើម្បីបំពេញតាមតម្រូវការរបស់សិស្ស		
	វិជ្ជាសម្បទា	៣

– តើអ្វីខ្លះជាធាតុនៃការបង្រៀនដែលមានប្រសិទ្ធភាពលើសពីមេរៀនល្អ? – តើសិស្សត្រូវបានដាក់ជាក្រុមដើម្បីបំពេញនូវភាពខុសគ្នារវាងសមិទ្ធផល? – តើអ្វីទៅជាការរៀនពូកែ)Mastery learning)? – តើមានវិធីណាខ្លះក្នុងការបង្រៀនជាលក្ខណៈបុគ្គល?	– ពង្រឹងការយល់ដឹងទូលំទូលាយអំពីទ្រឹស្តីអភិវឌ្ឍន៍ពុទ្ធិ អាកប្បកិរិយា លំនាំនៃការកត់ត្រាពតមាននៅក្នុងខួរក្បាល ការសម្របសម្រួលរបៀបរៀន និងវិធីសាស្ត្របង្រៀន ការលើកទឹកចិត្តសិស្សនៅក្នុងវិស័យអប់រំ **បំណិនសម្បទា** – អភិវឌ្ឍជំនាញច្នៃប្រឌិត បង្កើតបរិស្ថានសិក្សាសមស្រប វាយតម្លៃលទ្ធផលសិក្សាក្នុងការបង្រៀននិងអប់រំ យ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព **ចរិយាសម្បទា** – យកទ្រឹស្តីទាំងនេះទៅអនុវត្ត ដោះស្រាយបញ្ហាប្រចាំថ្ងៃដែលកើតឡើងក្នុងលំនាំនៃការរៀននិងការបង្រៀន ដើម្បី លើកកម្ពស់គុណភាពនៃការអប់រំ។	
ការលើកទឹកចិត្តសិស្ស		
– តើអ្វីជាការលើកទឹកចិត្ត? – តើទ្រឹស្តីនៃការលើកទឹកចិត្តមានអ្វីខ្លះ? – តើត្រូវធ្វើយ៉ាងដូចម្តេច ដើម្បីពង្រឹងការលើកទឹកចិត្តផ្អែកលើសមិទ្ធផល? – តើគ្រូបង្រៀនអាចបង្កើនការលើកទឹកចិត្តរបស់សិស្សក្នុងការរៀនដូចម្តេច? – តើគ្រូបង្រៀនអាចផ្តល់រង្វាន់លើលទ្ធផល ការខិតខំប្រឹងប្រែង និងភាពរីកចម្រើនយ៉ាងដូចម្តេច?	**វិជ្ជាសម្បទា** – ពង្រឹងការយល់ដឹងទូលំទូលាយអំពីទ្រឹស្តីអភិវឌ្ឍន៍ពុទ្ធិ អាកប្បកិរិយា លំនាំនៃការកត់ត្រាពតមាននៅក្នុងខួរក្បាល ការសម្របសម្រួលរបៀបរៀន និងវិធីសាស្ត្របង្រៀន ការលើកទឹកចិត្តសិស្សនៅក្នុងវិស័យអប់រំ **បំណិនសម្បទា** – អភិវឌ្ឍជំនាញច្នៃប្រឌិត បង្កើតបរិស្ថានសិក្សាសមស្រប វាយតម្លៃលទ្ធផលសិក្សាក្នុងការបង្រៀននិងអប់រំ យ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព **ចរិយាសម្បទា** – យកទ្រឹស្តីទាំងនេះទៅអនុវត្ត ដោះស្រាយបញ្ហាប្រចាំថ្ងៃដែលកើតឡើងក្នុងលំនាំនៃការរៀននិងការបង្រៀន ដើម្បី លើកកម្ពស់គុណភាពនៃការអប់រំ។	៣
ផ្នែកទី៥៖ បរិស្ថានសិក្សាដែលមានប្រសិទ្ធិភាព		

– តើអ្វីជាបរិស្ថានសិក្សាដែលមានប្រសិទ្ធភាព? – តើអ្វីជាផលប៉ះពាល់នៃពេលវេលាទៅលើការរៀនសូត្រ? – តើការអនុវត្តអ្វីខ្លះរួមចំណែកធ្វើឱ្យការគ្រប់គ្រងថ្នាក់មានប្រសិទ្ធិភាព? – តើអ្វីខ្លះជាយុទ្ធសាស្ត្រខ្លះសម្រាប់គ្រប់គ្រង អាកប្បកិរិយាខុសឆ្គង? – តើការបែងចែកអាកប្បកិរិយាត្រូវបានប្រើដើម្បីគ្រប់គ្រងបញ្ហាអាកប្បកិរិយាខុសឆ្គងធ្ងន់ធ្ងរយ៉ាងដូចម្ដេច? – តើធ្វើដូចម្ដេចដើម្បីទប់ស្កាត់បញ្ហាអាកប្បកិរិយា?	**វិជ្ជាសម្បទា** – ពង្រឹងការយល់ដឹងទូលំទូលាយអំពីទ្រឹស្ដីអភិវឌ្ឍន៍ពុទ្ធិ អាកប្បកិរិយា លំនាំនៃការកត់ត្រាពតមាននៅក្នុងខួរក្បាល ការសម្របសម្រួលរបៀបរៀន និងវិធីសាស្រ្តបង្រៀន ការលើកទឹកចិត្តសិស្សនៅក្នុងវិស័យអប់រំ **បំណិនសម្បទា** – អភិវឌ្ឍជំនាញច្នៃប្រឌិត បង្កើតបរិស្ថានសិក្សាសមស្រប វាយតម្លៃលទ្ធផលសិក្សាក្នុងការបង្រៀននិងអប់រំ យ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព **ចរិយាសម្បទា** – យកទ្រឹស្ដីទាំងនេះទៅអនុវត្ត ដោះស្រាយបញ្ហាប្រចាំថ្ងៃដែលកើតឡើងក្នុងលំនាំនៃការរៀននិងការបង្រៀន ដើម្បី លើកកម្ពស់គុណភាពនៃការអប់រំ។	៣
ការវាយតម្លៃការរៀនសូត្ររបស់សិស្ស		
– តើអ្វីខ្លះជាគោលបំណងបង្រៀន និងរបៀប ប្រើប្រាស់គោលបំណងបងៀន? – តើការរៀនសូត្ររបស់សិស្សត្រូវបានគេវាយតម្លៃយ៉ាងដូចម្ដេច? – តើត្រូវបង្កើតតេស្តយ៉ាងដូចម្ដេច? – តើអ្វីទៅជាការវាយតម្លៃបែបពិតប្រាកដ)authentic portfolio និងសកម្មភាព?	**វិជ្ជាសម្បទា** – ពង្រឹងការយល់ដឹងទូលំទូលាយអំពីទ្រឹស្ដីអភិវឌ្ឍន៍ពុទ្ធិ អាកប្បកិរិយា លំនាំនៃការកត់ត្រាពតមាននៅក្នុងខួរក្បាល ការសម្របសម្រួលរបៀបរៀន និងវិធីសាស្រ្តបង្រៀន ការលើកទឹកចិត្តសិស្សនៅក្នុងវិស័យអប់រំ **បំណិនសម្បទា** – អភិវឌ្ឍជំនាញច្នៃប្រឌិត បង្កើតបរិស្ថានសិក្សាសមស្រប វាយតម្លៃលទ្ធផលសិក្សាក្នុងការបង្រៀននិងអប់រំ យ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព **ចរិយាសម្បទា**	៣

– តើចំណាត់ថ្នាក់ត្រូវកំណត់ដោយរបៀបណា?	– យកទ្រឹស្តីទាំងនេះទៅអនុវត្ត ដោះស្រាយបញ្ហាប្រចាំថ្ងៃដែលកើតឡើងក្នុងលំនាំនៃការរៀននិងការបង្រៀន ដើម្បី លើកកម្ពស់គុណភាពនៃការអប់រំ។	
ការធ្វើតេស្តស្តង់ដារ		
– តើអ្វីទៅជាតេស្តស្តង់ដារ និងតេស្តស្តង់ដារ ត្រូវបានប្រើដោយរបៀបណា? – តើតេស្តស្តង់ដាប្រភេទណាខ្លះត្រូវបានប្រើ? – តើតេស្តតាមស្តង់ដារត្រូវបានបកស្រាយដូចម្តេច? – តើមានបញ្ហាអ្វីខ្លះទាក់ទងនឹងការធ្វើតេស្តស្តង់ដារនិងការប្រើតេស្តក្នុងថ្នាក់រៀន?	**វិជ្ជាសម្បទា** – ពង្រឹងការយល់ដឹងទូលំទូលាយអំពីទ្រឹស្តីអភិវឌ្ឍន៍ពុទ្ធិ អាកប្បកិរិយា លំនាំនៃការកត់ត្រាពតមាននៅក្នុងខួរក្បាល ការសម្របសម្រួលរបៀបរៀន និងវិធីសាស្ត្របង្រៀន ការលើកទឹកចិត្តសិស្សនៅក្នុងវិស័យអប់រំ **បំណិនសម្បទា** – អភិវឌ្ឍជំនាញច្នៃប្រឌិត បង្កើតបរិស្ថានសិក្សាសមស្រប វាយតម្លៃលទ្ធផលសិក្សាក្នុងការបង្រៀននិងអប់រំ យ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព **ចរិយាសម្បទា** – យកទ្រឹស្តីទាំងនេះទៅអនុវត្ត ដោះស្រាយបញ្ហាប្រចាំថ្ងៃដែលកើតឡើងក្នុងលំនាំនៃការរៀននិងការបង្រៀន ដើម្បី លើកកម្ពស់គុណភាពនៃការអប់រំ។	៣

៨. ឯកសារយោង

Reading Materials:

Robert E. Slavin., (2009). *Educational Psychology*: Theory and Practice. Pearson Education, Inc.

Additional Materials:

1. Woolfolk A., (2004) *Educational Psychology*. Pearson Education, Inc.
2. Santrock 5th, Educational psychology
3. World Wide Web resources on Educational Psychology

កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជាៈ សង្គមវិទ្យាអប់រំ
សម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងអប់រំ

---

១. សេចក្តីផ្តើម

ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងយុទ្ធសាស្រ្តរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា បានរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្រ្តវិស័យអប់រំ ២០១៩-២០២៣ ដោយឈរលើគោលនយោបាយចំនួន ២គឺ (១) ធានាការអប់រំមានគុណភាព ប្រកបដោយសមធម៌ និងបរិយាបន្ន ដើម្បីលើកកម្ពស់ឱកាសក្នុងសិក្សាពេញមួយជីវិតសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា និង (២) ធានាភាពស័ក្តិសិទ្ធិនៃភាពជាអ្នកដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រងរបស់មន្រ្តីអប់រំគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់។

ដើម្បីចូលរួមចំណែកក្នុងការសម្រេចបាននូវគោលនយោបាយទាំងពីរខាងលើ ការបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់គ្រប់គ្រងអប់រំ ស្តីពី **សង្គមវិទ្យាអប់រំ** ព្រោះមុខវិជ្ជានេះជួយឱ្យអ្នកដឹកនាំការងារអប់រំទទួលបានពុទ្ធិវិទ្យាសាស្រ្តដែលជួយឱ្យយើងអាចពិពណ៌នា ពន្យល់ និងព្យាករណ៍ពីបាតុភូតសង្គមបានយ៉ាងត្រឹមត្រូវ និងពិតប្រាកដ។ យើងអាចយកពុទ្ធិវិទ្យាសាស្រ្តដែលបានមកពីការសិក្សាបាតុភូតសង្គមតាមបែបសង្គមវិទ្យា មកប្រើប្រាស់ដើម្បីបង្កើតជាគោលនយោបាយ និងច្បាប់សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងបាតុភូតសង្គម និងកែប្រែបាតុភូត អវិជ្ជមាន ដូចជាទប់ស្កាត់ កាត់បន្ថយ និងដោះស្រាយបញ្ហាសង្គមដ៏មានប្រសិទ្ធិភាព និងប្រសិទ្ធិផល ដើម្បីឈានទៅអភិវឌ្ឍន៍សង្គមឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើង។ យើងក៏អាចយកពុទ្ធិវិទ្យាសាស្រ្តដែលបានមកពីការសិក្សាបាតុភូតសង្គមតាមបែបសង្គមវិទ្យា មកប្រើប្រាស់ដើម្បីជាប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួនសម្រាប់ការរស់នៅក្នុងសង្គមប្រកបដោយសុភមង្គល។ សង្គមវិទ្យា គឺជាវិធីនៃការគិតអំពីពិភពលោកនិងកន្លែងរស់នៅរបស់យើង។ នេះវាគឺជារបៀបវិភាគមួយ។ ក្នុងន័យនេះការគិតថាសង្គមវិទ្យាមានន័យថាធ្វើឱ្យអ្នកស្គាល់ - អ្វីដែលយើង "ដឹង" អ្វីដែលយើងអាចទទួលបានពីការអប់រំ។ បញ្ហាប្រឈមនៃការវិភាគរបស់យើង គឺដើម្បីស្វែងយល់អំពីរបៀបដែលសាលារៀន និងការសិក្សាភ្ជាប់ទៅភ្នាក់ងារបុគ្គលអន្តរកម្មសង្គម និងរចនាសម្ព័ន្ធសង្គមធំៗ។ មុខវិជ្ជានេះ នឹងគ្របដណ្តប់លើការអភិវឌ្ឍ និងការអនុវត្តគំនិតសង្គម និងទស្សនវិស័យទាក់ទងនឹងបញ្ហា ដូចជា ការអប់រំនិងសង្គមនីយកម្ម វប្បធម៌ យុវវ័យ យេនឌ័រក្នុងការអប់រំ ដំណើរការនៃការជ្រើសរើសការសិក្សា ការងារនិងការសិក្សា អប់រំការបែងចែកសង្គម និងសង្គមជាដើម។

២. គោលបំណង

មុខវិជ្ជា**សង្គមវិទ្យាអប់រំ** នឹងមានបង្ហាញពីគោលគំនិតចម្បងៗ គឺ (១) ការអប់រំ និងសារៈសំខាន់នៃការអប់រំ (២) សង្គមវិទ្យា និង (៣) សង្គមវិទ្យាអប់រំ សម្រាប់អ្នកដឹកនាំការងារអប់រំ ព្រមទាំងបំបែកទៅជាមេរៀនតូចៗជាច្រើនទៀត។ ដូច្នេះក្រោយពីការសិក្សាលើមុខវិជ្ជានេះចប់ អ្នកសិក្សានឹងអាចៈ

វិជ្ជាសម្បទា	– យល់ដឹងច្បាស់ពីអត្ថន័យនៃពាក្យការអប់រំ សង្គមវិទ្យា សង្គមវិទ្យាអប់រំ វប្បធម៌។ – យល់ដឹងពីការវិវត្ត និងប្រវត្តិមុខវិជ្ជាសង្គមវិទ្យា សង្គមវិទ្យាអប់រំ – យល់ច្បាស់ពីសារប្រយោជន៍នៃការសិក្សាពីសង្គមវិទ្យា សង្គមវិទ្យាអប់រំ – យល់ដឹងពីបញ្ញត្តិអប់រំ ទ្រឹស្តីសង្គមវិទ្យា សង្គមវិទ្យានៃការអប់រំ – យល់ពីប្រវត្តិ និងប្រភេទសង្គម ពីការវិវត្ត នៃសង្គមរស់នៅរបស់មនុស្ស – យល់អំពីទស្សនៈសង្គមវិទ្យានៃការពិតដែលជាការស្ថាបនាសង្គម – ស្វែងយល់ពីភាពខុសគ្នារវាងទ្រឹស្តីចិត្តសាស្ត្រនិងសង្គមវិទ្យានៃការអភិវឌ្ឍផ្ទាល់ខ្លួន – យល់ដឹងអំពីដំណើរការនៃការអភិវឌ្ឍសីលធម៌ – យល់ដឹងពីសារៈសំខាន់នៃការធ្វើទំនាក់ទំនងសង្គមសម្រាប់បុគ្គលនិងសង្គម – រៀនពីតួនាទីរបស់ក្រុមគ្រួសារ និងក្រុមមនុស្សក្នុងសង្គម – យល់ពីរបៀបដែលយើងត្រូវធ្វើសង្គមនីយកម្មតាមរយៈស្ថាប័នជាផ្លូវការ ដូចជាសាលារៀនកន្លែងធ្វើការ និងរដ្ឋាភិបាល – យល់ពីរបៀបដែលមនុស្សធ្វើសង្គមនីយកម្មចូលក្នុងតួនាទីថ្មីនៅចំណុចអន្តរកាលទាក់ទងនឹងអាយុ – ពិពណ៌នាអំពីពេលណានិងរបៀបដែលការរស់រានមានជីវិតកើតឡើង – យល់ច្បាស់ពីការធ្វើណាត់ថ្នាក់សកល – យល់ដឹងពីរបៀបនៃប្រព័ន្ធការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ផ្សេងៗគ្នាបានអភិវឌ្ឍន៍ – យល់ពាក្យបច្ចេកទេសចេញពីប្រព័ន្ធរបស់ពិភពលោក Wallerstein – ស្វែងយល់ពីការចាត់ថ្នាក់នៃសេដ្ឋកិច្ចរបស់ធនាគារពិភពលោក – ស្វែងយល់ពីភាពខុសគ្នានៃចំណាត់ថ្នាក់ភាពក្រីក្រ – យល់ដឹងពីស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចនៃតំបន់ក្រីក្របំផុតក្នុងពិភពលោក

	– យល់ដឹងពីផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាននៃភាពក្រីក្រ – ស្វែងយល់ពីទស្សនវិស័យទំនើបភាវូបនីយកម្មនិងទ្រឹស្តីលើការបែងចែកជាសកល – ស្វែងយល់ពីភាពខុសគ្នារវាងភេទ និងយេនឌ័រ – ស្វែងយល់ពីអត្ថន័យនៃអត្តសញ្ញាណមនុស្សប្តូរយេនឌ័រ ប្តូរភេទ និងអត្តសញ្ញាណភេទដូចគ្នា – យល់ដឹងពីយេនឌ័រ ចេញពីទស្សនវិស័យនៃសង្គមវិទ្យានីមួយៗ – យល់ពីឥរិយាបថខុសៗ គ្នាដែលទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ និងផ្លូវភេទ – ស្វែងយល់ពីភាពខុសគ្នារវាងអំណាចនិងរដ្ឋអំណាច – យល់ដឹងពីអត្តសញ្ញាណ និងអំពីសិទ្ធិអំណាចបីប្រភេទ – យល់ដឹងពីនិយមន័យទូទៅនៃរដ្ឋាភិបាលដូចជា រាជាធិបតេយ្យ បក្សពួកនិយម របបផ្តាច់ការ និងប្រជាធិបតេយ្យ – ស្វែងយល់ពីទម្រង់ទូទៅនៃរដ្ឋាភិបាលនិងកំណត់អត្តសញ្ញាណជាក់ស្តែងនៃជីវិតនីមួយៗ – យល់ដឹងពីសារៈសំខាន់នៃ "មនុស្សម្នាក់ៗការបោះឆ្នោតមួយ" ក្នុងការកំណត់គោលនយោបាយសហរដ្ឋអាមេរិក – ស្វែងយល់ពីឥទ្ធិពលនៃជាតិសាសន៍ យេនឌ័រ និងបញ្ហាថ្នាក់ៗ ស្តីពីដំណើរការបោះឆ្នោតយល់អំពីរបៀបដែលទ្រឹស្តីរចនាសម្ព័ន្ធមុខងារនិយម ទ្រឹស្តីបដិសំឃោគ និងទ្រឹស្តីអន្តរកម្មនិមិត្តសញ្ញា មានទស្សនៈចំពោះ រដ្ឋាភិបាល និងនយោបាយ – យល់ពីអត្ថន័យនៃសង្គមវិទ្យានៃការអប់រំ – ស្វែងយល់ពីវិសាលភាពនៃសង្គមវិទ្យានៃការអប់រំ – យល់ដឹងពីការបែងចែករវាងសង្គមវិទ្យាសង្គមនិងសង្គមវិទ្យាអប់រំ – យល់ពីតម្រូវការដើម្បីសិក្សាសង្គមវិទ្យានៃការអប់រំ – ស្វែងយល់ពីមុខងារនៃការអប់រំនៅក្នុងសង្គម – ស្វែងយល់ពីវិធីសាស្រ្តប្រព័ន្ធចំហដើម្បីការអប់រំ – យល់ពីអត្ថន័យនៃសង្គមនីយកម្មជំនាញវិជ្ជាជីវៈនៃគ្រូបង្រៀន – ស្វែងយល់ពីដំណាក់និងវគ្គសង្គមនីយកម្មវិជ្ជាជីវៈរបស់គ្រូបង្រៀន – ស្វែងយល់ពីបញ្ហាការងារ និងអង្គភាពនៅក្នុងសង្គមនីយកម្មជំនាញវិជ្ជាជីវៈនៃគ្រូបង្រៀន

	– យល់ដឹងពីទំនាក់ទំនងរបស់គ្រូបង្រៀនជាមួយអ្នកគ្រប់គ្រង មិត្តរួមការងារ សិស្សនិងអាណាព្យាបាល។ – យល់ដឹងពីអត្ថន័យនៃបែងចែកសង្គម – ស្វែងយល់ពីប្រភេទ (categories) នៃការបែងចែកសង្គម – យល់ដឹងពីឥទ្ធិពលនៃការបែងចែកលើជីវិតរបស់បុគ្គល និងក្រុម – យល់ដឹងពីដំណើរការ និងមូលហេតុនៃការបែងចែកសង្គម – យល់ដឹងពីប្រភេទ (types) នៃការបែងចែកសង្គម – យល់ដឹងពីម៉ូដែលសេរីនិងចែកចាយនៃយុត្តិធម៌សង្គម – ស្វែងយល់ពីសមភាពនៃឱកាសសិក្សា – យល់ដឹងពីស្តង់ដារខុសគ្នានៃស្ថាប័នអប់រំ – យល់ដឹងពីការអប់រំនិងអាហារូបករណ៍ – យល់ដឹងពីការស្មើភាពគ្នានៃឱកាសអប់រំ – យល់ពីបញ្ហានានាទាក់ទងនឹងសមភាពនៃឱកាសក្នុងវិស័យអប់រំ – ស្វែងយល់ពីកម្មវិធីអប់រំ ថ្នាក់រៀនពង្រឹងបន្ថែម – យល់ដឹងពីការអភិវឌ្ឍន៍ការយល់ដឹង លើការ ការអាន គណិតវិទ្យា – ស្វែងយល់ពីការអប់រំជាសិទ្ធិ និងជាធាតុមួយនៃការបែងចែកសង្គម – យល់ដឹងពីចំណេះដឹង និងការអភិវឌ្ឍចំណេះដឹង – ស្វែងយល់ពីលទ្ធផលសង្គមសេដ្ឋកិច្ច – យល់ដឹងពីលក្ខខណ្ឌការងារ – យល់ដឹងពីការចូលរួមសង្គម និងការគាំទ្រ – យល់ដឹងពីភាពរឹងមាំផ្នែកចិត្តសាស្ត្រ – យល់ដឹងពីសុខភាពផ្លូវកាយ និងសុខមាលភាព – ស្វែងយល់ពីផលប៉ះពាល់គ្រួសារ – យល់ពីតម្លៃនៃការប្រើប្រាស់ពេលវេលា – យល់ពីទំនាក់ទំនងរវាងការអប់រំ និងវប្បធម៌ – យល់ពីផលប៉ះពាល់នៃវប្បធម៌នៅលើវិស័យអប់រំ – យល់ពីឥទ្ធិពលនៃការអភិវឌ្ឍវិស័យអប់រំ – យល់ពីទំនាក់ទំនងរវាងសេដ្ឋកិច្ចនិងការអប់រំ

	– ដឹងថាផ្នែកជាច្រើននៃការអប់រំ - ជាការវិនិយោគ ឧស្សាហកម្ម ធនធានមនុស្ស ធនធានសង្គម ធនធានបញ្ញា។ល។ – យល់អំពីឥទ្ធិពលនៃការអប់រំលើកំណើននិងការអភិវឌ្ឍនៃបុគ្គលនិងជាតិ – ការយល់ដឹងអំពីគំរូទាំងបីដើម្បីសិក្សាពីឥទ្ធិពលនៃការអប់រំផលិតភាពនិងការអភិវឌ្ឍ – ស្វែងយល់ពីតម្រូវការសម្រាប់ការសិក្សាសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា – យល់ដឹងពីទិដ្ឋភាពនៃការអប់រំនៅឧត្តមសិក្សា និងផលប៉ះពាល់នៃការអភិវឌ្ឍលើលទ្ធផលសិក្សាអប់រំនៅក្នុងឧត្តមសិក្សា – យល់ដឹងពីកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការអប់រំបច្ចេកទេសកម្រិតខ្ពស់យល់ដឹងពីផលប៉ះពាល់រួមនៃការអភិវឌ្ឍលើលទ្ធផលអប់រំ – យល់អំពីបញ្ញត្តិនៃភាពជាពលរដ្ឋពិភពលោក – ទទួលបានចំណេះដឹងទូលំទូលាយនៃការអប់រំសម្រាប់ភាពជាពលរដ្ឋពិភពលោក – ស្វែងយល់ពីសារៈសំខាន់នៃកម្មវិធីសិក្សាសម្រាប់ការអប់រំពលរដ្ឋ
បំណិនសម្បទា	– ពន្យល់បានពីអត្ថន័យនៃពាក្យគន្លឹះដែលទាក់ទងនឹងមុខវិជ្ជាសង្គមវិទ្យា – បង្ហាញពីប្រវត្តិមុខវិជ្ជាសង្គមវិទ្យា – បកស្រាយទ្រឹស្តីសង្គមវិទ្យា និងពន្យល់ពីសារៈសំខាន់នៃការសិក្សាសង្គមវិទ្យា – កំណត់តួនាទីរបស់ពួកគេនិងរៀបរាប់ពីទីកន្លែងរបស់ពួកគេនៅក្នុងអន្តរកម្មប្រចាំថ្ងៃរបស់មនុស្ស – ពន្យល់ពីរបៀបដែលបុគ្គលម្នាក់ៗបង្ហាញខ្លួន និងយល់ឃើញខ្លួនឯង នៅក្នុងបរិបទសង្គម – ពន្យល់ពីភាពខុសគ្នារវាងទ្រឹស្តីចិត្តសាស្ត្រនិងសង្គមវិទ្យានៃការអភិវឌ្ឍខ្លួនឯង – បង្ហាញពីដំណើរការនៃការអភិវឌ្ឍសីលធម៌ – បង្ហាញពីសារៈសំខាន់នៃការធ្វើទំនាក់ទំនងសង្គមសម្រាប់បុគ្គលនិងសង្គម – ពន្យល់ពីលក្ខណៈធម្មជាតិធៀបនឹងលក្ខណៈសង្គមនីយកម្ម។ – ពន្យល់ពីតួនាទីរបស់ក្រុមគ្រួសារនិងក្រុមមនុស្សក្នុងសង្គម – បង្ហាញពីរបៀបដែលយើងត្រូវធ្វើសង្គមនីយកម្ម តាមរយៈស្ថាប័នជាផ្លូវការ ដូចជាសាលារៀន កន្លែងធ្វើការ និងរដ្ឋាភិបាល – ពន្យល់ពីរបៀបដែលមនុស្សត្រូវធ្វើសង្គមនីយកម្មចូលក្នុងតួនាទីថ្មីនៅចំណុចអន្តរកាលទាក់ទងនឹងអាយុ

	– ពិពណ៌នាអំពីពេលណានិងរបៀបដែលការរស់រានមានជីវិតកើតឡើង
	– ពិពណ៌នាអំពីការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់សកល
	– ពន្យល់អំពីការចាត់ថ្នាក់នៃសេដ្ឋកិច្ចរបស់ធនាគារពិភពលោក
	– បង្ហាញពីភាពខុសគ្នារវាងលំដាប់នៃភាពក្រីក្រ
	– ពិពណ៌នាពីស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចនៃតំបន់ក្រីក្របំផុតក្នុងពិភពលោក
	– ពន្យល់អំពីផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាននៃភាពក្រីក្រ
	– ពិពណ៌នាពីទស្សនវិស័យទំនើបភាវូបនីយកម្មនិងទស្សនៈទ្រឹស្តីពឹងផ្អែកលើការបែងចែកជាសកល
	– កំណត់ និងរកភាពខុសគ្នារវាងភេទ និងយេនឌ័រ
	– បង្ហាញពីអត្ថន័យនៃអត្តសញ្ញាណមនុស្សប្តូរយេនឌ័រ ប្តូរភេទ និងអត្តសញ្ញាណភេទដូចគ្នា
	– ពិពណ៌នាអំពីវិសមភាពផ្លូវភេទ ក្នុងសង្គមផ្សេងៗ
	– ពិភាក្សាពីទ្រឹស្តីទស្សនវិស័យពីភេទ និងផ្លូវភេទ
	– កំណត់ និងរកភាពខុសគ្នារវាងអំណាចនិងរដ្ឋអំណាច
	– កំណត់អត្តសញ្ញាណ និងរៀបរាប់អំពីសិទ្ធិរដ្ឋអំណាចបីប្រភេទ
	– កំណត់និយមន័យទូទៅនៃរដ្ឋាភិបាលដូចជារាជាធិបតេយ្យ របបបក្សពួកនិយម របបផ្តាច់ការ និងប្រជាធិបតេយ្យ
	– ប្រៀបធៀបទម្រង់ទូទៅនៃរដ្ឋាភិបាលនិងកំណត់អត្តសញ្ញាណជាក់ស្តែងនៃជីវិតនីមួយៗ
	– ពន្យល់ពីសារៈសំខាន់នៃ "មនុស្សម្នាក់ៗការបោះឆ្នោតមួយ" ក្នុងការកំណត់គោលនយោបាយសហរដ្ឋអាមេរិក
	– រកមើលឥទ្ធិពលនៃជាតិសាសន៍ យេនឌ័រ និងបញ្ហាថ្នាក់ៗស្តីពីដំណើរការបោះឆ្នោត
	– កំណត់អត្ថន័យនៃសង្គមវិទ្យានៃការអប់រំ
	– ពន្យល់ពីវិសាលភាពនៃសង្គមវិទ្យានៃការអប់រំ
	– បែងចែករវាងសង្គមវិទ្យាសង្គមនិងសង្គមវិទ្យាអប់រំ
	– វិភាគតម្រូវការដើម្បីសិក្សាសង្គមវិទ្យានៃការអប់រំ
	– បង្ហាញអំពីមុខងារនៃការអប់រំនៅក្នុងសង្គម
	– អនុវត្តវិធីសាស្ត្រប្រព័ន្ធចំហដើម្បីការអប់រំ
	– ពន្យល់ពីអត្ថន័យនៃសង្គមនីយកម្មជំនាញវិជ្ជាជីវៈនៃគ្រូបង្រៀន

	– រៀបរាប់ពីដំណាក់កាល និងវគ្គសង្គមនីយកម្មវិជ្ជាជីវៈរបស់គ្រូបង្រៀន – ពន្យល់ពីបញ្ហាការងារនិងអង្គភាពនៅក្នុងសង្គមនីយកម្មជំនាញវិជ្ជាជីវៈគ្រូបង្រៀន – ពិភាក្សាពីទំនាក់ទំនងរបស់គ្រូបង្រៀនជាមួយអ្នកគ្រប់គ្រង មិត្តរួមការងារ សិស្សនិង អាណាព្យាបាល – កំណត់អត្ថន័យនៃបែងចែកសង្គម – ពន្យល់ប្រភេទ (categories) នៃការបែងចែកសង្គម – ពន្យល់ឥទ្ធិពលនៃការបែងចែកលើជីវិតរបស់បុគ្គល និងក្រុម – បង្ហាញមូលហេតុនៃការបែងចែកសង្គម – បកស្រាយដំណើរការនៃការបែងចែក – ពន្យល់ប្រភេទ (types) នៃការបែងចែកសង្គម – ពន្យល់ម៉ូដែលសេរីនិងចែកចាយនៃយុត្តិធម៌សង្គម – បង្ហាញសមភាពនៃឱកាសសិក្សា – ពន្យល់ស្តង់ដាខុសគ្នានៃស្ថាប័នអប់រំ – បកស្រាយការអប់រំនិងអាហារូបករណ៍ – បង្ហាញសមភាពភាពនៃឱកាសអប់រំ – ពន្យល់បញ្ហានានាទាក់ទងនឹងសមភាពនៃឱកាសក្នុងវិស័យអប់រំ – បកស្រាយកម្មវិធីអប់រំ ថ្នាក់រៀនពង្រឹងបន្ថែម – ពង្រឹងការអភិវឌ្ឍការយល់ដឹង លើការ ការអាន គណិតវិទ្យា – បកស្រាយការអប់រំជាសិទ្ធិ និងជាធាតុមួយនៃការបែងចែកសង្គម – ពន្យល់បានពីចំណេះដឹង និងការអភិវឌ្ឍចំណេះដឹង – បង្ហាញលទ្ធផលសង្គម សេដ្ឋកិច្ច – ពន្យល់បានពីលក្ខខណ្ឌការងារ – បង្ហាញការចូលរួមសង្គម និងការគាំទ្រ – បកស្រាយពីភាពរឹងមាំផ្នែកចិត្តសាស្ត្រ – បង្ហាញសុខភាពផ្លូវកាយ និងសុខមាលភាព – បកស្រាយផលប៉ះពាល់គ្រួសារ – ចេះវិភាគនយោបាយជាផ្លូវការ – បង្ហាញតម្លៃនៃការប្រើប្រាស់ពេលវេលា

	– កំណត់គំនិតទូទៅអំពីបញ្ញត្តិវប្បធម៌ – បង្ហាញទំនាក់ទំនងរវាងការអប់រំ និងវប្បធម៌ – បកស្រាយពីផលប៉ះពាល់នៃវប្បធម៌នៅលើវិស័យអប់រំ – បង្ហាញពីឥទ្ធិពលនៃការអភិវឌ្ឍវិស័យអប់រំវប្បធម៌ – ពន្យល់បានពីទំនាក់ទំនងរវាងសេដ្ឋកិច្ចនិងការអប់រំ – បង្ហាញផ្នែកជាច្រើននៃការអប់រំ - ជាការវិនិយោគ ឧស្សាហកម្ម ធនធានមនុស្ស ធនធានសង្គម ធនធានបញ្ញា។ល។ – បកស្រាយពីឥទ្ធិពលនៃការអប់រំលើកំណើននិងការអភិវឌ្ឍនៃបុគ្គលនិងជាតិ – ការយល់ដឹងអំពីគំរូទាំងបីដើម្បីសិក្សាពីឥទ្ធិពលនៃការអប់រំ ផលិតភាពនិងការអភិវឌ្ឍ – ពន្យល់បានពីតម្រូវការសម្រាប់ការសិក្សាសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា – ពន្យល់បានពីទិដ្ឋភាពនៃការអប់រំនៅឧត្តមសិក្សា និងផលប៉ះពាល់នៃការអភិវឌ្ឍលើលទ្ធផលសិក្សាអប់រំនៅក្នុងឧត្តមសិក្សា – បកស្រាយពីកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការអប់រំបច្ចេកទេសកម្រិតខ្ពស់ – បកស្រាយពីផលប៉ះពាល់រួមនៃការអភិវឌ្ឍលើលទ្ធផលអប់រំ – ពន្យល់បានពីគំនិតនៃតម្រូវការអភិវឌ្ឍ – បកស្រាយបញ្ញត្តិនៃភាពជាពលរដ្ឋពិភពលោក – បង្ហាញពីសារៈសំខាន់នៃកម្មវិធីសិក្សាសម្រាប់ការអប់រំពលរដ្ឋ
ចរិយាសម្បទា	– បណ្ដុះស្មារតីឱ្យចូលចិត្តរៀនមុខវិជ្ជាសង្គមវិទ្យា សង្គមវិទ្យាអប់រំ – មានគំនិតស្រាវជ្រាវពាក់ព័ន្ធនឹង អត្ថន័យនៃពាក្យ សង្គម សង្គមវិទ្យា ប្រវត្តិមុខវិជ្ជាសង្គមវិទ្យា សង្គមវិទ្យាអប់រំ និងទ្រឹស្ដីដែលពាក់ព័ន្ធនឹងមុខវិជ្ជាសង្គមវិទ្យា – បណ្ដុះស្មារតីស្រលាញ់សង្គមរស់នៅ – ចូលរួមអភិវឌ្ឍសង្គម – ដឹងពីតួនាទីរបស់ខ្លួន – សិក្សាស្រាវជ្រាវពីទ្រឹស្ដីពាក់ព័ន្ធនឹងសង្គម – បណ្ដុះស្មារតីអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពខ្លួនឯង – ចូលរួមធ្វើសង្គមនីយកម្មធនធានមនុស្ស ឱ្យមានសមត្ថភាព – បណ្ដុះស្មារតីស្រាវជ្រាវពីវិសមភាពសកល – ចូលរួមកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រនៅក្នុងសង្គម

	– បណ្ដុះស្មារតីមិនរើសអើងភេទ និងបញ្ហាយេនឌ័រ – សិក្សាស្រាវជ្រាវពីបញ្ហាយេនឌ័រ ភេទ និងផ្លូវភេទ – បណ្ដុះស្មារតីស្វែងយល់ពីរបបនយោបាយនិងការគោរពច្បាប់ – អាចចូលរួមក្នុងកិច្ចការរដ្ឋ និងគណៈបក្សនយោបាយតាមច្បាប់កំណត់ឱ្យ – បណ្ដុះស្មារតីចូលចិត្តសិក្សាមុខវិជ្ជាសង្គមវិទ្យាអប់រំ – បណ្ដុះស្មារតីសិក្សាស្រាវជ្រាវពីទ្រឹស្ដីសង្គមវិទ្យា សង្គមវិទ្យាអប់រំ – បណ្ដុះស្មារតីស្រឡាញ់អាជីពវិជ្ជាជីវៈ និងធ្វើអ្វីៗ ស្របតាមក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ – បណ្ដុះស្មារតីស្រឡាញ់ការអប់រំ – បន្តការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើការបែងចែកសង្គម ទ្រឹស្ដីនៃការបែងចែកសង្គម – បណ្ដុះស្មារតីស្រឡាញ់ចំណេះដឹង ការអភិវឌ្ឍចំណេះដឹង – ចូលរួមការគាំទ្រគម្រោងអភិវឌ្ឍសាលា – បណ្ដុះស្មារតីស្រឡាញ់ការអប់រំ – ចូលរួមការអភិវឌ្ឍចំណេះដឹង វប្បធម៌ – បណ្ដុះស្មារតីស្រឡាញ់ការអប់រំ និងការអភិវឌ្ឍ

៣. គោលគំនិតសំខាន់ៗ

មុខវិជ្ជា**សង្គមវិទ្យាអប់រំ** នឹងមានបង្ហាញពីគោលគំនិតចម្បងៗ គឺៈ

- ការអប់រំ និងសារៈសំខាន់នៃមុខវិជ្ជាសង្គមវិទ្យាអប់រំ
- ការយល់ពីអត្ថន័យនៃពាក្យដែលទាក់ទងនឹងមុខវិជ្ជាមុខវិជ្ជាសង្គមវិទ្យា និងសង្គមវិទ្យាអប់រំ
- សារប្រយោជន៍នៃការអប់រំនៅក្នុងសង្គម និងប្រព័ន្ធអប់រំនៅកម្ពុជាដោយផ្ដោតលើខ្នាតគំរូរបស់សង្គម និងអន្តរកម្មសង្គម
- បញ្ញត្តិបែបទស្សនវិជ្ជាដែលមានសារៈសំខាន់ក្នុងការសិក្សាទ្រឹស្ដីសង្គមវិទ្យា សង្គមវិទ្យាអប់រំ
- បញ្ហាយេនឌ័រ និងភេទ
- ទម្រង់រដ្ឋ និងរដ្ឋអំណាច រដ្ឋាភិបាល
- សង្គម និងអន្តរកម្មសង្គម
- សង្គមនីយកម្ម
- ការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា
- ការអប់រំ និងវប្បធម៌

- ចូលរួមការអភិវឌ្ឍចំណេះដឹងពលរដ្ឋ

៤. របាយម៉ោងសិក្សា

របាយម៉ោងសិក្សា នៃមុខវិជ្ជា**សង្គមវិទ្យាអប់រំ** ត្រូវបានបែងចែកដូចក្នុងតារាងខាងក្រោម៖

មុខវិជ្ជា	រយៈពេលសិក្សា
សង្គមវិទ្យាអប់រំ	១ សប្តាហ៍ៈ សិក្សា ៣ ម៉ោង ៣ ម៉ោង x ១៥ សប្តាហ៍ = ៤៥ ម៉ោង/១ឆ្នាំសិក្សា ស្មើ ០៣ ក្រេឌីត

៥. ការណែនាំអនុវត្ត

ដើម្បីអនុវត្តការបង្រៀនលើមុខវិជ្ជានេះឱ្យបានជោគជ័យ គ្រូបង្រៀនគប្បីត្រូវ៖

- ឱ្យអ្នកសិក្សាក្តាប់បានពីចំណុចគន្លឹះសំខាន់ៗ នៃមេរៀនតាមរយៈការប្រើគោលវិធីសិស្សមជ្ឈមណ្ឌល ក្នុងការរៀន និងបង្រៀន ជំរុញការសិក្សាតាមបែបសកម្ម តាមរយៈការងារជាបុគ្គល ជាដៃគូ ជាក្រុម និងការស្រាវជ្រាវឯកសារជំនួយផ្សេងៗ។
- សម្របសម្រួលអ្នកសិក្សា ក្នុងការក្តាប់បាននូវខ្លឹមសារមេរៀន ដោយធ្វើការវិភាគស្ថានភាព និងការពិភាក្សារកដំណោះស្រាយដើម្បីទទួលបានទាំងចំណេះ ជំនាញ និងឥរិយាបទដែលសង្គមត្រូវការ។

៦. ការវាយតម្លៃ

ការវាយតម្លៃ គឺជាចំណុចសំខាន់ ក្នុងការវាស់ស្ទង់ពីអ្វីដែលអ្នកសិក្សាទទួលបាន ធៀបទៅនឹងវត្ថុបំណងនៃមេរៀន ឬចំណុចអប្បរមានៃចំណេះអ្នកសិក្សាដែលគួរទទួលបានបន្ទាប់ពីបានបញ្ចប់ចំណុចនៃការសិក្សានីមួយៗនិងបញ្ចប់មុខវិជ្ជា។ ការវាយតម្លៃរួមមាន៖

- សំណួរផ្ទាល់មាត់
- កិច្ចការផ្ទះ
- កិច្ចការក្រុម
- ការឡើងធ្វើបទបង្ហាញម្នាក់ៗ ឬតាមក្រុម
- ការសួរសំណួរ ការពិភាក្សា ការប្រឡង និងការធ្វើគម្រោងស្រាវជ្រាវជាដើម។

៧. តារាងកម្មវិធីសិក្សាលម្អិត

ខ្លឹមសារ	លទ្ធផលរំពឹងទុក	ម៉ោង

១. សេចក្តីផ្តើមនៃសង្គមវិទ្យា		
- តើអ្វីទៅដែលហៅថាសង្គមវិទ្យា ? - ប្រវត្តិសង្គមវិទ្យា - ទស្សនវិស័យទ្រឹស្តី - ហេតុអ្វីបានជាត្រូវសិក្សាសង្គមវិទ្យា?	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងច្បាស់ពីអត្ថន័យនៃពាក្យគន្លឹះដែលទាក់ទងនឹងមុខវិជ្ជាសង្គមវិទ្យា – ស្វែងយល់ពីប្រវត្តិមុខវិជ្ជាសង្គមវិទ្យា – យល់ដឹងពីទ្រឹស្តីសង្គមវិទ្យា ពីសារៈសំខាន់នៃការសិក្សាសង្គមវិទ្យា **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីអត្ថន័យនៃពាក្យគន្លឹះដែលទាក់ទងនឹងមុខវិជ្ជាសង្គមវិទ្យា – បង្ហាញពីប្រវត្តិមុខវិជ្ជាសង្គមវិទ្យា – បកស្រាយទ្រឹស្តីសង្គមវិទ្យា និងពន្យល់ពីសារៈសំខាន់នៃការសិក្សាសង្គមវិទ្យា **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីឱ្យចូលចិត្តរៀនមុខវិជ្ជាសង្គមវិទ្យា – មានគំនិតស្រាវជ្រាវពាក់ព័ន្ធនឹង អត្ថន័យនៃពាក្យ សង្គម សង្គមវិទ្យា ប្រវត្តិមុខវិជ្ជាសង្គមវិទ្យា និងទ្រឹស្តីដែលពាក់ព័ន្ធនឹងមុខវិជ្ជាសង្គមវិទ្យា	៣
២. សង្គម និងអន្តរកម្មសង្គម		
- ប្រភេទនៃសង្គម - ទស្សនៈទ្រឹស្តីស្តីពីសង្គម - ការស្ថាបនាសង្គមនៃភាពពិត	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ពីប្រវត្តិ និងប្រភេទសង្គម ពីការវិវត្ត នៃសង្គមរស់នៅរបស់មនុស្ស – ស្វែងយល់ពីទ្រឹស្តីរចនាសម្ព័ន្ធមុខងារនិយមរបស់ Durkhiem – យល់ដឹងពីទ្រឹស្តីបដិសំឃោគ និងគោលគំនិតរបស់ម៉ាក្សអំពីថ្នាក់និងការបែងចែកថ្នាក់សង្គម – ស្វែងយល់ពីអត្តសញ្ញាណរបស់អ្នកអន្តរកម្មនិមិត្តសញ្ញានៃសង្គម	៣

	– យល់អំពីទស្សនៈសង្គមវិទ្យានៃការពិតដែលជាការស្ថាបនាសង្គម **បំណិនសម្បទា** – រៀបរាប់អំពីគោលគំនិតទ្រឹស្តីរចនាសម្ព័ន្ធមុខងារនិយមរបស់ Durkhiem – ពន្យល់ពីទ្រឹស្តីបដិសំឃោត និងគោលគំនិតរបស់ម៉ាក្សអំពីថ្នាក់និងការបែងចែកថ្នាក់ – កំណត់អត្តសញ្ញាណរបស់អ្នកអន្តរកម្មនិមិត្តសញ្ញានៃសង្គម – កំណត់តួនាទីរបស់ពួកគេនិងរៀបរាប់ពីទីកន្លែងរបស់ពួកគេនៅក្នុងអន្តរកម្មប្រចាំថ្ងៃរបស់មនុស្ស – ពន្យល់ពីរបៀបដែលបុគ្គលម្នាក់ៗបង្ហាញខ្លួន និងយល់ឃើញខ្លួនឯង នៅក្នុងបរិបទសង្គម **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រលាញ់សង្គមរស់នៅ – ចូលរួមអភិវឌ្ឍសង្គម – ដឹងពីតួនាទីរបស់ខ្លួន – សិក្សាស្រាវជ្រាវពីទ្រឹស្តីពាក់ព័ន្ធនឹងសង្គម	
៣. សង្គមនីយកម្ម		
- ទ្រឹស្តីនៃការអភិវឌ្ឍផ្ទាល់ខ្លួន - ហេតុអ្វីបានជាត្រូវធ្វើសង្គម នីយកម្ម? - ភ្នាក់ងារនៃសង្គមនីយកម្ម - សង្គមនីយកម្មតាមវគ្គជីវិត	**វិជ្ជាសម្បទា** - ស្វែងយល់ពីភាពខុសគ្នារវាងទ្រឹស្តីចិត្តសាស្រ្តនិងសង្គមវិទ្យានៃការអភិវឌ្ឍផ្ទាល់ខ្លួន – យល់ដឹងអំពីដំណើរការនៃការអភិវឌ្ឍសីលធម៌ – យល់ដឹងពីសារៈសំខាន់នៃការធ្វើទំនាក់ទំនងសង្គមសម្រាប់បុគ្គលនិងសង្គម – រៀនពីតួនាទីរបស់ក្រុមគ្រួសារនិងក្រុមមនុស្សក្នុងសង្គម – យល់ពីរបៀបដែលយើងត្រូវធ្វើសង្គមនីយកម្មតាមរយៈស្ថាប័នជាផ្លូវការ ដូចជាសាលារៀនកន្លែងធ្វើការ និងរដ្ឋាភិបាល	៣

	– យល់ពីរបៀបដែលមនុស្សធ្វើសង្គមនីយកម្មចូលក្នុងតួនាទីថ្មីនៅចំណុចអន្តរកាលទាក់ទងនឹងអាយុ – ពិពណ៌នាអំពីពេលណានិងរបៀបដែលការរស់រានមានជីវិតកើតឡើង **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់ពីភាពខុសគ្នារវាងទ្រឹស្តីចិត្តសាស្ត្រនិងសង្គមវិទ្យានៃការអភិវឌ្ឍខ្លួនឯង – បង្ហាញពីដំណើរការនៃការអភិវឌ្ឍសីលធម៌ – បង្ហាញពីសារៈសំខាន់នៃការធ្វើទំនាក់ទំនងសង្គមសម្រាប់បុគ្គលនិងសង្គម – ពន្យល់ពីតួនាទីរបស់ក្រុមគ្រួសារនិងក្រុមមនុស្សក្នុងសង្គម – បង្ហាញពីរបៀបដែលយើងត្រូវធ្វើសង្គមនីយកម្ម តាមរយៈស្ថាប័នជាផ្លូវការ ដូចជាសាលារៀន កន្លែងធ្វើការ និងរដ្ឋាភិបាល – ពន្យល់ពីរបៀបដែលមនុស្សត្រូវធ្វើសង្គមនីយកម្មចូលក្នុងតួនាទីថ្មីនៅចំណុចអន្តរកាលទាក់ទងនឹងអាយុ – ពិពណ៌នាអំពីពេលណានិងរបៀបដែលការរស់រានមានជីវិតកើតឡើង **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពខ្លួនឯង – ចូលរួមធ្វើសង្គមនីយកម្មធនធានមនុស្ស ឱ្យមានសមត្ថភាព	
៤. វិសមភាពសកល		
– ការរៀបចំ និងធ្វើចំណាត់ថ្នាក់សកល – ទ្រព្យសម្បត្តិសកល និងភាពក្រីក្រ – ទ្រឹស្តីនៃទស្សនវិស័យស្តីពីចំណាត់ថ្នាក់សកល	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ច្បាស់ពីការធ្វើណាត់ថ្នាក់សកល – យល់ដឹងពីរបៀបនៃប្រព័ន្ធការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ផ្សេងៗគ្នាបានអភិវឌ្ឍន៍ – យល់ពាក្យបច្ចេកទេសចេញពីប្រព័ន្ធរបស់ពិភពលោក Wallerstein	៣

	– ស្វែងយល់ពីការចាត់ថ្នាក់នៃសេដ្ឋកិច្ចរបស់ធនាគារពិភពលោក – ស្វែងយល់ពីភាពខុសគ្នានៃចំណាត់ថ្នាក់ភាពក្រីក្រ – យល់ដឹងពីស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចនៃតំបន់ក្រីក្របំផុតក្នុងពិភពលោក – យល់ដឹងពីផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាននៃភាពក្រីក្រ – ស្វែងយល់ពីទស្សនវិស័យទំនើបភាវូបនីយកម្មនិងទ្រឹស្តីលើការបែងចែកជាសកល **បំណិនសម្បទា** – ពិពណ៌នាអំពីការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់សកល – ប្រើពាក្យបច្ចេកទេសចេញពីប្រព័ន្ធពិភពលោក Wallerstein – ពន្យល់អំពីការចាត់ថ្នាក់នៃសេដ្ឋកិច្ចរបស់ធនាគារពិភពលោក – បង្ហាញពីភាពខុសគ្នារវាងលំដាប់នៃភាពក្រីក្រ – ពិពណ៌នាពីស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចនៃតំបន់ក្រីក្របំផុតក្នុងពិភពលោក – ពន្យល់អំពីផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាននៃភាពក្រីក្រ – ពិពណ៌នាពីទស្សនវិស័យទំនើបភាវូបនីយកម្មនិងទស្សនៈទ្រឹស្តីពឹងផ្អែកលើការបែងចែកជាសកល **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រាវជ្រាវពីវិសមភាពសកល – ចូលរួមកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រនៅក្នុងសង្គម	
៥. យេនឌ័រ ភេទ និងផ្លូវភេទ		
– ភេទ និងយេនឌ័រ – យេនឌ័រ - ភេទ និងផ្លូវភេទ	**វិជ្ជាសម្បទា** – ស្វែងយល់ពីភាពខុសគ្នារវាងភេទ និងយេនឌ័រ – យល់ពីអត្ថន័យអត្តសញ្ញាណយេនឌ័រ	៣

	– យល់ដឹងអំពីអ្នកស្រលាញ់ភេទដូចគ្នា និងខុសគ្នានៅក្នុងសង្គម – ស្វែងយល់ពីអត្ថន័យនៃអត្តសញ្ញាណមនុស្សប្តូរយេនឌ័រ ប្តូរភេទ និងអត្តសញ្ញាណភេទដូចគ្នា – យល់ដឹងពីយេនឌ័រ ចេញពីទស្សនវិស័យនៃសង្គមវិទ្យានីមួយៗ – យល់ពីឥរិយាបថខុសៗ គ្នាដែលទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ និងផ្លូវភេទ – ស្វែងយល់ពីវិសមភាពផ្លូវភេទក្នុងសង្គមផ្សេងៗ – យល់ទ្រឹស្តីទស្សនវិស័យពីភេទ និងផ្លូវភេទ **បំណិនសម្បទា** – កំណត់ និងរកភាពខុសគ្នារវាងភេទ និងយេនឌ័រ – កំណត់អត្ថន័យអត្តសញ្ញាណយេនឌ័រ – បង្ហាញពីអត្ថន័យនៃអត្តសញ្ញាណមនុស្សប្តូរយេនឌ័រ ប្តូរភេទ និងអត្តសញ្ញាណភេទដូចគ្នា – ពន្យល់ពីយេនឌ័រ ចេញពីទស្សនវិស័យនៃសង្គមវិទ្យានីមួយៗ – ពិពណ៌នាអំពីវិសមភាពផ្លូវភេទ ក្នុងសង្គមផ្សេងៗ – ពិភាក្សាពីទ្រឹស្តីទស្សនវិស័យពីភេទ និងផ្លូវភេទ **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីមិនរើសអើងភេទ និងបញ្ហាយេនឌ័រ – សិក្សាស្រាវជ្រាវពីបញ្ហាយេនឌ័រ ភេទ និងផ្លូវភេទ	
៦. រដ្ឋាភិបាល និងនយោបាយ		
– អំណាច និងរដ្ឋអំណាច – ទម្រង់រដ្ឋាភិបាល – នយោបាយនៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក	**វិជ្ជាសម្បទា** – ស្វែងយល់ពីភាពខុសគ្នារវាងអំណាចនិងរដ្ឋអំណាច – យល់ដឹងពីអត្តសញ្ញាណ និងអំពីសិទ្ធិអំណាចបីប្រភេទ – យល់ដឹងពីនិយមន័យទូទៅនៃរដ្ឋាភិបាលដូចជា រាជាធិបតេយ្យ បក្សពួកនិយម របបផ្តាច់ការ និងប្រជាធិបតេយ្យ	៣

- ទស្សនវិស័យទ្រឹស្តីស្តីពីរដ្ឋាភិបាលនិងអំណាច	– ស្វែងយល់ពីទម្រង់ទូទៅនៃរដ្ឋាភិបាលនិងកំណត់អត្តសញ្ញាណជាក់ស្តែងនៃជីវិតនីមួយៗ – យល់ដឹងពីសារៈសំខាន់នៃ "មនុស្សម្នាក់ៗការបោះឆ្នោតមួយ" ក្នុងការកំណត់គោលនយោបាយសហរដ្ឋអាមេរិក – ស្វែងយល់ពីការចូលរួមរបស់អ្នកបោះឆ្នោត ទៅលើនយោបាយ នៅសហរដ្ឋអាមេរិក – ស្វែងយល់ពីឥទ្ធិពលនៃជាតិសាសន៍ យេនឌ័រ និងបញ្ហាថ្នាក់ៗ ស្តីពីដំណើរការបោះឆ្នោត – យល់អំពីរបៀបដែលទ្រឹស្តីរចនាសម្ព័ន្ធមុខងារនិយម ទ្រឹស្តីបដិសំឃោគ និងទ្រឹស្តីអន្តរកម្មនិមិត្តសញ្ញា មានទស្សនៈចំពោះ រដ្ឋាភិបាល និងនយោបាយ **បំណិនសម្បទា** – កំណត់ និងរកភាពខុសគ្នារវាងអំណាចនិងរដ្ឋអំណាច – កំណត់អត្តសញ្ញាណ និងរៀបរាប់អំពីសិទ្ធិរដ្ឋអំណាចបីប្រភេទ – កំណត់និយមន័យទូទៅនៃរដ្ឋាភិបាលដូចជារាជាធិបតេយ្យ របបក្សពួកនិយម របបផ្តាច់ការ និងប្រជាធិបតេយ្យ – ប្រៀបធៀបទម្រង់ទូទៅនៃរដ្ឋាភិបាលនិងកំណត់អត្តសញ្ញាណជាក់ស្តែងនៃជីវិតនីមួយៗ – ពន្យល់ពីសារៈសំខាន់នៃ "មនុស្សម្នាក់ៗការបោះឆ្នោតមួយ" ក្នុងការកំណត់គោលនយោបាយសហរដ្ឋអាមេរិក – ពិភាក្សាអំពីការចូលរួមរបស់អ្នកបោះឆ្នោតទៅលើនយោបាយនៅសហរដ្ឋអាមេរិក – រកមើលឥទ្ធិពលនៃជាតិសាសន៍ យេនឌ័រ និងបញ្ហាថ្នាក់ៗ ស្តីពីដំណើរការបោះឆ្នោត **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្វែងយល់ពីរបបនយោបាយនិងការគោរពច្បាប់	

	– អាចចូលរួមក្នុងកិច្ចការរដ្ឋ និងគណៈបក្សនយោបាយតាមច្បាប់កំណត់ឱ្យ	
៧. សង្គមវិទ្យានៃការអប់រំ		
– អត្ថន័យនៃសង្គមវិទ្យានៃការអប់រំ – វិសាលភាពនៃសង្គមវិទ្យានៃការអប់រំ – ត្រូវសិក្សាសង្គមវិទ្យាអប់រំ – មុខងារនៃការអប់រំនៅក្នុងសង្គម	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ពីអត្ថន័យនៃសង្គមវិទ្យានៃការអប់រំ – ស្វែងយល់ពីវិសាលភាពនៃសង្គមវិទ្យានៃការអប់រំ – យល់ដឹងពីការបែងចែករវាងសង្គមវិទ្យាសង្គមនិងសង្គមវិទ្យាអប់រំ – យល់ពីតម្រូវការដើម្បីសិក្សាសង្គមវិទ្យានៃការអប់រំ – ស្វែងយល់ពីមុខងារនៃការអប់រំនៅក្នុង សង្គម **បំណិនសម្បទា** – កំណត់អត្ថន័យនៃសង្គមវិទ្យានៃការអប់រំ – ពន្យល់ពីវិសាលភាពនៃសង្គមវិទ្យានៃការអប់រំ – បែងចែករវាងសង្គមវិទ្យាសង្គមនិងសង្គមវិទ្យាអប់រំ – វិភាគតម្រូវការដើម្បីសិក្សាសង្គមវិទ្យានៃការអប់រំ – បង្ហាញអំពីមុខងារនៃការអប់រំនៅក្នុងសង្គម **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីចូលចិត្តសិក្សាមុខវិជ្ជាសង្គមវិទ្យាអប់រំ	៣
៨. វិធីសាស្ត្រនៃទ្រឹស្តីទៅលើសង្គមវិទ្យានៃការអប់រំ		
– ទ្រឹស្តីមុខងារ – ទ្រឹស្តីរចនាសម្ព័ន្ធមុខងារ – ទ្រឹស្តីបដិសំយោគ – ទ្រឹស្តីអន្តរកម្មនិមិត្តសញ្ញា	**វិជ្ជាសម្បទា** – ស្វែងយល់ពីទ្រឹស្តីនៃមុខងារ Durkheim – យល់ដឹងពីលក្ខណៈពិសេសនៃទ្រឹស្តី រចនាសម្ព័ន្ធ មុខងារ – យល់ពីការចូលរួមចំណែកនៃទ្រឹស្តីបដិសំយោគទៅនឹងសង្គមវិទ្យានៃការអប់រំ – ស្វែងយល់ពីសារៈសំខាន់នៃទ្រឹស្តីអន្តរកម្មនិមិត្តសញ្ញា – ស្វែងយល់ពីវិធីសាស្ត្រប្រព័ន្ធចំហដើម្បីការអប់រំ **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់ទ្រឹស្តីនៃមុខងារ Durkheim	៣

	– បញ្ជាក់ពីលក្ខណៈពិសេសនៃទ្រឹស្តីរចនាសម្ព័ន្ធមុខងារ – ពន្យល់ពីការចូលរួមចំណែកនៃទ្រឹស្តីបដិសំយោគទៅនឹងសង្គមវិទ្យានៃការអប់រំ – វាយតម្លៃយ៉ាងសំខាន់ពីទ្រឹស្តីអន្តរកម្មនិមិត្តសញ្ញា – អនុវត្តវិធីសាស្ត្រប្រព័ន្ធចំហដើម្បីការអប់រំ **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីសិក្សាស្រាវជ្រាវពីទ្រឹស្តីសង្គមវិទ្យា សង្គមវិទ្យាអប់រំ	
៩. សង្គមនីយកម្មវិជ្ជាជីវៈរបស់គ្រូបង្រៀន		
– ដំណាក់កាលនិងវគ្គសង្គម នីយកម្មវិជ្ជាជីវៈរបស់គ្រូបង្រៀន – អ្នកជំនាញ ក៏ជាចាប់អារម្មណ៍នៃក្រុម – អង្គភាពនៃគ្រូបង្រៀន ក៏ជាការចាប់អារម្មណ៍នៃក្រុមគ្រូបង្រៀន – បញ្ហាការងារ និងអង្គភាព – ទំនាក់ទំនងរវាងគ្រូបង្រៀន ជាមួយអ្នកគ្រប់គ្រង សិស្ស និងអាណាព្យាបាល	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ពីអត្ថន័យនៃសង្គមនីយកម្មជំនាញវិជ្ជាជីវៈនៃគ្រូបង្រៀន – ស្វែងយល់ពីដំណាក់និងវគ្គសង្គមនីយកម្មវិជ្ជាជីវៈរបស់គ្រូបង្រៀន – យល់ដឹងពីតួនាទីរបស់អ្នកជំនាញដែលជាការចាប់អារម្មណ៍នៃក្រុម – ស្វែងយល់ពីបញ្ហាការងារ និងអង្គភាពនៅក្នុងសង្គមនីយកម្មជំនាញវិជ្ជាជីវៈនៃគ្រូបង្រៀន – យល់ដឹងពីទំនាក់ទំនងរបស់គ្រូបង្រៀនជាមួយអ្នកគ្រប់គ្រងមិត្តរួមការងារ សិស្សនិងអាណាព្យាបាល។ – វិភាគប្រភេទនៃទិសដៅគ្រប់គ្រងសិស្ស **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់ពីអត្ថន័យនៃសង្គមនីយកម្មជំនាញវិជ្ជាជីវៈនៃគ្រូបង្រៀន – រៀបរាប់ពីដំណាក់កាល និងវគ្គសង្គមនីយកម្មវិជ្ជាជីវៈរបស់គ្រូបង្រៀន – ពន្យល់តួនាទីរបស់អ្នកជំនាញដែលជាការចាប់អារម្មណ៍នៃក្រុម	៣

	– ពន្យល់ពីបញ្ហាការងារនិងអង្គភាពនៅក្នុងសង្គមនីយកម្មជំនាញវិជ្ជាជីវៈនៃគ្រូបង្រៀន – ពិភាក្សាពីទំនាក់ទំនងរបស់គ្រូបង្រៀនជាមួយអ្នកគ្រប់គ្រង មិត្តរួមការងារ សិស្សនិងអាណាព្យាបាល **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់អាជីពវិជ្ជាជីវៈ និងធ្វើអ្វីៗ ស្របតាមក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ	
១០. ការអប់រំ ការបែងចែកសង្គម និងការអភិវឌ្ឍ		
– ការអប់រំ និងការបែងចែកសង្គម – ទ្រឹស្តីមុខងារនៃការបែងចែក – ការកំណត់អត្តសញ្ញាណនៃថ្នាក់សង្គម – គោលបំណងសមភាព – ការបែងចែក និងសមភាពនៃឱកាសសិក្សា	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងពីអត្ថន័យនៃបែងចែកសង្គម – ស្វែងយល់ពីប្រភេទ (categories) នៃការបែងចែកសង្គម – យល់ដឹងពីឥទ្ធិពលនៃការបែងចែកលើជីវិតរបស់បុគ្គល និងក្រុម – យល់ដឹងពីមូលហេតុនៃការបែងចែកសង្គម – យល់ពីដំនើរការនៃការបែងចែក – យល់ដឹងពីប្រភេទ (types) នៃការបែងចែកសង្គម – ស្វែងយល់ពីទស្សនៈសេរីនិយមនិងរ៉ាឌីកាល់ – យល់ដឹងពីម៉ូដែលសេរីនិងចែកចាយនៃយុត្តិធម៌សង្គម – ស្វែងយល់ពីសមភាពនៃឱកាសសិក្សា – យល់ដឹងពីស្តង់ដារខុសគ្នានៃស្ថាប័នអប់រំ – យល់ដឹងពីការអប់រំនិងអាហារូបករណ៍ – យល់ដឹងពីការស្មើភាពគ្នានៃឱកាសអប់រំ – យល់ពីបញ្ហានានាទាក់ទងនឹងសមភាពនៃឱកាសក្នុងវិស័យអប់រំ – ស្វែងយល់ពីកម្មវិធីអប់រំ ថ្នាក់រៀនពង្រឹងបន្ថែម – យល់ដឹងពីការអភិវឌ្ឍន៍ការយល់ដឹង លើការ ការអាន គណិតវិទ្យា	៣

	– ស្វែងយល់ពីការអប់រំជាសិទ្ធិ និងជាធាតុមួយនៃការបែងចែកសង្គម **បំណិនសម្បទា** – កំណត់អត្ថន័យនៃបែងចែកសង្គម – ពន្យល់ប្រភេទ (categories) នៃការបែងចែកសង្គម – ពន្យល់ឥទ្ធិពលនៃការបែងចែកលើជីវិតរបស់បុគ្គល និងក្រុម – បង្ហាញមូលហេតុនៃការបែងចែកសង្គម – បកស្រាយដំនើរការនៃការបែងចែក – ពន្យល់ប្រភេទ (types) នៃការបែងចែកសង្គម – បង្ហាញទស្សនៈសេរីនិយមនិងរ៉ាឌីកាល់ – ពន្យល់ម៉ូដែលសេរីនិងចែកចាយនៃយុត្តិធម៌សង្គម – បង្ហាញសមភាពនៃឱកាសសិក្សា – ពន្យល់ស្តង់ដារខុសគ្នានៃស្ថាប័នអប់រំ – បកស្រាយការអប់រំនិងអាហារូបករណ៍ – បង្ហាញសមភាពភាពនៃឱកាសអប់រំ – ពន្យល់បញ្ហានានាទាក់ទងនឹងសមភាពនៃឱកាសក្នុងវិស័យអប់រំ – បកស្រាយកម្មវិធីអប់រំ ថ្នាក់រៀនពង្រឹងបន្ថែម – ពង្រឹងការអភិវឌ្ឍន៍ការយល់ដឹងលើការការអាន គណិតវិទ្យា – បកស្រាយការអប់រំជាសិទ្ធិ និងជាធាតុមួយនៃការបែងចែកសង្គម **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់ការអប់រំ – បន្តការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើការបែងចែកសង្គម ទ្រឹស្តីនៃការបែងចែកសង្គម	
១១. ផលប៉ះពាល់នៃការសិក្សា៖		

វិធីសាស្ត្រចម្បងដើម្បីពិនិត្យមើលផលប៉ះពាល់នៃការសិក្សាទៅលើជីវិតបុគ្គល	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងពីចំណេះដឹង និងការអភិវឌ្ឍចំណេះដឹង – ស្វែងយល់ពីលទ្ធផលសង្គមសេដ្ឋកិច្ច – យល់ដឹងពីលក្ខខ័ណ្ឌការងារ – យល់ដឹងពីការចូលរួមសង្គម និងការគាំទ្រ – យល់ដឹងពីភាពរឹងមាំផ្នែកចិត្តសាស្ត្រ – យល់ដឹងពីសុខភាពផ្លូវកាយ និងសុខមាលភាព – ស្វែងយល់ពីផលប៉ះពាល់គ្រួសារ – ការចូលរួមផ្នែកនយោបាយជាផ្លូវការ – យល់ពីតម្លៃនៃការប្រើប្រាស់ពេលវេលា **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីចំណេះដឹង និងការអភិវឌ្ឍចំណេះដឹង – បង្ហាញលទ្ធផលសង្គម សេដ្ឋកិច្ច – ពន្យល់បានពីលក្ខខ័ណ្ឌការងារ – បង្ហាញការចូលរួមសង្គម និងការគាំទ្រ – បកស្រាយពីភាពរឹងមាំផ្នែកចិត្តសាស្ត្រ – បង្ហាញសុខភាពផ្លូវកាយ និងសុខមាលភាព – បកស្រាយផលប៉ះពាល់គ្រួសារ – ចេះវិភាគនយោបាយជាផ្លូវការ – បង្ហាញតម្លៃនៃការប្រើប្រាស់ពេលវេលា **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់ចំណេះដឹង ការអភិវឌ្ឍចំណេះដឹង – ចូលរួមការគាំទ្រគម្រោងអភិវឌ្ឍសាលា	៣
១២. ផលប៉ះពាល់នៃការអប់រំលើការអភិវឌ្ឍវប្បធម៌		
– វប្បធម៌ទិដ្ឋភាពទូទៅ : – ការអប់រំ និងវប្បធម៌	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងពីគំនិតទូទៅអំពីបញ្ញត្តិវប្បធម៌ – យល់ពីទំនាក់ទំនងរវាងការអប់រំ និងវប្បធម៌ – យល់ពីផលប៉ះពាល់នៃវប្បធម៌នៅលើវិស័យអប់រំ	៣

	– យល់ពីឥទ្ធិពលនៃការអភិវឌ្ឍវិស័យអប់រំ **បំណិនសម្បទា** – កំណត់គំនិតទូទៅអំពីបញ្ញត្តិវប្បធម៌ – បង្ហាញទំនាក់ទំនងរវាងការអប់រំ និងវប្បធម៌ – បកស្រាយពីផលប៉ះពាល់នៃវប្បធម៌នៅលើវិស័យអប់រំនិងពីឥទ្ធិពលនៃការអភិវឌ្ឍវិស័យអប់រំ វប្បធម៌ **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់ការអប់រំ – ចូលរួមការអភិវឌ្ឍចំណេះដឹង វប្បធម៌	
១៣. ការអប់រំ និងការអភិវឌ្ឍន៍		
– តើសេដ្ឋកិច្ចទាក់ទងទៅនឹងការអប់រំយ៉ាងដូចម្តេច? – សេដ្ឋកិច្ចនៃការអប់រំ – ការអប់រំជាការវិនិយោគមួយ – ការអប់រំគឺជាឧស្សាហកម្ម – ការអប់រំគឺជាធនធានមនុស្ស - ការអប់រំសម្រាប់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចនិងការអភិវឌ្ឍ	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ពីទំនាក់ទំនងរវាងសេដ្ឋកិច្ចនិងការអប់រំ – ដឹងថាផ្នែកជាច្រើននៃការអប់រំ - ជាការវិនិយោគ ឧស្សាហកម្ម ធនធានមនុស្ស ធនធានសង្គម ធនធានបញ្ញា។ល។ – យល់អំពីឥទ្ធិពលនៃការអប់រំលើកំណើននិងការអភិវឌ្ឍនៃបុគ្គលនិងជាតិ – ការយល់ដឹងអំពីគំរូទាំងបីដើម្បីសិក្សាពីឥទ្ធិពលនៃការអប់រំផលិតភាពនិងការអភិវឌ្ឍ **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីទំនាក់ទំនងរវាងសេដ្ឋកិច្ចនិងការអប់រំ – បង្ហាញផ្នែកជាច្រើននៃការអប់រំ - ជាការវិនិយោគ ឧស្សាហកម្ម ធនធានមនុស្ស ធនធានសង្គម ធនធានបញ្ញា។ល។ – បកស្រាយពីឥទ្ធិពលនៃការអប់រំលើកំណើននិងការអភិវឌ្ឍនៃបុគ្គលនិងជាតិ ការយល់ដឹងអំពីគំរូទាំងបីដើម្បីសិក្សាពីឥទ្ធិពលនៃការអប់រំផលិតភាពនិងការអភិវឌ្ឍ **ចរិយាសម្បទា**	៣

	– បណ្ដុះស្មារតីស្រឡាញ់ការអប់រំ និងការអភិវឌ្ឍ	
១៤. ការអប់រំ និងការអភិវឌ្ឍ		
ផលប៉ះពាល់នៃការអភិវឌ្ឍទៅលើលទ្ធផលសិក្សា (ជាពិសេសការអប់រំចំណេះទូទៅ និងការអប់រំឧត្តមសិក្សា) ជាមុខងារនៃអត្រាកំណើនអភិវឌ្ឍន៍ – ទិដ្ឋភាពនៃសាលារៀនចំណេះទូទៅ – ហេតុអ្វីបានជាការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា – ការអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធ (NFE) – ការអប់រំស្ត្រី និងកុមារី – ការអប់រំតាមជនបទ – បេសកកម្មអក្ខរកម្មជាតិ (NLM) – កម្រិតអប្បបរមានៃការរៀន (MLL)	**វិជ្ជាសម្បទា** – ស្វែងយល់ពីតម្រូវការសម្រាប់ការសិក្សាសម្រាប់ទាំងអស់គ្នានិងកម្មវិធីអប់រំផ្សេងៗរបស់រដ្ឋាភិបាលឥណ្ឌាដូចជា Sarva Shiksha Abhiyan ការអប់រំនៅតាមជនបទ មនុស្សពេញវ័យនិងការអប់រំបន្ត – យល់ដឹងពីទិដ្ឋភាពនៃការអប់រំនៅឧត្តមសិក្សា និងផលប៉ះពាល់នៃការអភិវឌ្ឍលើលទ្ធផលសិក្សាអប់រំនៅក្នុងឧត្តមសិក្សានិងពីកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការអប់រំបច្ចេកទេសកម្រិតខ្ពស់យល់ដឹងពីផលប៉ះពាល់រួមនៃការអភិវឌ្ឍលើលទ្ធផលអប់រំ **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីតម្រូវការសម្រាប់ការសិក្សាសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា – បង្ហាញកម្មវិធីអប់រំផ្សេងៗរបស់រដ្ឋាភិបាលឥណ្ឌាដូចជា Sarva Shiksha Abhiyan ការអប់រំនៅតាមជនបទ មនុស្សពេញវ័យនិងការអប់រំបន្ត – ពន្យល់បានពីទិដ្ឋភាពនៃការអប់រំនៅឧត្តមសិក្សា និងផលប៉ះពាល់នៃការអភិវឌ្ឍលើលទ្ធផលសិក្សាអប់រំនៅក្នុងឧត្តមសិក្សា – បកស្រាយពីកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការអប់រំបច្ចេកទេសកម្រិតខ្ពស់និងពីផលប៉ះពាល់រួមនៃការអភិវឌ្ឍលើលទ្ធផលអប់រំ **ចរិយាសម្បទា** – បណ្ដុះស្មារតីស្រឡាញ់ការអប់រំ និងការអភិវឌ្ឍលើវិស័យអប់រំ	៣

១៥. ការអប់រំដើម្បីបំពេញតាមតម្រូវការអភិវឌ្ឍ អប់រំពលរដ្ឋនៅលើពិភពលោក កម្មវិធីសិក្សាសម្រាប់ការអប់រំពលរដ្ឋ		
- អត្ថន័យនៃតម្រូវការអភិវឌ្ឍន - សាវតារនិងការដាក់បញ្ចូលភាពជាពលរដ្ឋលើពិភពលោក - ការអប់រំដល់ប្រជាពលរដ្ឋនៅលើពិភពលោក: កម្មវិធីសិក្សាសម្រាប់ការអប់រំភាពជាពលរដ្ឋ	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់អំពីគំនិតនៃតម្រូវការអភិវឌ្ឍ – យល់អំពីបញ្ញត្តិនៃភាពជាពលរដ្ឋពិភពលោក – ទទួលបានចំនេះដឹងទូលំទូលាយនៃការអប់រំសម្រាប់ភាពជាពលរដ្ឋពិភពលោក – ស្វែងយល់ពីសារៈសំខាន់នៃកម្មវិធីសិក្សាសម្រាប់ការអប់រំពលរដ្ឋ **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីគំនិតនៃតម្រូវការអភិវឌ្ឍ – បកស្រាយបញ្ញត្តិនៃភាពជាពលរដ្ឋពិភពលោក – បង្ហាញពីសារៈសំខាន់នៃកម្មវិធីសិក្សាសម្រាប់ការអប់រំពលរដ្ឋ **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់ការអប់រំ – ចូលរួមការអភិវឌ្ឍចំណេះដឹងពលរដ្ឋ	៣

៨. ឯកសារយោង

– Sociology of Education: www.slideshare.net/nisha19891/ma-sociology-of-edu

– THY, N. (2011) Sociologie générale. Maison de l'édition Sopheak Monkul

– OpenStax College, Introduction toSociology. OpenStax College. 21 June 2012. <http://cnx.org/content/col11407/latest/>

– OpenStax, Sociology 2e. OpenStax. 24April 2015. <https://cnx.org/content/col11762/latest/>

– VONG, E. (2012) Fundamentals of Sociology. Maison de l'éditionPises.

– Arum, R., I. Beattie, & K. Ford, eds. 2011. The Structure of Schooling. 2nded. Thousand O aks, CA: Pine Forge Press.
– Ferguson, S., ed. 2010. Mapping the Social Landscape. 6thed. New York: McGraw-Hill.
– Ore, T., ed. 2007. The Social Construction of Difference and Inequality, 3rded. New York: McGraw-Hill.

កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជា៖ សីលធម៌វិជ្ជាជីវៈអ្នកដឹកនាំការងារអប់រំ
សម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងអប់រំ

---

១. សេចក្តីផ្តើម

ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងយុទ្ធសាស្ត្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា បានរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យអប់រំ ២០១៩-២០២៣ ដោយឈរលើគោលនយោបាយចំនួន ២គឺ (១) ធានាការអប់រំមានគុណភាព ប្រកបដោយសមធម៌ និងបរិយាបន្ន ដើម្បីលើកកម្ពស់ឱកាសក្នុងសិក្សាពេញមួយជីវិតសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា និង (២) ធានាភាពស័ក្តិសិទ្ធិនៃភាពជាអ្នកដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រងរបស់មន្ត្រីអប់រំគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់។

ដើម្បីចូលរួមចំណែកក្នុងការសម្រេចបាននូវគោលនយោបាយទាំងពីរខាងលើ ការបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់គ្រប់គ្រងអប់រំ អំពី**សីលធម៌វិជ្ជាជីវៈសម្រាប់អ្នកដឹកនាំការងារអប់រំ** គឺជាកត្តាដែលមិនអាចខ្វះបាន ព្រោះមុខវិជ្ជានេះជួយឱ្យអ្នកដឹកនាំការងារអប់រំទទួលបាននូវឧត្តមភាពបុគ្គល និងមានចរិយាសម្បទាសមស្ួន ស្របតាមបរិបទសង្គមបច្ចុប្បន្ន ហើយក្រសួងបាននឹងកំពុងយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើការធ្វើកំណែទម្រង់វិស័យអប់រំឆ្ពោះទៅរកគុណភាព ដើម្បីលើកស្ទួយប្រទេសកម្ពុជាឱ្យក្លាយជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់នៅឆ្នាំ២០៣០ និងជាប្រទេសអភិវឌ្ឍនាឆ្នាំ២០៥០។

ប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍធនធនមនុស្សនៅក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា មានសារៈសំខាន់ណាស់ ព្រោះមិនត្រឹមតែជួយធ្វើសនិទានកម្មធនធនមនុស្សក្នុងវិស័យប៉ុណ្ណោះទេ គឺថែមទាំងរួម

ចំណែកជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការធ្វើឱ្យគោលនយោបាយកំណែទម្រង់នានារបស់រាជរដ្ឋាភិបាលអាច អនុវត្តបានដោយល្អប្រសើរ និងមានចីរភាព ពិសេសការប្រើប្រាស់ធនធនមនុស្សក្នុងមុខងារសាធារណៈ។

២. គោលបំណង

មុខវិជ្ជា**សីលធម៌វិជ្ជាជីវៈសម្រាប់អ្នកដឹកនាំការងារអប់រំ** នឹងមានបង្ហាញពីគោលគំនិតចម្បងៗ គឺ (១) ការអប់រំ និងសារៈសំខាន់នៃការអប់រំ (២) ក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ និង (៣) សីលធម៌វិជ្ជាជីវៈសម្រាប់អ្នកដឹកនាំការងារអប់រំ ព្រមទាំងបំបែកទៅជាមេរៀនតូចៗជាច្រើនទៀតដូចជា៖ ការយល់ពីអត្ថន័យនៃពាក្យអប់រំ គោលដៅអប់រំជាតិ គោលនយោបាយអប់រំ គោលដៅអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព គុណភាពអប់រំ គុណភាពគ្រូបង្រៀន គុណភាពកម្មវិធីសិក្សា គុណភាពសម្ភាររូបវ័ន្ត គុណភាពនាយកសាលា សារប្រយោជន៍នៃការអប់រំនៅក្នុងសង្គម និងប្រព័ន្ធអប់រំនៅកម្ពុជាដោយផ្ដោតលើអតីតកាល និងបច្ចុប្បន្ន។ ចំពោះសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ យើងបានផ្ដោតលើក្រមសីលធម៌ និងសារៈសំខាន់នៃក្រមសីលធម៌ បញ្ញត្តិបែបទស្សនវិជ្ជាដែលមានសារៈសំខាន់ក្នុងការសិក្សាក្រមសីលធម៌ ក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ ក្រមសីលធម៌សម្រាប់សិស្ស សម្រាប់គ្រូបង្រៀន សម្រាប់នាយកសាលារៀន សម្រាប់អ្នកដឹកនាំអប់រំ និងសម្រង់គំនិតសំខាន់ៗពាក់ព័ន្ធនឹងក្រមសីលធម៌។ បន្ថែមពីលើនេះ យើងក៏នឹងបង្ហាញផងដែរនូវខ្លឹមសារមួយចំនួនពាក់ព័ន្ធនឹងការដឹកនាំ និងការគ្រប់គ្រង អ្នកដឹកនាំ និងអ្នកគ្រប់គ្រង តួនាទីរបស់អ្នកដឹកនាំ និងអ្នកគ្រប់គ្រង គុណភាពនៃអ្នកដឹកនាំ និងអ្នកគ្រប់គ្រង ចរិកលក្ខណៈនៃភាពជាអ្នកដឹកនាំនិងគ្រប់គ្រង ភាពខុសគ្នារវាងការដឹកនាំ និងការគ្រប់គ្រង បុគ្គលិកលក្ខណៈទាំង១៤នៃអ្នកដឹកនាំនិងគ្រប់គ្រង និងទម្លាប់ទាំង៧ដែលអ្នកដឹកនាំការងារអប់រំប្រកាន់យក។ ដូច្នេះក្រោយពីការសិក្សាលើមុខវិជ្ជានេះចប់ អ្នកសិក្សានឹងអាច៖

វិជ្ជាសម្បទា	– យល់ដឹងច្បាស់ពីអត្ថន័យនៃពាក្យការអប់រំ គោលដៅអប់រំជាតិ និងគោលនយោបាយអប់រំនៅកម្ពុជា ព្រមទាំងយល់ដឹងច្បាស់ពីភាពខុសគ្នារវាង Schooling and Education – យល់ដឹងពីការវិវត្ត និងនិន្នាការនៃការងារអប់រំដូចជាគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍ គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព និងចក្ខុវិស័យអប់រំឆ្ពោះទៅឆ្នាំ២០៣០ – យល់ដឹងពីការងារអប់រំ និងសារៈសំខាន់របស់វា ដូចជាការអប់រំមួយប្រកបដោយគុណភាពរួមមាន គុណភាពគ្រូបង្រៀន គុណភាពកម្មវិធីសិក្សា គុណភាពសម្ភាររូបវ័ន្ត និងគុណភាពនាយកសាលារៀន – យល់ច្បាស់ពីសារប្រយោជន៍នៃការអប់រំក្នុងសង្គម និងប្រព័ន្ធអប់រំនៅកម្ពុជារួមទាំងប្រព័ន្ធបណ្ដុះបណ្ដាលគ្រូបង្រៀន

	– យល់ដឹងពីគន្លឹះសំខាន់ៗនៃក្រមសីលធម៌ សារៈសំខាន់នៃក្រមសីលធម៌ បញ្ញត្តិបែបទស្សនៈវិជ្ជា ដែលមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ការសិក្សាក្រមសីលធម៌ និងក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ – យល់ដឹងពីគន្លឹះសំខាន់ៗក្នុងការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈ សីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ ប្រភេទផ្សេ) (ងៗនៃសីលធម៌ ក្រមសីលធម៌សម្រាប់សិស្ស សម្រាប់គ្រូ សម្រាប់នាយក – យល់ច្បាស់ពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃក្រមសីលធម៌សម្រាប់អ្នកដឹកនាំការងារអប់រំដូចជា៖ ព្រហ្មវិហារធម៌ទាំង៤ ទសពិធរាជធម៌ទាំង១០ និងអត្ថន័យនៃសីលទាំងបីប្រភេទ – យល់ច្បាស់ពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃការដឹកនាំ និងការគ្រប់គ្រង អ្នកដឹកនាំ និងអ្នកគ្រប់គ្រង តួនាទីរបស់អ្នកដឹកនាំ និងអ្នកគ្រប់គ្រង និងគុណភាពនៃអ្នកដឹកនាំ និងអ្នកគ្រប់គ្រង – យល់ច្បាស់ពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃប្រភេទផ្សេងៗនៃអំណាច ភាពជាអ្នកដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រង៖ ភាពទាក់ទង និងភាពខុសគ្នា និងក្រមសីលធម៌ភាពជាអ្នកដឹកនាំ៖ បុគ្គលិកលក្ខណៈនៃអ្នកដឹកនាំប្រកបដោយក្រមសីលធម៌ – យល់ច្បាស់ពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃភាពជាអ្នកដឹកនាំទាំង៥កម្រិត វិធីផ្សេងៗនៃភាពជាអ្នកដឹកនាំ និងភាពជាអ្នកដឹកនាំនៅក្នុងពិភពលោកនាពេលបច្ចុប្បន្ន – យល់ច្បាស់ពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃបញ្ហាប្រឈមនៅក្នុងភាពជាអ្នកដឹកនាំ ចំណុចគន្លឹះក្នុងការជំនះរាល់បញ្ហាប្រឈមនៅក្នុងភាពជាអ្នកដឹកនាំ និងបំណិននៃភាពជាអ្នកដឹកនាំប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព៖ តើត្រូវធ្វើដូចម្តេចដើម្បីឱ្យក្លាយជាអ្នកដឹកនាំប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព – យល់ច្បាស់ពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃចរិកលក្ខណៈទាំង ១៤ នៃភាពជាអ្នកដឹកនាំដូចជាសេចក្តីសុចរិត ឬសុចរិតភាព មានចំណេះដឹង ឬចំណេះសម្បទា មានសេចក្តីក្លាហានការសម្រេចចិត្ត ការគួរឱ្យទុកចិត្តបាន មានគំនិតផ្តួចផ្តើម ការប៉ិនប្រសប់មានយុត្តិធម៌ មានសេចក្តីសាទរ ការរៀបចំខ្លួនបានល្អ មានភាពអំណត់ មិនអាត្មានិយម ភាពស្មោះត្រង់ ភក្តីភាព និងមានសុភវិនិច្ឆ័យ – យល់ច្បាស់ពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃទម្លាប់ទាំង ៧ របស់អ្នកដឹកនាំជីវិតប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់

បំណិនសម្បទា	– ពន្យល់បានពីអត្ថន័យនៃពាក្យ ការអប់រំ គោលដៅអប់រំជាតិ និងគោលនយោបាយអប់រំនៅ កម្ពុជា ព្រមទាំងអាចបកស្រាយបានពីភាពខុសគ្នារវាង Schooling and Education – ចេះពន្យល់បកស្រាយពីខ្លឹមសារនីមួយៗនៃគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ទាំងពីរ ព្រមទាំងសំយោគមកជាបរិបទរបស់ខ្លួន – ពន្យល់បកស្រាយបានពីខ្លឹមសារនីមួយៗនៃគុណភាពអប់រំ គុណភាពគ្រូបង្រៀន គុណភាពកម្មវិធីសិក្សា គុណភាពសម្ភាររូបវន្ត និងគុណភាពនាយកសាលារៀន – ពន្យល់បានពីសារប្រយោជន៍នៃការអប់រំក្នុងសង្គម និងប្រព័ន្ធអប់រំនៅកម្ពុជារួមទាំងប្រព័ន្ធ បណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្រៀន – ពន្យល់បានក្បោះក្បាយពីប្រភេទផ្សេងៗនៃសីលធម៌ ប្រភេទផ្សេងៗនៃក្រមសីលធម៌ និងការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពខ្លួនជាប្រចាំ – ពន្យល់បានក្បោះក្បាយពីប្រភេទផ្សេងៗនៃសីលធម៌ និងការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពខ្លួនជាប្រចាំ – ពន្យល់បានពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃក្រមសីលធម៌សម្រាប់អ្នកដឹកនាំការងារអប់រំដូចជា៖ ព្រហ្មវិហារធម៌ទាំង៤ ទសពិធរាជធម៌ទាំង១០ និងអត្ថន័យនៃសីលទាំងបីប្រភេទ – ពន្យល់បានពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃការដឹកនាំ និងការគ្រប់គ្រង អ្នកដឹកនាំ និងអ្នកគ្រប់គ្រង តួនាទីរបស់អ្នកដឹកនាំ និងអ្នកគ្រប់គ្រង និងគុណភាពនៃអ្នកដឹកនាំ – ពន្យល់បានពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃប្រភេទផ្សេងៗនៃអំណាច ភាពជាអ្នកដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រង៖ ភាពទាក់ទង និងភាពខុសគ្នា និងក្រមសីលធម៌ភាពជាអ្នកដឹកនាំ៖ បុគ្គលិកលក្ខណៈនៃអ្នកដឹកនាំប្រកបដោយក្រមសីលធម៌ – ពន្យល់បានពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃភាពជាអ្នកដឹកនាំទាំង៥កម្រិត វិធីផ្សេងៗនៃភាពជាអ្នកដឹកនាំ និងភាពជាអ្នកដឹកនាំនៅក្នុងពិភពលោកនាពេលបច្ចុប្បន្ន – ពន្យល់បានពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃបញ្ហាប្រឈមនៅក្នុងភាពជាអ្នកដឹកនាំ ចំណុចគន្លឹះក្នុងការជំនះរាល់បញ្ហាប្រឈមនៅក្នុងភាពជាអ្នកដឹកនាំ និងបំណិននៃភាពជាអ្នកដឹកនាំប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព៖ តើត្រូវធ្វើដូចម្តេចដើម្បីឱ្យក្លាយជាអ្នកដឹកនាំប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព – ពន្យល់បានពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃចរិកលក្ខណៈទាំង ១៤ នៃភាពជាអ្នកដឹកនាំដូចជា សេចក្តីសុច្ចរិត ឬសុច្ចរិតភាព មានចំណេះដឹង ឬចំណេះសម្បទា មានសេចក្តីក្លាហាន

	ការសម្រេចចិត្ត ការគួរឱ្យទុកចិត្តបាន មានគំនិតផ្តួចផ្តើម ការប៉ិនប្រសប់មានយុត្តិធម៌ មានសេចក្តីសាទរ ការរៀបចំខ្លួនបានល្អ មានភាពអំណត់ មិនអាត្មានិយម ភាពស្មោះត្រង់ ភក្តីភាព និងមានសុភវិនិច្ឆ័យ – ពន្យល់បានពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃទម្លាប់ទាំង ៧ របស់អ្នកដឹកនាំជីវិតប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់
ចរិយាសម្បទា	– បណ្តុះស្មារតីឱ្យស្រឡាញ់ការងារស្រាវជ្រាវពាក់ព័ន្ធនឹង អត្ថន័យនៃពាក្យ ការអប់រំ គោលដៅអប់រំជាតិ គោលនយោបាយអប់រំនៅកម្ពុជា និងភាពខុសគ្នារវាង Schooling and Education – បណ្តុះស្មារតីអាណិតអាសូរចំពោះប្រជាជាតិដែលរងការប៉ះពាល់ – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់ការសិក្សា និងស្រឡាញ់គុណភាពនៃការអប់រំ – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់ការសិក្សា និងស្គាល់ច្បាស់ពីប្រវត្តិនៅប្រព័ន្ធអប់រំនៅក្នុងប្រទេសរបស់ខ្លួន – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់អាជីពវិជ្ជាជីវៈ និងធ្វើអ្វីៗតាមតែអាចធ្វើទៅបានដើម្បីអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈផ្ទាល់ខ្លួន – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់អាជីពវិជ្ជាជីវៈ និងធ្វើអ្វីៗ ស្របតាមក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ

៣. គោលគំនិតសំខាន់ៗ

មុខវិជ្ជា**សីលធម៌វិជ្ជាជីវៈសម្រាប់អ្នកដឹកនាំការងារអប់រំ** នឹងមានបង្ហាញពីគោលគំនិតចម្បងៗ គឺៈ

- ការអប់រំ និងសារៈសំខាន់នៃការអប់រំ
- ក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ
- សីលធម៌វិជ្ជាជីវៈសម្រាប់អ្នកដឹកនាំការងារអប់រំ
- ការយល់ពីអត្ថន័យនៃពាក្យអប់រំ
- គោលដៅអប់រំជាតិ
- គោលនយោបាយអប់រំ
- គោលដៅអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព

- គុណភាពអប់រំ គុណភាពគ្រូបង្រៀន គុណភាពកម្មវិធីសិក្សា គុណភាពសម្ភារបរិក្ខារ គុណភាពនាយកសាលា
- សារប្រយោជន៍នៃការអប់រំនៅក្នុងសង្គម និងប្រព័ន្ធអប់រំនៅកម្ពុជាដោយផ្ដោតលើអតីតកាល និងបច្ចុប្បន្ន
- ក្រមសីលធម៌ និងសារៈសំខាន់នៃក្រមសីលធម៌
- បញ្ញត្តិបែបទស្សនវិជ្ជាដែលមានសារៈសំខាន់ក្នុងការសិក្សាក្រមសីលធម៌
- ក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ ក្រមសីលធម៌សម្រាប់សិស្ស សម្រាប់គ្រូបង្រៀន សម្រាប់នាយកសាលារៀន សម្រាប់អ្នកដឹកនាំអប់រំ និងសម្រង់គំនិតសំខាន់ៗពាក់ព័ន្ធនឹងក្រមសីលធម៌
- ការដឹកនាំ និងការគ្រប់គ្រង អ្នកដឹកនាំ និងអ្នកគ្រប់គ្រង តួនាទីរបស់អ្នកដឹកនាំ និងអ្នកគ្រប់គ្រង គុណភាពនៃអ្នកដឹកនាំ និងអ្នកគ្រប់គ្រង ចរិកលក្ខណៈនៃភាពជាអ្នកដឹកនាំនិងគ្រប់គ្រង ភាពខុសគ្នារវាងការដឹកនាំ និងការគ្រប់គ្រង បុគ្គលិកលក្ខណៈទាំង១៤នៃអ្នកដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រង និងទម្លាប់ទាំង៧ដែលអ្នកដឹកនាំការងារអប់រំប្រកាន់យក។ ដូច្នេះក្រោយពីការសិក្សាលើមុខវិជ្ជានេះចប់ អ្នកសិក្សានឹងអាចៈ

៤. របាយម៉ោងសិក្សា

របាយម៉ោងសិក្សា នៃមុខវិជ្ជា**សីលធម៌វិជ្ជាជីវៈសម្រាប់អ្នកដឹកនាំការងារអប់រំ** ត្រូវបានបែងចែកដូចក្នុងតារាងខាងក្រោមៈ

មុខវិជ្ជា	រយៈពេលសិក្សា
សីលធម៌វិជ្ជាជីវៈសម្រាប់អ្នកដឹកនាំការងារអប់រំ	១ សប្ដាហ៍ៈ សិក្សា ៣ ម៉ោង ៣ ម៉ោង x ១៥ សប្ដាហ៍ = ៤៥ ម៉ោង/១ឆ្នាំសិក្សា ស្មើ ០៣ ក្រេឌីត

៥. ការណែនាំអនុវត្ត

ដើម្បីអនុវត្តការបង្រៀនលើមុខវិជ្ជានេះឱ្យបានជោគជ័យ គ្រូបង្រៀនគប្បីត្រូវៈ

- ឱ្យអ្នកសិក្សាក្ដាប់បានពីចំណុចគន្លឹះសំខាន់ៗ នៃមេរៀនតាមរយៈការប្រើគោលវិធីសិស្សមជ្ឈមណ្ឌល ក្នុងការរៀន និងបង្រៀន ជំរុញការសិក្សាតាមបែបសកម្ម តាមរយៈការងារជាបុគ្គល ជាដៃគូ ជាក្រុម និងការស្រាវជ្រាវឯកសារជំនួយផ្សេងៗ។
- សម្របសម្រួលសិស្ស ក្នុងការក្ដាប់បាននូវខ្លឹមសារមេរៀន ដោយធ្វើការវិភាគស្ថានភាព និងការពិភាក្សារកដំណោះស្រាយដើម្បីទទួលបានទាំងចំណេះ ជំនាញ និងឥរិយាបថដែលសង្គមត្រូវការ។

៦. ការវាយតម្លៃ

ការវាយតម្លៃ គឺជាចំណុចសំខាន់ ក្នុងការវាស់ស្ទង់ពីអ្វីដែលអ្នកសិក្សាទទួលបាន ធៀបទៅនឹងវត្ថុបំណងនៃមេរៀន ឬចំណុចអប្បរមានៃចំណេះអ្នកសិក្សាដែលគួរទទួលបានបន្ទាប់ពីបានបញ្ចប់ចំណុចនៃការសិក្សានីមួយៗនិងបញ្ចប់មុខវិជ្ជា។ ការវាយតម្លៃរួមមាន៖

- សំណួរផ្ទាល់មាត់
- កិច្ចការផ្ទះ
- កិច្ចការក្រុម
- ការឡើងធ្វើបទបង្ហាញ
- ការសួរសំណួរ ការពិភាក្សា ការប្រឡង និងការធ្វើគម្រោងស្រាវជ្រាវជាដើម។

៧. តារាងកម្មវិធីសិក្សាលម្អិត

ខ្លឹមសារ	លទ្ធផលរំពឹងទុក	ម៉ោង
I. ការអប់រំ និងសារៈសំខាន់នៃការអប់រំ		
១. ការសិក្សាស្វែងយល់អំពីអត្ថន័យនៃពាក្យការអប់រំ • តើការអប់រំគឺជាអ្វី? • តើមានភាពខុសគ្នាដូចម្តេចខ្លះរវាង "Schooling" និង "Education"? ២. គោលដៅអប់រំជាតិ ៣. គោលនយោបាយអប់រំនៅកម្ពុជា	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងច្បាស់ពីអត្ថន័យនៃពាក្យការអប់រំ គោលដៅអប់រំជាតិ និងគោលនយោបាយអប់រំនៅកម្ពុជា ព្រមទាំងយល់ដឹងច្បាស់ពីភាពខុសគ្នារវាង Schooling and Education **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីអត្ថន័យនៃពាក្យ ការអប់រំ គោលដៅអប់រំជាតិ និងគោលនយោបាយអប់រំនៅ កម្ពុជា ព្រមទាំងអាចបកស្រាយបានពីភាពខុសគ្នារវាង Schooling and Education **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីឱ្យស្រឡាញ់ការងារស្រាវជ្រាវពាក់ព័ន្ធនឹង អត្ថន័យនៃពាក្យ ការអប់រំ គោលដៅអប់រំជាតិ	៣

	គោលនយោបាយអប់រំនៅកម្ពុជា និងភាពខុសគ្នារវាង Schooling and Education	
៤. ការយល់ដឹង ពីគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព៖ ការគិតឡើងវិញពីការងារអប់រំ • គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍ ២០០០-២០១៥គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព ២០១៥-២០៣០ • គោលបំណង • គោលដៅ • ចក្ខុវិស័យ • សារៈសំខាន់នៃគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព • ចក្ខុវិស័យអប់រំជាតិ • ចក្ខុវិស័យអប់រំឆ្ពោះទៅឆ្នាំ២០៣០	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ពីពីការវិវត្ត និងនិន្នាការនៃការងារអប់រំដូចជាគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍ គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព និងចក្ខុវិស័យអប់រំឆ្ពោះទៅឆ្នាំ ២០៣០ **បំណិនសម្បទា** – ចេះពន្យល់បកស្រាយពីខ្លឹមសារនីមួយៗនៃគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ទាំងពីរ ព្រមទាំងសំយោគមកជាបរិបទរបស់ខ្លួន **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីអាណិតអាសូរចំពោះប្រជាជាតិដែលរងការប៉ះពាល់	៣
៥. គុណភាពអប់រំ ៦. គុណភាពគ្រូបង្រៀន ៧. គុណភាពកម្មវិធីសិក្សា ៨. គុណភាពសម្ភាររូបវ័ន្ត ៩. គុណភាពនាយកសាលារៀន (ក្របខណ្ឌសមត្ថភាពនាយកសាលារៀននៅក្នុងបណ្តាលប្រទេសអាស៊ីអាគ្នេយ៍)	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងពីការងារអប់រំ និងសារៈសំខាន់របស់វាដូចជាការអប់រំមួយប្រកបដោយគុណភាពរួមមានគុណភាពគ្រូបង្រៀន គុណភាពកម្មវិធីសិក្សា គុណភាពសម្ភាររូបវ័ន្ត និងគុណភាពនាយកសាលារៀន **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បកស្រាយបានពីខ្លឹមសារនីមួយៗនៃគុណភាពអប់រំ គុណភាពគ្រូបង្រៀន គុណភាពកម្មវិធីសិក្សា គុណភាពសម្ភាររូបវ័ន្ត និងគុណភាពនាយកសាលារៀន **ចរិយាសម្បទា**	៣

	– បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់ការសិក្សា និងស្រឡាញ់គុណភាពនៃការអប់រំ	
១០. សារប្រយោជន៍នៃការអប់រំក្នុងសង្គម ១១. ប្រព័ន្ធអប់រំនៅកម្ពុជា៖ អតីតនិងបច្ចុប្បន្ន ព្រមទាំងប្រព័ន្ធបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្រៀននៅកម្ពុជា	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ច្បាស់ពីសារប្រយោជន៍នៃការអប់រំក្នុងសង្គម និងប្រព័ន្ធអប់រំនៅកម្ពុជារួមទាំងប្រព័ន្ធបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្រៀន **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីសារប្រយោជន៍នៃការអប់រំក្នុងសង្គម និងប្រព័ន្ធអប់រំនៅកម្ពុជារួមទាំងប្រព័ន្ធបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្រៀន **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់ការសិក្សា និងស្គាល់ច្បាស់ពីប្រវត្តិនៅប្រព័ន្ធអប់រំនៅក្នុងប្រទេសរបស់ខ្លួន	៣
II. តើក្រមសីលធម៌គឺជាអ្វី?		
១. ក្រមសីលធម៌ និងសារៈសំខាន់នៃក្រមសីលធម៌ ២. បញ្ញត្តិបែបទស្សនៈវិជ្ជា ដែលមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ការសិក្សាក្រមសីលធម៌ ៣. ក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងពីគន្លឹះសំខាន់ៗនៃក្រមសីលធម៌ សារៈសំខាន់នៃក្រមសីលធម៌ បញ្ញត្តិបែបទស្សនៈវិជ្ជា ដែលមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ការសិក្សាក្រមសីលធម៌ និងក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានក្បោះក្បាយពីប្រភេទផ្សេងៗនៃសីលធម៌ ប្រភេទផ្សេងៗនៃក្រមសីលធម៌ និងការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពខ្លួនជាប្រចាំ **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់អាជីពវិជ្ជាជីវៈ និងធ្វើអ្វីៗតាមតែអាចធ្វើទៅបានដើម្បីអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈផ្ទាល់ខ្លួន	៣

៤. ក្រមសីលធម៌សម្រាប់សិស្ស ៥. ក្រមសីលធម៌សម្រាប់គ្រូបង្រៀន ៦. ក្រមសីលធម៌សម្រាប់នាយក នាយិកាសាលា	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងពីគន្លឹះសំខាន់ៗក្នុងការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈ សីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ ប្រភេទផ្សេងៗនៃសីល) ធម៌ ក្រមសីលធម៌សម្រាប់សិស្ស សម្រាប់គ្រូ (សម្រាប់នាយក **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានក្បោះក្បាយពីប្រភេទផ្សេងៗនៃសីលធម៌ ប្រភេទផ្សេងៗនៃក្រមសីលធម៌ និងការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពខ្លួនជាប្រចាំ **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់អាជីពវិជ្ជាជីវៈ និងធ្វើអ្វីៗតាមតែអាចធ្វើទៅបានដើម្បីអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពវិជ្ជាជីវៈផ្ទាល់ខ្លួន	៣
៧. ក្រមសីលធម៌សម្រាប់អ្នកដឹកនាំការងារអប់រំ ៨. សម្រង់គំនឹតបំផុសស្មារតីពាក់ព័ន្ធក្រមសីលធម៌	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ច្បាស់ពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃក្រមសីលធម៌សម្រាប់អ្នកដឹកនាំការងារអប់រំដូចជា៖ ព្រហ្មវិហារធម៌ទាំង៤ ទសពិធរាជធម៌ទាំង១០ និងអត្ថន័យនៃសីលទាំងបីប្រភេទ **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃក្រមសីលធម៌សម្រាប់អ្នកដឹកនាំការងារអប់រំដូចជា៖ ព្រហ្មវិហារធម៌ទាំង៤ ទសពិធរាជធម៌ទាំង១០ និងអត្ថន័យនៃសីលទាំងបីប្រភេទ **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់អាជីពវិជ្ជាជីវៈ និងធ្វើអ្វីៗស្របតាមក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ	៣
III. អ្វីទៅជាក្រមសីលធម៌នៃភាពជាអ្នកដឹកនាំការងារអប់រំ?		
១. តើភាពជាអ្នកដឹកនាំគឺជាអ្វី	**វិជ្ជាសម្បទា**	៣

២. ចរិកលក្ខណៈនៃភាពជាអ្នកដឹកនាំ ៣. សារៈសំខាន់នៃភាពជាអ្នកដឹកនាំ ៤. ភាពជាអ្នកដឹកនាំ និងជំនឿជាក់ ៥. តួនាទីអ្នកដឹកនាំ ៦. គុណភាពនៃអ្នកដឹកនាំ	– យល់ច្បាស់ពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃការដឹកនាំ និងការគ្រប់គ្រង អ្នកដឹកនាំ និងអ្នកគ្រប់គ្រង តួនាទីរបស់អ្នកដឹកនាំ និងអ្នកគ្រប់គ្រង និងគុណភាពនៃអ្នកដឹកនាំ និងអ្នកគ្រប់គ្រង **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃការដឹកនាំ និងការគ្រប់គ្រង អ្នកដឹកនាំ និងអ្នកគ្រប់គ្រង តួនាទីរបស់អ្នកដឹកនាំ និងអ្នកគ្រប់គ្រង និងគុណភាពនៃអ្នកដឹកនាំ **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់អាជីពវិជ្ជាជីវៈ និងធ្វើអ្វីៗស្របតាមក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ	
៧. ប្រភេទផ្សេងៗនៃអំណាច ៨. ភាពជាអ្នកដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រង- ភាពទាក់ទង និងភាពខុសគ្នា ៩. ក្រមសីលធម៌ភាពជាអ្នកដឹកនាំ- បុគ្គលិកលក្ខណៈនៃអ្នកដឹកនាំប្រកបដោយក្រមសីលធម៌	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ច្បាស់ពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃប្រភេទផ្សេងៗនៃអំណាច ភាពជាអ្នកដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រង៖ ភាពទាក់ទង និងភាពខុសគ្នា និងក្រមសីលធម៌ភាពជាអ្នកដឹកនាំ៖ បុគ្គលិកលក្ខណៈនៃអ្នកដឹកនាំប្រកបដោយក្រមសីលធម៌ **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃប្រភេទផ្សេងៗនៃអំណាច ភាពជាអ្នកដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រង៖ ភាពទាក់ទង និងភាពខុសគ្នា និងក្រមសីលធម៌ភាពជាអ្នកដឹកនាំ៖ បុគ្គលិកលក្ខណៈនៃអ្នកដឹកនាំប្រកបដោយក្រមសីលធម៌ **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់អាជីពវិជ្ជាជីវៈ និងធ្វើអ្វីៗស្របតាមក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ	៣
១០. ភាពជាអ្នកដឹកនាំទាំង៥កម្រិត	**វិជ្ជាសម្បទា**	៣

១១. វិធីផ្សេងៗនៃភាពជាអ្នកដឹកនាំ ១២. ភាពជាអ្នកដឹកនាំនៅក្នុងពិភលោកនាពេលបច្ចុប្បន្ន	– យល់ច្បាស់ពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃភាពជាអ្នកដឹកនាំទាំង៥កម្រិត វិធីផ្សេងៗនៃភាពជាអ្នកដឹកនាំ និងភាពជាអ្នកដឹកនាំនៅក្នុងពិភពលោកនាពេលបច្ចុប្បន្ន **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃភាពជាអ្នកដឹកនាំទាំង៥កម្រិត វិធីផ្សេងៗនៃភាពជាអ្នកដឹកនាំ និងភាពជាអ្នកដឹកនាំនៅក្នុងពិភពលោកនាពេលបច្ចុប្បន្ន **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់អាជីពវិជ្ជាជីវៈ និងធ្វើអ្វីៗស្របតាមក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ	
១៣. តើអ្វីគឺជាបញ្ហាប្រឈមនៅក្នុងភាពជាអ្នកដឹកនាំ? ១៤. ចំណុចគន្លឹះក្នុងការជំនះរាល់បញ្ហាប្រឈមនៅក្នុងភាពជាអ្នកដឹកនាំ ១៥. បំណិននៃភាពជាអ្នកដឹកនាំប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព៖ តើត្រូវធ្វើដូចម្តេចដើម្បីឱ្យក្លាយជាអ្នកដឹកនាំប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ច្បាស់ពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃបញ្ហាប្រឈមនៅក្នុងភាពជាអ្នកដឹកនាំ ចំណុចគន្លឹះក្នុងការជំនះរាល់បញ្ហាប្រឈមនៅក្នុងភាពជាអ្នកដឹកនាំ និងបំណិននៃភាពជាអ្នកដឹកនាំប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព៖ តើត្រូវធ្វើដូចម្តេចដើម្បីឱ្យក្លាយជាអ្នកដឹកនាំប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃបញ្ហាប្រឈមនៅក្នុងភាពជាអ្នកដឹកនាំ ចំណុចគន្លឹះក្នុងការជំនះរាល់បញ្ហាប្រឈមនៅក្នុងភាពជាអ្នកដឹកនាំ និងបំណិននៃភាពជាអ្នកដឹកនាំប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព៖ តើត្រូវធ្វើដូចម្តេចដើម្បីឱ្យក្លាយជាអ្នកដឹកនាំប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព **ចរិយាសម្បទា**	៣

	– បណ្ដុះស្មារតីស្រឡាញ់អាជីពវិជ្ជាជីវៈ និងធ្វើអ្វីៗស្របតាមក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ	
១៦. ការសិក្សាស្វែងយល់ពីចរិកលក្ខណៈទាំង ១៤ នៃភាពជាអ្នកដឹកនាំ (១) សេចក្ដីសុច្ចរិត ឬសុច្ចរិតភាព (២) មានចំណេះដឹង ឬចំណេះសម្បទា (៣) មានសេចក្ដីក្លាហាន (៤) ការសម្រេចចិត្ត (៥) ការគួរឱ្យទុកចិត្តបាន (៦) មានគំនិតផ្ដួចផ្ដើម (៧) ការប៊ិនប្រសប់	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ច្បាស់ពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃចរិកលក្ខណៈទាំង ១៤ នៃភាពជាអ្នកដឹកនាំដូចជាសេចក្ដីសុច្ចរិត ឬសុច្ចរិតភាព មានចំណេះដឹង ឬចំណេះសម្បទា មានសេចក្ដីក្លាហាន ការសម្រេចចិត្ត ការគួរឱ្យទុកចិត្តបាន មានគំនិតផ្ដួចផ្ដើម ការប៊ិនប្រសប់មានយុត្តិធម៌ មានសេចក្ដីសាទរ ការរៀបចំខ្លួនបានល្អ មានភាពអំណត់ មិនអាត្មានិយម ភាពស្មោះត្រង់ ភក្ដីភាព និងមានសុភវិនិច្ឆ័យ **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃចរិកលក្ខណៈទាំង ១៤ នៃភាពជាអ្នកដឹកនាំដូចជាសេចក្ដីសុច្ចរិត ឬសុច្ចរិតភាព មានចំណេះដឹង ឬចំណេះសម្បទា មានសេចក្ដីក្លាហាន ការសម្រេចចិត្ត ការគួរឱ្យទុកចិត្តបាន មានគំនិតផ្ដួចផ្ដើម ការប៊ិនប្រសប់មានយុត្តិធម៌ មានសេចក្ដីសាទរ ការរៀបចំខ្លួនបានល្អ មានភាពអំណត់ មិនអាត្មានិយម ភាពស្មោះត្រង់ ភក្ដីភាព និងមានសុភវិនិច្ឆ័យ **ចរិយាសម្បទា** – បណ្ដុះស្មារតីស្រឡាញ់អាជីពវិជ្ជាជីវៈ និងធ្វើអ្វីៗស្របតាមក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ	៣
១៧. ការសិក្សាស្វែងយល់ពីចរិកលក្ខណៈទាំង ១៤ នៃភាពជាអ្នកដឹកនាំ (៨) មានយុត្តិធម៌ (៩) មានសេចក្ដីសាទរ	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ច្បាស់ពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃចរិកលក្ខណៈទាំង ១៤ នៃភាពជាអ្នកដឹកនាំដូចជាសេចក្ដីសុច្ចរិត ឬសុច្ចរិតភាព មានចំណេះដឹង ឬចំណេះសម្បទា មានសេចក្ដីក្លាហាន ការសម្រេចចិត្ត ការគួរឱ្យ	៣

(១០) ការរៀបចំខ្លួនបានល្អ (១១) មានភាពអំណត់ (១២) មិនអាត្មានិយម (១៣) ភាពស្មោះត្រង់ ភក្តីភាព (១៤) មានសុភវិនិច្ឆ័យ	ទុកចិត្តបាន មានគំនិតផ្តួចផ្តើម ការប៉ិនប្រសប់មានយុត្តិធម៌ មានសេចក្តីសាទរ ការរៀបចំខ្លួនបានល្អ មានភាពអំណត់ មិនអាត្មានិយម ភាពស្មោះត្រង់ ភក្តីភាព និងមានសុភវិនិច្ឆ័យ **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃចរិកលក្ខណៈទាំង ១៤ នៃភាពជាអ្នកដឹកនាំដូចជាសេចក្តីសុចរិត ឬសុចរិតភាព មានចំណេះដឹង ឬចំណេះសម្បទា មានសេចក្តីក្លាហាន ការសម្រេចចិត្ត ការគួរឱ្យទុកចិត្តបាន មានគំនិតផ្តួចផ្តើម ការប៉ិនប្រសប់មានយុត្តិធម៌ មានសេចក្តីសាទរ ការរៀបចំខ្លួនបានល្អ មានភាពអំណត់ មិនអាត្មានិយម ភាពស្មោះត្រង់ ភក្តីភាព និងមានសុភវិនិច្ឆ័យ **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់អាជីពវិជ្ជាជីវៈ និងធ្វើអ្វីៗស្របតាមក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ	
១៧. ការសិក្សាស្វែងយល់ពីទម្លាប់ទាំង ៧ របស់អ្នកដឹកនាំជីវិតប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ (១) មានភាពសកម្ម ហើយគាំទ្រភាពសកម្មគ្រប់បែបយ៉ាង (២) ត្រូវចាប់ផ្តើមដោយដឹងពីលទ្ធផលនៅចុងបញ្ចប់ (៣) ត្រូវរៀបចំការងារដែលត្រូវធ្វើមុននៅមុនគេ	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ច្បាស់ពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃទម្លាប់ទាំង ៧ របស់អ្នកដឹកនាំជីវិតប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃទម្លាប់ទាំង ៧ របស់អ្នកដឹកនាំជីវិតប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់អាជីពវិជ្ជាជីវៈ និងធ្វើអ្វីៗស្របតាមក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ	៣
១៧. ការសិក្សាស្វែងយល់ពីទម្លាប់ទាំង ៧ របស់អ្នកដឹកនាំជីវិប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ច្បាស់ពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃទម្លាប់ទាំង ៧ របស់អ្នកដឹកនាំជីវិតប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់	៣

(៤) ត្រូវគិតពីគោលការណ៍ឈ្នះ-ឈ្នះ (៥) ដំបូងត្រូវស្វែងយល់ បន្ទាប់មក ត្រូវធ្វើឱ្យគេយល់ (៦) រួមធ្វើដើម្បីសម្រេចផលរួម (៧) ដុសខាត់ សម្រួច ឬសំលៀងរណារ	**បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃទម្លាប់ទាំង ៧ របស់អ្នកដឹកនាំជីវិតប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់អាជីពវិជ្ជាជីវៈ និងធ្វើអ្វីៗស្របតាមក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ	

៨. ឯកសារយោង

– ព្រះបាទធម្មិក ដោយឥន្ទបញ្ញោភិក្ខុ ហេង មណីចន្ទា ១៩៩៥
– Servant Leadership for Higher Education, by Daniel W. Wheeler 2012
– Educational Leadership: Key Challenges and Ethical Tensions, by Patrick Duignan 2006

កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជា៖ វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវអប់រំ

សម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងអប់រំ

១. សេចក្តីផ្តើម

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ បានដើរតួនាទីសំខាន់សម្រាប់ជីវិតប្រចាំថ្ងៃ កិច្ចការធុរកិច្ច និងកិច្ចការរដ្ឋបាលផ្សេងៗទៀតដើម្បីជាភស្តុតាង និងផ្តល់ទិន្នន័យគាំទ្រក្នុងការសម្រេចចិត្តលើផ្លូវត្រូវ។ ដើម្បីការសិក្សាស្រាវជ្រាវមានគុណភាព ប្រសិទ្ធភាព និងមានការទទួលស្គាល់ទូលំទូលាយ អ្នកស្រាវជ្រាវចាំបាច់ត្រូវមានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើធាតុផ្សំទាំងឡាយនៃវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ ដូចជាការជ្រើសរើសប្រធានបទ

ការសរសេរសំណួរស្រាវជ្រាវ ប្រភេទស្រាវជ្រាវ អថេរទាំងឡាយ និងការជ្រើសរើសភាគសំណាកយ៉ាងត្រឹមត្រូវតាមគរុសភា ការប្រមូលទិន្នន័យ ការបកស្រាយទិន្នន័យ និងការសំយោគលទ្ធផលគឺដើម្បីចាត់វិធានការអនុវត្តតាមការជាក់ស្ដែង។

២. គោលបំណង

ក្រោយពេលបញ្ចប់ការសិក្សាលើមុខវិជ្ជានេះ អ្នកសិក្សានឹងទទួលបាន៖

វិជ្ជាសម្បទា	– មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបបរិមាណវិស័យ – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបគុណវិស័យ – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបបញ្ចូលគ្នា – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើការវិភាគ និងបកស្រាយទិន្នន័យបែបការស្រាវជ្រាវនីមួយៗ
បំណិនសម្បទា	– មានបំណិនមូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ និងទូលំទូលាយផ្នែកវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ ការអប់រំ (ប្រៀបធៀប ពន្យល់ វិភាគ បកស្រាយ និងដោះស្រាយបញ្ហា) – មានបំណិនមូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ក្នុងការប្រើប្រាស់ការវិភាគទិន្នន័យតាមប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រ (កម្មវិធី SPSS ជាដើម) – មានបំណិនត្រិះរិះពិចារណា និងដោះស្រាយបញ្ហារឹងមាំ និងទូលំទូលាយក្នុងការសិក្សាលើការគ្រប់គ្រងអប់រំ – មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនិងការការពារលទ្ធផលការស្រាវជ្រាវ និងពង្រីកភាពត្រឹមត្រូវ
ចរិយាសម្បទា	– ស្រឡាញ់ និងផ្ដល់តម្លៃដល់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ – អភិរក្ស និងអភិវឌ្ឍវប្បធម៌ការស្រាវជ្រាវជាតិ តំបន់ និងអន្តរជាតិ – មានទម្លាប់ និងអនុវត្តការរស់នៅប្រកបដោយសុខភាព តាមរយៈការយកលទ្ធផលការសិក្សាមកអនុវត្ត – ទទួលខុសត្រូវចំពោះទង្វើរបស់ខ្លួនឯង និងរបស់ក្រុមទាំងក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ

៣. គោលគំនិតសំខាន់ៗ

- មូលដ្ឋានគ្រឹះលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបបរិមាណវិស័យ
- មូលដ្ឋានគ្រឹះលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបគុណវិស័យ
- មូលដ្ឋានគ្រឹះលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបបញ្ចូលគ្នា
- មូលដ្ឋានគ្រឹះលើការវិភាគ និងបកស្រាយទិន្នន័យបែបការស្រាវជ្រាវនីមួយៗ
- មូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ និងទូលំទូលាយផ្នែកវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវការអប់រំ (ប្រៀបធៀប ពន្យល់ វិភាគ បកស្រាយ និងដោះស្រាយបញ្ហា)
- មូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ក្នុងការប្រើប្រាស់ការវិភាគទិន្នន័យតាមប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រ (កម្មវិធី SPSS ជាដើម)
- មានបំណិនត្រិះរិះពិចារណា និងដោះស្រាយបញ្ហា និងទូលំទូលាយក្នុងការសិក្សាលើការគ្រប់គ្រងអប់រំ
- មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនិងការការពារលទ្ធផលការស្រាវជ្រាវ និងពង្រីកភាពត្រឹមត្រូវ

៤. របាយម៉ោងសិក្សា

របាយម៉ោងសិក្សាមុខវិជ្ជាវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវអប់រំ ត្រូវបានបែងចែកដូចក្នុងតារាងខាងក្រោមៈ

មុខវិជ្ជា	រយៈពេលសិក្សា
វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវអប់រំ	១សប្តាហ៍សិក្សា ៣ម៉ោង ៣ម៉ោង x ១៥ សប្តាហ៍= ៤៥ម៉ោង/១ឆ្នាំសិក្សា ស្មើ៣ក្រេឌីត

៥. ការណែនាំអនុវត្ត

ដើម្បីអនុវត្តការបង្រៀនលើមុខវិជ្ជានេះឱ្យបានជោគជ័យគ្រូឧទ្ទេសគប្បីត្រូវៈ

- ឱ្យអ្នកសិក្សាក្តាប់បានពីចំណុចគន្លឹះសំខាន់ៗនៃមេរៀននីមួយៗតាមរយៈការប្រើប្រាស់គោលវិធីសិស្សមជ្ឈមណ្ឌល និងសម្ភារៈឧបទ្ទេសក្នុងការរៀន និងបង្រៀនជំរុញការសិក្សាតាមបែបសកម្មតាមរយៈការងារបុគ្គល ជាដៃគូ ជាក្រុមតូច ក្រុមធំ និងស្រាវជ្រាវឯកសាជំនួយផ្សេងៗ
- ដាក់កិច្ចការឱ្យសិស្សអនុវត្តជាក់ស្តែងបង្កើតឱកាសឱ្យពួកគាត់ផ្សារភ្ជាប់ចំណេះដឹងទ្រឹស្តីជាមួយនឹងសកម្មភាពជាក់ស្តែងដែលទាក់ទងទៅនឹងការគ្រប់គ្រងនិងផែនការអប់រំកម្ពុជា។

៦. វិធីសាស្ត្រវាយតម្លៃ

ការវាយតម្លៃ គឺជាចំណុចសំខាន់ក្នុងការវាស់ស្ទង់ពីអ្វីដែលអ្នកសិក្សាទទួលបានធៀបទៅនឹងវត្ថុបំណងនៃមេរៀន ឬចំណុចអប្បរមានៃចំណេះដឹងរបស់អ្នកសិក្សា ដែលទទួលបានបន្ទាប់ពីបញ្ចប់ការសិក្សាមុខវិជ្ជានីមួយៗ។ ការវាយតម្លៃរួមមាន៖

- សំណួរផ្ទាល់មាត់ និងការចូលរួម ១០%
- កិច្ចការងារជាក្រុម ២០%
    - ការសំណួរពិភាក្សា
    - ការឡើងធ្វើបទបង្ហាញ
- ការប្រឡងពាក់កណ្ដាលបញ្ចប់ ៣០%
- ការប្រឡងបញ្ចប់ ៤០% ។

៧. កម្មវិធីសិក្សាលម្អិត

ចំណងជើង	លទ្ធផលរំពឹងទុក	ម៉ោង
សេចក្ដីណែនាំទូទៅពីមុខវិជ្ជា		៣
Introduction to Educational Research		៣
Research Approaches in Educatiton – Quantitative Research – Qualitative Research – Mixed Methods	**វិជ្ជាសម្បទា** – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបបរិមាណវិស័យ – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបគុណវិស័យ – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបបញ្ចូលគ្នា – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើការវិភាគ និងបកស្រាយទិន្នន័យបែបការស្រាវជ្រាវនីមួយៗ **បំណិនសម្បទា** – មានបំណិនមូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ និងទូលំទូលាយផ្នែកវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ ការអប់រំ (ប្រៀបធៀប ពន្យល់ វិភាគ បកស្រាយ និងដោះស្រាយបញ្ហា)	៣

	– មានបំណិនមូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ក្នុងការប្រើប្រាស់ការវិភាគទិន្នន័យតាមប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រ (កម្មវិធី SPSS ជាដើម) – មានបំណិនត្រិះរិះពិចារណា និងដោះស្រាយបញ្ហារឹងមាំ និងទូលំទូលាយក្នុងការសិក្សាលើការគ្រប់គ្រងអប់រំ – មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនិងការការពារលទ្ធផលការស្រាវជ្រាវ និងពង្រីកភាពត្រឹមត្រូវ **ចរិយាសម្បទា** – ស្រឡាញ់ និងផ្តល់តម្លៃដល់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ – អភិរក្ស និងអភិវឌ្ឍវប្បធម៌ការស្រាវជ្រាវជាតិ តំបន់ និងអន្តរជាតិ – មានទម្លាប់ និងអនុវត្តការរស់នៅប្រកបដោយសុខភាព តាមរយៈការយកលទ្ធផលការសិក្សាមកអនុវត្ត – ទទួលខុសត្រូវចំពោះទង្វើរបស់ខ្លួនឯង និងរបស់ក្រុមទាំងក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ	
Research Problems – Sources of Problems – Evaluating the Problems – Setting the research Problems	**វិជ្ជាសម្បទា** – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្រ្តស្រាវជ្រាវបែបបរិមាណវិស័យ – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្រ្តស្រាវជ្រាវបែបគុណវិស័យ – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្រ្តស្រាវជ្រាវបែបបញ្ចូលគ្នា – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើការវិភាគ និងបកស្រាយទិន្នន័យបែបការស្រាវជ្រាវនីមួយៗ **បំណិនសម្បទា**	៣

	– មានបំណិនមូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ និងទូលំទូលាយផ្នែកវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ ការអប់រំ (ប្រៀបធៀប ពន្យល់ វិភាគ បកស្រាយ និងដោះស្រាយបញ្ហា) – មានបំណិនមូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ក្នុងការប្រើប្រាស់ការវិភាគទិន្នន័យតាមប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រ (កម្មវិធី SPSS ជាដើម) – មានបំណិនត្រិះរិះពិចារណា និងដោះស្រាយបញ្ហារឹងមាំ និងទូលំទូលាយក្នុងការសិក្សាលើការគ្រប់គ្រងអប់រំ – មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនិងការការពារលទ្ធផលការស្រាវជ្រាវ និងពង្រីកភាពត្រឹមត្រូវ **ចរិយាសម្បទា** – ស្រឡាញ់ និងផ្តល់តម្លៃដល់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ – អភិរក្ស និងអភិវឌ្ឍវប្បធម៌ការស្រាវជ្រាវជាតិ តំបន់ និងអន្តរជាតិ – មានទម្លាប់ និងអនុវត្តការរស់នៅប្រកបដោយសុខភាព តាមរយៈការយកលទ្ធផលការសិក្សាមកអនុវត្ត – ទទួលខុសត្រូវចំពោះទង្វើរបស់ខ្លួនឯង និងរបស់ក្រុមទាំងក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ	
Reviewing the Literature – The Role of Related Literature in Quantitative Research – The Role of Related Literature in Quatitative Research – Efficient Located of Related Literature	**វិជ្ជាសម្បទា** – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបបរិមាណវិស័យ – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបគុណវិស័យ – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបបញ្ចូលគ្នា – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើការវិភាគ និងបកស្រាយទិន្នន័យបែបការស្រាវជ្រាវនីមួយៗ	៣

– Organizing the Related Literature	**បំណិនសម្បទា** – មានបំណិនមូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ និងទូលំទូលាយផ្នែកវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ ការអប់រំ (ប្រៀបធៀប ពន្យល់ វិភាគ បកស្រាយ និងដោះស្រាយបញ្ហា) – មានបំណិនមូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ក្នុងការប្រើប្រាស់ការវិភាគទិន្នន័យតាមប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រ (កម្មវិធី SPSS ជាដើម) – មានបំណិនត្រិះរិះពិចារណា និងដោះស្រាយបញ្ហារឹងមាំ និងទូលំទូលាយក្នុងការសិក្សាលើការគ្រប់គ្រងអប់រំ – មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនិងការការពារលទ្ធផលការស្រាវជ្រាវ និងពង្រីកភាពត្រឹមត្រូវ **ចរិយាសម្បទា** – ស្រឡាញ់ និងផ្តល់តម្លៃដល់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ – អភិរក្ស និងអភិវឌ្ឍវប្បធម៌ការស្រាវជ្រាវជាតិ តំបន់ និងអន្តរជាតិ – មានទម្លាប់ និងអនុវត្តការរស់នៅប្រកបដោយសុខភាព តាមរយៈការយកលទ្ធផលការសិក្សាមកអនុវត្ត – ទទួលខុសត្រូវចំពោះទង្វើរបស់ខ្លួនឯង និងរបស់ក្រុមទាំងក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ	
Research Methodology – Research Samples – Research Instruments – Data Collection – Data Analysis	**វិជ្ជាសម្បទា** – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបបរិមាណវិស័យ – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបគុណវិស័យ – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបបញ្ចូលគ្នា	៣

	– មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើការវិភាគ និងបកស្រាយទិន្នន័យបែបការស្រាវជ្រាវនីមួយៗ **បំណិនសម្បទា** – មានបំណិនមូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ និងទូលំទូលាយផ្នែកវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ ការអប់រំ (ប្រៀបធៀប ពន្យល់ វិភាគ បកស្រាយ និងដោះស្រាយបញ្ហា) – មានបំណិនមូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ក្នុងការប្រើប្រាស់ការវិភាគទិន្នន័យតាមប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រ (កម្មវិធី SPSS ជាដើម) – មានបំណិនត្រិះរិះពិចារណា និងដោះស្រាយបញ្ហារឹងមាំ និងទូលំទូលាយក្នុងការសិក្សាលើការគ្រប់គ្រងអប់រំ – មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនិងការការពារលទ្ធផលការស្រាវជ្រាវ និងពង្រីកភាពត្រឹមត្រូវ **ចរិយាសម្បទា** – ស្រឡាញ់ និងផ្តល់តម្លៃដល់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ – អភិរក្ស និងអភិវឌ្ឍវប្បធម៌ការស្រាវជ្រាវជាតិ តំបន់ និងអន្តរជាតិ – មានទម្លាប់ និងអនុវត្តការរស់នៅប្រកបដោយសុខភាព តាមរយៈការយកលទ្ធផលការសិក្សាមកអនុវត្ត – ទទួលខុសត្រូវចំពោះទង្វើរបស់ខ្លួនឯង និងរបស់ក្រុមទាំងក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ	
Descriptive Statistics – Scales of Measurements – Organizing Research Data	**វិជ្ជាសម្បទា** – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបបរិមាណវិស័យ – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបគុណវិស័យ	៣

– Measures of Central Tendency – Measures of Validity and Reliability – Measures of Relative Position	– មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបបញ្ចូលគ្នា – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើការវិភាគ និងបកស្រាយទិន្នន័យបែបការស្រាវជ្រាវនីមួយៗ **បំណិនសម្បទា** – មានបំណិនមូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ និងទូលំទូលាយផ្នែកវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ ការអប់រំ (ប្រៀបធៀប ពន្យល់ វិភាគ បកស្រាយ និងដោះស្រាយបញ្ហា) – មានបំណិនមូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ក្នុងការប្រើប្រាស់ការវិភាគទិន្នន័យតាមប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រ (កម្មវិធី SPSS ជាដើម) – មានបំណិនត្រិះរិះពិចារណា និងដោះស្រាយបញ្ហារឹងមាំ និងទូលំទូលាយក្នុងការសិក្សាលើការគ្រប់គ្រងអប់រំ – មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនិងការការពារលទ្ធផលការស្រាវជ្រាវ និងពង្រីកភាពត្រឹមត្រូវ **ចរិយាសម្បទា** – ស្រឡាញ់ និងផ្តល់តម្លៃដល់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ – អភិរក្ស និងអភិវឌ្ឍវប្បធម៌ការស្រាវជ្រាវជាតិ តំបន់ និងអន្តរជាតិ – មានទម្លាប់ និងអនុវត្តការរស់នៅប្រកបដោយសុខភាព តាមរយៈការយកលទ្ធផលការសិក្សាមកអនុវត្ត – ទទួលខុសត្រូវចំពោះទង្វើរបស់ខ្លួនឯង និងរបស់ក្រុមទាំងក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ	
Sampling and Inferencial Statistics – Sampling	**វិជ្ជាសម្បទា** – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបបរិមាណវិស័យ	៣

– The strategies of Inferential Statistics – General Strategies of Statistical Test	– មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបគុណវិស័យ – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបបញ្ចូលគ្នា – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើការវិភាគ និងបកស្រាយទិន្នន័យបែបការស្រាវជ្រាវនីមួយៗ **បំណិនសម្បទា** – មានបំណិនមូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ និងទូលំទូលាយផ្នែកវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ ការអប់រំ (ប្រៀបធៀប ពន្យល់ វិភាគ បកស្រាយ និងដោះស្រាយបញ្ហា) – មានបំណិនមូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ក្នុងការប្រើប្រាស់ការវិភាគទិន្នន័យតាមប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រ (កម្មវិធី SPSS ជាដើម) – មានបំណិនត្រិះរិះពិចារណា និងដោះស្រាយបញ្ហារឹងមាំ និងទូលំទូលាយក្នុងការសិក្សាលើការគ្រប់គ្រងអប់រំ – មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនិងការការពារលទ្ធផលការស្រាវជ្រាវ និងពង្រីកភាពត្រឹមត្រូវ **ចរិយាសម្បទា** – ស្រឡាញ់ និងផ្តល់តម្លៃដល់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ – អភិរក្ស និងអភិវឌ្ឍវប្បធម៌ការស្រាវជ្រាវជាតិ តំបន់ និងអន្តរជាតិ – មានទម្លាប់ និងអនុវត្តការរស់នៅប្រកបដោយសុខភាព តាមរយៈការយកលទ្ធផលការសិក្សាមកអនុវត្ត – ទទួលខុសត្រូវចំពោះទង្វើរបស់ខ្លួនឯង និងរបស់ក្រុមទាំងក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ	
Validity and Reliability	**វិជ្ជាសម្បទា**	៣

	– មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្រ្តស្រាវជ្រាវបែបបរិមាណវិស័យ – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្រ្តស្រាវជ្រាវបែបគុណវិស័យ – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្រ្តស្រាវជ្រាវបែបបញ្ចូលគ្នា – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើការវិភាគ និងបកស្រាយទិន្នន័យបែបការស្រាវជ្រាវនីមួយៗ **បំណិនសម្បទា** – មានបំណិនមូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ និងទូលំទូលាយផ្នែកវិធីសាស្រ្តស្រាវជ្រាវ ការអប់រំ (ប្រៀបធៀប ពន្យល់ វិភាគ បកស្រាយ និងដោះស្រាយបញ្ហា) – មានបំណិនមូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ក្នុងការប្រើប្រាស់ការវិភាគទិន្នន័យតាមប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រ (កម្មវិធី SPSS ជាដើម) – មានបំណិនត្រិះរិះពិចារណា និងដោះស្រាយបញ្ហារឹងមាំ និងទូលំទូលាយក្នុងការសិក្សាលើការគ្រប់គ្រងអប់រំ – មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនិងការការពារលទ្ធផលការស្រាវជ្រាវ និងពង្រីកភាពត្រឹមត្រូវ **ចរិយាសម្បទា** – ស្រឡាញ់ និងផ្តល់តម្លៃដល់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ – អភិរក្ស និងអភិវឌ្ឍវប្បធម៌ការស្រាវជ្រាវជាតិ តំបន់ និងអន្តរជាតិ – មានទម្លាប់ និងអនុវត្តការរស់នៅប្រកបដោយសុខភាព តាមរយៈការយកលទ្ធផលការសិក្សាមកអនុវត្ត – ទទួលខុសត្រូវចំពោះទង្វើរបស់ខ្លួនឯង និងរបស់ក្រុមទាំងក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ	

SPSS Statistics – Descriptive Statistics – Inferential Statistics	**វិជ្ជាសម្បទា** – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្រ្តស្រាវជ្រាវបែបបរិមាណវិស័យ – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្រ្តស្រាវជ្រាវបែបគុណវិស័យ – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្រ្តស្រាវជ្រាវបែបបញ្ចូលគ្នា – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើការវិភាគ និងបកស្រាយទិន្នន័យបែបការស្រាវជ្រាវនីមួយៗ **បំណិនសម្បទា** – មានបំណិនមូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ និងទូលំទូលាយផ្នែកវិធីសាស្រ្តស្រាវជ្រាវ ការអប់រំ (ប្រៀបធៀប ពន្យល់ វិភាគ បកស្រាយ និងដោះស្រាយបញ្ហា) – មានបំណិនមូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ក្នុងការប្រើប្រាស់ការវិភាគទិន្នន័យតាមប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រ (កម្មវិធី SPSS ជាដើម) – មានបំណិនត្រិះរិះពិចារណា និងដោះស្រាយបញ្ហារឹងមាំ និងទូលំទូលាយក្នុងការសិក្សាលើការគ្រប់គ្រងអប់រំ – មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនិងការការពារលទ្ធផលការស្រាវជ្រាវ និងពង្រីកភាពត្រឹមត្រូវ **ចរិយាសម្បទា** – ស្រឡាញ់ និងផ្តល់តម្លៃដល់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ – អភិរក្ស និងអភិវឌ្ឍវប្បធម៌ការស្រាវជ្រាវជាតិ តំបន់ និងអន្តរជាតិ – មានទម្លាប់ និងអនុវត្តការរស់នៅប្រកបដោយសុខភាព តាមរយៈការយកលទ្ធផលការសិក្សាមកអនុវត្ត	៣

	– ទទួលខុសត្រូវចំពោះទង្វើរបស់ខ្លួនឯង និងរបស់ក្រុម ទាំងក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ	
SPSS Statistics (Continued) – Descriptive Statistics – Inferential Statistics	**វិជ្ជាសម្បទា** – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបបរិមាណវិស័យ – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបគុណវិស័យ – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបបញ្ចូលគ្នា – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើការវិភាគ និងបកស្រាយទិន្នន័យបែបការស្រាវជ្រាវនីមួយៗ **បំណិនសម្បទា** – មានបំណិនមូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ និងទូលំទូលាយផ្នែកវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ ការអប់រំ (ប្រៀបធៀប ពន្យល់ វិភាគ បកស្រាយ និងដោះស្រាយបញ្ហា) – មានបំណិនមូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ក្នុងការប្រើប្រាស់ការវិភាគទិន្នន័យតាមប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រ (កម្មវិធី SPSS ជាដើម) – មានបំណិនត្រិះរិះពិចារណា និងដោះស្រាយបញ្ហារឹងមាំ និងទូលំទូលាយក្នុងការសិក្សាលើការគ្រប់គ្រងអប់រំ – មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវនិងការការពារលទ្ធផលការស្រាវជ្រាវ និងពង្រីកភាពត្រឹមត្រូវ **ចរិយាសម្បទា** – ស្រឡាញ់ និងផ្តល់តម្លៃដល់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ – អភិរក្ស និងអភិវឌ្ឍវប្បធម៌ការស្រាវជ្រាវជាតិ តំបន់ និងអន្តរជាតិ	៣

	– មានទម្លាប់ និងអនុវត្តការរស់នៅប្រកបដោយសុខភាព តាមរយៈការយកលទ្ធផលការសិក្សាមកអនុវត្ត – ទទួលខុសត្រូវចំពោះទង្វើរបស់ខ្លួនឯង និងរបស់ក្រុមទាំងក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ	
Intepreting and Reporting Results of Quantitative Research		
– Writing the final report – Checklist for evaluation of Quantitative Research Report	**វិជ្ជាសម្បទា** – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបបរិមាណវិស័យ – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបគុណវិស័យ – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបបញ្ចូលគ្នា – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើការវិភាគ និងបកស្រាយទិន្នន័យបែបការស្រាវជ្រាវនីមួយៗ **បំណិនសម្បទា** – មានបំណិនមូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ និងទូលំទូលាយផ្នែកវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ ការអប់រំ (ប្រៀបធៀប ពន្យល់ វិភាគ បកស្រាយ និងដោះស្រាយបញ្ហា) – មានបំណិនមូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ក្នុងការប្រើប្រាស់ការវិភាគទិន្នន័យតាមប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រ (កម្មវិធី SPSS ជាដើម) – មានបំណិនត្រិះរិះពិចារណា និងដោះស្រាយបញ្ហារឹងមាំ និងទូលំទូលាយក្នុងការសិក្សាលើការគ្រប់គ្រងអប់រំ – មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការការពារលទ្ធផលការស្រាវជ្រាវ និងពង្រីកភាពត្រឹមត្រូវ	៣

	ចរិយាសម្បទា – ស្រឡាញ់ និងផ្តល់តម្លៃដល់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ – អភិរក្ស និងអភិវឌ្ឍវប្បធម៌ការស្រាវជ្រាវជាតិ តំបន់ និងអន្តរជាតិ – មានទម្លាប់ និងអនុវត្តការរស់នៅប្រកបដោយសុខភាព តាមរយៈការយកលទ្ធផលការសិក្សាមកអនុវត្ត – ទទួលខុសត្រូវចំពោះទង្វើរបស់ខ្លួនឯង និងរបស់ក្រុមទាំងក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ	
Defining and Designing Qualitative Research		
– Distinguishing Qualitative Inquiry from Quantitative Inquiry – Major Characteristis of Qualitative Research – Designing Qualitatie Research	**វិជ្ជាសម្បទា** – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបបរិមាណវិស័យ – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបគុណវិស័យ – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបបញ្ចូលគ្នា – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើការវិភាគ និងបកស្រាយទិន្នន័យបែបការស្រាវជ្រាវនីមួយៗ **បំណិនសម្បទា** – មានបំណិនមូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ និងទូលំទូលាយផ្នែកវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ ការអប់រំ (ប្រៀបធៀប ពន្យល់ វិភាគ បកស្រាយ និងដោះស្រាយបញ្ហា) – មានបំណិនមូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ក្នុងការប្រើប្រាស់ការវិភាគទិន្នន័យតាមប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រ (កម្មវិធី SPSS ជាដើម)	៣

	– មានបំណិនត្រិះរិះពិចារណា និងដោះស្រាយបញ្ហារឹងមាំ និងទូលំទូលាយក្នុងការសិក្សាលើការគ្រប់គ្រងអប់រំ – មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការការពារលទ្ធផលការស្រាវជ្រាវ និងពង្រីកភាពត្រឹមត្រូវ **ចរិយាសម្បទា** – ស្រឡាញ់ និងផ្តល់តម្លៃដល់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ – អភិរក្ស និងអភិវឌ្ឍវប្បធម៌ការស្រាវជ្រាវជាតិ តំបន់ និងអន្តរជាតិ – មានទម្លាប់ និងអនុវត្តការរស់នៅប្រកបដោយសុខភាព តាមរយៈការយកលទ្ធផលការសិក្សាមកអនុវត្ត – ទទួលខុសត្រូវចំពោះទង្វើរបស់ខ្លួនឯង និងរបស់ក្រុមទាំងក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ	
Anylyzing and Reporting Qualitative Research		
– Analyzing Qualitative Data – Reporting Qualitative Research	**វិជ្ជាសម្បទា** – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបបរិមាណវិស័យ – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបគុណវិស័យ – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបបញ្ចូលគ្នា – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើការវិភាគ និងបកស្រាយទិន្នន័យបែបការស្រាវជ្រាវនីមួយៗ **បំណិនសម្បទា** – មានបំណិនមូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ និងទូលំទូលាយផ្នែកវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ ការអប់រំ (ប្រៀប	៣

	ធៀប ពន្យល់ វិភាគ បកស្រាយ និងដោះស្រាយបញ្ហា) – មានបំណិនមូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ក្នុងការប្រើប្រាស់ការវិភាគទិន្នន័យតាមប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រ (កម្មវិធី SPSS ជាដើម) – មានបំណិនត្រិះរិះពិចារណា និងដោះស្រាយបញ្ហារឹងមាំ និងទូលំទូលាយក្នុងការសិក្សាលើការគ្រប់គ្រងអប់រំ – មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការការពារលទ្ធផលការស្រាវជ្រាវ និងពង្រីកភាពត្រឹមត្រូវ **ចរិយាសម្បទា** – ស្រឡាញ់ និងផ្តល់តម្លៃដល់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ – អភិរក្ស និងអភិវឌ្ឍវប្បធម៌ការស្រាវជ្រាវជាតិ តំបន់ និងអន្តរជាតិ – មានទម្លាប់ និងអនុវត្តការរស់នៅប្រកបដោយសុខភាព តាមរយៈការយកលទ្ធផលការសិក្សាមកអនុវត្ត – ទទួលខុសត្រូវចំពោះទង្វើរបស់ខ្លួនឯង និងរបស់ក្រុមទាំងក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ	
Mixed Methods – Defining Mixed Methods Research – Mixed Methods Design – Data Analysis in Mixed Methods Research	**វិជ្ជាសម្បទា** – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបបរិមាណវិស័យ – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបគុណវិស័យ – មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវបែបបញ្ចូលគ្នា	៣

– Strengthds and Weaknesses in Mixed Methods Research	– មានចំណេះដឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះរឹងមាំលើការវិភាគ និងបកស្រាយទិន្នន័យបែបការស្រាវជ្រាវនីមួយៗ **បំណិនសម្បទា** – មានបំណិនមូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ និងទូលំទូលាយផ្នែកវិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ ការអប់រំ (ប្រៀបធៀប ពន្យល់ វិភាគ បកស្រាយ និងដោះស្រាយបញ្ហា) – មានបំណិនមូលដ្ឋានរឹងមាំ ច្បាស់លាស់ក្នុងការប្រើប្រាស់ការវិភាគទិន្នន័យតាមប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រ (កម្មវិធី SPSS ជាដើម) – មានបំណិនត្រិះរិះពិចារណា និងដោះស្រាយបញ្ហារឹងមាំ និងទូលំទូលាយក្នុងការសិក្សាលើការគ្រប់គ្រងអប់រំ – មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការការពារលទ្ធផលការស្រាវជ្រាវ និងពង្រឹកភាពត្រឹមត្រូវ **ចរិយាសម្បទា** – ស្រឡាញ់ និងផ្តល់តម្លៃដល់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ – អភិរក្ស និងអភិវឌ្ឍវប្បធម៌ការស្រាវជ្រាវជាតិ តំបន់ និងអន្តរជាតិ – មានទម្លាប់ និងអនុវត្តការរស់នៅប្រកបដោយសុខភាព តាមរយៈការយកលទ្ធផលការសិក្សាមកអនុវត្ត – ទទួលខុសត្រូវចំពោះទង្វើរបស់ខ្លួនឯង និងរបស់ក្រុមទាំងក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ	

៨. ឯកសារយោង

កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជា៖ មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃស្ថិតិអប់រំ
សម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងអប់រំ

---

១. សេចក្តីផ្តើម

ដើម្បីធ្វើការសម្រេចចិត្តដ៏ត្រឹមត្រូវ យើងពឹងផ្អែកលើការស្រាវជ្រាវប្រាកដប្រជាមួយ ហើយស្ថិតិគឺជាមុខវិជ្ជាសំខាន់ដែលមិនអាចខ្វះបានក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវតាមបែបវិទ្យាសាស្ត្រ។ ស្ថិតិ គឺជាការប្រមូលផ្តុំវិធីសាស្ត្រទាំងឡាយសម្រាប់ប្រមូលទិន្នន័យ បង្ហាញទិន្នន័យ វិភាគទិន្នន័យ និងទាញសេចក្តីសន្និដ្ឋានពីទិន្នន័យ។ នៅក្នុងន័យតូចចង្អៀតមួយ ពាក្យស្ថិតិនេះ ត្រូវបានប្រើដើម្បីបញ្ជាក់ទិន្នន័យដោយខ្លួនឯង ឬលេខចេញមកពីទិន្នន័យដូចជាមធ្យម។ ដូច្នេះយើងនិយាយអំពីស្ថិតិការងារស្ថិតិគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍។ល។ ស្ថិតិមានពីរប្រភេទគឺ៖ (១) ស្ថិតិពិពណ៌នា គឺជាមែកធាងនៃស្ថិតិដែលទាក់ទងនឹងការរៀបចំ ការបង្ហាញ និងការរៀបរាប់ទិន្នន័យ និង (២) ស្ថិតិសន្និដ្ឋាន គឺជាមែកធាងនៃស្ថិតិ ដែលទាក់ទងនឹងការទាញសេចក្តីសន្និដ្ឋានអំពីសំណុំសកលមួយដោយផ្អែកលើព័ត៌មានដែលទទួលបានពីគំរូចៃដន្យយកចេញពីសំណុំសកលនោះ។ ស្ថិតិមានប្រយោជន៍ក្នុងការជួយ និស្សិតគ្រប់រូបក្នុងការស្រាជ្រាវ និងសរសេរសារណាបញ្ចប់គ្រប់ កម្រិត។

ដូចនេះមុខវិជ្ជាស្ថិតិ ពិតជាមានសារសំខាន់ក្នុងកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលគរុនិស្សិតបរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងអប់រំ។

២. គោលបំណងមុខវិជ្ជា

នៅចុងបញ្ចប់នៃមុខវិជ្ជានេះ និស្សិតនឹងមានលទ្ធភាព៖

វិជ្ជាសម្បទា	– កំណត់បាននូវចំណេះដឹងក្នុងការរៀបចំនិង វិភាគ គណនា បកស្រាយទិន្នន័យតាមបែបគុណវិស័យនិងបរិមាណវិស័យដោយប្រើមូលដ្ឋានគ្រឹះស្ថិតិអប់រំ។ – បង្ហាញពីរបៀបផ្សេងៗក្នុងការគណនា វិភាគ និងបកស្រាយទិន្នន័យ សម្រាប់ធ្វើបទបង្ហាញ
បំណិនសម្បទា	សរសេរសារណាបញ្ចប់ដោយប្រើការវិភាគតាមស្ថិតិនិងកម្មវិធីមួយៗចំនួន។
ចរិយាសម្បទា	– មានស្មារតីរៀងរាល់ពេលធ្វើការស្រាវជ្រាវ។ ក្នុងការប្រើប្រាស់ស្ថិតិ

៣. គោលគំនិតសំខាន់ៗ

- បញ្ញត្តិមូលដ្ឋានគ្រឹះស្ថិតិ
- វិធីនៃការវិភាគទិន្នន័យដោយដៃ និងកំព្យូទ័រ
- បកស្រាយពត៌មានតាមទិន្នន័យស្ថិតិ
- សរសេររបាយការណ៍ដោយប្រើប្រាស់លទ្ធផលដែលទទួលបានពីការវិភាគ
- ការគណនាសូចនាករអប់រំផ្សេងៗដែលទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រង និងផែនការអប់រំ។

៤. របាយម៉ោងសិក្សា

របាយម៉ោងសិក្សាមុខវិជ្ជាមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃស្ថិតិអប់រំ ត្រូវបានបែងចែកដូចក្នុងតារាងខាងក្រោម៖

មុខវិជ្ជា	រយៈពេលសិក្សា
មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃស្ថិតិអប់រំ	១សប្តាហ៍សិក្សា ៣ម៉ោង ៣ម៉ោង x ១៥ សប្តាហ៍= ៤៥ម៉ោង/១ឆ្នាំសិក្សា ស្មើ៣ក្រេឌីត

៥. ការណែនាំអនុវត្ត

ដើម្បីអនុវត្តការបង្រៀនលើមុខវិជ្ជានេះឱ្យបានជោគជ័យគ្រូឧទ្ទេសគប្បីត្រូវ៖

- ឱ្យអ្នកសិក្សាក្តាប់បានពីចំណុចគន្លឹះសំខាន់ៗនៃមេរៀននីមួយៗតាមរយៈការប្រើប្រាស់គោលវិធីសិស្សមជ្ឈមណ្ឌល និងសម្ភារៈឧបទ្ទេសក្នុងការរៀន និងបង្រៀន ជំរុញការសិក្សាតាមបែបសកម្មតាមរយៈការងារបុគ្គល ជាដៃគូ ជាក្រុមតូច ក្រុមធំ និងស្រាវជ្រាវឯកសារជំនួយផ្សេងៗ
- ដាក់កិច្ចការឱ្យសិស្សអនុវត្តជាក់ស្តែងបង្កើតឱកាសឱ្យពួកគាត់ផ្សារភ្ជាប់ចំណេះដឹងទ្រឹស្តីជាមួយនឹងសកម្មភាពជាក់ស្តែងដែលទាក់ទងទៅនឹងការគ្រប់គ្រងនិងផែនការអប់រំកម្ពុជា។

៦. វិធីសាស្រ្តវាយតម្លៃ

ការវាយតម្លៃ គឺជាចំណុចសំខាន់ក្នុងការវាស់ស្ទង់ពីអ្វីដែលអ្នកសិក្សាទទួលបាន ធៀបទៅនឹងវត្ថុបំណងនៃមេរៀន ឬចំណុចអប្បរមានៃចំណេះដឹងរបស់អ្នកសិក្សា ដែលទទួលបានបន្ទាប់ពីបញ្ចប់ការសិក្សាមុខវិជ្ជានីមួយៗ។ ការវាយតម្លៃរួមមាន៖

- សំណួរផ្ទាល់មាត់ និងការចូលរួម ១០%
- កិច្ចការងារជាក្រុម ២០%

- ការសំណួរពិភាក្សា
- ការឡើងធ្វើបទបង្ហាញ

– ការប្រឡងពាក់កណ្តាលបញ្ចប់ ៣០%
– ការប្រឡងបញ្ចប់ ៤០% ។

៧. កម្មវិធីសិក្សាលម្អិត

ចំណងជើង	លទ្ធផលរំពឹងទុក	ម៉ោង
មូលដ្ឋានគ្រឹះស្ថិតិអប់រំ		
I. សញ្ញាណស្ថិតិ ១. សេចក្តីផ្តើម ២. ស្ថិតិពិពណ៌នា ៣. ស្ថិតិសន្និដ្ឋាន	**វិជ្ជាសម្បទា** – ពន្យល់ពីលំនាំការសិក្សាប្រភេទនៃស្ថិតិ **បំណិនសម្បទា** – ប្រើប្រាស់ប្រភេទស្ថិតិឱ្យត្រូវទៅនឹងការស្រាវជ្រាវ **ចរិយាសម្បទា** – មានស្មារតីទទួលខុសត្រូវលើប្រើប្រាស់ប្រភេទស្ថិតិ។	៣
II. ឧបករណ៍ស្ថិតិ និងសូចនាករ ក្នុងផែនការអប់រំ		
១. ការបង្ហាញទិន្នន័យជាតារាង ១.១ តារាងដ្យាក្រាមមែក និងស្លឹក ១.២. តារាងអ៊ីស្តូក្រាមនៃប្រេកង់ ១.៣ តារាងអ៊ីស្តូក្រាមនៃប្រេកង់កើន ថយ ធៀប និងធៀបភាគរយ ២. ការបង្ហាញទិន្នន័យជាក្រាប ២.១ ក្រាបសរសរ ២.២ ក្រាបអ៊ីស្តូក្រាម ២.៣ ក្រាបផ្លិត ២.៤ ក្រាបខ្សែ	**វិជ្ជាសម្បទា** – បង្ហាញទិន្នន័យជាតារាងបានត្រឹមត្រូវ **បំណិនសម្បទា** – ប្រើប្រាសទិន្នន័យជាតារាងដើម្បីបកស្រាយបានត្រឹមត្រូវ **ចរិយាសម្បទា** – មានទម្លាប់ប្រើប្រាសទិន្នន័យជាតារាងដើម្បីបកស្រាយបានត្រឹមត្រូវ **វិជ្ជាសម្បទា** – បង្ហាញទិន្នន័យជាក្រាបបានត្រឹមត្រូវ **បំណិនសម្បទា** – ប្រើប្រាស់ទិន្នន័យជាក្រាបដើម្បីបកស្រាយបានត្រឹមត្រូវ **ចរិយាសម្បទា**	២១

	– មានទម្លាប់ប្រើប្រាស់ទិន្នន័យជាក្រាបដើម្បីបកស្រាយបានត្រឹមត្រូវ	
៣. រង្វាស់ទីតាំងកណ្ដាល ៣.១ មធ្យមសកល ៣.២ មធ្យមគំរូ ៣.៣ មេដ្យាន ៣.៤ ម៉ូត	**វិជ្ជាសម្បទា** – បង្ហាញរង្វាស់ទីតាំងកណ្ដាលបានត្រឹមត្រូវ **បំណិនសម្បទា** – ប្រើប្រាស់រង្វាស់ទីតាំងកណ្ដាលដើម្បីបកស្រាយបានត្រឹមត្រូវ **ចរិយាសម្បទា** – មានទម្លាប់ប្រើប្រាស់រង្វាស់ទីតាំងកណ្ដាលដើម្បីបកស្រាយបានត្រឹមត្រូវ	
៤. ទំហំបម្រែបម្រួល ក. វ៉ង់ ខ. ចន្លោះអាំងទែរកាទីល គ. ការកំណត់កាទីល ឃ. គំលាតមធ្យមនៃគំរូ ង. វ៉ារ្យង់ និងគំលាតស្តង់ដានៃសកល ច. វ៉ារ្យង់ និងគំលាតស្តង់ដានៃគំរូ	**វិជ្ជាសម្បទា** – បង្ហាញទំហំបម្រែបម្រួលបានត្រឹមត្រូវ **បំណិនសម្បទា** – ប្រើប្រាស់ទំហំបម្រែបម្រួលដើម្បីបកស្រាយបានត្រឹមត្រូវ **ចរិយាសម្បទា** – មានទម្លាប់ប្រើប្រាស់ទំហំបម្រែបម្រួលដើម្បីបកស្រាយបានត្រឹមត្រូវ	
៥. ខ្នាតរង្វាស់ការរីវឌ្ឍ ក. កំណើនដាច់ខាត ខ. កំណើនធៀប គ. អត្រាកំណើន១ឆ្នាំ (AGR) ឃ. កំណើនសន្ទស្សន៍ (Growth index) ង. អត្រាកំណើន និងមេគុណ	**វិជ្ជាសម្បទា** – បង្ហាញខ្នាតរង្វាស់ការរីវឌ្ឍបានត្រឹមត្រូវ **បំណិនសម្បទា** – ប្រើប្រាស់ខ្នាតរង្វាស់ការរីវឌ្ឍដើម្បីបកស្រាយបានត្រឹមត្រូវ **ចរិយាសម្បទា**	

៦.ការគណនាសូចនាករអប់រំផ្សេងៗក្នុងផែនការអប់រំ	– មានទម្លាប់ប្រើប្រាស់ខ្នាតរង្វាស់ការរីវឌ្ឍដើម្បីបកស្រាយបានត្រឹមត្រូវ **វិជ្ជាសម្បទា** – គណនាសូចនាករអប់រំផ្សេងៗក្នុងផែនការអប់រំបានត្រឹមត្រូវ **បំណិនសម្បទា** – ប្រើប្រាស់សូចនាករអប់រំផ្សេងៗក្នុងផែនការអប់រំបានត្រឹមត្រូវ **ចរិយាសម្បទា** – មានទម្លាប់ប្រើប្រាស់សូចនាករអប់រំផ្សេងៗក្នុងផែនការអប់រំបានត្រឹមត្រូវ	
ប្រឡងពាក់កណ្តាលបញ្ចប់		៣
III. ស្ថិតិពីរអថេរ ១.ស្ថិតិពីរអថេរ ២.សមីការបន្ទាត់តម្រែតម្រង់លីនេអ៊ែ	**វិជ្ជាសម្បទា** – បង្ហាញស្ថិតិពីរអថេរនិងសមីការបន្ទាត់តម្រែតម្រង់លីនេអ៊ែបានត្រឹមត្រូវ **បំណិនសម្បទា** – ប្រើប្រាស់ស្ថិតិពីរអថេរនិងសមីការបន្ទាត់តម្រែតម្រង់លីនេអ៊ែដើម្បីបកស្រាយបានត្រឹមត្រូវ **ចរិយាសម្បទា** – មានទម្លាប់ប្រើប្រាស់ស្ថិតិពីរអថេរនិងសមីការបន្ទាត់តម្រែតម្រង់លីនេអ៊ែដើម្បីបកស្រាយបានត្រឹមត្រូវ។	១៥
ប្រឡងបញ្ចប់		៣
	សរុប	**៤៥ម៉**

៨. ឯកសារយោង

១. ឯកសារស្ថិតិផែនការអប់រំ

២. សៀវភៅស្ថិតិវិទ្យា

៣. ឯកសារស្ដីពីមូលដ្ឋានគ្រឹះផែនការអប់រំ

កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជា៖ ការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃការងារអប់រំ

សម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងអប់រំ

---

១. សេចក្តីផ្តើម

ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងយុទ្ធសាស្ត្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា បានរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យអប់រំ ២០១៩-២០២៣ ដោយឈរលើគោលនយោបាយចំនួន ២គឺ (១) ធានាការអប់រំមានគុណភាព ប្រកបដោយសមធម៌ និងបរិយាបន្ន ដើម្បីលើកកម្ពស់ឱកាសក្នុងសិក្សាពេញមួយជីវិតសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា និង (២) ធានាភាពស័ក្តិសិទ្ធិនៃភាពជាអ្នកដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រងរបស់មន្រ្តីអប់រំគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់។

ដើម្បីចូលរួមចំណែកក្នុងការសម្រេចបាននូវគោលនយោបាយទាំងពីរខាងលើ ការបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់គ្រប់គ្រងអប់រំ អំពី**ការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃការងារអប់រំ** គឺជាកត្តាដែលមិនអាចខ្វះបាន ព្រោះមុខវិជ្ជានេះជួយឱ្យអ្នកសិក្សាទទួលបាននូវសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ និងមានបទពិសោធន៍ពេញលេញស្របតាមបរិបទសង្គមបច្ចុប្បន្ន ហើយក្រសួងបាន និងកំពុងយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើការធ្វើកំណែទម្រង់វិស័យអប់រំឆ្ពោះទៅរកគុណភាព ដើម្បីលើកស្ទួយប្រទេសកម្ពុជាឱ្យក្លាយជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់នៅឆ្នាំ២០៣០ និងជាប្រទេសអភិវឌ្ឍនាឆ្នាំ២០៥០។

ប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍធនធនមនុស្សនៅក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា មានសារៈសំខាន់ណាស់ ព្រោះមិនត្រឹមតែជួយធ្វើសនិទានកម្មធនធនមនុស្សក្នុងវិស័យប៉ុណ្ណោះទេ គឺថែមទាំងរួមចំណែកជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការធ្វើឱ្យគោលនយោបាយកំណែទម្រង់នានារបស់រាជរដ្ឋាភិបាល អាចអនុវត្តបានដោយល្អប្រសើរ និងមានចីរភាព ពិសេសការប្រើប្រាស់ធនធនមនុស្សក្នុងមុខងារសាធារណៈ។

២. គោលបំណង

មុខវិជ្ជា**ការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃការងារអប់រំ** នឹងមានបង្ហាញពីគោលគំនិតចម្បងៗ គឺ៖ ប្រភេទផ្សេងៗនៃតេស្ត ប្រភេទផ្សេងៗនៃការធ្វើតេស្តវាយតម្លៃ ពាក្យស័ព្ទគន្លឹះនៃការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ បញ្ញត្តិមូលដ្ឋានក្នុងការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ (បញ្ញត្តិ មុខងារ និងបរិបទ) មូលដ្ឋាននៃការវាយតម្លៃ

អប់រំ ការពិពណ៌នាទម្រង់វាយតម្លៃការងារអប់រំទាំង១៥ ការពិនិត្យតាមដានប្រសិទ្ធភាពនៃប្រព័ន្ធអប់រំ (ប្រសិទ្ធភាពសាលារៀន) អធិការកិច្ច និងស្វ័យវាយតម្លៃសាលារៀន (ការពិនិត្យតាមដានលើមូលដ្ឋាននៃអធិការកិច្ចសាលារៀន រង្វាយតម្លៃសាលារៀន៖ បញ្ញត្តិជាមូលដ្ឋាន និងបញ្ហាប្រឈមក្នុងស្វ័យវាយតម្លៃសាលារៀន) ផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន (សិក្សាពីទ្រឹស្តីពាក់ព័ន្ធនឹងការអភិវឌ្ឍសាលារៀន និងការអនុវត្តជាក់ស្តែង) ប្រភេទផ្សេងៗនៃការពិនិត្យតាមដានការងារអប់រំ តើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃគឺជាអ្វី? ហេតុអ្វី? ហើយដើម្បីអ្វី? ក្របខណ្ឌនៃការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃការងារអប់រំ ការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃផ្អែកលើលទ្ធផល និងក្របខណ្ឌនៃការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃសម្រាប់ការបន្តការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈ។ ដូច្នេះក្រោយពីការសិក្សាលើមុខវិជ្ជានេះចប់ អ្នកសិក្សានឹងអាច៖

វិជ្ជាសម្បទា	– យល់ដឹងច្បាស់ពីខ្លឹមសាររួមនៃមុខវិជ្ជាដែលត្រូវរៀន ព្រមទាំងទទួលបាននូវប្រធានបទសម្រាប់ការសរសេរកិច្ចការស្រាវជ្រាវ (សម្រាប់និស្សិតម្នាក់ៗ) – យល់ពីពីការវិវត្ត និងនិន្នាការនៃការងារអប់រំ ពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើតេស្តវាយតម្លៃ និងប្រភេទផ្សេងៗនៃតេស្ត – យល់ដឹងពីរបៀបរៀបចំស្លៃយ៍ដើម្បីធ្វើបទបង្ហាញ និងយល់ច្បាស់ពីពាក្យស័ព្ទគន្លឹះនៃការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ (បញ្ញត្តិ មុខងារ និងបរិបទ) និងមូលដ្ឋាននៃការវាយតម្លៃអប់រំ – យល់ដឹងពីទម្រង់វាយតម្លៃការងារអប់រំទាំង១៥ និងការពិនិត្យតាមដានប្រសិទ្ធភាពនៃប្រព័ន្ធអប់រំ (ប្រសិទ្ធភាពសាលារៀន) – យល់ដឹងពីការងារអធិការកិច្ច និងស្វ័យវាយតម្លៃសាលារៀនតាមរយៈ៖ ការពិនិត្យតាមដានលើមូលដ្ឋាននៃអធិការកិច្ចសាលារៀន រង្វាយតម្លៃសាលារៀន (បញ្ញត្តិជាមូលដ្ឋាន) និងបញ្ហាប្រឈមក្នុងស្វ័យវាយតម្លៃសាលារៀន – យល់ច្បាស់ពីការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀនទាំងទ្រឹស្តី និងការអនុវត្តជាក់ស្តែង – យល់ដឹងពីគន្លឹះសំខាន់ៗនៃការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ ដូចជាតើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃគឺជាអ្វី ហេតុអ្វីចាំបាច់ធ្វើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ ហើយតើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃនោះត្រូវបានគេធ្វើយ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ – យល់ដឹងពីគន្លឹះសំខាន់ៗនៃការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ ដូចជាតើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃគឺជាអ្វី ហេតុអ្វីចាំបាច់ធ្វើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ ហើយតើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃនោះត្រូវបានគេធ្វើយ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ – យល់ដឹងពីគន្លឹះសំខាន់ៗក្នុងក្របខណ្ឌនៃការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃការងារអប់រំ

	– យល់ច្បាស់ពីយុទ្ធសាស្ត្រនៃការរៀបចំផែនការ ការពិនិត្យតាមដាន និងការវាយតម្លៃនូវលទ្ធផលវឌ្ឍនភាព – យល់ច្បាស់ពីយុទ្ធសាស្ត្រនៃការរៀបចំផែនការ ការពិនិត្យតាមដាន និងការវាយតម្លៃនូវលទ្ធផលវឌ្ឍនភាពសម្រាប់បន្តការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈ។
បំណិនសម្បទា	– ពន្យល់បានពីខ្លឹមសាររួមនៃមុខវិជ្ជាដែលត្រូវរៀន និងប្រធានបទសម្រាប់ការសរសេរកិច្ចការស្រាវជ្រាវ – ចេះពន្យល់បកស្រាយពីខ្លឹមសារនីមួយៗពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើតេស្តវាយតម្លៃ និងប្រភេទផ្សេងៗនៃតេស្ត – ពន្យល់បកស្រាយបានពីរបៀបរៀបចំស្លៃយ៍ដើម្បីធ្វើបទបង្ហាញ និងពីពាក្យស័ព្ទគន្លឹះនៃការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ (បញ្ញត្តិ មុខងារ និងបរិបទ) និងមូលដ្ឋាននៃការវាយតម្លៃអប់រំ – ពន្យល់បកស្រាយបានពីទម្រង់វាយតម្លៃការងារអប់រំទាំង១៥ និងការពិនិត្យតាមដានប្រសិទ្ធភាពនៃប្រព័ន្ធអប់រំ (ប្រសិទ្ធភាពសាលារៀន) – ពន្យល់បកស្រាយបានពីការងារអធិការកិច្ច និងស្វ័យវាយតម្លៃសាលារៀនតាមរយៈ៖ ការពិនិត្យតាមដានលើមូលដ្ឋាននៃអធិការកិច្ចសាលារៀន រង្វាយតម្លៃសាលារៀន (បញ្ញត្តិជាមូលដ្ឋាន) និងបញ្ហាប្រឈមក្នុងស្វ័យវាយតម្លៃសាលារៀន – ពន្យល់បានពីរបៀននៃការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀនទាំងទ្រឹស្តី និងការអនុវត្តជាក់ស្តែង – ពន្យល់បានក្បោះក្បាយពីការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ ដូចជាតើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃគឺជាអ្វី ហេតុអ្វីចាំបាច់ធ្វើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ ហើយតើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃនោះត្រូវបានគេធ្វើយ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ – ពន្យល់បានក្បោះក្បាយពីប្រភេទផ្សេងៗនៃក្របខណ្ឌក្នុងការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃការងារអប់រំ – ពន្យល់បានពីយុទ្ធសាស្ត្រនៃការរៀបចំផែនការ ការពិនិត្យតាមដាន និងការវាយតម្លៃនូវលទ្ធផលវឌ្ឍនភាព – ពន្យល់បានពីយុទ្ធសាស្ត្រនៃការរៀបចំផែនការ ការពិនិត្យតាមដាន និងការវាយតម្លៃនូវលទ្ធផលវឌ្ឍនភាពសម្រាប់បន្តការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈ។
ចរិយា	– បណ្តុះស្មារតីឱ្យស្រឡាញ់ការងារស្រាវជ្រាវពាក់ព័ន្ធនឹងពាក់ព័ន្ធនឹងប្រធានបទរបស់ខ្លួន

សម្បទា	– បណ្ដុះស្មារតីស្រឡាញ់ការរៀន និងបង្រៀន – បណ្ដុះស្មារតីស្រឡាញ់ការសិក្សា និងស្រឡាញ់គុណភាពនៃការអប់រំតាមរយៈការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ – បណ្ដុះស្មារតីស្រឡាញ់ការសិក្សា និងការថែរក្សា និងអភិវឌ្ឍបរិស្ថានសាលារៀន – បណ្ដុះស្មារតីស្រឡាញ់ការអប់រំប្រកបដោយគុណភាព តាមរយៈការធ្វើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃមួយឱ្យបានត្រឹមត្រូវ – បណ្ដុះស្មារតីស្រឡាញ់អាជីពវិជ្ជាជីវៈ និងធ្វើអ្វីៗតាមតែអាចធ្វើទៅបានដើម្បីអភិវឌ្ឍគុណភាពអប់រំឱ្យមានភាពល្អប្រសើរ – បណ្ដុះស្មារតីស្រឡាញ់អាជីពវិជ្ជាជីវៈ និងធ្វើអ្វីៗ ស្របតាមក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈដើម្បីសម្រេចបាននូវលទ្ធផលវឌ្ឍនភាពគួរជាទីមោទនៈ – បណ្ដុះស្មារតីស្រឡាញ់អាជីពវិជ្ជាជីវៈ និងធ្វើអ្វីៗ ស្របតាមក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈដើម្បីសម្រេចបាននូវលទ្ធផលវឌ្ឍនភាពគួរជាទីមោទនៈ – បណ្ដុះស្មារតីស្រឡាញ់អាជីពវិជ្ជាជីវៈ និងធ្វើអ្វីៗ ស្របតាមក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈដើម្បីសម្រេចបាននូវលទ្ធផលវឌ្ឍនភាពគួរជាទីមោទនៈសម្រាប់បន្តការអភិវឌ្ឍវិជ្ជា ជីវៈ

៣. គោលគំនិតសំខាន់ៗ

មុខវិជ្ជា**ការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃការងារអប់រំ** នឹងមានបង្ហាញពីគោលគំនិតចម្បងៗ គឺ៖

- ប្រភេទផ្សេងៗនៃតេស្ត
- ប្រភេទផ្សេងៗនៃការធ្វើតេស្តវាយតម្លៃ
- ពាក្យស័ព្ទគន្លឹះនៃការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ
- បញ្ញត្តិមូលដ្ឋានក្នុងការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ)បញ្ញត្តិ មុខងារ និងបរិបទ (
- មូលដ្ឋាននៃការវាយតម្លៃអប់រំ
- ការពិពណ៌នាទម្រង់វាយតម្លៃការងារអប់រំទាំង១៥
- ការពិនិត្យតាមដានប្រសិទ្ធភាពនៃប្រព័ន្ធអប់រំ)ប្រសិទ្ធភាពសាលារៀន (
- អធិការកិច្ច និងស្វ័យវាយតម្លៃសាលារៀន)ការពិនិត្យតាមដានលើមូលដ្ឋាននៃអធិការកិច្ចសាលារៀន វង្វាយតម្លៃសាលារៀន៖ បញ្ញត្តិជាមូលដ្ឋាន និងបញ្ហាប្រឈមក្នុងស្វ័យវាយតម្លៃសាលារៀន(

- ផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន( )សិក្សាពីទ្រឹស្តីពាក់ព័ន្ធនឹងការអភិវឌ្ឍសាលារៀន និង (ការអនុវត្តជាក់ស្តែង)
- ប្រភេទផ្សេងៗនៃការពិនិត្យតាមដានការងារអប់រំ
- តើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃគឺជាអ្វី? ហេតុអ្វី? ហើយដើម្បីអ្វី?
- ក្របខណ្ឌនៃការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃការងារអប់រំ
- ការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃផ្អែកលើលទ្ធផល និង
- ក្របខណ្ឌនៃការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃសម្រាប់ការបន្តការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈ។

៤. របាយម៉ោងសិក្សា

របាយម៉ោងសិក្សា នៃមុខវិជ្ជាការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃការងារអប់រំ ត្រូវបានបែងចែកដូចក្នុងតារាងខាងក្រោម៖

មុខវិជ្ជា	រយៈពេលសិក្សា
ការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃការងារអប់រំ	១ សប្តាហ៍៖ សិក្សា ៣ ម៉ោង ៣ ម៉ោង x ១៥ សប្តាហ៍ = ៤៥ ម៉ោង/១ឆ្នាំសិក្សា ស្មើ ០៣ ក្រេឌីត

៥. ការណែនាំអនុវត្ត

ដើម្បីអនុវត្តការបង្រៀនលើមុខវិជ្ជានេះឱ្យបានជោគជ័យ គ្រូបង្រៀនគប្បីត្រូវ៖

- ឱ្យអ្នកសិក្សាក្តាប់បានពីចំណុចគន្លឹះសំខាន់ៗ នៃមេរៀន តាមរយៈការប្រើគោលវិធីសិស្សមជ្ឈមណ្ឌល ក្នុងការរៀន និងបង្រៀន ជំរុញការសិក្សាតាមបែបសកម្ម តាមរយៈការងារជាបុគ្គល ជាដៃគូ ជាក្រុម និងការស្រាវជ្រាវឯកសារជំនួយផ្សេងៗ។
- សម្របសម្រួលសិស្សក្នុងការក្តាប់បាននូវខ្លឹមសារមេរៀន ដោយធ្វើការវិភាគស្ថានភាព និងការពិភាក្សារកដំណោះស្រាយដើម្បីទទួលបានទាំងចំណេះ ជំនាញ និងឥរិយាបទដែលសង្គមត្រូវការ។

៦. ការវាយតម្លៃ

ការវាយតម្លៃ គឺជាចំណុចសំខាន់ ក្នុងការវាស់ស្ទង់ពីអ្វីដែលអ្នកសិក្សាទទួលបាន ធៀបទៅនឹងវត្ថុបំណងនៃមេរៀន ឬចំណុចអប្បរមានៃចំណេះអ្នកសិក្សាដែលគួរទទួលបានបន្ទាប់ពីបានបញ្ចប់ចំណុចនៃការសិក្សានីមួយៗនិងបញ្ចប់មុខវិជ្ជា។ ការវាយតម្លៃរួមមាន៖

- សំណួរផ្ទាល់មាត់
- កិច្ចការផ្ទះ
- កិច្ចការក្រុម
- ការឡើងធ្វើបទបង្ហាញ
- ការសួរសំណួរ ការពិភាក្សា ការប្រឡង និងការធ្វើគម្រោងស្រាវជ្រាវជាដើម។

៧. តារាងកម្មវិធីសិក្សាលម្អិត

មុខវិជ្ជានេះ នឹងជួយឱ្យអ្នកសិក្សា អាចរៀបចំគម្រោងផែនការដើម្បីធ្វើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃការងារអប់រំបានយ៉ាងល្អប្រសើរ ដែលការងារនេះមានសារៈសំខាន់សម្រាប់គ្រឹះស្ថានអប់រំដែលខ្លួនកំពុងបម្រើការទៀតផង។ ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលបំណងខាងលើនេះ អ្នកសិក្សានឹងធ្វើការសិក្សាទៅលើបញ្ញត្តិជាមូលដ្ឋានក្នុងការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃទាំងក្នុងការងារទូទៅ ទាំងក្នុងការងារអប់រំ។ អ្នកសិក្សា នឹងពិភាក្សាពីមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃទ្រឹស្តីពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការពិនិត្យតាមដាន និងការវាយតម្លៃជាប្រព័ន្ធ។ នៅកម្រិតបច្ចេកទេស អ្នកសិក្សានឹងធ្វើសកម្មភាព និងកិច្ចការស្រាវជ្រាវមួយចំនួនពាក់ព័ន្ធនឹងប្រសិទ្ធភាពនៃការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃដូចជាការធ្វើអធិការកិច្ច និងស្វ័យវាយតម្លៃសាលារៀន។ ករណីសិក្សាមួយចំនួនក៏នឹងត្រូវលើកមកពិភាក្សានៅក្នុងមុខវិជ្ជានេះដែរ ដើម្បីឱ្យអ្នកសិក្សាធ្វើការសិក្សាប្រៀបធៀបពីបញ្ញត្តិទៅនឹងទ្រឹស្តីទៅនឹងការអនុវត្តជាក់ស្តែងនៅក្នុងសាលារៀន។

ខ្លឹមសារ	លទ្ធផលរំពឹងទុក	ម៉ោង
១. ការណែនាំពីមុខវិជ្ជា (Orientation) ២. បែងចែកប្រធានបទសម្រាប់ការសរសេរកិច្ចការស្រាវជ្រាវ (បទបង្ហាញសម្រាប់គ្រប់និស្សិតទាំងអស់)	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងច្បាស់ពីខ្លឹមសាររួមនៃមុខវិជ្ជាដែលត្រូវរៀន ព្រមទាំងទទួលបាននូវប្រធានបទសម្រាប់ការសរសេរកិច្ចការស្រាវជ្រាវ) សម្រាប់និស្សិតម្នាក់ៗ(**បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីខ្លឹមសាររួមនៃមុខវិជ្ជាដែលត្រូវរៀន និងប្រធានបទសម្រាប់ការសរសេរកិច្ចការស្រាវជ្រាវ **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីឱ្យស្រឡាញ់ការងារស្រាវជ្រាវពាក់ព័ន្ធនឹងពាក់ព័ន្ធនឹងប្រធានបទរបស់ខ្លួន	៣
៣. ប្រភេទផ្សេងៗនៃតេស្ត	**វិជ្ជាសម្បទា**	៣

៤. ប្រភេទផ្សេងៗនៃការធ្វើតេស្តវាយតម្លៃ	– យល់ពីពីការវិវត្ត និងនិន្នាការនៃការងារអប់រំ ពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើតេស្តវាយតម្លៃ និងប្រភេទផ្សេងៗនៃតេស្ត **បំណិនសម្បទា** – ចេះពន្យល់បកស្រាយពីខ្លឹមសារនីមួយៗពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើតេស្តវាយតម្លៃ និងប្រភេទផ្សេងៗនៃតេស្ត **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់ការរៀន និងបង្រៀន	
៥. បទបង្ហាញពីកិច្ចការស្រាវជ្រាវរបស់និស្សិត ៦. ការសិក្សាស្វែងយល់ពីពាក្យស័ព្ទគន្លឹះនៃការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ ៧. បញ្ញត្តិមូលដ្ឋានៈ – ការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ (បញ្ញត្តិ មុខងារ និងបរិបទ) – មូលដ្ឋាននៃការវាយតម្លៃអប់រំ	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងពីរបៀបរៀបចំស្លែយ៍ដើម្បីធ្វើបទបង្ហាញ និងយល់ច្បាស់ពីពាក្យស័ព្ទគន្លឹះនៃការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ (បញ្ញត្តិ មុខងារ និងបរិបទ) និងមូលដ្ឋាននៃការវាយតម្លៃអប់រំ **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បកស្រាយបានពីរបៀបរៀបចំស្លែយ៍ដើម្បីធ្វើបទបង្ហាញ និងពីពាក្យស័ព្ទគន្លឹះនៃការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ (បញ្ញត្តិ មុខងារ និងបរិបទ) និងមូលដ្ឋាននៃការវាយតម្លៃអប់រំ **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់ការសិក្សា និងស្រឡាញ់គុណភាពនៃការអប់រំតាមរយៈការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ	៣
៨. ការពិពណ៌នាទម្រង់វាយតម្លៃការងារអប់រំទាំង១៥ ៩. ការពិនិត្យតាមដានប្រសិទ្ធភាពនៃប្រព័ន្ធអប់រំ (ប្រសិទ្ធភាពសាលារៀន)	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងពីទម្រង់វាយតម្លៃការងារអប់រំទាំង១៥ និងការពិនិត្យតាមដានប្រសិទ្ធភាពនៃប្រព័ន្ធអប់រំ (ប្រសិទ្ធភាពសាលារៀន) **បំណិនសម្បទា**	៣

	– ពន្យល់បកស្រាយបានពីទម្រង់វាយតម្លៃការងារអប់រំទាំង១៥ និងការពិនិត្យតាមដានប្រសិទ្ធភាពនៃប្រព័ន្ធអប់រំ (ប្រសិទ្ធភាពសាលារៀន) **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់ការសិក្សា និងស្រឡាញ់គុណភាពនៃការអប់រំតាមរយៈការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ	
១០. អធិការកិច្ច និង ស្វ័យវាយតម្លៃសាលារៀន – ការពិនិត្យតាមដានលើមូលដ្ឋាននៃអធិការកិច្ចសាលារៀន – រង្វាយតម្លៃសាលារៀន៖ បញ្ញត្តិជាមូលដ្ឋាន – បញ្ហាប្រឈមក្នុងស្វ័យវាយតម្លៃសាលារៀន	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងពីការងារអធិការកិច្ច និងស្វ័យវាយតម្លៃសាលារៀនតាមរយៈ៖ ការពិនិត្យតាមដានលើមូលដ្ឋាននៃអធិការកិច្ចសាលារៀន រង្វាយតម្លៃសាលារៀន (បញ្ញត្តិជាមូលដ្ឋាន) និងបញ្ហាប្រឈមក្នុងស្វ័យវាយតម្លៃសាលារៀន **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បកស្រាយបានពីការងារអធិការកិច្ច និងស្វ័យវាយតម្លៃសាលារៀនតាមរយៈ៖ ការពិនិត្យតាមដានលើមូលដ្ឋាននៃអធិការកិច្ចសាលារៀន រង្វាយតម្លៃសាលារៀន (បញ្ញត្តិជាមូលដ្ឋាន) និងបញ្ហាប្រឈមក្នុងស្វ័យវាយតម្លៃសាលារៀន **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់ការសិក្សា និងស្រឡាញ់គុណភាពនៃការអប់រំតាមរយៈការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ	៣
១១. ផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន (សិក្សាពីទ្រឹស្តីពាក់ព័ន្ធនឹងការអភិវឌ្ឍសាលារៀន)	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ច្បាស់ពីការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀនទាំងទ្រឹស្តី និងការអនុវត្តជាក់ស្តែង **បំណិនសម្បទា**	៣

	– ពន្យល់បានពីរបៀននៃការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀនទាំងទ្រឹស្តី និងការអនុវត្តជាក់ស្តែ **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់ការសិក្សា និងការថែរក្សា និងអភិវឌ្ឍបរិស្ថានសាលារៀន	
១២. ផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន (សិក្សាពីការអនុវត្តជាក់ស្តែង) – ប្រវត្តិសាលារៀន – ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្នរបស់សាលារៀន – ចក្ខុវិស័យ – បេសកកម្ម – បញ្ហាប្រឈមចម្បងៗ – គោលបំណង – យុទ្ធសាស្ត្រ – ចំណុចដៅប្រចាំឆ្នាំរបស់សាលារៀន	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ច្បាស់ពីការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀនទាំងទ្រឹស្តី និងការអនុវត្តជាក់ស្តែង **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីរបៀននៃការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀនទាំងទ្រឹស្តី និងការអនុវត្តជាក់ស្តែ **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់ការសិក្សា និងការថែរក្សា និងអភិវឌ្ឍបរិស្ថានសាលារៀន	៣
១៣. ផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន (សិក្សាពីការអនុវត្តជាក់ស្តែង) – កម្មវិធីគាំទ្រ ✓ ការចូលរៀន ✓ គុណភាពសិក្សា ✓ ការគ្រប់គ្រងនិងដឹកនាំ ✓ ការងារអធិការកិច្ចអចិន្ត្រៃយ៍ ✓ ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ – សកម្មភាពគោលៈ ជាសមាសភាគទាំង ៦ នៃកម្មវិធីសាលាកុមារមេត្រី	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ច្បាស់ពីការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀនទាំងទ្រឹស្តី និងការអនុវត្តជាក់ស្តែង **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីរបៀននៃការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀនទាំងទ្រឹស្តី និងការអនុវត្តជាក់ស្តែ **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់ការសិក្សា និងការថែរក្សា និងអភិវឌ្ឍបរិស្ថានសាលារៀន	៣

– តម្រូវការហិរញ្ញប្បទាន (តាមឆ្នាំនីមួយៗសម្រាប់រយៈពេល ៣ឆ្នាំ) – យន្តការពិនិត្យតាមដាន		
១៤. ការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃការងារ អប់រំ៖ សេចក្តីផ្តើម ១៥. ប្រភេទផ្សេងៗនៃការពិនិត្យតាមដានការងារអប់រំ	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងពីគន្លឹះសំខាន់ៗនៃការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ ដូចជាតើការ ពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃគឺជាអ្វី ហេតុអ្វីចាំបាច់ធ្វើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ ហើយតើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃនោះត្រូវបានគេធ្វើយ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ។ **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានក្បោះក្បាយពីការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ ដូចជាតើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃគឺជាអ្វី ហេតុអ្វីចាំបាច់ធ្វើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ ហើយតើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃនោះត្រូវបានគេធ្វើយ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ។ **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់ការអប់រំប្រកបដោយគុណភាព តាមរយៈការធ្វើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃមួយឱ្យបានត្រឹមត្រូវ	៣
១៦. តើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃគឺជាអ្វី? ១៧. តើហេតុអ្វីចាំបាច់ធ្វើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ? ១៨. តើធ្វើដូចម្តេចដើម្បីធ្វើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ?	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងពីគន្លឹះសំខាន់ៗនៃការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ ដូចជាតើការ ពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃគឺជាអ្វី ហេតុអ្វីចាំបាច់ធ្វើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ ហើយតើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃនោះត្រូវបានគេធ្វើយ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ។ **បំណិនសម្បទា**	៣

	– ពន្យល់បានក្បោះក្បាយពីការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ ដូចជាតើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃគឺជាអ្វី ហេតុអ្វីចាំបាច់ធ្វើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ ហើយតើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃនោះត្រូវបានគេធ្វើយ៉ាងដូចម្ដេចខ្លះ។ **ចរិយាសម្បទា** – បណ្ដុះស្មារតីស្រឡាញ់ការអប់រំប្រកបដោយគុណភាព តាមរយៈការធ្វើការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃមួយឱ្យបានត្រឹមត្រូវ	
១៩. ប្រឡងពាក់កណ្ដាលឆមាស ២០. ក្របខណ្ឌនៃការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃការងារអប់រំ	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងពីគន្លឹះសំខាន់ៗក្នុងក្របខណ្ឌនៃការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃការងារអប់រំ **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានក្បោះក្បាយពីប្រភេទផ្សេងៗនៃក្របខណ្ឌក្នុងការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃការងារអប់រំ **ចរិយាសម្បទា** – បណ្ដុះស្មារតីស្រឡាញ់អាជីពវិជ្ជាជីវៈ និងធ្វើអ្វីៗតាមតែអាចធ្វើទៅបានដើម្បីអភិវឌ្ឍគុណភាពអប់រំឱ្យមានភាពល្អប្រសើរ	៣
២១. ការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃផ្អែកលើលទ្ធផល (១)	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ច្បាស់ពីយុទ្ធសាស្ត្រនៃការរៀបចំផែនការ ការពិនិត្យតាមដាន និងការវាយតម្លៃនូវលទ្ធផលវឌ្ឍនភាព **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីយុទ្ធសាស្ត្រនៃការរៀបចំផែនការ ការពិនិត្យតាមដាន និងការវាយតម្លៃនូវលទ្ធផលវឌ្ឍនភាព **ចរិយាសម្បទា**	៣

	– បណ្ដុះស្មារតីស្រឡាញ់អាជីពវិជ្ជាជីវៈ និងធ្វើអ្វីៗស្របតាមក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈដើម្បីសម្រេចបាននូវលទ្ធផលវឌ្ឍនភាពគួរជាទីមោទនៈ	
២២. ការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃផ្អែកលើលទ្ធផល (២)	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ច្បាស់ពីយុទ្ធសាស្ត្រនៃការរៀបចំផែនការ ការពិនិត្យតាមដាន និងការវាយតម្លៃនូវលទ្ធផលវឌ្ឍនភាព **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីយុទ្ធសាស្ត្រនៃការរៀបចំផែនការ ការពិនិត្យតាមដាន និងការវាយតម្លៃនូវលទ្ធផលវឌ្ឍនភាព **ចរិយាសម្បទា** – បណ្ដុះស្មារតីស្រឡាញ់អាជីពវិជ្ជាជីវៈ និងធ្វើអ្វីៗស្របតាមក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈដើម្បីសម្រេចបាននូវលទ្ធផលវឌ្ឍនភាពគួរជាទីមោទនៈ	៣
២៣. ក្របខណ្ឌនៃការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ សម្រាប់ការបន្តការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈ	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ច្បាស់ពីយុទ្ធសាស្ត្រនៃការរៀបចំផែនការ ការពិនិត្យតាមដាន និងការវាយតម្លៃនូវលទ្ធផលវឌ្ឍនភាពសម្រាប់បន្តការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈ **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីយុទ្ធសាស្ត្រនៃការរៀបចំផែនការ ការពិនិត្យតាមដាន និងការវាយតម្លៃនូវលទ្ធផលវឌ្ឍនភាពសម្រាប់បន្តការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈ **ចរិយាសម្បទា** – បណ្ដុះស្មារតីស្រឡាញ់អាជីពវិជ្ជាជីវៈ និងធ្វើអ្វីៗស្របតាមក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈដើម្បីសម្រេចបាននូវលទ្ធផលវឌ្ឍនភាពគួរជាទីមោទនៈសម្រាប់បន្តការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈ	៣

២៤. រំលឹកមេរៀនទាំងអស់ឡើងវិញ មុននឹងធ្វើការប្រឡងបញ្ចប់	៣

៨. ឯកសារយោង

- Monitoring and Evaluation Framework for Continuing Professional Development, 2012
- Handbook on Monitoring and Evaluation for Results, UNDP 2002
- ការពិនិត្យតាមដាន និងការវាយតម្លៃផែនការវិស័យអប់រំ ២០១៤

កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជា៖ ការគ្រប់គ្រងការបង្រៀន និងបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានអប់រំ

សម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងអប់រំ

---

១. សេចក្តីផ្តើម

ពិភពលោក កំពុងតែមានការវិវឌ្ឍឥតឈប់ឈរ ការសិក្សាក៏កាន់តែមានការវិវឌ្ឍទៅកាន់បរិបទ ពិភពលោកពីមួយថ្ងៃទៅមួយថ្ងៃផងដែរ ចំណែកឯការគ្រប់គ្រង ក៏ត្រូវបានប្រើប្រាស់បច្ចេកវិជ្ជាទំនើបៗសម្រាប់អ្នកគ្រប់គ្រងទូទៅ។ ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធព័ត៌មានវិទ្យាក្នុងវិស័យអប់រំ ក៏កំពុងតែមានប្រជាប្រិយភាពសម្រាប់ការបង្រៀន និងរៀនឱ្យកាន់តែមានភាពល្អប្រសើរផងដែរ។

មេរៀនស្តីអំពីការគ្រប់គ្រងការបង្រៀន និងបច្ចេកវិជ្ជាព័ត៌មានវិទ្យា គឺត្រូវបានកសាងឡើងសម្រាប់កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ឱ្យមានជំនាញបន្ថែមក្នុងការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិជ្ជាដើម្បីជួយសម្រួលការងារដល់និស្សិត សាស្ត្រាចារ្យ និងគណគ្រប់គ្រងសម្រាប់យកទៅបំពេញការងារប្រកបទៅដោយវិជ្ជាជីវៈខ្ពស់។ នៅក្នុងមេរៀននេះផងដែរ និស្សិតនឹងទទួលបាននូវចំណេះដឹងស្តីពីការគ្រប់ការបង្រៀន និងរៀន ការគ្រប់គ្រងបច្ចេកទេសនៃការបង្រៀន ការគ្រប់គ្រងការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា ក៏ដូចជាការគ្រប់ប្រព័ន្ធបច្ចេកវិជ្ជាក្នុងវិស័យអប់រំ ក៏កាន់តែមានប្រសិទ្ធិភាព។

ដើម្បីចូលរួមចំណែកក្នុងការសម្រេចបាននូវគោលនយោបាយរបស់វិស័យអប់រំ មេរៀនស្តីអំពីការគ្រប់គ្រងការបង្រៀន និងបច្ចេកវិជ្ជាក្នុងវិស័យអប់រំ ពិតជារួមចំណែកក្នុងការអភិវឌ្ឍការអប់រំ និងការអភិវឌ្ឍប្រទេសកម្ពុជាឱ្យកាន់តែរីកចម្រើនទៅមុខជាមិនខាន។

២. គោលបំណង

មុខវិជ្ជាការគ្រប់គ្រងការបង្រៀន និងបច្ចេកវិជ្ជាក្នុងវិស័យអប់រំ នឹងមានបង្ហាញពីនិន្នាការអប់រំសកលលោកក៏ដូចជាការវិវឌ្ឍនៃការបង្រៀនដោយប្រើប្រាស់បច្ចេកវិជ្ជាព័ត៌មានវិទ្យាមួយចំនួនដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការគ្រប់គ្រងការបង្រៀន និងបច្ចេកវិជ្ជាក្នុងវិស័យអប់រំ។ ដូច្នេះក្រោយពីការសិក្សាលើមុខវិជ្ជានេះចប់អ្នកសិក្សានឹងអាចៈ

វិជ្ជាសម្បទា	– យល់ដឹងអំពីប្រព័ន្ធនៃការគ្រប់គ្រងគ្រូបង្រៀនប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព – យល់ដឹងពីបញ្ហាដែលទាក់ទង និងការគ្រប់គ្រង និងបែងចែកគ្រូបង្រៀន – យល់ដឹងពីប្រព័ន្ធនៃការចាត់ចែងគ្រូបង្រៀនឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាព – ស្គាល់ពីការវាយតម្លៃ និងអត្ថប្រយោជន៍នៃការបណ្តុះបណ្តាល – យល់ដឹងពីប្រសិទ្ធិភាពនៃការបណ្តុះ បណ្តាលដែលនាំឱ្យមានការចំណេញថវិកា និងសម្ភារៈ – យល់ដឹងពីការងាររៀបចំកម្មវិធី និងវាយតម្លៃការបណ្តុះបណ្តាល – យល់ច្បាស់អំពីនិយមន័យកម្មវិធីសិក្សា ជំហាននៃការបង្កើតកម្មវិធីសិក្សា និងប្រសិទ្ធិភាពនៃការបង្កើតកម្មវិធីសិក្សា – យល់ដឹងពីការប្រប្រាស់បច្ចេកវិជ្ជា គន្លឹះសំខាន់ៗនៃការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិជ្ជាក្នុងវិស័យអប់រំ សក្កដានុពលរបស់បច្ចេកវិជ្ជានៃការប្រើប្រាស់ ICT និងស្គាល់ច្បាស់ពីឧបករណ៍របស់ ICT មួយចំនួនដែលនិយមប្រើប្រាស់ ICT – យល់ដឹងពីវិធីប្រើប្រាស់ស្លាយយល់ដឹងពីការរចនាសម្ព័ន្ធនៃការរៀបចំស្លាយដើម្បីឱ្យមានភាពទាក់ទាញ – យល់ដឹងពីវិធីក្នុងការស្រាវជ្រាវមេរៀនតាមអ៊ីនធឺណែត – យល់ដឹងពីវិធីប្រភេទមេរោគនៅក្នុងកុំព្យូទ័រ វិធីគ្រប់គ្រងមេរោគនៅក្នុងកុំព្យូទ័រ មេរោគដែលរំខាន – យល់ដឹងច្បាស់អំពីការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិជ្ជាព័ត៌មានវិទ្យា និងទូរគមនាគមន៍ និង គុណសម្បត្តិ និងគុណវិបត្តិ នៃការប្រើប្រាស់ICT – យល់ដឹងពីគោលនយោបាយអប់រំសម្រាប់វស័យ ICT
បំណិនសម្បទា	– អនុវត្តបាននូវវិធីសាស្ត្រគ្រប់គ្រងលើការបង្រៀន និងរៀងរៀន – កំណត់បាននូវប្រសិទ្ធិភាពនៃការបង្រៀន និងរៀន – អាចគ្រប់គ្រងទៅលើវិធីសាស្ត្រនៃការធ្វើចំណាយ និងគុណភាព

	– អនុវត្តជម្រុញលើកទឹកចិត្តដល់ការងារបណ្តុះបណ្តាល និងការប្រមូលព័ត៌មានត្រឡប់ស្តីពីការបណ្តុះបណ្តាល – ពង្រីកបានច្បាស់ច្រើនអំពីកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល និងដំណើការអាចកំណត់កំណត់នូវទិសដៅបណ្តុះបណ្តាលបន្ត – អនុវត្តបាននូវការអនុវត្តកម្មវិធីសិក្សា និងប្រសិទ្ធិភាពនៃការបង្កើតបានកម្មវិធីសិក្សា – អាចប្រើប្រាស់ICT បានគ្រប់គ្រាន់នៅកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល – ពន្យល់បាននូវToolមួយចំនួនដែលប្រើប្រាស់កម្មវិធីICT សម្រាប់ការអប់រំ – អនុវត្តបានក្នុងការរៀបចំស្លាយមេរៀន និងបទបង្ហាញផ្សេងៗ – អនុវត្តបាននូវការស្រាវជ្រាវមេរៀននៅលើអ៊ីនធ័រណែត – អាចពន្យល់បានពីប្រភេទមេរោគ គ្រប់គ្រងមេរោគក្នុងកុំព្យូទ័រ កំចាត់មេរោគតាមវិធីងាយៗ – ពន្យល់បានពីការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិជ្ជា និងទូរគមនាគមន៍ក្នុងវិស័យអប់រំ – អនុវត្តបាននូវការប្រប្រាស់ICT ប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព
ចរិយាសម្បទា	– ទំនាក់ទំនង និងសហការជាបុគ្គល ឬជាក្រុម – មានចរិកថ្លៃថ្នូរ សុភាពរាបសារ និងធ្វើជាគំរូដល់អ្នកជំនាន់ក្រោយ រួមចំណែកផ្សព្វផ្សាយនិងពង្រឹងការអនុវត្តកម្មវីធីសិក្សា – ចូលរួមផ្សពផ្សាយកម្មវិធីប្រើប្រាស់ ICT ក្នុងស័យអប់រំ – បណ្តុះស្មារតីអនុវត្តការងារស្រាវជ្រាវដោយប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធប្រព័ន្ធអ៊ីនធ័រណែត។ – ចូលរួមចំណែកក្នុងការទប់ស្កាត់ហានីភ័យនៅក្នុងកុំព្យូទ័រ និងបណ្តុះស្មារតីក្នុងការប្រើប្រាស់ ICT ឱ្យបានត្រឹមត្រូវក្នុងវិស័យអប់រំ

៣-គោលគំនិតសំខាន់ៗ

– ការត្រួតពិនិត្យទៅលើការបង្រៀន
– បច្ចេកទេសក្នុងការរៀបចំ និងវាយតម្លៃកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល
– ការរៀបចំ និងអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា
– ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិជ្ជាក្នុងវិស័យអប់រំ
– វិធីសាស្ត្រក្នុងការរៀបចំបទបង្ហាញឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាព
– ការយល់ដឹង និងគ្រប់គ្រងហានីភ័យក្នុងការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិជ្ជានៅក្នុងវិស័យអប់រំ

– បច្ចេកវិជ្ជាព័ត៌មានវិទ្យា និងទូរគមនាគមន៍សម្រាប់ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ

៤-របាយម៉ោងសិក្សា

របាយម៉ោងសិក្សា នៃមុខវិជ្ជាការគ្រប់គ្រងការបង្រៀន និងបច្ចេកវិជ្ជាព័ត៌មានវិទ្យា ត្រូវបានបែងចែកដូចក្នុងតារាងខាងក្រោម៖

មុខវិជ្ជា	រយៈពេលសិក្សា
ការគ្រប់គ្រងការបង្រៀន និង បច្ចេកវិជ្ជាព័ត៌មានវិទ្យា	១សប្តាហ៍៖ សិក្សា ៣ម៉ោង ៣ម៉ោង x ១៥ សប្តាហ៍ = ៤៥ម៉ោង/១ឆ្នាំសិក្សា ស្មើ ០៣ ក្រេឌីត

៥-ការណែនាំអនុវត្ត

ដើម្បីអនុវត្តការបង្រៀនលើមុខវិជ្ជានេះឱ្យបានជោគជ័យ គ្រូបង្រៀនគប្បីត្រូវ៖

– ឱ្យអ្នកសិក្សាក្តាប់បានពីចំណុចគន្លឹះសំខាន់ៗ នៃមេរៀន តាមរយៈការប្រើគោលវិធីសិស្សមជ្ឈមណ្ឌលក្នុងការរៀននិងបង្រៀន ជំរុញការសិក្សាតាមបែប៖ សកម្ម ការងារជាបុគ្គល ជាដៃគូ ជាក្រុម និងការស្រាវជ្រាវឯកសារជំនួយផ្សេងៗ។
– សម្របសម្រួលសិស្ស ក្នុងការក្តាប់បាននូវខ្លឹមសារមេរៀន ដោយធ្វើការវិភាគស្ថានភាព និងការពិភាក្សារកដំណោះស្រាយ ដើម្បីទទួលបានទាំងចំណេះ ជំនាញ និងឥរិយាបទដែលសង្គមត្រូវការ។

៦-ការវាយតម្លៃ

ការវាយតម្លៃ គឺជាចំណុចសំខាន់ ក្នុងការវាស់ស្ទង់ពីអ្វីដែលអ្នកសិក្សាទទួលបាន ធៀបទៅនឹងវត្ថុបំណងនៃមេរៀន ឬចំណុចអប្បរមា នៃចំណេះអ្នកសិក្សា ដែលគួរទទួលបាន បន្ទាប់ពីបានបញ្ចប់ចំណុចនៃការសិក្សានីមួយៗ និងបញ្ចប់មុខវិជ្ជា។ ការវាយតម្លៃរួមមាន៖

– សំណួរផ្ទាល់មាត់
– កិច្ចការផ្ទះ
– កិច្ចការក្រុម
– ការឡើងធ្វើបទបង្ហាញ
– ការសួរសំណួរ ការពិភាក្សា ការប្រឡង និងការធ្វើគម្រោងស្រាវជ្រាវជាដើម។

៧-តារាងកម្មវិធីសិក្សាលម្អិត

ខ្លឹមសារ	លទ្ធផលរំពឹងទុក	ម៉ោង
មេរៀនទី១៖ ការត្រួតពិនិត្យទៅលើការបង្រៀន		
១.១ ការគ្រប់គ្រងធនធានអប់រំ ១.២ បញ្ហាដែលទាក់ទង និងការគ្រប់គ្រង និងបែងចែកគ្រូ ១.៣ ការគ្រប់គ្រងប្រសិទ្ធិភាពចំណាយ និងគុណភាព ១.៤ ប្រព័ន្ធ និងការចាត់ចែងគ្រូបង្រៀន ឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាព	**វិជ្ជាសម្បទា** - យល់ដឹងអំពីប្រព័ន្ធនៃការគ្រប់គ្រងគ្រូបង្រៀនប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព - យល់ដឹងពីបញ្ហាដែលទាក់ទង និងការគ្រប់គ្រង និងបែងចែកគ្រូបង្រៀន - យល់ដឹងពីប្រព័ន្ធនៃការចាត់ចែងគ្រូបង្រៀនឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាព **បំណិនសម្បទា** - អនុវត្តបាននូវវិធីសាស្ត្រគ្រប់គ្រងលើការបង្រៀន និងរៀងរៀន - កំណត់បាននូវប្រសិទ្ធិភាពនៃការបង្រៀន និងរៀន - អាចគ្រប់គ្រងទៅលើវិធីសាស្ត្រនៃការធ្វើចំណាយ និងគុណភាព **ចរិយាសម្បទា** - ទំនាក់ទំនង និងសហការជាបុគ្គល ឬជាក្រុម	៩ម៉
មេរៀនទី២៖ បច្ចេកទេសក្នុងការរៀបចំ និងវាយតម្លៃកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល		
២.១ ការវាយតម្លៃទៅលើប្រសិទ្ធិភាពនៃការបង្រៀន ២.២ ការពិនិត្យមើលសមត្ថភាពរបស់គ្រូបង្រៀន ២.៣ ជំហាននៃការរៀបចំកម្មវិធី និងវាយតម្លៃការបណ្តុះបណ្តាល	**វិជ្ជាសម្បទា** - ស្គាល់ពីការវាយតម្លៃ និងអត្ថប្រយោជន៍នៃការបណ្តុះបណ្តាល - យល់ដឹងពីប្រសិទ្ធិភាពនៃការបណ្តុះ បណ្តាលដែលនាំឱ្យមានការចំណេញថវិកា និងសម្ភារៈ - យល់ដឹងពីការងាររៀបចំកម្មវិធី និងវាយតម្លៃការបណ្តុះបណ្តាល **បំណិនសម្បទា**	៦ម៉

	- អនុវត្តជម្រុញលើកទឹកចិត្តដល់ការងារបណ្ដុះបណ្ដាល - អនុវត្តបាននូវការទទួលបាននូវព័ត៌មានត្រឡប់ស្ដីពីការបណ្ដុះបណ្ដាល - ពង្រីកបានច្បាស់ច្រើនអំពីកម្មវិធីបណ្ដុះបណ្ដាល និងដំណើការអាចកំណត់កំណត់នូវទិសដៅបណ្ដុះបណ្ដាលបន្ត **ចរិយាសម្បទា** - មានចរិកថ្លៃថ្នូរ សុភាពរាបសារ និងធ្វើជាគម្រូដល់អ្នកជំនាន់ក្រោយ	
មេរៀនទី៣៖ ការរៀបចំ និងអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា		
៣.១ និយមន័យកម្មវិធីសិក្សា ៣.២ ជំហាននៃការបង្កើតកម្មវិធីសិក្សា ៣.៣ គោលគំនិតនៃការបង្កើតកម្មវិធីសិក្សា ៣.៤ ការបង្កើត និងពិនិត្យមើលកម្មវិធីសិក្សា ៣.៥ ការផ្សព្វផ្សាយកម្មវិធីសិក្សា ៣.៦ ដំណាក់កាលនៃការបង្កើតកម្មវិធីសិក្សា ៣.៧ ដំណាក់កាលនៃការបង្កើតកម្មវិធីសិក្សា ៣.៨ ប្រសិទ្ធិភាពនៃការបង្កើតកម្មវិធីសិក្សា	**វិជ្ជាសម្បទា** - យល់ច្បាស់អំពីនិសយមន័យកម្មវិធីសិក្សា - យល់ដឹងអំពីកម្មវិធីជំហាននៃការបង្កើតកម្មវិធីសិក្សា - យល់ដឹងពីប្រសិទ្ធិភាពនៃការបង្កើតកម្មវិធីសិក្សា **បំណិនសម្បទា** - អាចអនុវត្តបានកម្មវិធីសិក្សា - អនុវត្តបាននូវការអនុវត្តកម្មវិធីសិក្សា និងប្រសិទ្ធិភាពនៃការបង្កើតបានកម្មវិធីសិក្សា **ចរិយាសម្បទា** - ចូលរួមចំណែកផ្សព្វផ្សាយនិងពង្រឹងការអនុវត្តកម្មវិធីសិក្សាឱ្យ	៦ម៉
មេរៀនទី៤៖ ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិជ្ជាក្នុងវិស័យអប់រំ		
៤.១ អ្វីទៅជា ICT ៤.២ គន្លឹះសំខាន់ៗនៃការប្រើប្រាស់	**វិជ្ជាសម្បទា** - យល់ដឹងពីការប្រប្រាស់បច្ចេកវិជ្ជាក្នុងវិស័យអប់រំ	

ICT ក្នុងការអប់រំ ៤.៣ សក្តានុពលរបស់ ICT ៤.៥ បញ្ហាប្រឈមចំពោះអ្នកបង្កើតគោលនយោបាយ ICT ៤.៦ ការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ ToolKit មួយចំនួនសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ ICT	- យល់ដឹងពីគន្លឹះសំខាន់ៗនៃការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិជ្ជាក្នុងវិស័យអប់រំ - យល់ដឹងពីសក្តានុពលរបស់បច្ចេកវិជ្ជានៃការប្រើប្រាស់ ICT - ស្គាល់ច្បាស់ពីឧបករណ៍របស់ ICT មួយមំដូនដែលនិយមប្រើប្រាស់ ICT **បំណិនសម្បទា** – អាចប្រើប្រាស់ICT បានគ្រប់គ្រាន់នៅកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល – ពន្យល់បាននូវToolមួយចំនួនដែលប្រើប្រាស់កម្មវិធីICT សម្រាប់ការអប់រំ **ចរិយាសម្បទា** – ចូលរួមផ្សព្វផ្សាយកម្មវិធីប្រើប្រាស់ ICT ក្នុងស័យអប់រំនានាយំ	៦ម៉
មេរៀនទី៥៖ វិធីសាស្រ្តក្នុងការរៀបចំបទបង្ហាញឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាព		
៥.១ របៀបរៀបចំស្លាយ ៥.២ រចនាសម្ព័ន្ធក្នុងការធ្វើស្លាយ ៥.៣ ការប្រប្រាស់ពុម្ពអក្សរក្នុងស្លាយ ៥.៤ ការស្រាវជ្រាវឯកសារនៅលើអ៊ីនធើណែត	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងពីវិធីប្រើប្រាស់ស្លាយដើម្បីឱ្យមានភាពទាក់ទាញ – យល់ដឹងពីការរចនាសម្ព័ន្ធនៃការរៀបចំស្លាយ – យល់ដឹងពីវិធីក្នុងការស្រាវជ្រាវមេរៀនតាមអ៊ីនធ័រណែត **បំណិនសម្បទា** – អនុវត្តបានក្នុងការរៀបចំស្លាយមេរៀន និងបទបង្ហាញផ្សេងៗ – អនុវត្តបាននូវការស្រាវជ្រាវមេរៀននៅលើអ៊ីនធ័រណែត **ចរិយាសម្បទា**	៦ម៉

	– បណ្តុះស្មារតីអនុវត្តការងារស្រាវជ្រាវដោយប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែត។	
មេរៀនទី៦៖ ការយល់ដឹង និងគ្រប់គ្រងហានីភ័យក្នុងការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិជ្ជានៅក្នុងវិស័យអប់រំ		
៦.១ ការស្គាល់មេរោគកុំព្យូទ័រ ៦.២ ការគ្រប់គ្រងមេរោគក្នុងកុំព្យូទ័រ ៦.៣ វិធីកំចាត់មេរោគដែលរំខាន	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងពីវិធីប្រភេទមេរោគនៅក្នុងកុំព្យូទ័រ – យល់ដឹងពីវិធីគ្រប់គ្រងមេរោគនៅក្នុងកុំព្យូទ័រ – យល់ដឹងពីមេរោគដែលរំខាន **បំណិតសម្បទា** – អាចពន្យល់បានពីប្រភេទមេរោគ – អាចគ្រប់គ្រងមេរោគក្នុងកុំព្យូទ័រ – អាចកំចាត់មេរោគតាមវិធីងាយៗ **ចរិយាសម្បទា** – ចូលរួមចំណែកក្នុងការទប់ស្កាត់ហានីភ័យនៅក្នុងកុំព្យូទ័រ	៦ម៉
មេរៀនទី៧៖បច្ចេកវិជ្ជាព័ត៌មានវិទ្យា និងទូរគមនាគមន៍សម្រាប់ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ		
៧.១ គុណសម្បត្តិនៃការប្រើប្រាស់ ICT ៧.២ គោលនយោបាយសម្រាប់វិស័យ ICT	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងច្បាស់អំពីការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិជ្ជាព័ត៌មានវិទ្យា និងទូរគមនាគមន៍ – យល់ដឹងពីគុណសម្បត្តិ និងគុណវិបត្តិ នៃការប្រើប្រាស់ICT – យល់ដឹងពីគោលនយោបាយអប់រំសម្រាប់វិស័យ ICT **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិជ្ជា និងទូរគមនាគមន៍ក្នុងវិស័យអប់រំ – អនុវត្តបាននូវការប្រប្រាស់ICT ប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព **ចរិយាសម្បទា**	៦ ម៉

	– បណ្ដុះស្មារតីក្នុងការប្រើប្រាស់ ICT ឱ្យបានត្រឹមត្រូវក្នុងវិស័យអប់រំ	

៨. ឯកសារយោង

1. Japan Cambodia Joint Symposiumon Information Systems and Communication Technology
2. Summary on Cambodia ICT master plan 2020
3. Information and communication technology 2017-2020
4. ការគ្រប់គ្រងសាលារៀនស្របតាមលទ្ធផល ២០១៧

កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជា៖ ការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា សម្រាប់ការបណ្ដុះបណ្ដាលថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងអប់រំ

១. សេចក្ដីផ្ដើម

មុខវិជ្ជាការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា ជាមុខវិជ្ជាដ៏មានសារៈសំខាន់មួយ ក្នុងការចូលរួម លើកកម្ពស់គុណភាព និងប្រសិទ្ធភាពនៃការអប់រំ ព្រោះជាមុខវិជ្ជា ដែលមានបញ្ជ្រាបចូលនូវរាល់គោលនយោបាយអប់រំ និងផែនការអភិវឌ្ឍជាតិ ដល់ស្រទាប់សិស្សានុសិស្ស និងនិស្សិត។ ការយល់ដឹងពីកម្មវិធីសិក្សាធ្វើឱ្យអ្នកសិក្សាក្ដាប់បានពីគោលដៅអប់រំជាតិ និងគោលដៅអប់រំនៃភូមិសិក្សានីមួយៗ។ មុខវិជ្ជានេះនឹងណែនាំផងដែរដល់អ្នកសិក្សា ឱ្យយល់ដឹងពីនិយមន័យកម្មវិធីសិក្សា គោលការណ៍រៀន និងបង្រៀនជំហានក្នុងការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា ចំនួនមុខវិជ្ជាដែលត្រូវបង្រៀនតាមកម្រិតថ្នាក់នីមួយៗ របាយម៉ោងសិក្សា និងស្ដង់ដាចំណេះដឹង ជំនាញ និងឥរិយាបថ ដែលសិស្ស និស្សិតរំពឹងថានឹងទទួលបាន បន្ទាប់ពីការសិក្សា។ លើសពីនេះ មុខវិជ្ជានេះក៏មានបំណងចង់ឱ្យនិស្សិតធ្វើការសិក្សាដោយមានភាពទទួលខុសត្រូវ និងពិភាក្សាសាកល្បងបង្កើតកម្មវិធីសិក្សាដោយមានការចូលរួមជាក្រុម។ ពន្យល់ពីនិយមន័យដោយយកទស្សនៈផ្សេងៗមកធ្វើការសន្និដ្ឋានជារួម ដើម្បីបានជាគំនិតមួយស្របទៅនឹងបរិបទកម្ពុជា និងបកស្រាយកាន់តែច្បាស់លាស់ពីការរៀន និងចេះវិភាគស៊ីជម្រៅ ទៅលើកត្តាដែលជះឥទ្ធិពលដល់ការរៀន ដោយខិតខំរិះរកបច្ចេកទេសសំខាន់ៗក្នុងការរៀននិងបង្រៀន ដើម្បីណែនាំដល់នាយក គ្រូបង្រៀន និងសិស្សានុសិស្ស សម្រាប់យកទៅអនុវត្តឱ្យទទួលបានលទ្ធផលល្អ។ ជាងនេះទៅទៀត មុខវិជ្ជានេះក៏បានណែនាំពីជំហាននៃការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា និងឧបករណ៍សំខាន់ៗសម្រាប់យកទៅវិភាគពីតម្រូវការ សម្រាប់ជាទុនដល់នាយក

សាលា និងលោកគ្រូ អ្នកគ្រូធ្វើការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សាបន្ថែមប្រចាំសាលាឱ្យឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការក្នុងស្រុក និងយកគំរូដែលបានបង្ហាញដើម្បីជាប្រយោជន៍សម្រាប់ធ្វើការណែនាំ ក៏ដូចជាការពិភាក្សាគ្នាដើម្បីបង្កើតបានជាកម្មវិធិសិក្សាថ្មីនិងត្រូវតាមទីផ្សាការងារផងដែរ។

២. គោលបំណង

មុខវិជ្ជាការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា ត្រូវបានយកមកអនុវត្ត នៅក្នុងវគ្គបណ្ដុះបណ្ដាលវិជ្ជាជីវៈនាយកសាលា វគ្គបណ្ដុះបណ្ដាលអធិការអប់រំជាប្រព័ន្ធ និងវគ្គបណ្ដុះបណ្ដាលថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងអប់រំ ដើម្បីផ្ដល់ដល់និស្សិតក្នុងវគ្គបណ្ដុះបណ្ដាលទាំងនេះ នូវចំណេះដឹង និងមនសិការវិជ្ជាជីវៈប្រកបដោយគុណភាព និងប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ លើការងារគ្រប់គ្រប់គ្រង ដឹកនាំ ពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃឱ្យស្របទៅនឹងបរិបទសង្គម និងឆ្លើយតបទៅនឹងសកលភាវូបនីយកម្មតំបន់និងសកលលោក។

ដូច្នេះក្រោយពីការសិក្សាលើមុខវិជ្ជានេះចប់អ្នកសិក្សានឹងអាចៈ

វិជ្ជាសម្បទា	– រៀបរាប់និយមន័យកម្មវិធីសិក្សាបានតាមទស្សនៈបុរាណ និងទំនើប – ឱ្យនិយមន័យនៃការរៀន – រៀបរាប់ពីកត្តាដែលជះឥទ្ធិពលទៅដល់ការរៀនសូត្រ ស្គាល់ពីក្របខណ្ឌកម្មវិធីសិក្សា ជំហានក្នុងការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា និងស្តង់ដាកម្មវិធីសិក្សា
បំណិនសម្បទា	– បកស្រាយកម្មវិធីសិក្សាតាមទស្សនៈបុរាណ និងទំនើបបានយ៉ាងត្រឹមត្រូវ – ញែកពីទស្សនៈផ្សេងគ្នាៗនៃកម្មវិធីសិក្សា – បង្ហាញពីភាពខ្លាំង និងភាពខ្សោយនៃការរៀបចំកម្មវិធីសិក្សាទៅតាមទស្សនៈផ្សេងៗគ្នា – អនុវត្តការដឹកនាំ គ្រប់គ្រង ពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃផ្អែកលើក្របខណ្ឌកម្មវិធីសិក្សា និងស្តង់ដាកម្មវិធីសិក្សាបានត្រឹមត្រូវ
ចរិយាសម្បទា	– ផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថដឹកនាំ គ្រប់គ្រង ពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃផ្អែកលើក្របខណ្ឌកម្មវិធីសិក្សា និងស្តង់ដាកម្មវិធីសិក្សាបានត្រឹមត្រូវ និងច្បាស់លាស់។ – មានគោលការណ៍និងផែនទីបង្ហាញផ្លូវច្បាស់លាស់លើការងារដឹកនាំ គ្រប់គ្រង ពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃការងាររៀននិងបង្រៀន

៣. គោលគំនិតសំខាន់ៗ

– ការប្រើបញ្ញត្តិស្តីពីកម្មវិធីសិក្សា ទ្រឹស្តីស្តីពីការរៀននិងបង្រៀនគោលការណ៍សំខាន់ៗស្តីពីការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា

– ក្របខណ្ឌនៃការរៀបចំកម្មវិធីសិក្សា
– ការវាយតម្លៃកម្មវិធីសិក្សា

៤. របាយម៉ោងសិក្សា

របាយម៉ោងសិក្សាមុខវិជ្ជាការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា ត្រូវបានបែងចែកដូចក្នុងតារាងខាងក្រោម៖

មុខវិជ្ជា	រយៈពេលសិក្សា
ការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា	១ សប្តាហ៍សិក្សា ៣ ម៉ោង ៣ ម៉ោង x ១៥ សប្តាហ៍= ៤៥ម៉ោង/១ឆ្នាំសិក្សា ស្មើ ០៣ ក្រេឌី

៥. ការណែនាំអនុវត្ត

ដើម្បីអនុវត្តការបង្រៀនលើមុខវិជ្ជានេះឱ្យបានជោគជ័យគ្រូបង្រៀនគប្បីត្រូវ៖

– ឱ្យអ្នកសិក្សាក្តាប់បានពីចំណុចគន្លឹះសំខាន់ៗ នៃមេរៀនតាមរយៈការប្រើគោលវិធីសិស្សមជ្ឈមណ្ឌលក្នុងការរៀន និងបង្រៀន ជំរុញការសិក្សាតាមបែបសកម្មតាមរយៈការងារជាបុគ្គល ជាដៃគូ ជាក្រុម និងការស្រាវជ្រាវឯកសារជំនួយផ្សេងៗនិងការឡើងធ្វើបទបង្ហាញ
– សម្របសម្រួលសិស្ស ក្នុងការក្តាប់បាននូវខ្លឹមសារមេរៀន ដោយធ្វើការវិភាគ និងពិភាក្សារកដំណោះស្រាយ ដើម្បីទទួលបានទាំងចំណេះ ជំនាញ និងឥរិយាបថដែលសង្គមត្រូវការ។

៦. ការវាយតម្លៃ

ការវាយតម្លៃ គឺជាចំណុចសំខាន់ក្នុងការវាស់ស្ទង់ពីអ្វីដែលអ្នកសិក្សាទទួលបានធៀបទៅនឹងវត្ថុបំណងនៃមេរៀន ឬចំណុចអប្បរមានៃចំណេះដឹងរបស់អ្នកសិក្សា ដែលគួរទទួលបានបន្ទាប់ពីបញ្ចប់ការសិក្សាមុខវិជ្ជានីមួយៗ។ ការវាយតម្លៃរួមមាន៖

– សំណួរផ្ទាល់មាត់
– កិច្ចការក្រុម
– ការឡើងធ្វើបទបង្ហាញ
– វិភាគខ្លឹមសារមេរៀនផ្សារភ្ជាប់នឹងកម្មវិធីសិក្សា
– កិច្ចការផ្ទះ
– ការសួរសំណួរ ការពិភាក្សា ការប្រឡង និងការធ្វើគម្រោងស្រាវជ្រាវជាដើម។

៧. តារាងកម្មវិធីសិក្សាលម្អិត

ខ្លឹមសារ	លទ្ធផលសិក្សារំពឹងទុក	ម៉ោង
មេរៀនទី១៖ សេចក្តីផ្តើមស្តីអំពីកម្មវិធិសិក្សា		
១. និយមន័យកម្មវិធិសិក្សា ២. ទស្សនៈផ្សេងៗ នៃកម្មវិធីសិក្សា ៣. ការអនុវត្ត	**វិជ្ជាសម្បទា** – ឱ្យនិយមន័យកម្មវិធីសិក្សា តាមទស្សនៈបែបបុរាណ និងតាមបរិបទថ្មី **បំណិនសម្បទា** – ញែកពីទស្សនៈផ្សេងគ្នាៗនៃកម្មវិធីសិក្សា – បង្ហាញពីភាពខ្លាំងនិងភាពខ្សោយនៃការរៀបចំកម្មវិធីសិក្សាទៅតាមទស្សនៈផ្សេងៗគ្នាទាំងនោះ **ចរិយាសម្បទា** – ផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់ពីការអប់រំសិស្សដោយផ្តោតលើគ្រូមជ្ឈមណ្ឌលទៅសិស្សមជ្ឈមណ្ឌល	៦ម៉
មេរៀនទី២៖ ការរៀន និងគោលការណ៍សំខាន់ៗក្នុងការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា		
១. និយមន័យការរៀន ២. កត្តាដែលជះឥទ្ធិពលទៅដល់ការរៀន ៣. បច្ចេកទេសសំខាន់ៗក្នុងការរៀន ៤. គោលការណ៍សំខាន់ៗនៃការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា	**វិជ្ជាសម្បទា** – ឱ្យនិយមន័យនៃការរៀនបាន – រៀបរាប់បានពីកត្តាដែលជះឥទ្ធិពលទៅដល់ការរៀនសូត្រ – ប្រាប់បានពីគោលការណ៍សំខាន់ៗក្នុងការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់ពីអត្ថប្រយោជន៍នៃចំណេះដឹងផ្នែកចិត្តសាស្រ្ត និងលំនាំនៃការរៀនរបស់សិស្សនៅក្នុងការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សាបាន – អនុវត្តកត្តាដែលជះឥទ្ធិពលទៅដល់ការរៀនសូត្រនិងគោលការណ៍សំខាន់ៗក្នុងការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សាបានយ៉ាងត្រឹមត្រូវ	៩ម៉

	ចរិយាសម្បទា – បណ្តុះគំនិត និងស្មារតី ឱ្យប្រកាន់ខ្ជាប់នូវចិត្តសាស្ត្រ ល្អៗក្នុងការអប់រំសិស្ស	
មេរៀនទី៣៖ ការរៀបចំកម្មវិធីសិក្សា		
១. សេចក្តីផ្តើម ២. ការវិភាគពីតម្រូវការ ២.១. ការវិភាគទៅលើអ្នករៀន ២.២. ការវិភាគពីតម្រូវការសង្គម ២.៣. ការវិភាគពីសមិទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្ស ២.៤. ការវិភាគពីគុណតម្លៃធនធានមនុស្សដែលផលិតបាន ២.៥. ការវិភាគលើធនធានសាលានិង សហគមន៍ ២.៦. ការវិភាគបញ្ហាដែលកើតឡើងពីកម្មវិធីសិក្សា ៣. ឧបករណ៍សម្រាប់វិភាគពីតម្រូវការកម្មវិធីសិក្សា ៤. ការបង្កើតវត្ថុបំណង	**វិជ្ជាសម្បទា** – រៀបរាប់បានពីជំហានក្នុងការរៀបចំកម្មវិធីសិក្សា – រៀបរាប់បានពីផ្នែកដែលត្រូវវិភាគមុនពេលរៀបចំកម្មវិធីសិក្សាថ្មី – រៀបរាប់បានពីឧបករណ៍សម្រាប់ធ្វើការវិភាគពីតម្រូវការកម្មវិធីសិក្សា **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានអំពីចំណុចសំខាន់ៗដែលត្រូវយកចិត្តទុកដាក់នៅក្នុងការរៀបចំកម្មវិធីសិក្សា – ពន្យល់បានចំណុចនិងហេតុផលដែលត្រូវធ្វើការវិភាគមុនពេលរៀបចំកម្មវិធីសិក្សាថ្មី – វិភាគបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយនូវរាល់ចំណុចដែលត្រូវវិភាគទាំងអស់ – ចេះប្រើប្រាស់ឧបករណ៍សម្រាប់វិភាគពីតម្រូវការកម្មវិធីសិក្សាបានយ៉ាងត្រឹមត្រូវ – បង្កើតវត្ថុបំណងបានសមស្របនិងមានលក្ខណៈប្រតិបត្តិ។ – ណែនាំ ពីជំហាននៃការអនុវត្តកម្មវិធីសិក្សា និងឧបករណ៍ សម្រាប់វិភាគពីតម្រូវការកម្មវិធីសិក្សា សម្រាប់ជាទុនដល់នាយកសាលា និងលោកគ្រូអ្នកគ្រូ ធ្វើការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សាបន្ថែម ប្រចាំសាលា ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការក្នុងស្រុក។ **ចរិយាសម្បទា**	១២ម៉

	– បណ្ដុះទម្លាប់ឱ្យមានការគិតគូរគ្រប់ជ្រុងជ្រោយមុននឹងធ្វើការរៀបចំកម្មវិធីសិក្សាថ្មី ឬធ្វើអ្វីមួយ។	
មេរៀនទី៤៖ ការជ្រើសរើសនិងការតម្រៀបមុខវិជ្ជា/វិធីសាស្ត្រដែលត្រូវរៀន/បង្រៀន		
១. កម្មវិធីសិក្សាពីឆ្នាំ១៩៧៩ ដល់ឆ្នាំ១៩៨៦ ២. កម្មវិធីសិក្សាពីឆ្នាំ១៩៨៧ ដល់ឆ្នាំ១៩៩៦ ៣. កម្មវិធីសិក្សាពីឆ្នាំ១៩៩៧ ដល់ឆ្នាំ២០០៤ ៤. កម្មវិធីសិក្សាពីឆ្នាំ២០០៥ ដល់ឆ្នាំ២០១០ ៥. កម្មវិធីសិក្សាពីឆ្នាំ ២០១១ ដល់ ឆ្នាំ ២០១៥ ៦. កម្មវិធីសិក្សាពីឆ្នាំ២០០៥ ដល់ឆ្នាំ ២០១៦ ៧. កម្មវិធីសិក្សាឆ្នាំ ២០១៦	**វិជ្ជាសម្បទា** – រៀបរាប់បានពីការផ្លាស់ប្ដូរកម្មវិធីសិក្សាតាមសម័យកាលនីមួយៗ – ប្រាប់បានពីមុខវិជ្ជាតាមកម្រិតថ្នាក់និងតាមសម័យកាលនីមួយៗ **បំណិនសម្បទា** – ជ្រើសរើសមុខវិជ្ជា និងតម្រៀបមុខវិជ្ជា តាមកម្រិតថ្នាក់បានត្រឹមត្រូវនិងតាមលំដាប់លំដោយ – ជ្រើសរើសវិធីសាស្ត្ររៀន និងបង្រៀនបានសមស្រប **ចរិយាសម្បទា** – មានទំនួលខុសត្រូវក្នុងការណែនាំអនុវត្ត	៩ម៉
មេរៀនទី៥៖ ការវាយតម្លៃកម្មវិធីសិក្សា		
១. សេចក្ដីផ្ដើម ២. លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យក្នុងការវាយតម្លៃកម្មវិធីសិក្សា ៣. បច្ចេកទេសក្នុងការវាយតម្លៃ ៤. កម្មវិធីសិក្សាល្អ ៥. ករណីសិក្សា ក្នុងការវាយតម្លៃកម្មវិធីសិក្សា និងសៀវភៅសិក្សាគោល	**វិជ្ជាសម្បទា** – រៀបរាប់បានពីលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យក្នុងការវាយតម្លៃកម្មវិធីសិក្សា – ប្រាប់បានពីបច្ចេកទេសក្នុងការវាយតម្លៃកម្មវិធីសិក្សា **បំណិនសម្បទា** – ជ្រើសរើសលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យក្នុងការវាយតម្លៃកម្មវិធីសិក្សាបានត្រឹមត្រូវ **ចរិយាសម្បទា** – មានការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ក្នុងវាយតម្លៃកម្មវិធីសិក្សានិងសៀវភៅសិក្សាគោល	៩ម៉

៨. ឯកសារយោង

១. កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតគ្រប់មុខវិជ្ជានិងគ្រប់ភូមិសិក្សា ២០១៨
២. ក្របខណ្ឌកម្មវិធីសិក្សាចំណេះទូទៅនិងអប់រំបច្ចេកទេស ២០១៦
៣. គោលនយោបាយសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា២០០៥-២០០៩
៤. សៀវភៅសិក្សាគោលគ្រប់មុខវិជ្ជាបោះពុម្ពឆ្នាំ២០០៥-២០០៩

កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជា៖ ការអប់រំ និងគោលនយោបាយអប់រំ

សម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងអប់រំ

---

១. សេចក្តីផ្តើម

ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងនិន្នាការសកល រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៤ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យអប់រំ២០១៩-២០២៣ ដោយឈរលើគោលនយោបាយចំនួន ២គឺ (១) ធានាការអប់រំមានគុណភាព ប្រកបដោយសមធម៌ និងបរិយាបន្ន ដើម្បីលើកកម្ពស់ឱកាសក្នុងសិក្សាពេញមួយជីវិតសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា និង (២) ធានាភាពស័ក្តិសិទ្ធិនៃភាពជាអ្នកដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រងរបស់មន្ត្រីអប់រំគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ការបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្សគឺជាចំណុចអាទិភាពដែលមានអាចខ្វះបាន។

សម្រេចបាននូវចំណុចទាំងអស់ខាងលើនេះ ការបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងអប់រំ លើមុខវិជ្ជា**ការអប់រំ និងគោលនយោបាយអប់រំ** គឺជាកត្តាដែលមិនអាចខ្វះបាន ព្រោះមុខវិជ្ជានេះជួយឱ្យអ្នកដឹកនាំការងារអប់រំទទួលបាននូវគោលគំនិតសំខាន់ៗ ដើម្បីចូលរួមចំណែកក្នុងការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវគុណភាពអប់រំ សម្រាប់លើកស្ទួយប្រទេសកម្ពុជាឱ្យក្លាយជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់នៅឆ្នាំ២០៣០ និងជាប្រទេសអភិវឌ្ឍនាឆ្នាំ២០៥០។

ការយល់ដឹងពីការអប់រំ និងគោលនយោបាយអប់រំរបស់អ្នកសិក្សាគឺពិតជាមានសារៈសំខាន់ណាស់ ព្រោះជាពុទ្ធិមួយដែលអាចចូលរួមចំណែកជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការធ្វើឱ្យគោលនយោបាយ

និងកំណែទម្រង់នានារបស់រាជរដ្ឋាភិបាលអាចអនុវត្តបានដោយល្អប្រសើរ និងមានចីរភាព ដើម្បីកសាងសង្គមពុទ្ធិ និងវិបុលភាព។

២. គោលបំណង

មុខវិជ្ជា**ការអប់រំ និងគោលនយោបាយអប់រំ** មានគោលបំណងឱ្យអ្នកសិក្សាទទួលបាននូវវិជ្ជាសម្បទា បំណិនសម្បទា និងចរិយាសម្បទាដូចខាងក្រោម៖

វិជ្ជាសម្បទា	– យល់ដឹងច្បាស់ពីអត្ថន័យនៃពាក្យការអប់រំ និងគោលនយោបាយអប់រំនៅកម្ពុជា – យល់ដឹងពីការវិវត្ត និងនិន្នាការនៃការងារអប់រំដូចជាគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍ គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព និងចក្ខុវិស័យអប់រំឆ្ពោះទៅឆ្នាំ២០៣០ និងឆ្នាំ ២០៥០ – យល់ដឹងច្បាស់ពីច្បាប់រដ្ឋធម្មនុញ្ញទាក់ទងនឹងវិស័យអប់រំ – យល់ដឹងច្បាស់ពីយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៤ និងផែនការអភិវឌ្ឍជាតិ ២០៣០ និង២០៥០ – យល់ដឹងច្បាស់ពីផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យអប់រំ២០១៩-២០២៣៖ គោលនយោបាយអប់រំ និងកម្មវិធីកំណែទម្រង់វិស័យអប់រំ – យល់ដឹងច្បាស់ពីនិន្នាការសកល៖ ការអប់រំដើម្បីទាំងអស់គ្នា គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍ គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព និងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពទី៤ គឺធានាឱ្យការអប់រំមានគុណភាពប្រកបដោយសមធម៌ បរិយាប័ន្ន និងលើកកម្ពស់ឱកាសសិក្សាពេញមួយជីវិតសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា – យល់ដឹងច្បាស់ពីសមាហរណកម្មសហគមន៍អាស៊ាន និងឥទ្ធិពលក្នុងការអភិវឌ្ឍមូលធនមនុស្សនៅកម្ពុជា – យល់ដឹងច្បាស់ពីបម្រែបម្រួលប្រជាសាស្ត្រនៅកម្ពុជា៖ ថ្នាក់ជាតិ និងតំបន់ – យល់ដឹងច្បាស់ពីបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានទូរគមនាគមន៍ក្នុងវិស័យអប់រំនៅកម្ពុជា
បំណិនសម្បទា	– ពន្យល់បានពីអត្ថន័យនៃពាក្យការអប់រំ និងគោលនយោបាយអប់រំនៅកម្ពុជា – ចូលរួមអនុវត្តបាននូវរាល់ការវិវត្ត និងរាល់និន្នាការនៃការងារអប់រំដូចជាគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍ គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព និងចក្ខុវិស័យអប់រំឆ្ពោះទៅឆ្នាំ ២០៣០ និងឆ្នាំ២០៥០ – អនុវត្តច្បាប់រដ្ឋធម្មនុញ្ញទាក់ទងនឹងវិស័យអប់រំប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់

	– ធ្វើឱ្យសម្រេចបាននូវយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៤ និងផែនការអភិវឌ្ឍជាតិ ២០៣០ និង២០៥០ – ធ្វើឱ្យសម្រេចបានផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យអប់រំ២០១៩-២០២៣ ជាពិសេសធ្វើឱ្យសម្រេចបានគោលនយោបាយអប់រំ និងកម្មវិធីកំណែទម្រង់វិស័យអប់រំ – អនុវត្តដោយមានភាពទន់ភ្លន់ទៅតាមនិន្នាការសកល (ការអប់រំដើម្បីទាំងអស់គ្នា គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍ គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព និងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពទី៤ គឺធានាឱ្យការអប់រំមានគុណភាពប្រកបដោយសមធម៌ បរិយាប័ន្ន និងលើកកម្ពស់ឱកាសសិក្សាពេញមួយជីវិតសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា) – ចូលរួមចំណែកធ្វើឱ្យសម្រេចបាននូវការធ្វើសមាហរណកម្មសហគមន៍អាស៊ាន និងការអភិវឌ្ឍមូលធនមនុស្សនៅកម្ពុជា – ប្រើប្រាស់ចំណេះដឹងស្ដីពីបម្រែបម្រួលប្រជាសាស្ត្រនៅកម្ពុជាប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព – ប្រើប្រាស់ចំណេះដឹងបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានទូរគមនាគមន៍ក្នុងវិស័យអប់រំ
ចរិយាសម្បទា	– បណ្ដុះស្មារតីចូលរួមចំណែកអនុវត្តគោលនយោបាយអប់រំនៅកម្ពុជា – បណ្ដុះស្មារតីចូលរួមចំណែកយ៉ាងសកម្មនូវរាល់ការវិវត្ត និងរាល់និន្នាការនៃការងារអប់រំ ដូចជាគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍ គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព និងចក្ខុវិស័យអប់រំឆ្ពោះទៅឆ្នាំ២០៣០ និងឆ្នាំ២០៥០ – បណ្ដុះស្មារតីចូលរួមចំណែកអនុវត្តច្បាប់រដ្ឋធម្មនុញ្ញប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ – បណ្ដុះស្មារតីចូលរួមចំណែកអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៤ និងផែនការអភិវឌ្ឍជាតិ ២០៣០ និង២០៥០ – បណ្ដុះស្មារតីចូលរួមចំណែកអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យអប់រំ២០១៩-២០២៣ ជាពិសេសធ្វើឱ្យសម្រេចបានគោលនយោបាយអប់រំ និងកម្មវិធីកំណែទម្រង់វិស័យអប់រំ – បណ្ដុះស្មារតីចូលរួមចំណែកអនុវត្តដោយមានភាពទន់ភ្លន់ទៅតាមនិន្នាការសកល (ការអប់រំដើម្បីទាំងអស់គ្នា គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍ គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព និងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពទី៤ គឺធានាឱ្យការអប់រំមានគុណភាពប្រកបដោយសមធម៌ បរិយាប័ន្ន និងលើកកម្ពស់ឱកាសសិក្សាពេញមួយជីវិតសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា) – បណ្ដុះស្មារតីចូលរួមចំណែកធ្វើឱ្យសម្រេចបាននូវការធ្វើសមាហរណកម្មសហគមន៍អាស៊ាន និងការអភិវឌ្ឍមូលធនមនុស្សនៅកម្ពុជា

	– បណ្ដុះទម្លាប់ប្រើប្រាស់ចំណេះដឹងស្ដីពីបម្រែបម្រួលប្រជាសាស្ត្រនៅកម្ពុជាប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព – បណ្ដុះទម្លាប់ប្រើប្រាស់ចំណេះដឹងបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានទូរគមនាគមន៍ក្នុងវិស័យអប់រំ

៣. គោលគំនិតសំខាន់ៗ

មុខវិជ្ជា**ការអប់រំ និងគោលនយោបាយអប់រំ** នឹងមានបង្ហាញពីគោលគំនិតចម្បងៗ ដូចតទៅ៖

- ច្បាប់រដ្ឋធម្មនុញ្ញទាក់ទងនឹងវិស័យអប់រំ
- យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៤ និងផែនការអភិវឌ្ឍជាតិ ២០៣០ និង២០៥០
- ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យអប់រំ២០១៩-២០២៣៖ គោលនយោបាយអប់រំ និងកម្មវិធីកំណែទម្រង់វិស័យអប់រំ
- និន្នាការសកល៖ ការអប់រំដើម្បីទាំងអស់គ្នា គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍ គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព និងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពទី៤ គឺធានាឱ្យការអប់រំមានគុណភាពប្រកបដោយសមធម៌ បរិយាប័ន្ន និងលើកកម្ពស់ឱកាសសិក្សាពេញមួយជីវិតសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា
- សមាហរណកម្មសហគមន៍អាស៊ាន និងឥទ្ធិពលក្នុងការអភិវឌ្ឍមូលធនមនុស្សនៅកម្ពុជា
- បម្រែបម្រួលប្រជាសាស្ត្រនៅកម្ពុជា៖ ថ្នាក់ជាតិ និងតំបន់
- បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានទូរគមនាគមន៍ក្នុងវិស័យអប់រំនៅកម្ពុជា

៤. របាយម៉ោងសិក្សា

របាយម៉ោងសិក្សា នៃមុខវិជ្ជា**ការអប់រំ និងគោលនយោបាយអប់រំ** ត្រូវបានបែងចែកដូចក្នុងតារាងខាងក្រោម៖

មុខវិជ្ជា	រយៈពេលសិក្សា
ការអប់រំ និងគោលនយោបាយអប់រំ	១ សប្ដាហ៍៖ សិក្សា ៣ ម៉ោង ៣ ម៉ោង x ១៥ សប្ដាហ៍ = ៤៥ ម៉ោង/១ឆ្នាំសិក្សា ស្មើ ០៣ ក្រេឌីត

៥. ការណែនាំអនុវត្ត

ដើម្បីអនុវត្តការបង្រៀនលើមុខវិជ្ជានេះឱ្យបានជោគជ័យ គ្រូបង្រៀនគប្បីត្រូវ៖

- ឱ្យអ្នកសិក្សាក្តាប់បានពីចំណុចគន្លឹះសំខាន់ៗ នៃមេរៀនតាមរយៈការប្រើគោលវិធីសិស្សមជ្ឈមណ្ឌល ក្នុងការរៀន និងបង្រៀន ជំរុញការសិក្សាតាមបែបសកម្ម តាមរយៈការងារជាបុគ្គល ជាដៃគូ ជាក្រុម និងការស្រាវជ្រាវឯកសារជំនួយផ្សេងៗ។
- សម្របសម្រួលសិស្ស ក្នុងការក្តាប់បាននូវខ្លឹមសារមេរៀន ដោយធ្វើការវិភាគស្ថានភាព និងការពិភាក្សារកដំណោះស្រាយដើម្បីទទួលបានទាំងចំណេះ ជំនាញ និងឥរិយាបទដែលសង្គមត្រូវការ។

៦. ការវាយតម្លៃ

ការវាយតម្លៃ គឺជាចំណុចសំខាន់ ក្នុងការវាស់ស្ទង់ពីអ្វីដែលអ្នកសិក្សាទទួលបាន ធៀបទៅនឹងវត្ថុបំណងនៃមេរៀន ឬចំណុចអប្បរមានៃចំណេះអ្នកសិក្សាដែលគួរទទួលបានបន្ទាប់ពីបានបញ្ចប់ចំណុចនៃការសិក្សានីមួយៗនិងបញ្ចប់មុខវិជ្ជា។ ការវាយតម្លៃរួមមានៈ

- សំណួរផ្ទាល់មាត់
- កិច្ចការផ្ទះ
- កិច្ចការក្រុម
- ការឡើងធ្វើបទបង្ហាញ
- ការសួរសំណួរ ការពិភាក្សា ការប្រឡង និងការធ្វើគម្រោងស្រាវជ្រាវជាដើម។

៧. តារាងកម្មវិធីសិក្សាលម្អិត

ខ្លឹមសារ	លទ្ធផលរំពឹងទុក	ម៉ោង
ម៉ូឌុលទី១៖ ផែនការអភិវឌ្ឍជាតិ និងតួនាទីជាយុទ្ធសាស្ត្រនៃការអប់រំ		
១. ច្បាប់រដ្ឋធម្មនុញ្ញទាក់ទងនឹងវិស័យអប់រំ	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងពីសារៈសំខាន់នៃការអប់រំ និងផ្សព្វផ្សាយទៅដល់អ្នកពាក់ព័ន្ធ **បំណិនសម្បទា** – ធ្វើការសម្រេចចិត្តបានត្រឹមត្រូវដោយផ្អែកទៅលើផែនការ និងច្បាប់អប់រំ **ចរិយាសម្បទា**	៦

	– បណ្ដុះស្មារតីឱ្យយល់ដឹងពីតួនាទីរបស់ខ្លួនក្នុងការចូលរួមចំណែកអភិវឌ្ឍជាតិ	
២. យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៤ និងផែនការអភិវឌ្ឍជាតិ ២០៣០ ដល់២០៥០	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងពីចំណុចសំខាន់ៗក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៤ និងផែនការអភិវឌ្ឍជាតិឆ្នាំ២០៣០ ដល់២០៥០ **បំណិនសម្បទា** – មានយុទ្ធសាស្ត្រច្បាស់លាស់ក្នុងការចូលរួមចំណែកធ្វើឱ្យសម្រេចបាននូវផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការអភិវឌ្ឍជាតិ២០៣០ ដល់២០៥០ **ចរិយាសម្បទា** – ចូលរួមចំណែកប្រកបដោយស្មារតីទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ក្នុងការសម្រេចបាននូវយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៤ និងផែនការអភិវឌ្ឍជាតិ២០៣០ ដល់២០៥០	៦
៣. ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យអប់រំ២០១៩ ដល់២០២៣ ៖ គោលនយោបាយអប់រំ និងកម្មវិធីកំណែទម្រង់វិស័យអប់រំ	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងពីគោលនយោបាយអប់រំ និងកម្មវិធីកំណែទម្រង់វិស័យអប់រំ **បំណិនសម្បទា** – បកស្រាយបានពីគោលនយោបាយអប់រំ និងកម្មវិធីកំណែទម្រង់វិស័យអប់រំ **ចរិយាសម្បទា** – ចូលរួមចំណែកធ្វើឱ្យសម្រេចបាននូវគោលនយោបាយអប់រំ និងកម្មវិធីកំណែទម្រង់ វិស័យអប់រំ	១២
ម៉ូឌុលទី២៖ និន្នាការអភិវឌ្ឍជាតិ តំបន់ និងសកលលោក៖ បញ្ហាប្រឈម និងឱកាសដែលមានឥទ្ធិពលដល់វិស័យអប់រំ		
១. និន្នាការសកលៈ ការអប់រំដើម្បីទាំងអស់គ្នា គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍	**វិជ្ជាសម្បទា**	៩

គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព និងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពទី៤ គឺធានាឱ្យការអប់រំមានគុណភាពប្រកបដោយសមធម៌ បរិយាប័ន្ន និងលើកកម្ពស់ឱកាសសិក្សាពេញមួយជីវិតសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា	– យល់ដឹងពីគោលការណ៍សំខាន់ៗនៃៈ ការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍ និងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីគោលការណ៍សំខាន់ៗនៃៈ ការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍ និងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព **ចរិយាសម្បទា** – ចូលរួមចំណែកធ្វើឱ្យសម្រេចបាននូវការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍ និងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព	
២. សមាហរណកម្មសហគមន៍អាស៊ាន និងឥទ្ធិពលក្នុងការអភិវឌ្ឍមូលធនមនុស្សនៅកម្ពុជា	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងពីគោលការណ៍សំខាន់ៗនៃការធ្វើសមាហរណកម្មសហគមន៍អាស៊ាន និងឥទ្ធិពលក្នុងការអភិវឌ្ឍមូលធនមនុស្សនៅកម្ពុជា **បំណិនសម្បទា** – អនុវត្តនូវគោលការណ៍សំខាន់ៗស្តីពីការធ្វើសមាហរណកម្មសហគមន៍អាស៊ាន និងចូលរួមចំណែកក្នុងការអភិវឌ្ឍមូលធនមនុស្សនៅកម្ពុជា **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីចូលរួមចំណែកធ្វើឱ្យសម្រេចបាននូវការអប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍ និងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព	៣
៣. បម្រែបម្រួលប្រជាសាស្ត្រនៅកម្ពុជាៈ		
ថ្នាក់ជាតិ និងតំបន់	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងពីបម្រែបម្រួលប្រជាសាស្ត្រនៅកម្ពុជាទាំងថ្នាក់ជាតិ និងតំបន់ **បំណិនសម្បទា**	៣

	– ចូលរួមចំណែកធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងពីស្ថានភាពបម្រែបម្រួលប្រជាសាស្ត្រនៅកម្ពុជាទាំងថ្នាក់ជាតិ និងតំបន់ **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីចូលរួមចំណែកធ្វើឱ្យសម្រេចបាននូវស្ថានភាពបម្រែបម្រួលប្រជាសាស្ត្រនៅកម្ពុជាទាំងថ្នាក់ជាតិ និងតំបន់	
៤. បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានទូរគមនាគមន៍ក្នុងវិស័យអប់រំនៅកម្ពុជា		
៤.១. ការវិវត្តតម្រូវការទីផ្សារការងារ ៤.២. ការផ្សារភ្ជាប់វិស័យអប់រំទៅនឹងតម្រូវការទីផ្សារការងារ	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងពីបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានទូរគមនាគមន៍ក្នុងវិស័យអប់រំនៅកម្ពុជា **បំណិនសម្បទា** – ចូលរួមចំណែកធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងពីការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានទូរគមនាគមន៍ក្នុងវិស័យអប់រំនៅកម្ពុជា **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីចូលរួមចំណែកធ្វើឱ្យសម្រេចបាននូវបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មានទូរគមនាគមន៍ក្នុងវិស័យអប់រំនៅកម្ពុជា	៦

៨. ឯកសារយោង

– ច្បាប់រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជា៖ ការអប់រំនៅកម្ពុជា៖ ប្រវត្តិ រចនាសម្ព័ន្ធ និង ការគ្រប់គ្រង

សម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងអប់រំ

---

១. សេចក្តីផ្តើម

ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងនិន្នាការសកល រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៤ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យអប់រំ២០១៩-២០២៣ ដោយឈរលើគោលនយោបាយចំនួន ២ គឺ (១) ធានាការអប់រំមានគុណភាព ប្រកបដោយសមធម៌ និងបរិយាបន្ន ដើម្បីលើកកម្ពស់ឱកាសក្នុងសិក្សាពេញមួយជីវិតសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា និង (២) ធានាភាពស័ក្តិសិទ្ធិនៃភាពជាអ្នកដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រងរបស់មន្ត្រីអប់រំគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ការបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្សគឺជាចំណុចអាទិភាពដែលមានអាចខ្វះបាន។

សម្រេចបាននូវចំណុចទាំងអស់ខាងលើនេះ ការបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ ផ្នែកគ្រប់គ្រងអប់រំ លើមុខវិជ្ជាការអប់រំនៅកម្ពុជា៖ ប្រវត្តិ រចនាសម្ព័ន្ធ និងការគ្រប់គ្រង គឺជាកត្តាដែលមិនអាចខ្វះបាន ព្រោះមុខវិជ្ជានេះជួយឱ្យអ្នកដឹកនាំការងារអប់រំទទួលបាននូវគោលគំនិតសំខាន់ៗ ដើម្បីចូលរួម

ចំណែកក្នុងការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវគុណភាពអប់រំ សម្រាប់លើកស្ទួយប្រទេសកម្ពុជាឱ្យក្លាយជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់នៅឆ្នាំ២០៣០ និងជាប្រទេសអភិវឌ្ឍនាឆ្នាំ២០៥០។

ការយល់ដឹងពីការអប់រំនៅកម្ពុជា៖ ប្រវត្តិ រចនាសម្ព័ន្ធ និងការគ្រប់គ្រង របស់អ្នកសិក្សាគឺពិតជាមានសារៈសំខាន់ណាស់ ព្រោះជាពុទ្ធិមួយដែលអាចចូលរួមចំណែកជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការធ្វើឱ្យគោលនយោបាយ និងកំណែទម្រង់នានារបស់រាជរដ្ឋាភិបាលអាចអនុវត្តបានដោយល្អប្រសើរ និងមានចីរភាព ដើម្បីកសាងសង្គមពុទ្ធិ និងវិបុលភាព។

២. គោលបំណង

មុខវិជ្ជាការអប់រំនៅកម្ពុជា៖ ប្រវត្តិ រចនាសម្ព័ន្ធ និងការគ្រប់គ្រង មានគោលបំណងឱ្យអ្នកសិក្សាទទួលបាននូវវិជ្ជាសម្បទា បំណិនសម្បទា និងចរិយាសម្បទាដូចខាងក្រោម៖

វិជ្ជាសម្បទា	– យល់ដឹងច្បាស់ពីប្រវត្តិ រចនាសម្ព័ន្ធ និងការគ្រប់គ្រងអប់រំនៅកម្ពុជា – យល់ដឹងពីការវិវត្ត និងនិន្នាការនៃការងារអប់រំដូចជាការសិក្សាសម័យបូរាណ ដែលរួមមានសម័យនគរភ្នំ សម័យចេនឡា សម័យមហានគរ និងសម័យក្រោយមហានគរ – យល់ដឹងច្បាស់ពីស្ថានភាពនៃការសិក្សានៅក្រោមអាណាព្យាបាលបារាំង ១៨៦៣ ដល់ ១៩៤៥ ដែលរួមមាន ការសិក្សានៅសាលាបារាំងខ្មែរ ឬការសិក្សាជាផ្លូវការ ដូចជាសាលារៀនតាមឃុំ សាលាបឋមសិក្សាជាន់ដំបូង សាលាបឋមសិក្សាបំពេញវិជ្ជា បឋមសិក្សាជាន់ខ្ពស់ និងមធ្យមសិក្សាបារាំង (ស្រុកអាយ) ឧត្តមសិក្សា វិជ្ជាជីវៈសិក្សា និងសាលារៀនឯកជន – យល់ដឹងច្បាស់ពីការសិក្សាអប់រំពីឆ្នាំ១៩៤៥ ដល់១៩៧៥ ដែលរួមមានកម្មវិធីសិក្សា និងសៀវភៅសិក្សា – យល់ដឹងច្បាស់ពីការសិក្សាក្រោយថ្ងៃរំដោះ ៧ មករា ១៩៧៩ដែលរួមមានការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងអប់រំ រចនាសម្ព័ន្ធមន្ទីរអប់រំយុវជន និងកីឡា ខេត្តក្រុង ការអនុវត្តសារាចរណែនាំលេខ០៣អយក.សរណន ពីការគ្រប់គ្រងខ្សែរយៈទទឹង មកការគ្រប់គ្រងខ្សែរយៈបណ្តោយ និងប្រព័ន្ធបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ – យល់ដឹងច្បាស់ពីស្ថានភាពនៃពុទ្ធិកសិក្សាតាមសម័យកាល ដូចជា ពុទ្ធិកបឋម និងមធ្យមសិក្សាពីឆ្នាំ១៩១៤ ការងាររបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត ការពិនិត្យឡើងវិញនូវការវិវត្តនិងសមិទ្ធផលរបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិតក្នុងអតីតកាល សមិទ្ធផលដ៏ធំធេងដែលពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត

	សម្រេចបាន ស្ថានភាព និងការងាររបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិតបច្ចុប្បន្ន និងទិដ្ឋភាពអនាគត សម្រាប់ការងាររបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត
បំណិន សម្បទា	– ពន្យល់បានពីប្រវត្តិ រចនាសម្ព័ន្ធ និងការគ្រប់គ្រងអប់រំនៅកម្ពុជា – ពន្យល់បានពីការវិវត្ត និងនិន្នាការនៃការងារអប់រំដូចជាការសិក្សាសម័យបូរាណ ដែលរួមមានសម័យនគរភ្នំ សម័យចេនឡា សម័យមហានគរ និងសម័យក្រោយមហានគរ – ពន្យល់បានពីស្ថានភាពនៃការសិក្សានៅក្រោមអាណាព្យាបាលបារាំង ១៨៦៣ ដល់ ១៩៤៥ ដែលរួមមាន ការសិក្សានៅសាលាបារាំងខ្មែរ ឬការសិក្សាជាផ្លូវការ ដូចជាសាលារៀនតាមឃុំ សាលាបឋមសិក្សាជាន់ដំបូង សាលាបឋមសិក្សាបំពេញវិជ្ជា បឋមសិក្សាជាន់ខ្ពស់ និងមធ្យមសិក្សាបារាំង (ស្រុកអាយ) ឧត្តមសិក្សា វិជ្ជាជីវៈសិក្សា និងសាលារៀនឯកជន – ពន្យល់បានពីការសិក្សាអប់រំពីឆ្នាំ១៩៤៥ ដល់១៩៧៥ ដែលរួមមានកម្មវិធីសិក្សា និងសៀវភៅសិក្សា – ពន្យល់បានពីការសិក្សាក្រោយថ្ងៃរំដោះ ៧ មករា ១៩៧៩ដែលរួមមានការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងអប់រំ រចនាសម្ព័ន្ធមន្ទីរអប់រំយុវជន និងកីឡា ខេត្តក្រុង ការអនុវត្តសារាចរណែនាំលេខ០៣អយក.សរណន ពីការគ្រប់គ្រងខ្សែរយៈទទឹង មកការគ្រប់គ្រងខ្សែរយៈបណ្តោយ និងប្រព័ន្ធបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ – ពន្យល់បានពីស្ថានភាពនៃពុទ្ធិកសិក្សាតាមសម័យកាល ដូចជា ពុទ្ធិកបឋម និងមធ្យមសិក្សាពីឆ្នាំ១៩១៤ ការងាររបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត ការពិនិត្យឡើងវិញនូវការវិវត្តនិងសមិទ្ធផលរបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិតក្នុងអតីតកាល សមិទ្ធផលដ៏ធំធេងដែលពុទ្ធសាសនបណ្ឌិតសម្រេចបាន ស្ថានភាព និងការងាររបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិតបច្ចុប្បន្ន និងទិដ្ឋភាពអនាគតសម្រាប់ការងាររបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត
ចរិយា សម្បទា	– បណ្តុះស្មារតីចូលរួមចំណែកអនុវត្តការស្រាវជ្រាវពីប្រវត្តិ រចនាសម្ព័ន្ធ និងការគ្រប់គ្រងអប់រំនៅកម្ពុជាទាំងក្នុងអតីត និងបច្ចុប្បន្ន – បណ្តុះស្មារតីចូលរួមចំណែកក្នុងការយល់ដឹងពីការវិវត្ត និងនិន្នាការនៃការងារអប់រំដូចជាការសិក្សាសម័យបូរាណ ដែលរួមមានសម័យនគរភ្នំ សម័យចេនឡា សម័យមហានគរ និងសម័យក្រោយមហានគរ – បណ្តុះស្មារតីចូលរួមចំណែកការសិក្សាស្រាវជ្រាវការងារអប់រំនៅក្រោមអាណាព្យាបាលបារាំង ១៨៦៣ ដល់១៩៤៥ ដែលរួមមាន ការសិក្សានៅសាលាបារាំងខ្មែរ ឬការសិក្សាជា

	ផ្លូវការ ដូចជាសាលារៀនតាមឃុំ សាលាបឋមសិក្សាជាន់ដំបូង សាលាបឋមសិក្សាបំពេញវិជ្ជា បឋមសិក្សាជាន់ខ្ពស់ និងមធ្យមសិក្សាបារាំង (ស្រុកអាយ) ឧត្តមសិក្សា វិជ្ជាជីវៈសិក្សា និងសាលារៀនឯកជន – បណ្តុះស្មារតីចូលរួមចំណែកការសិក្សាអប់រំពីឆ្នាំ១៩៤៥ ដល់១៩៧៥ ដែលរួមមានកម្មវិធីសិក្សា និងសៀវភៅសិក្សា – បណ្តុះស្មារតីចូលរួមចំណែកការសិក្សាក្រោយថ្ងៃរំដោះ ៧ មករា ១៩៧៩ដែលរួមមានការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងអប់រំ រចនាសម្ព័ន្ធមន្ទីរអប់រំយុវជន និងកីឡា ខេត្តក្រុង ការអនុវត្តសារាចរណែនាំលេខ០៣អយក.សរណន ពីការគ្រប់គ្រងខ្សែរយៈទទឹង មកការគ្រប់គ្រងខ្សែ រយៈបណ្តោយ និងប្រព័ន្ធបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ – បណ្តុះទម្លាប់សិក្សាពីស្ថានភាពនៃពុទ្ធិកសិក្សាតាមសម័យកាល ដូចជា ពុទ្ធិកបឋម និងមធ្យមសិក្សាពីឆ្នាំ១៩១៤ ការងាររបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត ការពិនិត្យឡើងវិញនូវការវិវត្តនិងសមិទ្ធ ផលរបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិតក្នុងអតីតកាល សមិទ្ធផលដ៏ធំធេងដែលពុទ្ធសាសនបណ្ឌិតសម្រេចបាន ស្ថានភាព និងការងាររបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិតបច្ចុប្បន្ន និងទិដ្ឋភាពអនាគតសម្រាប់ការងាររបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត

៣. គោលគំនិតសំខាន់ៗ

មុខវិជ្ជាការអប់រំនៅកម្ពុជា៖ ប្រវត្តិ រចនាសម្ព័ន្ធ និងការគ្រប់គ្រង នឹងមានបង្ហាញពីគោលគំនិតចម្បងៗ ដូចតទៅ៖

- ប្រវត្តិ រចនាសម្ព័ន្ធ និងការគ្រប់គ្រងអប់រំនៅកម្ពុជា
- ការវិវត្ត និងនិន្នាការនៃការងារអប់រំដូចជាការសិក្សាសម័យបូរាណ ដែលរួមមានសម័យនគរភ្នំ សម័យចេនឡា សម័យមហានគរ និងសម័យក្រោយមហានគរ
- ស្ថានភាពនៃការសិក្សានៅក្រោមអាណាព្យាបាលបារាំង ១៨៦៣ ដល់១៩៤៥ ដែលរួមមាន ការសិក្សានៅសាលាបារាំងខ្មែរ ឬការសិក្សាជាផ្លូវការ ដូចជាសាលារៀនតាមឃុំ សាលាបឋមសិក្សាជាន់ដំបូង សាលាបឋមសិក្សាបំពេញវិជ្ជា បឋមសិក្សាជាន់ខ្ពស់ និងមធ្យមសិក្សាបារាំង (ស្រុកអាយ) ឧត្តមសិក្សា វិជ្ជាជីវៈសិក្សា និងសាលារៀនឯកជន
- ការសិក្សាអប់រំពីឆ្នាំ១៩៤៥ ដល់១៩៧៥ ដែលរួមមានកម្មវិធីសិក្សា និងសៀវភៅសិក្សា

- ការសិក្សាក្រោយថ្ងៃរំដោះ ៧ មករា ១៩៧៩ដែលរួមមានការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងអប់រំ រចនាសម្ព័ន្ធមន្ទីរអប់រំយុវជន និងកីឡា ខេត្តក្រុង ការអនុវត្តសារាចរណែនាំលេខ០៣អយក.សរណន ពីការគ្រប់គ្រងខ្សែរយៈទទឹង មកការគ្រប់គ្រងខ្សែ រយៈបណ្តោយ និងប្រព័ន្ធបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ
- ស្ថានភាពនៃពុទ្ធិកសិក្សាតាមសម័យកាល ដូចជា ពុទ្ធិកបឋម និងមធ្យមសិក្សាពីឆ្នាំ១៩១៤ ការងាររបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត ការពិនិត្យឡើងវិញនូវការវិវត្តនិងសមិទ្ធ ផលរបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យក្នុងអតីតកាល សមិទ្ធផលដ៏ធំធេងដែលពុទ្ធសាសនបណ្ឌិតសម្រេចបាន ស្ថានភាព និងការងាររបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិតបច្ចុប្បន្ន និងទិដ្ឋភាពអនាគតសម្រាប់ការងាររបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ

៤. របាយម៉ោងសិក្សា

របាយម៉ោងសិក្សា នៃមុខវិជ្ជាការអប់រំនៅកម្ពុជា៖ ប្រវត្តិ រចនាសម្ព័ន្ធ និងការគ្រប់គ្រង ត្រូវបានបែងចែកដូចក្នុងតារាងខាងក្រោម៖

មុខវិជ្ជា	រយៈពេលសិក្សា
ការអប់រំនៅកម្ពុជា៖ ប្រវត្តិ រចនាសម្ព័ន្ធ និងការគ្រប់គ្រង	១ សប្តាហ៍: សិក្សា ៣ ម៉ោង ៣ ម៉ោង x ១៥ សប្តាហ៍ = ៤៥ ម៉ោង/១ឆ្នាំសិក្សា ស្មើ ០៣ ក្រេឌីត

៥. ការណែនាំអនុវត្ត

ដើម្បីអនុវត្តការបង្រៀនលើមុខវិជ្ជានេះឱ្យបានជោគជ័យ គ្រូបង្រៀនគប្បីត្រូវ៖

- ឱ្យអ្នកសិក្សាក្តាប់បានពីចំណុចគន្លឹះសំខាន់ៗ នៃមេរៀនតាមរយៈការប្រើគោលវិធីសិស្សមជ្ឈមណ្ឌល ក្នុងការរៀន និងបង្រៀន ជំរុញការសិក្សាតាមបែបសកម្ម តាមរយៈការងារជាបុគ្គល ជាដៃគូ ជាក្រុម និងការស្រាវជ្រាវឯកសារជំនួយផ្សេងៗ។
- សម្របសម្រួលសិស្ស ក្នុងការក្តាប់បាននូវខ្លឹមសារមេរៀន ដោយធ្វើការវិភាគស្ថានភាព និងការពិភាក្សារកដំណោះស្រាយដើម្បីទទួលបានទាំងចំណេះ ជំនាញ និងឥរិយាបទដែលសង្គមត្រូវការ។

៦. ការវាយតម្លៃ

ការវាយតម្លៃ គឺជាចំណុចសំខាន់ ក្នុងការវាស់ស្ទង់ពីអ្វីដែលអ្នកសិក្សាទទួលបាន ធៀបទៅនឹងវត្ថុបំណងនៃមេរៀន ឬចំណុចអប្បរមានៃចំណេះអ្នកសិក្សាដែលគួរទទួលបានបន្ទាប់ពីបានបញ្ចប់ចំណុចនៃការសិក្សានីមួយៗនិងបញ្ចប់មុខវិជ្ជា។ ការវាយតម្លៃរួមមានៈ

- សំណួរផ្ទាល់មាត់
- កិច្ចការផ្ទះ
- កិច្ចការក្រុម
- ការឡើងធ្វើបទបង្ហាញ
- ការសួរសំណួរ ការពិភាក្សា ការប្រឡង និងការធ្វើគម្រោងស្រាវជ្រាវជាដើម។

៧. តារាងកម្មវិធីសិក្សាលម្អិត

ខ្លឹមសារ	លទ្ធផលរំពឹងទុក	ម៉ោង
ម៉ូឌុលទី១៖ ការសិក្សាសម័យបុរាណ		
១. សម័យនគរភ្នំ ២. សម័យចេនឡា ៣. សម័យមហានគរ ៤. សម័យក្រោយមហានគរ	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងពីការសិក្សានៅក្នុងសម័យបុរាណទៅតាមដំណាក់កាលនីមួយៗដូចជាសម័យនគរភ្នំ សម័យចេនឡា សម័យមហានគរ និងសម័យក្រោយមហានគរ **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីការសិក្សានៅក្នុងសម័យបុរាណទៅតាមដំណាក់កាលនីមួយៗដូចជាសម័យនគរភ្នំ សម័យចេនឡា សម័យមហានគរ និងសម័យក្រោយមហានគរ **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់អតីតកាលរបស់ខ្លួន និងប្រទេសជាតិ	៩
ម៉ូឌុលទី២៖ ការសិក្សានៅក្រោមអាណាព្យាបាលបារាំង ១៨៦៣ ដល់១៩៤៥		
១. ការសិក្សានៅសាលាបារាំងខ្មែរ ឬការសិក្សាជាផ្លូវការ	**វិជ្ជាសម្បទា**	៩

ក. សាលារៀនតាមឃុំ ខ. សាលាបឋមសិក្សាជាន់ដំបូង គ. សាលាបឋមសិក្សាបំពេញវិជ្ជា ឃ. បឋមសិក្សាជាន់ខ្ពស់ និងមធ្យមសិក្សាបារាំង (ស្រុកអាយ) ង. ឧត្តមសិក្សា ច. វិជ្ជាជីវៈសិក្សា ឆ. សាលារៀនឯកជន ២. ការសិក្សាបែបប្រពៃណីកែប្រែថ្មី ក. ការបង្កើតសាលាអនុវត្ត ខ. ការបង្កើតសាលាអនុវត្តជាន់ខ្ពស់ គ. បុគ្គលិកបម្រើការសិក្សាបែបប្រពៃណីកែប្រែថ្មី ៣. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន	– យល់ដឹងពីការសិក្សានៅក្រោមអាណាព្យាបាលបារាំងដូចជាការសិក្សាតាមសាលាឃុំ សាលាបឋមសិក្សាជាន់ដំបូង សាលាបឋមសិក្សាបំពេញវិជ្ជា សាលាបឋមសិក្សាជាន់ខ្ពស់ និងមធ្យមសិក្សាបារាំង (ស្រុកអាយ) ឧត្តមសិក្សាវិជ្ជាជីវៈ និងសាលារៀបឯកជន **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីការសិក្សានៅក្រោមអាណាព្យាបាលបារាំងដូចជាការសិក្សាតាមសាលាឃុំ សាលាបឋមសិក្សាជាន់ដំបូង សាលាបឋមសិក្សាបំពេញវិជ្ជា សាលាបឋមសិក្សាជាន់ខ្ពស់ និងមធ្យមសិក្សាបារាំង (ស្រុកអាយ) ឧត្តមសិក្សា វិជ្ជាជីវៈ និងសាលារៀបឯកជន **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់អតីតកាលរបស់ខ្លួន និងប្រទេសជាតិ	
ម៉ូឌុលទី ៣៖ ការសិក្សាអប់រំពីឆ្នាំ១៩៤៥ ដល់១៩៧៥		
១. កម្មវិធីសិក្សា ២. សៀវភៅសិក្សា	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងពីការអប់រំនៅក្នុងឆ្នាំ១៩៤៥ ដល់ឆ្នាំ១៩៧៥ ដូចជាកម្មវិធីសិក្សា និងសៀវភៅសិក្សាគោល **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីការអប់រំនៅក្នុងឆ្នាំ១៩៤៥ ដល់ឆ្នាំ១៩៧៥ ដូចជាកម្មវិធីសិក្សា និងសៀវភៅសិក្សាគោល **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់អតីតកាលរបស់ខ្លួន និងប្រទេសជាតិ	៩

ម៉ូឌុលទី៤៖ ការសិក្សាក្រោយថ្ងៃរំដោះ ៧ មករា ១៩៧៩		
១. ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងអប់រំ ២. រចនាសម្ព័ន្ធមន្ទីរអប់រំយុវជន និងកីឡាខេត្តក្រុង ៣. ការអនុវត្តសារាចរណែនាំលេខ០៣ អយកសរណេន ៤. ពីការគ្រប់គ្រងខ្សែរយៈទទឹង មកការគ្រប់គ្រងខ្សែរយៈបណ្តោយ ៥. ប្រព័ន្ធបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ ៦. ការសន្និដ្ឋានជារួម	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងពីការអប់រំនៅក្រោយថ្ងៃរំដោះ ៧ មករា ១៩៧៩ ដូចជា១ ការរៀបចំ .និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងអប់រំ រចនាសម្ព័ន្ធមន្ទីរអប់រំយុវជន និងកីឡា ខេត្តក្រុងការអនុវត្តសារាចរណែនាំលេខ០៣អយក. សរណេន ពីការគ្រប់គ្រងខ្សែរយៈទទឹង មកការគ្រប់គ្រងខ្សែរយៈបណ្តោយ និងប្រព័ន្ធបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីការអប់រំនៅក្រោយថ្ងៃរំដោះ ៧ មករា ១៩៧៩ ដូចជា១ការរៀបចំ និងការ . ប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងអប់រំ រចនាសម្ព័ន្ធមន្ទីរអប់រំយុវជន និងកីឡា ខេត្តក្រុងការអនុវត្តសារាចរណែនាំលេខ០៣អយក. សរណេន ពីការគ្រប់គ្រងខ្សែរយៈទទឹង មកការគ្រប់គ្រងខ្សែរយៈបណ្តោយ និងប្រព័ន្ធបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់អតីតកាលរបស់ខ្លួន និងប្រទេសជាតិ	៩
ម៉ូឌុលទី៥៖ ពុទ្ធិកសិក្សា		
១. ពុទ្ធិកសិក្សាពីឆ្នាំ១៩១៤ ក. ពុទ្ធិកបឋមសិក្សា ខ. ពុទ្ធិកមធ្យមសិក្សា ២. ការងាររបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត ក. ការពិនិត្យឡើងវិញនូវការវិវត្តនិង	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងពីពុទ្ធិកសិក្សាពីឆ្នាំ១៩១៤ (ក) ពុទ្ធិកបឋមសិក្សា (ខ) ពុទ្ធិកមធ្យមសិក្សា ការងាររបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិតការពិនិត្យឡើងវិញនូវការវិវត្តនិងសមិទ្ធ	៩

សមិទ្ធផលរបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិតក្នុងអតីតកាល ខ. សមិទ្ធផលដ៏ធំធេងដែលពុទ្ធសាសនបណ្ឌិតសម្រេចបាន គ. ស្ថានភាព និងការងាររបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិតបច្ចុប្បន្ន ឃ. ទិដ្ឋភាពអនាគតសម្រាប់ការងាររបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត	ផលរបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិតក្នុងអតីតកាល សមិទ្ធផលដ៏ធំធេងដែលពុទ្ធសាសនបណ្ឌិតសម្រេចបាន ស្ថានភាពនិងការងាររបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិតបច្ចុប្បន្ន និងទិដ្ឋភាពអនាគតសម្រាប់ការងាររបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីពុទ្ធិកសិក្សាពីឆ្នាំ១៩១៤ (ក) ពុទ្ធិកបឋមសិក្សា (ខ) ពុទ្ធិកមធ្យមសិក្សា ការងាររបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិតការពិនិត្យឡើងវិញនូវការវិវត្តនិងសមិទ្ធផលរបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិតក្នុងអតីតកាល សមិទ្ធផលដ៏ធំធេងដែលពុទ្ធសាសនបណ្ឌិតសម្រេចបាន ស្ថានភាពនិងការងាររបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិតបច្ចុប្បន្ន និងទិដ្ឋភាពអនាគតសម្រាប់ការងាររបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីស្រឡាញ់អតីតកាលរបស់ខ្លួននិងប្រទេសជាតិ	

៨. ឯកសារយោង

– ច្បាប់រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជា៖ រដ្ឋបាលអប់រំ៖ ការកសាងផែនការ និង អនុវត្តផែនការ

សម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងអប់រំ

១.សេចក្តីផ្តើម

Within education administration, planning is an important element. Without planning there will be no direction where to go and no tool for progress measurement. Educational planning is the formal process of making decisions about the future of educational organisations and systems. Plans are statement of what will be done and the sequence,

timing, resources, and responsibilities needed to achieve the set goals and targets of the plan.

This course focuses specifically on methods of analysing the particular system′s or organisation′s environment and developing appropriate strategies and policies; various approaches to planning and assumptions on which they are based; and the planning processes associated with each of these approaches (e.g., participatory, top-down and decentralised). Results-based programme planning and management methods will be introduced using practical case studies, including methods of causal analysis and problem tree, strategic choices, and logical framework.

The course will also introduce a human rights-based approach to programming which includes a rights-based conceptual framework for education, role pattern analysis and capacity gap analysis. This course will also provide students as well as all education administrators with essential and necessary information on education financing.

២. គោលបំណង

គោលបំណងនៃមុខវិជ្ជានេះ គឺជួយឱ្យអ្នកសិក្សាទទួលបាន៖

(i) understand theoretical perspectives related to educational planning

(ii) make education sector diagnosis

(iii) develop strategic planning frameworks

(iv) Assess the institutional capacity

វិជ្ជាសម្បទា	– Understand theoretical perspectives related to educational planning – Know how to make education sector diagnosis
បំណិន	– Explain and develop strategic planning frameworks

សម្បទា	– Be able to assess the institutional capacity
ចរិយាសម្បទា	– Love improving their knowledge, capacity and other skills for thier effective work results

៣. គោលគំនិតសំខាន់ៗ

- Methods of analysing the particular system′s or organization′s environment
- Methods of developing appropriate strategies and policies
- Result-based programme planning and management methods will be introduced using practical case studies including methods of casual analysis and problem tree, strategic choices, and logical framework

៤. របបម៉ោងសិក្សា

របបម៉ោងសិក្សាមុខវិជ្ជាការអប់រំ និងគោលនយោបាយអប់រំ ត្រូវបានបែងចែកដូចនៅខាងក្រោម៖

មុខវិជ្ជា	រយៈពេលសិក្សា
ការអប់រំ និងគោលនយោបាយអប់រំ	ចំនួនម៉ោងបង្រៀនក្នុងមួយសប្តាហ៍ ៣ ម៉ោង សរុប ៤៥ ម៉ោង ស្មើ ៣ ក្រេឌីត

៥. ការណែនាំអនុវត្ត

ដើម្បីអនុវត្តការបង្រៀនលើមុខវិជ្ជានេះឱ្យបានជោគជ័យ គ្រូឧទ្ទេសគប្បីត្រូវ៖

- ឱ្យអ្នកសិក្សាក្តាប់បានពីចំណុចគន្លឹះសំខាន់ៗនៃមេរៀននីមួយៗតាមរយៈការប្រើប្រាស់គោលវិធីសិស្សមជ្ឈមណ្ឌល និងសម្ភារៈឧបទ្ទេសក្នុងការរៀន និងបង្រៀនជំរុញការសិក្សាតាមបែបសកម្មតាមរយៈការងារបុគ្គល ជាដៃគូ ជាក្រុមតូច ក្រុមធំ និងស្រាវជ្រាវឯកសាជំនួយផ្សេងៗ។
- ដាក់កិច្ចការឱ្យសិស្សអនុវត្តជាក់ស្តែង
- បង្កើតឱកាសឱ្យពួកគាត់ផ្សារភ្ជាប់ចំណេះដឹងទ្រឹស្តីជាមួយនឹងសកម្មភាព ដែលកើតមានក្នុងអាជីពការងារប្រចាំថ្ងៃ ដើម្បីស្វែងរកដំណោះស្រាយល្អសម្រាប់សហគមន៍ និងសង្គមជាតិ

ទាំងមូលនិងដើម្បីធ្វើយ៉ាងណាឱ្យទទួលបានចំណេះដឹងលើមុខវិជ្ជានេះបានពេញលេញ មានជំនាញច្បាស់លាស់ និងមានឥរិយាបថជាវិជ្ជមានចំពោះខ្លួនឯង សហគមន៍ សង្គម និង ប្រទេសជាតិ។

៦. ការវាយតម្លៃ

ការវាយតម្លៃជា គឺជាចំណុចសំខាន់ក្នុងការវាស់ស្ទង់ពីអ្វីដែលអ្នកសិក្សាអាចទទួលបានពីការ បណ្តុះបណ្តាលដោយធៀបទៅនឹងវត្ថុបំណងនៃមេរៀននីមួយៗ និងបញ្ចប់មុខវិជ្ជា។ វិធីសាស្ត្រវាយតម្លៃរួម មាន៖

- សំណួរផ្ទាល់មាត់
- កិច្ចការផ្ទះ
- កិច្ចការជាក្រុម
- ការឡើងធ្វើបទបង្ហាញ
- ការសួរសំណួរ ការពិភាក្សា ការប្រឡង និងការធ្វើគម្រោងស្រាវជ្រាវនានា

៧. តារាងកម្មវិធីលម្អិត

ខ្លឹមសារ	លទ្ធផលសិក្សារំពឹងទុក	ម៉ោង
Introduction on the course		
Lecture: Key indicators in education – Access to and coverage of education – Internal efficiency of an education – Quality of education Exercise and practices	**វិជ្ជាសម្បទា** – Understand theoretical perspectives related to educational planning – Know how to make education sector diagnosis **បំណិនសម្បទា** – Explain and develop strategic planning frameworks – Be able to assess the institutional capacity **ចរិយាសម្បទា**	៣

	– Love improving their knowledge, capacity and other skills for thier effective work results	
Lecture: **Introductory economics and concepts of cost, and expenditure** – Economics: Concepts and general framework – Concepts of cost in economic and education – The scope and classification of education expenditure **Exercise and practice**	**វិជ្ជាសម្បទា** – Understand theoretical perspectives related to educational planning – Know how to make education sector diagnosis **បំណិនសម្បទា** – Explain and develop strategic planning frameworks – Be able to assess the institutional capacity **ចរិយាសម្បទា** – Love improving their knowledge, capacity and other skills for thier effective work results	៣
Lecture: **Instruments for sector diagnosis** – Available and reliable data and information – Development of key relevant indicators – Angles of analyses **Discussion and exercise**	**វិជ្ជាសម្បទា** – Understand theoretical perspectives related to educational planning – Know how to make education sector diagnosis **បំណិនសម្បទា** – Explain and develop strategic planning frameworks – Be able to assess the institutional capacity **ចរិយាសម្បទា**	៣

	– Love improving their knowledge, capacity and other skills for thier effective work results	
Lecture: Education Sector Diagnosis (ESD) – Identification of problem – Prioritization of problems – Analysis of their cause **Discussion and exercise**	**វិជ្ជាសម្បទា** – Understand theoretical perspectives related to educational planning – Know how to make education sector diagnosis **បំណិនសម្បទា** – Explain and develop strategic planning frameworks – Be able to assess the institutional capacity **ចរិយាសម្បទា** – Love improving their knowledge, capacity and other skills for thier effective work results	៣
Lecture: Policy Development – Identification of policy options – Policy options and consultation **Discussion and exercise**	**វិជ្ជាសម្បទា** – Understand theoretical perspectives related to educational planning – Know how to make education sector diagnosis **បំណិនសម្បទា** – Explain and develop strategic planning frameworks – Be able to assess the institutional capacity **ចរិយាសម្បទា**	៣

	– Love improving their knowledge, capacity and other skills for thier effective work results	
Lecture: Policy and strategy formulation – Policy decision – Policy and strategy formulation **Discussion and exercise**	**វិជ្ជាសម្បទា** – Understand theoretical perspectives related to educational planning – Know how to make education sector diagnosis **បំណិនសម្បទា** – Explain and develop strategic planning frameworks – Be able to assess the institutional capacity **ចរិយាសម្បទា** – Love improving their knowledge, capacity and other skills for thier effective work results	៣
Lecture: Projection and simulation: Tools for policy dialogue and educational strategies – Theory and concepts – Projection of students **Exercise and practice**	**វិជ្ជាសម្បទា** – Understand theoretical perspectives related to educational planning – Know how to make education sector diagnosis **បំណិនសម្បទា** – Explain and develop strategic planning frameworks – Be able to assess the institutional capacity **ចរិយាសម្បទា**	៣

	– Love improving their knowledge, capacity and other skills for thier effective work results	
Lecture: **Projection and simulation: Tools for policy dialogue and educational strategies(Cont.)** – Teachers, classroom, textbooks requirements – Costing **Exercise and practice**	**វិជ្ជាសម្បទា** – Understand theoretical perspectives related to educational planning – Know how to make education sector diagnosis **បំណិនសម្បទា** – Explain and develop strategic planning frameworks – Be able to assess the institutional capacity **ចរិយាសម្បទា** – Love improving their knowledge, capacity and other skills for thier effective work results	៣
Lecture: **Costing and financing of education plans** – Assessing the resource requirements – Identifying strategies to mobilize the required resources **Discussion**	**វិជ្ជាសម្បទា** – Understand theoretical perspectives related to educational planning – Know how to make education sector diagnosis **បំណិនសម្បទា** – Explain and develop strategic planning frameworks – Be able to assess the institutional capacity **ចរិយាសម្បទា**	៣

	– Love improving their knowledge, capacity and other skills for thier effective work results	
Lecture: Costing and financing of education plans (conti.) – Assessing the resource requirements – Identifying strategies to mobilize the required resources **Discussion**	**វិជ្ជាសម្បទា** – Understand theoretical perspectives related to educational planning – Know how to make education sector diagnosis **បំណិនសម្បទា** – Explain and develop strategic planning frameworks – Be able to assess the institutional capacity **ចរិយាសម្បទា** – Love improving their knowledge, capacity and other skills for thier effective work results	៣
Lecture: Design of operational plans and action plans – Program, action plan, and project – Development of problem tree – Development objective tree **Exercise and practice**	**វិជ្ជាសម្បទា** – Understand theoretical perspectives related to educational planning – Know how to make education sector diagnosis **បំណិនសម្បទា** – Explain and develop strategic planning frameworks – Be able to assess the institutional capacity **ចរិយាសម្បទា**	៣

	– Love improving their knowledge, capacity and other skills for thier effective work results	
Lecture: Design of operational plans and action plans (Cont.) – Development of Logframe – Gantt Chart **Exercise and practice**	**វិជ្ជាសម្បទា** – Understand theoretical perspectives related to educational planning – Know how to make education sector diagnosis **បំណិនសម្បទា** – Explain and develop strategic planning frameworks – Be able to assess the institutional capacity **ចរិយាសម្បទា** – Love improving their knowledge, capacity and other skills for thier effective work results	៣
Lecture: Institutional capacity assessment – Organizational audit – Recommendations for possible improvements	**វិជ្ជាសម្បទា** – Understand theoretical perspectives related to educational planning – Know how to make education sector diagnosis **បំណិនសម្បទា** – Explain and develop strategic planning frameworks – Be able to assess the institutional capacity **ចរិយាសម្បទា**	៣

	– Love improving their knowledge, capacity and other skills for thier effective work results	
Lecture: **Institutional capacity assessment (Cont.)** – Organizational audit – Recommendations for possible improvements **Discussion**	**វិជ្ជាសម្បទា** – Understand theoretical perspectives related to educational planning – Know how to make education sector diagnosis **បំណិនសម្បទា** – Explain and develop strategic planning frameworks – Be able to assess the institutional capacity **ចរិយាសម្បទា** – Love improving their knowledge, capacity and other skills for thier effective work results	៣
Lecture: Closing thoughts and discussion – Course wrap up – Course assessment	**វិជ្ជាសម្បទា** – Understand theoretical perspectives related to educational planning – Know how to make education sector diagnosis **បំណិនសម្បទា** – Explain and develop strategic planning frameworks – Be able to assess the institutional capacity **ចរិយាសម្បទា**	៣

	– Love improving their knowledge, capacity and other skills for thier effective work results	

៨. ឯកសារយោង

Required reading

Alian M. et all (2003). *Tool for education policy analysis*. World Bank

IIEP (2009). *Education indicators technical guidelines*. Paris: International Institute for Educational Planning/UNESCO.

IIEP (2013). *Measuring access to education and participation of the school age population*. Advanced training programme in educational planning and management. Unit 4: Paris: International Institute for educational planning (IIEP)/UNESCO.

IIEP (2013). *Internal efficiency of an education system.* Advanced training programme in educational planning and management. Unit 5: Paris UNESCO/International Institute for Educational Planning.

IIEP (2013). *Indicators on education cost and finance*. Advanced training programme in educational planning and management. Unit 6: Paris: UNESCO/International Institute for Educational Planning.

IIEP (2014). *Education Sector Diagnosis*. Module 4. Paris UNESCO/International Institute for Educational Planning.

MoEYS (1998). *Introduction to educational planning for educational administrators*. *Training notes on educational planning and management*. Part 2: Phnom Penh: Ministry of Education, Youth and Sport (MoEYS)/Planning Department/UNDP/ UNESCO.

MoEYS (2003). *Education for all National Plan (EFA) 2003-2015*: Phnom Penh: MoEYS.

MoEYS (September, 2010). *Education Strategic plan 2009-2013*: Phnom Penh: Planning Department/MoEYS.

MoEYS (March, 2014). *Education Strategic plan 2014-2018*: Phnom Penh: Planning Department/MoEYS.

MoEYS (November, 2016). *Mid-Term Review in 2016* of the *Education Strategic plan 2014-2018*: Phnom Penh: Planning Department/MoEYS.

MoEYS (March, 2018). *The Education, Youth and Sport Performance in the Academic Year 2016-2017 and Goals for the Academic Year 2017-2018.* Phnom Penh:

UNESCO (2005). *Handbook for decentralized education planning.* UNESCO/Bangkok.

UNESCO (2013). *UNESCO handbook on education analysis and programming. Volume 1. UNESCO/Bangkok.*

UNESCO (2013). *UNESCO handbook on education analysis and programming. Volume 2. UNESCO/Bangkok*

Further reading

Bertrand, O. (2004). *Planning Human Resources: Methods, experiences and practices*. No. 75. Paris: UNESCO/International Institute for Educational Planning.

Hite, J. S. (2001). *Reviewing quantitative research to inform educational policy: processes*. No. 69. Paris: UNESCO/International Institute for Educational Planning.

MoP. (2004). *Cambodia inter-censal population survey*. Phnom Penh. Ministry of Planning (MoP).

MoEYS (1997). *Educational planning: Planning concepts and methods.* First edition, Phnom Penh: MoEYS/UNESCO/UNDP Project CMB/91/009.

MoEYS (2005 C). *Seminar report review of the education sector-wide approach in Cambodia*. Phnom Penh: UNICEF.

MoP (2005). *National Strategic Development Plan (NSDP) 2014-2018.* Phnom Penh: Ministry of Planning (DoP).

Ross, N. K. & Mahlck, L. (1990). *Planning the Quality of Education: The collection and use of data for informed decision-making*. Paris: Pergamon Press/UNESCO/International Institute for Educational Planning.

Sack, H. & Saidi, M. (1997). *Functional analysis (Management audits) of the organization of ministries of education*. No. 54. Paris: UNESCO/International Institute for Educational Planning.

Key relevant websites

1- International Institute for Educational Planning (http://www.unesco.org/iiep/)

2- National University of Education Planning and Administration (http://www.nuepa.org/)

3- ANTRIEP (Asian Network of Training and Research Institutions in Educational Planning) (http://www.antriep.net/html/supervision.htm)

4- Educational Policy (http://epx.sagepub.com/)

5- British Journal of Educational Studies (http://www.blackwell-synergy.com/loi/bjes)

6- Canadian Journal of Educational Administration and Policy (http://www.umanitoba.ca/publications/cjeap/)

7- Center for Educational Research and Innovation of OECD (http://www.oecd.org/)

8- World Bank Office in Cambodia (http://www.worldbank.com/kh)

កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជា៖ ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ
សម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងអប់រំ

---

១. សេចក្តីផ្តើម

ប្រទេសនីមួយៗលើពិភពលោក តែងចាត់ទុកវិស័យអប់រំជាវិស័យគន្លឹះមួយ ដែលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការអភិវឌ្ឍសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ច ពិសេសការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស ដើម្បីបម្រើតម្រូវការរបស់សង្គមជាតិ។ ដោយសារសង្គមមានការអភិវឌ្ឍឥតឈប់ឈរ ទើបវិស័យអប់រំត្រូវតែយកចិត្តទុកដាក់ខ្លាំងលើការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស។

ឈរលើស្មារតីនេះ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡាបានកំណត់ផែនការអាទិភាពសម្រាប់កែទម្រង់វិស័យអប់រំ ជាពិសេសលើការលើកកម្ពស់និងបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីគ្រប់គ្រងអប់រំ ដើម្បីធានាឱ្យកម្ពុជា មានធនធានមនុស្សដែលមានសមត្ថភាពសម្រាប់ដំណើរការអភិវឌ្ឍលើគ្រប់វិស័យ។ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡាបានកែលម្អកម្មវិធីសិក្សាគ្រប់មុខវិជ្ជានៅគ្រប់កម្រិតពីបឋមសិក្សា រហូតដល់មធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ និងតាមគ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលគ្រូទាំងអស់ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការទីផ្សារពលកម្ម ផលប្រយោជន៍របស់អ្នកសិក្សា និងធ្វើឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើងនូវគុណភាពអប់រំ ឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រែប្រួលរបស់ពិភពលោក និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដំណាក់កាលទី៤ ដែលបានបង្ហាញការប្តេជ្ញាចិត្តខ្ពស់របស់កម្ពុជា ក្នុងការប្រែក្លាយទៅជាប្រទេសដែលមានប្រាក់ចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់ត្រឹមឆ្នាំ២០៣០ និងជាប្រទេសមានប្រាក់ចំណូលខ្ពស់នៅឆ្នាំ២០៥០។

កម្មវិធីសិក្សាលម្អិត មុខវិជ្ជាការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងអប់រំ ផ្នែកវិជ្ជាជីវៈនាយកសាលា និងផ្នែកអធិការអប់រំនៅវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ ត្រូវបានរៀបចំ និងធ្វើការកែលម្អឡើង ដើម្បីសម្រេចនូវចក្ខុវិស័យខាងលើ ដែលកម្ពុជាត្រូវលើកកម្ពស់ និងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវកត្តាសំខាន់ៗសម្រាប់ទ្រទ្រង់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងបង្កើនភាពប្រកួតប្រជែងខណៈពេលកម្ពុជាកំពុងពង្រីកខ្លួនចូលទៅក្នុងឧស្សាហកម្មថ្មីនៃទីផ្សារការងារនាពេលបច្ចុប្បន្ន។

២. គោលបំណង

កម្មវិធីសិក្សាមុខវិជ្ជាការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុនេះមានគោលបំណងផ្តល់នូវ៖

វិជ្ជាសម្បទា	– ចំណេះដឹងក្នុងការរៀបចំ អនុវត្ត និងពិនិត្យតាមដានការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។ – ការរៀបរាប់បានពីជំហានទាំងបួននៃកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ – ការរៀបរាប់បានពីវដ្តនៃការរៀបចំផែនការថវិកា
បំណិនសម្បទា	– ការពន្យល់បានពីលក្ខណៈសំខាន់ៗនៃកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ – ការកំណត់បានពីជំហាននិងតួអង្គសំខាន់ៗក្នុងការរៀបចំផែនការថវិកានៅកម្ពុជា – ការកំណត់បាននូវធាតុសំខាន់ៗដូចជាកម្មវិធី អនុកម្មវិធី សកម្មភាព សូចនាករ និងចំណុចដៅ – ការគ្រោងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រថវិកា ផែនការថវិកាប្រចាំឆ្នាំ និងផែនការប្រតិបត្តិប្រចាំឆ្នាំបានសម្រាប់អង្គភាពខ្លួនបាន – ការអនុវត្ត ពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃការអនុវត្តផែនការថវិកាបាន

ចរិយាសម្បទា	- ស្មារតីទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ក្នុងការរៀបចំ ការអនុវត្ត ការពិនិត្យតាមដាននិងវាយតម្លៃនូវរាល់ការងារដែលមានការពាក់ព័ន្ធនឹងថវិកា

៣. គោលគំនិតសំខាន់ៗ

- ការធ្វើកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈនៅកម្ពុជា
- ចំណុចគន្លឹះនៃការធ្វផែនការថវិកានៅកម្ពុជា
- ជំហាននៃការរៀបចំផែនការថវិកា
- ដំណើរការនៃការកំណត់សមាសភាគកម្មវិធីនិងការវាស់វែងលទ្ធផលការងារ
- បញ្ញត្តិទាក់ទងទៅនឹងផែនការចំណាយ និងការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ថវិកា
- វិភាគការធ្វើចំណោលអប់រំនិងការប្រែប្រួល
- ផែនការនៃការចំណាយថវិកា

៤. របបម៉ោងសិក្សា

របបម៉ោងសិក្សាមុខវិជ្ជាការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបានបែងចែកដូចនៅខាងក្រោម៖

មុខវិជ្ជា	រយៈពេលសិក្សា
ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ	ចំនួនម៉ោងបង្រៀនក្នុងមួយសប្តាហ៍ ៣ ម៉ោង សរុប ៤៥ ម៉ោង ស្មើ ៣ ក្រេឌីត

៥. ការណែនាំអនុវត្ត

ដើម្បីអនុវត្តការបង្រៀនលើមុខវិជ្ជានេះឱ្យបានជោគជ័យគ្រូឧទ្ទេសគប្បីត្រូវ៖

- ឱ្យអ្នកសិក្សាក្តាប់បានពីចំណុចគន្លឹះសំខាន់ៗនៃមេរៀននីមួយៗតាមរយៈការប្រើប្រាស់គោលវិធីសិស្សមជ្ឈមណ្ឌល និងសម្ភារៈឧបទ្ទេសក្នុងការរៀន និងបង្រៀនជំរុញការសិក្សាតាមបែបសកម្មតាមរយៈការងារបុគ្គល ជាដៃគូ ជាក្រុមតូច ក្រុមធំ និងស្រាវជ្រាវឯកសាជំនួយផ្សេងៗ។
- ដាក់កិច្ចការឱ្យសិស្សអនុវត្តជាក់ស្តែង

– បង្កើតឱកាសឱ្យពួកគាត់ផ្សារភ្ជាប់ចំណេះដឹងទ្រឹស្ដីជាមួយនឹងសកម្មភាព ដែលកើតមានក្នុងអាជីពការងារប្រចាំថ្ងៃ ដើម្បីស្វែងរកដំណោះស្រាយល្អសម្រាប់សហគមន៍ និងសង្គមជាតិទាំងមូលនិងដើម្បីធ្វើយ៉ាងណាឱ្យទទួលបានចំណេះដឹងលើមុខវិជ្ជានេះបានពេញលេញ មានជំនាញច្បាស់លាស់ និងមានឥរិយាបថជាវិជ្ជមានចំពោះខ្លួនឯង សហគមន៍ សង្គម និងប្រទេសជាតិ។

៦. ការវាយតម្លៃ

ការវាយតម្លៃជា គឺជាចំណុចសំខាន់ក្នុងការវាស់ស្ទង់ពីអ្វីដែលអ្នកសិក្សាអាចទទួលបានពីការ បណ្តុះបណ្តាលដោយធៀបទៅនឹងវត្ថុបំណងនៃមេរៀននីមួយៗ និងបញ្ចប់មុខវិជ្ជា។ វិធីសាស្ត្រវាយតម្លៃរួមមាន៖

– សំណួរផ្ទាល់មាត់
– កិច្ចការផ្ទះ
– កិច្ចការជាក្រុម
– ការឡើងធ្វើបទបង្ហាញ
– ការសួរសំណួរ ការពិភាក្សា ការប្រឡង និងការធ្វើគម្រោងស្រាវជ្រាវនានា

៧. តារាងកម្មវិធីលម្អិត

ខ្លឹមសារ	លទ្ធផលសិក្សារំពឹងទុក	ម៉ោង
ជំពូកទី១៖ ការធ្វើកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និងធាតុសំខាន់ៗនៃការរៀបចំផែនការថវិកានៅកម្ពុជា		១៥ម៉
មេរៀនទី១៖ កំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈនៅកម្ពុជា ១.១ វត្ថុបំណងនៃការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ១.២ ដំណាក់កាលនានានៃការធ្វើកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ	**វិជ្ជាសម្បទា** – រៀបរាប់បានពីលក្ខណៈសំខាន់ៗនៃកំណែទម្រង់ ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈនៅកម្ពុជា និងចំណងទាក់ទងរបស់វាក្នុងវិស័យអប់រំ **បំណិនសម្បទា**	៦ម៉

១.៣ ការរៀបចំថវិកាកម្មវិធី ១.៤ កំណែទម្រង់ថវិកាជាអាទិភាពក្នុងវិស័យអប់រំនៅកម្ពុជា	– បកស្រាយបានពីចំណុចផ្តោតសំខាន់ៗនៃការធ្វើកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈនៅកម្ពុជានិងចំណងទាក់ទងរបស់វាក្នុងវិស័យអប់រំ **ចរិយាសម្បទា** – បណ្តុះស្មារតីយកចិត្តទុកដាក់លើការងារឱ្យស្របទៅនឹងដំណាក់កាលកំណែទម្រង់នីមួយៗ	
មេរៀនទី២៖ ចំណុចគន្លឹះ ស្តីពីការធ្វើផែនការថវិកានៅកម្ពុជា		
២.១ ការបន្សុំគោលនយោបាយជាមួយ នឹងផែនការថវិកា ២.២ ប្រភេទនៃផែនការ និងផែនការថវិកានៅកម្ពុជា៖ ការបន្សុំ និងរចនាសម្ព័ន្ធ ២.៣ តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ភាគីពាក់ព័ន្ធក្នុងការធ្វើផែនការថវិកា នៅថ្នាក់កណ្តាល និងថ្នាក់រាជធានី-ខេត្ត ២.៤ ក្របខណ្ឌពេលវេលា នៃការរៀបចំផែនការថវិកា៖ពីការរៀបចំ ទៅដល់ការផ្សព្វផ្សាយជាផ្លូវការ	**វិជ្ជាសម្បទា** – រៀបរាប់បានពីគោលនយោបាយអាទិភាព – កំណត់បានពីអ្នកពាក់ព័ន្ធត្រូវចូលរួមក្នុងការរៀបចំផែនការថវិកា – ពណ៌នាបានពីដំណើរការ និងក្របខ័ណ្ឌពេលវេលា សម្រាប់ការរៀបចំផែនការថវិកា **បំណិនសម្បទា** – បន្សុំគ្នាបានរវាងគោលនយោបាយ និងផែនការថវិកា – បកស្រាយបានពីតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់តួអង្គសំខាន់ៗ ក្នុងការធ្វើផែនការថវិកានៅថ្នាក់កណ្តាល និងថ្នាក់រាជធានី-ខេត្ត **ចរិយាសម្បទា** – រៀបចំផែនការបានទាន់ពេលវេលានិងបានសមស្របទៅនឹងគោលនយោបាយនិងកំណែទម្រង់អាទិភាព	៩ម៉
ជំពូកទី២៖ ការរៀបចំផែនការថវិកា		**១៥ម៉**
មេរៀនទី១៖ ជំហាននៃការរៀបចំផែនការថវិកា	**វិជ្ជាសម្បទា**	

១.១.ការពិនិត្យមើលឡើងវិញពីការចំណាយថវិកានិងលទ្ធផលបំពេញការងារតាមវិស័យកាលពីឆ្នាំមុន ១.២. ការពិនិត្យគោលនយោបាយដែលកំពុងអនុវត្តនិងកំណែទម្រង់វិស័យអប់រំ ១.៣. ការកំណត់វត្ថុបំណង ចំណុចដៅនិងសកម្មភាព ១.៤ ផែនការចំណាយថវិកា	– រៀបរាប់បានពីជំហាននៃការរៀបចំផែនការថវិកា - រៀបរាប់បានពីគោលនយោបាយ និងកំណែទម្រង់ វិស័យអប់រំដែលកំពុងអនុវត្ត **បំណិនសម្បទា** – វិភាគជំហាននីមួយៗក្នុងការរៀបចំផែនការថវិកាបានត្រឹមត្រូវ និងច្បាស់លាស់ – កំណត់បានពីចំណុចសំខាន់ៗដែលមានចែងក្នុងគោលនយោបាយនិងកម្មវិធីកំណែទម្រង់វិស័យអប់រំហើយត្រូវអនុវត្តបន្ត – កំណត់វត្ថុបំណងចំណុចដៅ និងសកម្មភាពក្នុងការរៀបចំផែនការថវិកាបានច្បាស់លាស់ **ចរិយាសម្បទា** – មានឥរិយាបថការងារប្រកបដោយស្មារតីទទួលខុសត្រូវខ្ពស់	៩ម៉
មេរៀនទី២៖ ដំណើរការនៃការកំណត់សមាសភាគកម្មវិធីនិងការវាស់វែងលទ្ធផលការងារ		
២.១. ការកំណត់សមាសភាគកម្មវិធី៖ កម្មវិធី អនុកម្មវិធី និងសកម្មភាព ២.២. ការបង្កើតសូចនាករ៖ តាមកម្រិតខ្សែសង្វាក់លទ្ធផល ប្រភពព័ត៌មាន ២.៣ ការកំណត់ចំណុចដៅ	**វិជ្ជាសម្បទា** – រៀបរាប់បានពីសមាសភាគកម្មវិធី ការបង្កើតសូចនាករ និងការកំណត់ចំណុចដៅបានច្បាស់លាស់ – កំណត់បាននូវជំហាននៃការរៀបចំផែនការថវិកា – កំណត់បាននូវសមាសភាគនៃខ្សែសង្វាក់លទ្ធផល **បំណិនសម្បទា** – បង្កើតសូចនាករ SMART បាននៅគ្រប់កម្រិតនៃខ្សែសង្វាក់លទ្ធផល – កំណត់បាននូវប្រភពព័ត៌មានសំខាន់ៗសម្រាប់វាស់វែងលទ្ធផល – កំណត់ចំណុចដៅរបស់សូចនាករបានត្រឹមត្រូវ **ចរិយាសម្បទា**	៦ម៉

	– មានស្មារតីទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ក្នុងការបំពេញការងារ	
ជំពូកទី៣៖ ដំណើរការនៃផែនការចំណាយ		**១៥ម៉**
មេរៀនទី១៖ បញ្ញត្តិដែលទាក់ទងទៅនឹងការចំណាយ និងការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ថវិកា		
1.1 បញ្ញត្តិនៃការចំណាយ 1.2 ប្រភេទនៃការចំណាយ 1.3 ចំណាត់ថ្នាក់ថវិកា	**វិជ្ជាសម្បទា** – ឱ្យនិយមន័យស្ដីពីបញ្ញត្តិ ដែលទាក់ទងនឹងការចំណាយ ប្រភេទនៃការចំណាយ និងការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ថវិកាបាន **បំណិនសម្បទា** – កំណត់បានប្រភេទខុសគ្នាៗនៃខ្ទង់ចំណាយក្នុង វិស័យអប់រំ – រៀបចំផែនការថវិកាបានត្រឹមត្រូវ **ចរិយាសម្បទា** – បណ្ដុះស្មារតីទទួលខុសត្រូវក្នុងការបំពេញការងារ	៣ម៉
មេរៀនទី២: វិភាគការធ្វើចំណាយអប់រំ និងការប្រែប្រួល		
2.1 អត្រាកំណើន ឬបម្រែបម្រួលជាភាគរយ 2.2 អត្រាកំណើនមធ្យមប្រចាំឆ្នាំ 2.3 ប្រៀបធៀបការវិវត្តន៍តាមរយៈការប្រើប្រាស់សន្ទស្សន៍ 2.4 ការប្រើប្រាស់សន្ទស្សន៍តម្លៃដើម្បីគណនាការចំណាយជាក់ស្ដែង 2.5 ការគណនាសន្ទស្សន៍តម្លៃទូទៅ2.6 ករណីពិសេសនៃសន្ទស្សន៍តម្លៃ:	**វិជ្ជាសម្បទា** – មានចំណេះដឹងក្នុងការគណនាកំណើននៃប្រភេទចំណាយខុសៗគ្នា ចំពោះរាល់ខ្ទង់ចំណាយក្នុងវិស័យអប់រំ **បំណិនសម្បទា** – គណនាកំណើននៃប្រភេទចំណាយខុសៗគ្នាបានចំពោះរាល់ខ្ទង់ចំណាយក្នុងវិស័យអប់រំ – វិភាគការចំណាយអប់រំ និងការប្រែប្រួល **ចរិយាសម្បទា** – មានស្មារតីទទួលខុសត្រូវក្នុងការបំពេញការងារ	៦ម៉

សន្ទស្សន៍តម្លៃទំនិញប្រើប្រាស់ (CPI) 2.7 ការវិភាគលើការប្រែប្រួលនៃការចំណាយផ្នែកអប់រំ		
មេរៀនទី៣: ការចំណាយលើគម្រោងថវិកា		
3.1.កត្តាចម្បងនៃការចំណាយក្នុងវិស័យអប់រំ 3.2. ការគណនាចំណាយ	**វិជ្ជាសម្បទា** – រៀបរាប់បានពីចំណាត់ថ្នាក់ ការចំណាយលើវិស័យអប់រំតាមប្រភេទនៃការចំណាយ – កំណត់បានពីរូបមន្តក្នុងការគណនាប្រភេទខុសគ្នានៃការចំណាយក្នុងវិស័យអប់រំ **បំណិនសម្បទា** – ធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ការចំណាយលើវិស័យអប់រំតាមប្រភេទនៃការចំណាយបានត្រឹមត្រូវ – គណនាប្រភេទខុសគ្នានៃការចំណាយក្នុងវិស័យអប់រំបានយ៉ាងច្បាស់លាស់ **ចរិយាសម្បទា** – មានស្មារតីទទួលខុសត្រូវក្នុងការបំពេញការងារ	៦ម៉

៨. ឯកសារយោង

1. Allen, R., Hemming, R., and Potter, B.H. (2013). "Introduction: the meaning, content and objectives of Public Financial Management" in Allen, R., Hemming, R., and Potter, B.H. (eds.), *The international handbook of public financial management*. Palgrave Macmillan.

2. De Renzio, P. (2013). "Assessing and comparing the quality of Public Financial Management systems", in Allen, R., Hemming, R., and Potter, B.H. (eds.), *The international handbook of public financial management*. Palgrave Macmillan.

3. World Bank (2003). ‶Cambodia - Enhancing service delivery through improved resource allocation and institutional reform: integrated fiduciary assessment and public expenditure review″. Washington, DC

4. PFMRP vision statement, retrieved from the Ministry of Economy and Finance website on June 28 2017 at http://www.mef.gov.kh/pfmrp-vision.html

5. PFM Reform and Program Budgeting in Cambodia″. Presentation made in the 12th OECD-ASIA Senior Budget Officials Annual Meeting, Bangkok, 15th December 2016

6. World Bank (2011). ‶Cambodia: More efficient government spending for strong and inclusive growth. Integrated Fiduciary Assessment and Public Expenditure Review (IFAPER)″. Report No. 61694-KH. Poverty Reduction and Economic Management Unit, East Asia and Pacific Region.

7. General Secretariat, PFMRP Steering Committee (2016). ‶Progress Report 2015″; Phnom Penh, 22 March. General Secretariat, PFMRP Steering Committee (2016). ‶Progress on Key Indicators of Implementation of PFM Reform Program Stage 2 (CAP-2)″; Phnom Penh, 21 March.

8. General Secretariat of Public Financial Reform Program Steering Committee (2016). ‶Performance Report - 3rd Quarter 2016 of Public Financial Reform Management Program″.

9. Ministry of Economy and Finance (2004). ‶Public Financial Management Reform Program: Strengthening governance in Cambodia through enhanced public financial management - volume one″. Decembe.

១. សេចក្តីផ្តើម

ប្រទេសនីមួយៗលើពិភពលោកតែងចាត់ទុកវិស័យអប់រំជាកូនសោរក្នុងការចូលរួមចំណែកអភិវឌ្ឍសង្គមពុទ្ធិ និងវិបុលភាព។ ដោយសារសង្គមមានការអភិវឌ្ឍឥតឈប់ឈរ ដូច្នេះការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស គឺជារឿងចាំបាច់ដែលត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ខ្លាំងដើម្បីធ្វើយ៉ាងណាឱ្យមូលធនមនុស្សពោរពេញទៅដោយសម្បទាទាំងបួនពោលគឺវិជ្ជាសម្បទា បំណិនសម្បទា ចរិយាសម្បទានិងកាយសម្បទា។

ឈរលើស្មារតីនេះ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡាបានកំណត់ផែនការអាទិភាពសម្រាប់កែទម្រង់វិស័យអប់រំ ជាពិសេសលើការលើកកម្ពស់និងបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីគ្រប់គ្រងអប់រំ ដើម្បីធានាឱ្យកម្ពុជា មានធនធានមនុស្សដែលមានសម្បទាទាំងបួនខាងលើ សម្រាប់ដំណើរការអភិវឌ្ឍលើគ្រប់វិស័យតាមរយៈការកែលម្អកម្មវិធីសិក្សាគ្រប់មុខវិជ្ជានៅគ្រប់កម្រិតពីបឋមសិក្សា រហូតដល់មធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ និងតាមគ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលគ្រូទាំងអស់ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការទីផ្សារពលកម្ម ផលប្រយោជន៍របស់អ្នកសិក្សា និងធ្វើឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើងនូវគុណភាពអប់រំ ឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រែប្រួលរបស់ពិភពលោក និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដំណាក់កាលទី៤ ដែលបានបង្ហាញការប្តេជ្ញាចិត្តខ្ពស់របស់កម្ពុជា ក្នុងការប្រែក្លាយទៅជាប្រទេសដែលមានប្រាក់ចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់ត្រឹមឆ្នាំ២០៣០ និងជាប្រទេសមានប្រាក់ចំណូលខ្ពស់នៅឆ្នាំ២០៥០។

កម្មវិធីសិក្សាលម្អិត មុខវិជ្ជាការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្ស សម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងអប់រំ ផ្នែកវិជ្ជាជីវៈនាយកសាលា និងផ្នែកអធិការអប់រំនៅវិទ្យាស្ថានជាតិអប់រំ ត្រូវបានរៀបចំ និងធ្វើការកែលម្អឡើង ដើម្បីសម្រេចនូវចក្ខុវិស័យខាងលើ ដែលកម្ពុជាត្រូវលើកកម្ពស់ និងធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវកត្តាសំខាន់ៗសម្រាប់ទ្រទ្រង់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងបង្កើនភាពប្រកួតប្រជែងខណៈពេលកម្ពុជាកំពុងពង្រីកខ្លួនចូលទៅក្នុងឧស្សាហកម្មថ្មីនៃទីផ្សារការងារនាពេលបច្ចុប្បន្ន ក៏ដូចជាការជំរុញគោលនយោបាយវិមជ្ឈការទៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

២. គោលបំណង

កម្មវិធីសិក្សាមុខវិជ្ជាការគ្រប់គ្រងមនុស្សនេះមានគោលបំណងផ្តល់នូវ៖

វិជ្ជាសម្បទា	– បង្ហាញបានពីទិដ្ឋភាពទូទៅនៃបញ្ញត្តិក្នុងការគ្រប់គ្រង និងបែងចែកគ្រូបង្រៀន – ពិពណ៌នាពីវិធីសាស្ត្រធ្វើចំណោល ក្នុងការព្យាករណ៍ចំនួនគ្រូបង្រៀននៅកម្រិតសាលា – រៀបរាប់បានពីការកំណត់ចំនួន និងប្រើប្រាស់គ្រូបង្រៀននៅមធ្យមសិក្សា
បំណិនសម្បទា	– ពន្យល់បានពីមូលហេតុនៃការគ្រប់គ្រងនិងបែងចែកគ្រូបង្រៀនថាជាការងារអាទិភាពមួយ

	– រកវិធានការត្រឹមត្រូវនិងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ក្នុងការកែលម្អការគ្រប់គ្រងនិងបែងចែកគ្រូបង្រៀននៅកម្ពុជា – បង្ហាញពីយុទ្ធសាស្ត្រនានាសម្រាប់ការពង្រាយគ្រូបង្រៀនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព
ចរិយាសម្បទា	– បណ្ដុះស្មារតីឱ្យមានការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ក្នុងការគ្រប់គ្រងនិងបែងចែកគ្រូបង្រៀន

៣. គោលគំនិតសំខាន់ៗ

– បញ្ញត្តិទូទៅក្នុងការគ្រប់គ្រូបង្រៀនឱ្យមានគុណភាពនិងប្រសិទ្ធភាព និងមូលហេតុដែលចាំបាច់ត្រូវតែមានការគ្រប់គ្រងនិងបែងចែកឱ្យមានត្រឹមត្រូវ
– ការកំណត់ចំនួន ការពង្រាយ និងការប្រើប្រាស់គ្រូបង្រៀន
– ជ្រើសរើសសូចនាករគន្លឹះ ដើម្បីធ្វើហេតុវិនិច្ឆ័យការបែងចែក និងការប្រើប្រាស់គ្រូបង្រៀន
– កត្តាមួយចំនួនដែលជះឥទ្ធិពលដល់ការបែងចែក និងការប្រើប្រាស់គ្រូបង្រៀន
– យុទ្ធសាស្ត្រនានាសម្រាប់ការពង្រាយគ្រូបង្រៀនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព
– វិធីសាស្ត្រធ្វើចំណោល ក្នុងការព្យាករណ៍ចំនួនគ្រូបង្រៀននៅកម្រិតសាលារៀន
– កំណត់ និងប្រើសូចនាករសំខាន់ៗ ដើម្បីព្យាករណ៍ពីការខ្វះគ្រូបង្រៀន
– គណនាតម្រូវការគ្រូបង្រៀននៅកម្រិតសាលារៀន
– សារៈសំខាន់នៃនិយាម ច្បាប់ ការចាត់តាំង និងការទទួលខុសត្រូវច្បាស់លាស់ នៅកម្រិតរដ្ឋបាលអប់រំខុសៗគ្នា អំពីតម្រូវការ និងការចាត់តាំងគ្រូបង្រៀន។

៤. របបម៉ោងសិក្សា

របបម៉ោងសិក្សាមុខវិជ្ជាការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានបែងចែកដូចនៅខាងក្រោម៖

មុខវិជ្ជា	រយៈពេលសិក្សា
ការគ្រប់គ្រងធនធានមនុស្ស	ចំនួនម៉ោងបង្រៀនក្នុងមួយសម្ដាហ៍ ៣ ម៉ោងសរុប ៤៥ ម៉ោង ស្មើ ៣ ក្រេឌីត

៥. ការណែនាំអនុវត្ត

ដើម្បីអនុវត្តការបង្រៀនលើមុខវិជ្ជានេះឱ្យបានជោគជ័យគ្រូឧទ្ទេសគប្បីត្រូវ៖

- ឱ្យអ្នកសិក្សាក្ដាប់បានពីចំណុចគន្លឹះសំខាន់ៗនៃមេរៀននីមួយៗតាមរយៈការប្រើប្រាស់គោលវិធីសិស្សមជ្ឈមណ្ឌល និងសម្ភារៈឧបទ្ទេសក្នុងការរៀន និងបង្រៀនជំរុញការសិក្សាតាមបែបសកម្មតាមរយៈការងារបុគ្គល ជាដៃគូ ជាក្រុមតូច ក្រុមធំ និងស្រាវជ្រាវឯកសាជំនួយផ្សេងៗ។
- ដាក់កិច្ចការឱ្យសិស្សអនុវត្តជាក់ស្ដែង
- បង្កើតឱកាសឱ្យពួកគាត់ផ្សារភ្ជាប់ចំណេះដឹងទ្រឹស្ដីជាមួយនឹងសកម្មភាព ដែលកើតមានក្នុងអាជីពការងារប្រចាំថ្ងៃ ដើម្បីស្វែងរកដំណោះស្រាយល្អសម្រាប់សហគមន៍ និងសង្គមជាតិទាំងមូលនិងដើម្បីធ្វើយ៉ាងណាឱ្យទទួលបានចំណេះដឹងលើមុខវិជ្ជានេះបានពេញលេញ មានជំនាញច្បាស់លាស់ និងមានឥរិយាបថជាវិជ្ជមានចំពោះខ្លួនឯង សហគមន៍ សង្គម និងប្រទេសជាតិ។

៦. ការវាយតម្លៃ

ការវាយតម្លៃជា គឺជាចំណុចសំខាន់ក្នុងការវាស់ស្ទង់ពីអ្វីដែលអ្នកសិក្សាអាចទទួលបានពីការ បណ្ដុះបណ្ដាលដោយធៀបទៅនឹងវត្ថុបំណងនៃមេរៀននីមួយៗ និងបញ្ចប់មុខវិជ្ជា។ វិធីសាស្ត្រវាយតម្លៃរួមមាន៖

- សំណួរផ្ទាល់មាត់
- កិច្ចការផ្ទះ
- កិច្ចការជាក្រុម
- ការឡើងធ្វើបទបង្ហាញ
- ការសួរសំណួរ ការពិភាក្សា ការប្រឡង និងការធ្វើគម្រោងស្រាវជ្រាវនានា

៧. តារាងកម្មវិធីលម្អិត

ខ្លឹមសារ	លទ្ធផលសិក្សារំពឹងទុក	ម៉ោង

ម៉ូឌុលទី១៖ សេចក្ដីផ្ដើមស្ដីពីការគ្រប់គ្រង និងបែងចែកគ្រូបង្រៀន		១៥ម៉
ផ្នែកទី១៖ អ្វីទៅដែលហៅថាការគ្រប់គ្រង និងបែកចែកគ្រូបង្រៀន? ផ្នែកទី២៖ ការគ្រប់គ្រង និងការបែងចែកគ្រូបង្រៀននៅកម្រិតមធ្យមសិក្សា ផ្នែកទី៣៖ ឧបសគ្គ និងយុទ្ធសាស្ត្រលើកកម្ពស់ការគ្រប់គ្រង និងបែងចែកគ្រូបង្រៀន នៅកម្រិតមធ្យមសិក្សា ផ្នែកទី៤៖ ការគ្រប់គ្រង និងបែងចែកគ្រូបង្រៀននៅកម្ពុជា	**វិជ្ជាសម្បទា** – ឱ្យនិយមន័យការគ្រប់គ្រង និងបែកចែងគ្រូបង្រៀនបានត្រឹមត្រូវ – រៀបរាប់បានពីកត្តាដែលនាំឱ្យការគ្រប់គ្រងនិងបែងចែកគ្រូបង្រៀនមានប្រសិទ្ធភាព – រៀបរាប់បានពីបញ្ហាដែលមានការពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការគ្រប់គ្រង និងបែងចែកគ្រូបង្រៀន – រៀបរាប់ពីធាតុសំខាន់ៗដែលចាំបាច់ សម្រាប់ – ដំណើរការនៃការគ្រប់គ្រង និងបែងចែកគ្រូ – បង្រៀនឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពបាន **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីមូលហេតុនៃការគ្រប់គ្រង និងបែងចែកគ្រូបង្រៀនគឺជាការងារអាទិភាព – ដោះស្រាយបាននូវរាល់បញ្ហាដែលទាក់ទងទៅនឹងការគ្រប់គ្រង និងបែងចែកគ្រូបង្រៀន – ពន្យល់បានពីបញ្ហាដែលពាក់ព័ន្ធនៅនឹងការគ្រប់គ្រង និងបែងចែកគ្រូបង្រៀននៅកម្រិតមធ្យមសិក្សា **ចរិយាសម្បទា** – បណ្ដុះស្មារតីឱ្យចូលរួមក្នុងការរកវិធីដោះស្រាយបញ្ហានៃការខ្វះគ្រូលើសគ្រូនិងការគ្រប់គ្រងបុគ្គលិកឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់	៦ម៉
ម៉ូឌុលទី២៖ការគណនាតម្រូវការគ្រូបង្រៀននៅមធ្យមសិក្សា		
ផ្នែកទី១៖ ការព្យារករណ៍តម្រូវការគ្រូសម្រាប់កម្រិតមធ្យមសិក្សា	**វិជ្ជាសម្បទា** – ពិពណ៌នាពីវិធីសាស្ត្រធ្វើចំណោលក្នុងការព្យាករណ៍ចំនួនគ្រូបង្រៀននៅកម្រិតសាលារៀន	៩ម៉

ផ្នែកទី២៖ ការកំណត់ពីការខ្វះគ្រូបង្រៀន ផ្នែកទី៣៖ ការគណនាតម្រូវការគ្រូនៅកម្រិតសាលារៀន ផ្នែកទី៤៖ តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវតួអង្គពាក់ព័ន្ធ	– កំណត់ និងប្រើសូចនាករសំខាន់ៗ ដើម្បីព្យាករណ៍ ពីការខ្វះគ្រូបង្រៀន – ចេះរូបមន្តក្នុងការគណនាពីតម្រូវការគ្រូបង្រៀន **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់ពីសារៈសំខាន់នៃនិយាម ច្បាប់ ការចាត់តាំង និងការទទួលខុសត្រូវច្បាស់លាស់ នៅកម្រិតរដ្ឋបាលអប់រំខុសៗគ្នា អំពីតម្រូវការ និងការចាត់តាំងគ្រូបង្រៀន។ – កំណត់ពីចំនួនគ្រូបង្រៀនថ្មីដែលត្រូវជ្រើសរើសបន្ថែម – គណនាតម្រូវការគ្រូបង្រៀនតាមមុខវិជ្ជានៅកម្រិតសាលារៀន – ពន្យល់ពីតួនាទី និងទំនួលខុសត្រូវរបស់តួអង្គពាក់ព័ន្ធក្នុងការព្យាករណ៍ពីតម្រូវការគ្រូបង្រៀន **ចរិយាសម្បទា** – កែទម្លាប់ក្នុងការគ្រប់គ្រងនិងបែងចែកគ្រូបង្រៀនពីបែបតាមទម្លាប់មកបែបជាយុទ្ធសាស្ត្រដោយមានការគិតគូរនិងធ្វើចំណោលត្រឹមត្រូវ	
ម៉ូឌុលទី៣៖ ការកំណត់ចំនួន និងប្រើប្រាស់គ្រូបង្រៀននៅមធ្យមសិក្សា		**១៥ម៉**
ផ្នែកទី១៖ **ការបង្ហាញពីបញ្ហា** សេចក្តីផ្តើមចំពោះបញ្ញត្តិ និងបញ្ហាប្រឈមនៃការបែងចែក និងប្រើប្រាស់បុគ្គលិកសិក្សា **ផ្នែកទី២៖** **ហេតុវិនិច្ឆ័យក្នុងការកំណត់ចំនួនគ្រូបង្រៀន**	**វិជ្ជាសម្បទា** – កំណត់បញ្ញត្តិនៃការកំណត់ចំនួន ការពង្រាយ និងការប្រើប្រាស់គ្រូបង្រៀន – ជ្រើសរើសសូចនាករគន្លឹះ ដើម្បីធ្វើហេតុវិនិច្ឆ័យការបែងចែក និងការប្រើប្រាស់គ្រូបង្រៀននៅមធ្យមសិក្សា – ពិភាក្សាពីកត្តាមួយចំនួនដែលជះឥទ្ធិពលដល់ការបែងចែក និងការប្រើប្រាស់គ្រូបង្រៀន – បង្ហាញពីយុទ្ធសាស្ត្រនានាសម្រាប់ការពង្រាយគ្រូបង្រៀនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព **បំណិនសម្បទា**	៩ម៉

សូចនាករវិភាគហេតុវិនិច្ឆ័យគន្លឹះដែល ត្រូវបានគេប្រើប្រាស់នៅកម្រិតបឋម និងមធ្យមសិក្សា **ផ្នែកទី៣៖ កត្តាសំខាន់នាំទៅរកបញ្ហានៃការកំណត់ចំនួន និងបែងចែកគ្រូបង្រៀន** កត្តាពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗដូចជាបរិស្ថាន បុគ្គល និងគ្រឹះស្ថាន ឬស្ថាប័ន **ផ្នែកទី៤៖ កត្តាសំខាន់នាំទៅរកបញ្ហានៃការប្រើប្រាស់គ្រូបង្រៀន** ការបង្ហាញពីកត្តានានាដែលនាំទៅរកការប្រើប្រាស់គ្រូបង្រៀនមិនមានប្រសិទ្ធភាព **ផ្នែកទី៥៖ វិធានការគ្រប់គ្រងមួយចំនួនសម្រាប់ការកែលម្អ** គោលនយោបាយសម្រាប់កែលម្អការបែង	– វិភាគកត្តាចម្បងនានាដែលនាំទៅរកការបែងចែក និងការប្រើប្រាស់គ្រូបង្រៀនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព – ដាក់ចេញនូវយុទ្ធសាស្ត្រកែលម្អមួយចំនួនសម្រាប់ការបែងចែក និងការប្រើប្រាស់គ្រូបង្រៀន – គណនាអត្រាប្រើប្រាស់គ្រូបង្រៀននៅមធ្យមសិក្សា – ធ្វើហេតុវិនិច្ឆ័យពីគម្លាតក្នុងការបែងចែក និងប្រើប្រាស់គ្រូបង្រៀនដោយផ្អែកលើសូចនាករ **ចរិយាសម្បទា** – កែទម្លាប់គ្រប់គ្រងនិងបែងចែកគ្រូបង្រៀនពីបែបបុរាណមកបែបជាយុទ្ធសាស្ត្រដោយមានការគិតគូរនិងធ្វើចំណោលត្រឹមត្រូវ	

ចែក និងការប្រើប្រាស់គ្រូបង្រៀន		

៨. ឯកសារយោង

1-Benveniste, L.; Marshall, J.; Caridad Araujo, M. 2008. *Teaching in Cambodia*. Washignton D.C.: World Bank.

2-Fyfe, A. 2007. *The use of contract teachers in developing countries*. Geneva: ILO.

3-Gannicott, K. 2009. *Teacher numbers, teacher quality: lessons from secondary education in Asia*. Bangkok: UNESCO.

4-Global Education Monitoring Report. 2016.

5-Halliday, I. 1989. *Teacher Management and Records in the National Education System*. London: Commonwealth Secretariat.

6-Meke, E.S.; Kunje J. C. 2010. *Teacher management in a context of HIV and AIDS, Malawi report. Education in the context of HIV & AIDS*. Paris: IIEP-UNESCO.

7-Ministry of Education, Youth and Sport, Royal Government of Cambodia. 2014. *Education Strategic Plan.*Phnom Penh: Ministry of Education.

8- Mulkeen, A. 2010. *Teachers in Anglophone Africa, Issues in Teacher Supply, Training and Management*. Washington: World Bank.

9-NIE Cambodia. 2015. Teacher management and distribution practice in Kampot from perspectives of principals and teachers – A case of six upper-secondary schools. Phnom Penh: CambodiaNIE.

10-OECD. 2014. *Indicator D4: How much time do teachers spend teaching?* in Education at a Glance 2014: OECD Indicators, OECD Publishing. Retrieved from: http://dx.doi.org/10.1787/888933120005

11-Perez-Dlamin, M. 2010. "Teacher management in a context of HIV and AIDS: Swaziland report". Unpublished manuscript. Paris: UNESCO-IIEP.

12-Pôle de Dakar. 2009. *Universal primary education in Africa: the teacher challenge*. Dakar: UNESCO BREDA.

13- UIS. 2011. *Global Education Digest 2011: Comparing Education Statistics Across the World*. Montreal: UIS.

14-UIS. 2016. *The World Needs Almost 69 Million New Teachers To Reach The 2030 Education Goals.*

15-UNESCO. 2005. *2005 EFA Global Monitoring Report – Education for All 2005: The quality imperative.* Paris: UNESCO.

16-UNESCO. 2010. *Secondary Education Regional Information Base: Country Profile – Cambodia.* Bangkok: UNESCO-Bangkok.

17-UNESCO. 2015. *2015 EFA Global Monitoring Report – Education for All 2000-2015: Achievements and Challenges*. Paris: UNESCO.

18-UNESCO. 2015. *Incheon Declaration - Education 2030: Towards inclusive and equitable quality education and lifelong learning for all.*Paris: UNESCO. Retrieved from: http://unesdoc.unesco.org/images/0023/002331/233137E.pdf

19-UNESCO. 2016. *Global Education Monitoring Report – Education for people and planet: creating sustainable futures for all.*Paris: UNESCO.

20-Tandon, P.; Fukao, T. 2015. Educating the next generation: improving teacher quality in Cambodia. World Bank.

21-Tazi, M. 2010. « La gestion des enseignants au Secondaire Collégial - Cas du Maroc ». Unpublished thesis, Paris: UNESCO-IIEP.

22-Tournier, B. 2011, `Organizational aspects of secondary teacher management in developing countries´. Unpublished manuscript. Paris: IIEP-UNESCO.

23-Chediel, R.W. 2010. *Teacher management in a context of HIV and AIDS: Tanzania report. Unpublished manuscript.* Paris: UNESCO-IIEP.

24-De Grauwe, A.; Lugaz, C.; Barasa, B.; Lefoka, PJ.; Tsepa, M.; Kayabwe, S.; Asiimwe, W. 2011. Strengthening local actors. The path to decentralizing education - Kenya, Lesotho, Uganda. Paris: UNESCO-IIEP.

25-Gaynor, C. 1998. *Decentralization of Education: Teacher Management.*Washington D.C.: World Bank.
26-Göttelmann-Duret, G. (ed.). 1998. *La gestion des enseignants de premier cycle au Benin, Burkina Faso, Mali et Sénégal.*UNESCO-IIEP: Paris.
27-Sack R.; Saïdi M. 1997. *Functional analysis (management audits) of the organization of ministries of education*. UNESCO-IIEP: Paris.
28-Santiago, P. 2002. *Teacher Demand and Supply: Improving Teaching Quality and Addressing Teacher Shortages*. OECD Education Working Papers, No. 1. Paris: OECD Publishing.
29-Tazi, M. 2010. « La gestion des enseignants au Secondaire Collégial - Cas du Maroc ». Unpublished thesis. Paris: UNESCO-IIEP.
30-UNESCO. 2010. *Methodological guide for the analysis of teacher issues. Teacher Training Initiative for Teachers in Sub-Saharan Africa (TTISSA). Teacher policy development guide.*Chapter 2. Paris: UNESCO.
UNESCO-Pôle de Dakar-IIPE. 2011. *La question enseignante au Bénin : un diagnostic holistique pour la construction d'une politique enseignante consensuelle, soutenable et durable.*Dakar: UNESCO-Pôle de Dakar-IIPE.
Bennell, P.; Akyeampong, K. 2007. *Teacher Motivation in sub-Saharan Africa and South Asia.* London: Department for International Development (DFID).
Luschei, T. F.; Chudgar, A. 2015. *Evolution of policies on teacher deployment to disadvantaged areas.* Paris: UNESCO.
Mulkeen, A. 2010. *Teachers in Anglophone Africa, Issues in Teacher Supply, Training and Management.* Washington D.C.: World Bank.
NIE Cambodia. 2015. 'Teacher management and distribution practice – A case of Kampot Provincial Office of Education'. Unpublished manuscript. Phnom Penh: NIE Cambodia.
Pôle de Dakar. 2009. *Universal Primary Education in Africa: The Teacher Challenge.* Dakar: Pôle de Dakar.

Segniagbeto, K. B. 2011. *L´offre d´enseignants du secondaire, Rémunération et Carrière- tendances et choix politiques.* Working document IIEP. Paris: IIEP-UNESCO.

Steiner-Lhamsi, G.; Kunje, D. 2011. *The Third approach to enhancing teacher-supply in Malawi: Volume I – the UNICEF ESARO Study on Recruitment, Utilization and Retention of Teachers.* Nairobi/Lilongwe: UNICEF, eastern and Southern Africa/ UNICEF Malawi.

Tandon, P.; Fukao, T. 2015. *Educating the next generation: improving teacher quality in Cambodia.* Washington D.C.: World Bank.

Tazi, M. 2010. « La gestion des enseignants au Secondaire Collégial - Cas du Maroc ». Unpublished thesis, Paris : UNESCO-IIEP.

Thompson, A. R. 1995. *The utilization and professional development of teachers: issues and strategies*, p. 21. Paris. UNESCO-IIEP.

UNESCO. 2008. *2008 EFA Global Monitoring Report – Education for All by 2030, Will we make it?* Paris: UNESCO.

UNESCO. 2010. *Methodological guide for the analysis of teacher issues. Teacher Training Initiative for Teachers in Sub-Saharan Africa (TTISSA). Teacher policy development guide*. Paris: UNESCO.

UNESCO. 2014. *2014/2013 EFA Global Monitoring Report – Teaching and Learning: Achieving Quality for All*. Paris : UNESCO.

UNESCO-Pôle de Dakar-IIPE. 2011. *La question enseignante au Bénin : un diagnostic holistique pour la construction d´une politique enseignante consensuelle, soutenable et durable*. Dakar: UNESCO-Pôle de Dakar-IIPE.

UNESCO. 2015. *Education for All Global Monitoring Report, Policy Paper 19: the challenge of teacher shortage and quality*. Paris: UNESCO Education Sector.

កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជា៖ ការគ្រប់គ្រងសាលារៀន ការគ្រប់គ្រងការបំពេញការងារក្នុងសាលា

សម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងអប់រំ

---

១. សេចក្តីផ្តើម

វិស័យអប់រំជាឆ្អឹងខ្នងនៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិ។ គុណភាពអប់រំគឺជាអាទិភាពមួយដែលត្រូវយកចិត្តទុកដាក់។ គុណភាពអប់រំអាស្រ័យលើគុណភាពរបស់នាយកសាលារៀន និងគុណភាពរបស់គ្រូបង្រៀន។ ដូចនេះនាយកសាលារៀនត្រូវបានចាត់ទុកជាអ្នកមានសក្តានុពលក្នុងការបង្កើនគុណភាពអប់រំ និងជាអ្នកកំណត់នូវចក្ខុវិស័យ និងបេសកកម្មរបស់សាលារៀន។ ក្នុងន័យនេះនាយកសាលារៀនត្រូវមានភារកិច្ចសហការជិតស្និទ្ធ ជាមួយមាតា បិតា អាណាព្យាបាលសិស្ស សហគមន៍ និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធដទៃទៀតក្នុងការជួយដល់ការសិក្សារបស់សិស្សឱ្យទទួលបានលទ្ធផលប្រសើជាទីបំផុតឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការរបស់សិស្ស គ្រួសារ និងសហគមន៍។

នៅក្នុងមេរៀននេះសម្រាប់ជួយនិស្សិតយល់ដឹងពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលសាលារៀននៅតាមគ្រឹះស្ថាននានា ការគ្រប់គ្រងការរៀន និងបង្រៀននៅតាមស្ថាប័ន ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពគ្រូទៅតាមកម្មវិធីសម័យទំនើប ការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀនប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព និងការគ្រប់គ្រងថវិកាសាលារៀនឱ្យមានគណនេយ្យភាព ដើម្បីជួយដល់និស្សិតអធិការក្នុងការជួយគណៈគ្រប់គ្រងសាលារៀនក្នុងការដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រប់គ្រងសាលារៀនឱ្យទទួលបានការអភិវឌ្ឍទាំងស្រុង សំដៅធានាឱ្យការចូលរៀនមានការកើនឡើង និងការសិក្សារបស់សិស្សប្រកបដោយគុណភាពដែលអាចឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការជាក់ស្តែងរបស់សង្គមស្របតាមគោលនយោបាយកំណែទម្រង់របស់ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា។

២. គោលបំណង

មុខវិជ្ជាការគ្រប់គ្រងសាលារៀន នឹងមានបង្ហាញពីនិន្នាការអប់រំសកលលោកក៏ដូចជាច្បាប់ គោលនយោបាយ និងកម្មវិធីកំណែទម្រង់នានាដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងវិស័យអប់រំ។ ដូច្នេះក្រោយពីការសិក្សាលើមុខវិជ្ជានេះចប់អ្នកសិក្សានឹងអាច៖

វិជ្ជាសម្បទា	– យល់ដឹងពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលសាលារៀននៅតាមគ្រឹះស្ថាននានា – យល់ដឹងពីការគ្រប់គ្រងការរៀន និងបង្រៀននៅតាមស្ថាប័ន – យល់ដឹងពីការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពគ្រូទៅតាមកម្មវិធីសម័យទំនើប – យល់ដឹងពីការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀនប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព

	– យល់ដឹងពីការគ្រប់គ្រងថវិកាសាលារៀនឱ្យមានគណនេយ្យភាព
បំណិនសម្បទា	– អនុវត្តការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលសាលារៀន – អនុវត្តការគ្រប់គ្រងការរៀន និងបង្រៀន – អនុវត្តការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពគ្រូ – អនុវត្តការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន – អនុវត្តការគ្រប់គ្រងថវិកាសាលារៀន
ចរិយាសម្បទា	– បណ្តុះគំនិតនៃការគ្រប់គ្រងសាលារៀនឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាព – មានស្មារតីទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ក្នុងការគ្រប់គ្រងសាលារៀន និងអភិវឌ្ឍសាលារៀនប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព

៣. គោលគំនិតសំខាន់ៗ

- ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលសាលារៀន
- ការគ្រប់គ្រងការរៀន និងបង្រៀន
- ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពគ្រូ
- ការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន
- ការគ្រប់គ្រងថវិកាសាលារៀន

៤. របាយម៉ោងសិក្សា

របាយម៉ោងសិក្សា នៃមុខវិជ្ជាក្របខណ្ឌច្បាប់សម្រាប់ការធានាគុណភាពអប់រំ ត្រូវបានបែងចែកដូចក្នុងតារាងខាងក្រោម៖

មុខវិជ្ជា	រយៈពេលសិក្សា
ក្របខណ្ឌច្បាប់សម្រាប់ការធានាគុណភាពអប់រំ	១សប្តាហ៍: សិក្សា ៣ម៉ោង ៣ម៉ោង x ១៥ សប្តាហ៍ = ៤៥ម៉ោង/១ឆ្នាំសិក្សា ស្មើ ០៣ ក្រេឌីត

៥. ការណែនាំអនុវត្ត

ដើម្បីអនុវត្តការបង្រៀនលើមុខវិជ្ជានេះឱ្យបានជោគជ័យ គ្រូបង្រៀនគប្បីត្រូវ៖

- ឱ្យអ្នកសិក្សាក្ដាប់បានពីចំណុចគន្លឹះសំខាន់ៗ នៃមេរៀន តាមរយៈការប្រើគោលវិធីសិស្សមជ្ឈមណ្ឌលក្នុងការរៀននិងបង្រៀន ជំរុញការសិក្សាតាមបែបៈ សកម្ម ការងារជាបុគ្គល ជាដៃគូ ជាក្រុម និងការស្រាវជ្រាវឯកសារជំនួយផ្សេងៗ។
- សម្របសម្រួលសិស្ស ក្នុងការក្ដាប់បាននូវខ្លឹមសារមេរៀន ដោយធ្វើការវិភាគស្ថានភាព និងការពិភាក្សារកដំណោះស្រាយ ដើម្បីទទួលបានទាំងចំណេះ ជំនាញ និងឥរិយាបទដែលសង្គមត្រូវការ។

៦. ការវាយតម្លៃ

ការវាយតម្លៃ គឺជាចំណុចសំខាន់ ក្នុងការវាស់ស្ទង់ពីអ្វីដែលអ្នកសិក្សាទទួលបាន ធៀបទៅនឹងវត្ថុបំណងនៃមេរៀន ឬចំណុចអប្បរមា នៃចំណេះអ្នកសិក្សា ដែលគួរទទួលបាន បន្ទាប់ពីបានបញ្ចប់ចំណុចនៃការសិក្សានីមួយៗ និងបញ្ចប់មុខវិជ្ជា។ ការវាយតម្លៃរួមមាន៖

- សំណួរផ្ទាល់មាត់
- កិច្ចការផ្ទះ
- កិច្ចការក្រុម
- ការឡើងធ្វើបទបង្ហាញ
- ការសួរសំណួរ ការពិភាក្សា ការប្រឡង និងការធ្វើគម្រោងស្រាវជ្រាវជាដើម។

៧. តារាងកម្មវិធីសិក្សាលម្អិត

ខ្លឹមសារ	លទ្ធផលរំពឹងទុក	ម៉ោង
មេរៀនទី១៖ ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលសាលារៀន ក. ខ្លឹមសារឯកសារគោលនយោបាយ និងនិតិវិធីរបស់សាលារៀន		
១. សាវតាសាលារៀន ២. ទស្សនៈវិស័យរបស់សាលារៀន ៣. រចនាសម្ព័ន្ធរបស់សាលារៀន ៤. គោលការណ៍ដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រងសាលារៀន	**វិជ្ជាសម្បទា** - យល់ដឹងពីការងាររដ្ឋបាលនៃការគ្រប់គ្រងសាលារៀន - យល់ដឹងពីគោលការណ៍និងការគ្រប់គ្រងសាលារៀន	

៥. គោលការណ៍គ្រប់គ្រងសាលារៀនផ្អែកលើលទ្ធផល **ខ. ដំណើរការកសាងគោលនយោបាយ និងនិតិវិធីរបស់សាលារៀន** ១. ពង្រាងគោលនយោបាយ និងនិតិវិធីរបស់សាលារៀន ២. ប្រជុំឆ្លងសេចក្តីព្រាងគោលនយោបាយ និងនិតិវិធីសាលារៀន ៣. កែលម្អ និងសម្រេចសេចក្តីព្រាងគោលនយោបាយ និងនិតិវិធីសាលារៀន ៤. ផ្សព្វផ្សាយគោលនយោបាយ និងនិតិវិធីសាលារៀន ៥. ការប្រើប្រាស់គោលនយោបាយ និងនិតិវិធីសាលារៀន	- យល់ដឹងពីដំណើរការកសាងគោលនយោបាយ និងនិតិវិធីរបស់សាលារៀន **បំណិនសម្បទា** - រៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធរបស់សាលារៀនឱ្យបានត្រឹមត្រូវ - អនុវត្តបាននូវគោលការណ៍គ្រប់គ្រងសាលារៀនផ្អែកលើលទ្ធផល - ការប្រើប្រាស់គោលនយោបាយ និងនិតិវិធីសាលារៀន - កែលម្អ និងសម្រេចសេចក្តីព្រាងគោលនយោបាយ និងនិតិវិធីសាលារៀន **ចរិយាសម្បទា** - ផ្សព្វផ្សាយគោលនយោបាយ និងនិតិវិធីសាលារៀន	៩ម៉
មេរៀនទី២៖ ការគ្រប់គ្រងការរៀន និងបង្រៀន		
១.លំដាប់លំដោយដំណើរការរៀបចំការរៀន និងបង្រៀន ២. របៀបសរសេរគម្រោងលំនាំបង្រៀនមេរៀន នីមួយៗ ២.១ ការកំណត់ខ្លឹមសារមេរៀនស្រាប់សិស្សរៀន និងសម្រាប់បង្រៀនសិស្ស ២.២ ការកំណត់កិរិយាសព្ទសម្រាប់ឱ្យសិស្សធ្វើសកម្មភាពពេលសិក្សាខ្លឹមសារមេរៀន ២.៣ ការសរសេរលំដាប់លំដោយសកម្មភាពរៀន និងបង្រៀន	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ដឹងពីការគ្រប់គ្រងការបង្រៀន និងរៀន – យល់ដឹងពីលំដាប់លំដោយដំណើរការរៀបចំការរៀន និងបង្រៀន – យល់ដឹងពីរបៀបសរសេរគម្រោង និងលំនាំបង្រៀន និងរៀន – យល់ដឹងពីការកំណត់ខ្លឹមសារមេរៀនសម្រាប់សិស្ស និងសម្រាប់បង្រៀនសិស្ស **បំណិនសម្បទា** – ពន្យល់បានពីការកំណត់ខ្លឹមសារមេរៀនស្រាប់សិស្សរៀន និងសម្រាប់បង្រៀនសិស្ស – អនុវត្តបាននូវការសរសេរលំដាប់លំដោយសកម្មភាពរៀន និងបង្រៀន	៦ម៉

	ចរិយាសម្បទា – មានការសហការ និងផ្សព្វផ្សាយពីលទ្ធផល នៃការសរសេរកម្មវិធីសិក្សា និងសកម្មភាពបង្រៀន និងរៀន	
មេរៀនទី៣៖ ការអភវឌ្ឍសមត្ថភាពគ្រូ		
ក. កម្មវិធីអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពគ្រូបង្រៀនក្នុងសាលារៀន ១. យន្តការគ្រប់គ្រងការងារអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពគ្រូបង្រៀន ឬបុគ្គលិកក្នុងសាលារៀន ២. កម្មវិធីបំប៉នសមត្ថភាពគ្រូបង្រៀន ឬបុគ្គលិកក្នុងសាលារៀន ខ. ការតាមដាន និងវាយតម្លៃលទ្ធផលអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពគ្រូបង្រៀនក្នុងសាលារៀន ១. ការកត់ត្រាពីការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពរបស់គ្រូបង្រៀន ២. ការផ្តល់ព័ត៌មានត្រឡប់ទៅគ្រូពីការរីកចំរើនសមត្ថភាពបង្រៀនប្រចាំខែ និងឆ្នាំ គ. ប្រធានបទសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាពគ្រូបង្រៀនក្នុងសាលារៀន ១. ការរៀបចំគម្រោងបង្រៀន និងកិច្ចតែងការបង្រៀន ២. វិធីសាស្ត្របង្រៀន ៣. វាយតម្លៃលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្សបណ្តើរៗតាមដំណាក់កាល និងបញ្ចប់ ៤. ការផ្តល់ព័ត៌មានត្រឡប់ពីលទ្ធផល	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ច្បាស់ពីវិធីសាស្ត្រក្នុងការអភវឌ្ឍគុណវុឌ្ឍិគ្រូបង្រៀន និងពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់គ្រូបង្រៀននៅក្នុងសាលារៀន – យល់ដឹងពីវិធីសាស្ត្រវាយតម្លៃគ្រូបង្រៀន និងបុគ្គលិកក្នុងសាលារៀន – ដឹងពីកម្រិតគុណវុឌ្ឍិរបស់គ្រូបង្រៀន និងបុគ្គលិកនៅក្នុងសាលារៀន – យល់ដឹងពីវិធីសាស្ត្របង្រៀនរបស់គ្រូ – យល់ដឹងពីការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពគ្រូបង្រៀន **បំណិនសម្បទា** – អនុវត្តយុទ្ធវិធីក្នុងការកត់ត្រាព័ត៌មានស្តីពីការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពរបស់គ្រូបង្រៀន – រៀបចំគម្រោងបង្រៀន និងកិច្ចតែងការបង្រៀនប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាព – អនុវត្តការវាយតម្លៃការបណ្តុះបណ្តាលបានយ៉ាងមានប្រសិទ្ធិភាព – អនុវត្តការគ្រប់គ្រងព័ត៌មានរបស់សិស្សបានយ៉ាងមានប្រសិទ្ធិភាព **ចរិយាសម្បទា** – សម្របសម្រួលសិស្សក្នុងការរៀនសូត្រប្រកបដោយចន្ទៈ និងសមធម៌	៦ម៉

សិក្សារបស់សិស្សទៅសិស្ស និងអាណាព្យាបាលសិស្ស ៥. ជួយសិស្សរៀននៅផ្ទះ និងនៅសហគមន៍		
មេរៀនទី៤៖ ការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន ១.យន្តការសម្រាប់អភិវឌផែនការអភវឌ្ឍសាលារៀន - យន្តការសម្រាប់អនុវត្តសមាហរណកម្មការងារនៅក្នុងឃុំសង្កាត់ - ការងារអប់រំ (សាលារៀន) នៅក្នុងឃុំសង្កាត់ ២. ការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន - កម្មវិធី - ដំណើរការ - ការប្រើប្រាស់ផែនការ ៣. ទម្រង់ផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន ៤. ការតាមដាន និងវាយតម្លៃផែនការ ១. គោលបំណង ២. សកម្មភាព	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ច្បាស់ពីយុទ្ធវិធី និងយន្តការនៃការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន – យល់ដឹងអំពីដំណើរការនៃការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន – យល់ដេងដឹងពីទម្រង់នៃការវាយតម្លៃផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន **បំណិនសម្បទា** – អនុវត្តយន្តការសម្រាប់អនុវត្តសមាហរណកម្មការងារនៅក្នុងឃុំសង្កាត់ – អនុវត្តការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន – អនុវត្តបាននូវការប្រើប្រាស់ការតាមដាន និងវាយតម្លៃផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀន **ចរិយាសម្បទា** – មានមនសិការចូលរួមចំណែកផ្សព្វផ្សាយ និងពង្រឹងការអនុវត្តផែនការអភិវឌ្ឍសាលារៀនបានយ៉ាងត្រឹមត្រូវ។	៦ម៉
មេរៀនទី៥៖ ការគ្រប់គ្រងថវិកាសាលារៀន		
ក. គោលការណ៍នៃការគ្រប់គ្រងថវិកាសាលារៀន ខ. យន្តការនៃការគ្រប់គ្រងថវិការរបស់សាលារៀន ១. រចនាសម្ព័ន្ធនៃការគ្រប់គ្រងវថិការរបស់សាលារៀន ២. ដំណើរការនៃការរៀបចំគណៈកម្មការ	**វិជ្ជាសម្បទា** – យល់ច្បាស់ពីគោលការណ៍នៃការគ្រប់គ្រងថវិកាសាលារៀន – យល់ដឹងពីយន្ទតការនៃការគ្រប់គ្រងថវិកាសាលារៀន – យល់ដឹងពីដំណើការគ្រប់គ្រងថវិការសាលារៀន	៦ម៉

គ្រប់គ្រងថវិការរបស់សាលារៀន ៣. តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់អ្នកគ្រប់គ្រងថវិកាសាលារៀន គ. ការគ្រប់គ្រងថវិការរបស់សាលារៀន ១. ប្រភពថវិការរបស់សាលារៀន ២. ការទុកដាក់ថវិការរបស់សាលារៀន ៣. ការចំណាយថវិការបស់សាលារៀន	– យល់ពីការគ្រប់គ្រងប្រភពថវិកាសាលារៀន ចំណូល ចំណាយ **វិជ្ជាសម្បទា** – អនុវត្តច្បាប់នៃការគ្រប់គ្រងថវិការសាលារៀនឱ្យបានត្រឹមត្រូវ – អនុវត្តការគ្រប់គ្រងប្រភពថវិកាបានយ៉ាងច្បាស់លាស់។ **ចរិយាសម្បទា** - បណ្ដុះស្មារតីអនុវត្តការងារប្រកបដោយគណនេយ្យភាព។	

៨. ឯកសារយោង

1. គោលនយបាយស្តីពីការអភវឌ្ឍកម្រងសាលារៀន)ខែ មករា ឆ្នាំ២០១០
2. សេចក្តីណែនាំដំណើការគ្រឹះស្ថានបឋមសិក្សា និងមតេយ្យសិក្សាសាធារណៈឆ្នាំសិក្សា ២០១៦-២០១៧
3. លិខិតលេខៈ២១អយក.សណន ចុះថ្ងៃទី១២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១២ ស្តីពីគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីគណៈកម្មការទ្រទ្រង់សាលាមធ្យមសិក្សា

កម្មវិធីសិក្សាលម្អិតមុខវិជ្ជាៈ ការបង្កើត និងអភិវឌ្ឍន៍សាលាគរុកោសល្យនៅប្រទេសជប៉ុន

សម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជាន់ខ្ពស់ផ្នែកគ្រប់គ្រងអប់រំ

(ឯកសារជាសៀវភៅរបស់សាស្ត្រាចារ្យជនជាតិជប៉ុន)